

De kritische Surinaamse journalist: ook kritisch over eigen verificatiegedrag?

De rolopvattingen en het verificatiegedrag van Surinaamse journalisten

Door Annick van Kerkum
Studentnummer S0927295
Begeleider: Dr. J.P. (Peter) Burger
Tweede lezer: Dr. A.W.M. Koetsenruijter
Master Journalistiek en Nieuwe Media
Universiteit Leiden
30 december 2016

Universiteit
Leiden

Inhoudsopgave

Abstract

Hoofdstuk 1: Inleiding

- 1.1 Maatschappelijke relevantie
- 1.2 Wetenschappelijke relevantie
- 1.3 Vraagstelling
- 1.4 Methode
- 1.5 Opbouw

Hoofdstuk 2: Verificatie als basis voor de journalistiek

- 2.1 Journalistieke rolopvattingen
- 2.2 Veranderingen van rolopvattingen door de komst van het internet
- 2.3 Verificatie als basistaak
- 2.4 Overwegingen voor verificatie
- 2.5 Rolopvattingen en verificatiegedrag van Nederlandse journalisten
- 2.6 Rolopvattingen en verificatiegedrag van Surinaamse journalisten

Hoofdstuk 3: Methode

- 3.1 Survey
- 3.2 Onderzoek Diekerhof & Bakker (2012)

Hoofdstuk 4: De rolopvattingen en het verificatiegedrag van Surinaamse journalisten

- 4.1 Resultaten survey
- 4.2 Resultaten gemengde methode

Hoofdstuk 5: Conclusie en discussie

- 5.1 De rolopvattingen van Surinaamse journalisten
 - 5.1.1 Profielschets van de hedendaagse journalist
 - 5.1.2 Het gebruik van digitale media in het journalistieke werk

5.2 Verschillen en overeenkomsten van de rolopvattingen van Surinaamse en Nederlandse journalisten

5.2.1 Profielschets: de kritische Surinaamse journalist

5.2.2 De Surinaamse journalist als Facebooker

5.3 Wanneer Surinaamse journalisten bepaalde informatie of bronnen checken

5.4 Verschillen en overeenkomsten in het verificatiegedrag van Surinaamse en Nederlandse journalisten

5.5 Hoe hangen de rolopvattingen van Surinaamse journalisten samen met hun verificatiegedrag?

5.6 Aanbevelingen voor vervolgonderzoek

Literatuurlijst

Bijlagen (cd-rom)

I: Survey

II: Resultaten surveys

III: Voorbeeld interviews

IV: Resultaten interviews

Abstract

Wie kijkt naar journalistieke werkwijzen, kijkt al snel naar de rolopvattingen van journalisten. Een rolopvatting is de wijze waarop een positiebekleder, in dit geval de journalist, meent zijn rol te moeten vervullen. Vier belangrijke rolopvattingen van journalisten zijn de populistische verspreider, de onafhankelijke waakhond, de kritische bemiddelaar en de opportunistische bemiddelaar. Een journalist kan meerdere rolopvattingen tegelijkertijd hebben. Door de veranderingen in het journalistieke werkveld mede door de komst van het internet is de rol van populistische verspreider weggevallen, internet neemt immers de taak van het verspreiden van informatie over. Het duiden van informatie is echter een belangrijke taak voor de journalist als onafhankelijke waakhond en kritische bemiddelaar geworden. Onderzoek wijst uit dat er verschillen zijn in de rolopvattingen tussen westerse journalisten en journalisten uit derdewereldlanden. Deze scriptie focust op de journalistiek in Suriname, onderzoekt welke rolopvattingen Surinaamse journalisten aannemen en of dit samenhangt met hun verificatiegedrag.

In deze masterscriptie is er een tweeledig onderzoek gedaan naar de rolopvattingen en het verificatiegedrag van Surinaamse journalisten. Het eerste onderzoek is een survey naar voorbeeld van Hermans et al. (2011), die door middel van een profielschets de rolopvattingen van Surinaamse journalisten blootlegt. De resultaten van deze survey worden vergeleken met die van Nederlandse journalisten, om op die manier een link te leggen tussen Suriname en Nederland. Het tweede onderzoek is een gemengde methode in navolging van Diekerhof & Bakker (2012), waarbij er per Surinaamse journalist drie artikelen worden geanalyseerd op het gebied van brongebruik, waarna de uitkomsten worden besproken in een aansluitend interview. Ook deze uitkomsten worden vergeleken met die van Nederlandse journalisten.

Aan hand van bestaande literatuur werd verwacht dat de Surinaamse journalist zichzelf ziet als opportunistische bemiddelaar, maar deze ziet zichzelf net als de Nederlandse journalist als onafhankelijke waakhond en nog in meerdere mate als kritische bemiddelaar, zo is gebleken uit onderzoek. Een belangrijke taak die hierbij hoort is verificatie. Surinaamse journalisten bleken echter, net als Nederlandse journalisten, informatie alleen te checken als dit makkelijk gedaan kan worden. Door bijvoorbeeld het gebruik van quotes werd verificatie ook wel vermeden. Tijdsdruk of wantrouwen tegenover de bron bleek geen reden te zijn om niet te checken. Wel gaven Surinaamse journalisten aan dat zij op hun intuïtie konden rekenen. Een belangrijk verschil tussen Surinaamse en Nederlandse journalisten is dat Surinaamse journalisten Facebook veel meer als bron voor hun journalistieke werkzaamheden gebruiken.

1. Inleiding

“Hebben jullie al een nieuwsbericht voor vandaag dames?” vroeg onze hoofdredacteur. “Volgens mij is er niets gebeurd vandaag,” antwoordde ik. “Er moeten vier berichten online vandaag, dat is het protocol. Desnoods kopieer je iets van een ander medium!”

Dergelijke gesprekken voerde ik vaker op mijn stage bij het Surinaamse opinieblad Parbode. Er moesten elke dag vier nieuwsberichten online zowel op de site als op Facebook. Alles om zoveel mogelijk hits te krijgen. Het nieuws moesten we zelf zoeken; in Suriname zijn er geen persbureaus die berichten of gebeurtenissen doorpushen. Heel af en toe kregen we een uitnodiging voor een persconferentie of een evenement, maar we moesten vooral andere media in de gaten houden en relevante berichten bewerken voor de website. De informatie hoefde niet altijd gecheckt te worden. Als het bij andere media vandaan kwam was het vast waar. Een extra quote van iemand toevoegen was altijd leuk en goed, maar waar het om ging was dat er iets online kwam. Het verifiëren van informatie en bronnen had geen prioriteit.

De redactie van Parbode is niet de enige die informatie en bronnen niet altijd checkt; uit veel onderzoeken blijkt dat journalisten weliswaar de verificatieprotocollen kennen, maar deze niet altijd toepassen. Op deze manier komen er berichten de wereld in met onjuiste informatie. Media hebben veel invloed op ons dagelijks leven, stelt Deuze (2012), dat wij niet mét de media leven, maar ín de media leven. De media zijn overal, waardoor wij vaak niet eens bewust zijn van de aanwezigheid ervan. Ons wereldbeeld wordt gecreëerd door de media; bijvoorbeeld door wat wij lezen in de krant of op internet of door wat wij zien op televisie. Journalisten bepalen daarmee in zekere mate wat wij weten en vinden van bepaalde zaken en media creëren op die manier ook sociale problemen (Best, 2008). Als er onjuiste informatie wordt overgenomen heeft dit dus grote gevolgen voor de samenleving. Het is niet voor niets dat nepnieuws tegenwoordig een veelbesproken item is. Zo zou nepnieuws bijvoorbeeld invloed hebben gehad op de uitslag van de Amerikaanse verkiezingen door de algoritmen van Facebook (van Noort, 2016).

1.1 Maatschappelijke relevantie van dit onderzoek

In Nederland zorgen diverse technologische en maatschappelijke ontwikkelingen voor fundamentele omwentelingen in het journalistiek werkveld (Hermans et al, 2011:3). Hierdoor ziet de hedendaagse journalist traditionele professionele waarden verdwijnen, of moet hij deze waarden herzien. Een heroriëntatie op de maatschappelijke rol van de journalistiek lijkt volgens Hermans et al. een logisch gevolg van het veranderen van de functie van journalisten als verspreiders van nieuws en informatie (2011:3). Deze scriptie draagt bij aan het inzicht in deze heroriëntatie van de journalistiek in Suriname door de taakopvattingen van journalisten en het uitvoeren van verificatie in de praktijk in kaart te brengen.

Wanneer wij als lezer een journalistiek stuk in de krant lezen, nemen wij aan dat de informatie die de journalist ons brengt juist is, en is gecheckt. Wij verwachten dit van de journalist als informatieverstrekker en waakhond van de macht (Berkowitz, 2008:104–105). Voor onderzoekers is het van belang om na te gaan hoe het proces van verificatie verloopt en te onderzoeken of er verschillen zijn in de rolopvattingen en –uitvoering van journalisten. De bevindingen kunnen nuttig zijn voor journalisten; het is mogelijk dat journalisten zich er niet altijd bewust zijn dat zij informatie niet volledig checken. Door het veranderde medialandschap worden journalisten voor nieuwe uitdagingen gesteld (Strömbäck en Karlsson, 2011). Het is de vraag of traditionele journalistieke idealen, zoals het verstrekken van juiste informatie, deze veranderingen doorstaan.

Daarbij is in Suriname een groot deel van de journalisten niet opgeleid voor deze baan. Ook zijn er weinig onderzoeken gedaan naar de journalistiek in Suriname. Deze scriptie geeft een inzicht in de rolopvattingen van de journalisten en kan bijdragen aan het in kaart brengen van de journalistiek in Suriname. Hoe zien zij hun rol in de samenleving? Wat vinden zij belangrijke taken om uit te voeren als journalist? En vervolgens: checken zij de informatie? Volgens Hanitzsch is het logisch om op nationaal niveau naar de relatie van dominantie en macht te kijken (2011:491). Wel maakt hij een onderscheid tussen westerse landen en ontwikkelingslanden: waar in de westerse landen de rolopvatting van de onafhankelijke waakhond vaak dominant is, is dat in ontwikkelingslanden de rolopvatting van de opportunistische bemiddelaar. De populistische verspreider is juist een type journalist dat over de hele wereld aanwezig is (Hanitzsch, 2011:492). Suriname mag dan een oud-kolonie van Nederland zijn, de twee landen verschillen significant qua samenleving, politiek klimaat

en economie. Waar Nederland een typisch westers land is, is Suriname een ontwikkelingsland. Door beide landen apart van elkaar te onderzoeken kan vastgesteld worden of deze voorspelling van Hanitzsch over de rolopvattingen van beide groepen journalisten klopt.

1.2 Wetenschappelijke relevantie van dit onderzoek

Deze scriptie geeft gehoor aan de oproep van Lecheler & Kruijkemeier (2015) om de culturele verschillen tussen landen in het gebruik van bronnen door journalisten te onderzoeken. Door het gebruik van bronnen van Nederlandse en Surinaamse journalisten te vergelijken, worden verschillen en overeenkomsten in verificatie in de journalistiek in verschillende culturen zichtbaar.

Dit onderzoek zou kunnen bijdragen aan het onderzoek *Worlds of Journalism*, een project dat focust op verschillen in journalistieke culturen (rolopvattingen, epistemologische oriëntaties en ethische beschouwingen van journalisten), waargenomen invloed op het nieuws en het vertrouwen van journalisten in publieke instituties (*Worlds of Journalism*, 2006-2015). Met dit project proberen de onderzoekers een beter beeld te schetsen van opvattingen betreffende journalistiek in de hele wereld, en om veranderingen die plaatsvinden in de professionele oriëntaties van journalisten beter te begrijpen (*Worlds of Journalism*, 2006-2015). *Worlds of Journalism* is een wereldwijd onderzoek. In Zuid-Amerika zijn tot nu toe alleen de landen Argentinië, Brazilië, Chili, Colombia, Ecuador, El Salvador en Mexico nog aan bod gekomen. Deze scriptie zou een toevoeging kunnen zijn op deze studie doordat het op een nog niet onderzocht land, Suriname focust en omdat de rolopvattingen van Surinaamse journalisten specifiek aan bod komen.

1.3 Onderzoeksvraag

Bovenstaande leidt tot de volgende centrale vraagstelling: ***Hoe hangen de rolopvattingen van Surinaamse journalisten samen met het verificatiegedrag van deze journalisten?***

Deze vraag is in een viertal deelvragen opgesplitst:

1. Wat zijn de rolopvattingen van Surinaamse journalisten?

2. Hoe verschillen deze rolopvattingen met de rolopvattingen van Nederlandse journalisten?
3. Wanneer checken Surinaamse journalisten bepaalde informatie of bronnen voor achtergrondverhalen en wat zijn de overwegingen om wel of niet te checken?
4. Hoe verschilt het verificatiegedrag van Surinaamse journalisten met dat van Nederlandse journalisten?

1.4 Methode

In deze scriptie is er geprobeerd een beeld te krijgen van de rolopvattingen van Surinaamse journalisten en in het bijzonder over het verificatieproces. Dit is gedaan door middel van een survey over het verifiëren van bronnen door Surinaamse journalisten. Door de aanvullende analyses van geschreven artikelen worden zowel het *information seeking behaviour* van de journalisten, als hun opvattingen over en werkzaamheden bij het verzamelen, verwerken en checken van informatie onderzocht. Hoe gaan deze journalisten om met informatie die binnenkomt? Welke informatie checken zij wel (dubbel) en welke niet? Hoe belangrijk vinden zij het checken van informatie bij de uitoefening van hun beroep?

Om antwoord te geven op deze vragen gebruikt deze scriptie een survey en een gecombineerde methode. De survey is verspreid onder zoveel mogelijk Surinaamse journalisten, om zo kwantitatieve data te verzamelen over demografische gegevens en rolopvattingen. Het onderzoek van Hermans et al. (2011) is aangehouden als model voor de survey. De verkregen resultaten zijn vergeleken met het onderzoek van Hermans et al. (2011), om een vergelijking te maken met Nederlandse journalisten. De respondenten zijn benaderd via het netwerk van de journalisten van opinieblad Parbode en de Surinaamse Facebookgroep 'Actieve Journalisten/Verslaggevers'.

Om inzicht te krijgen in het verificatiegedrag en de opvattingen van journalisten over verificatie is een gemengde methode nodig zoals Diekerhof & Bakker (2012) in hun onderzoek hanteerden. Voor het onderzoek zijn tweeënveertig journalistieke producties geanalyseerd en de auteurs van deze producties zijn geïnterviewd. Hierbij is ook een analyse gemaakt van het brongebruik. De bevindingen zijn besproken met de betrokkenen. Op deze manier zijn de geroutineerde werkzaamheden alsook de specifieke werkzaamheden betreffende het checken van bronnen van de journalist beschreven.

1.5 Opbouw

De opbouw van deze scriptie is als volgt. Allereerst wordt er in hoofdstuk twee inzicht gegeven in de relevante wetenschappelijke theorie om antwoord te krijgen op de vraag hoe de rolopvattingen van Surinaamse journalisten samenhangen met hun verificatiegedrag. Wat zijn de rolopvattingen van Nederlandse journalisten over de verificatie van bronnen en hoe worden deze in de praktijk uitgevoerd? Vervolgens worden de gebruikte onderzoeksmethoden toegelicht in hoofdstuk drie. De methoden van Hermans et al. (2011) en Diekerhof & Bakker (2012) worden toegelicht en er wordt aandacht besteed aan hoe deze onderzoeken zijn aangepast voor deze scriptie. In het vierde hoofdstuk zullen de resultaten worden besproken aan de hand van de vier deelvragen. Tot slot zal de hoofdvraag worden beantwoord in hoofdstuk vijf en volgt er een aanbeveling voor vervolgonderzoek.

2. Verificatie als basis voor de journalistiek

Om de vraag te beantwoorden of het verificatiegedrag van Surinaamse journalisten samenhangt met hun rolopvattingen moeten er eerst de bijbehorende begrippen worden gedefinieerd. Allereerst worden verschillende studies besproken over journalistieke rolopvattingen en hoe de komst van internet deze rolopvattingen heeft veranderd. De bevindingen van deze studies zullen met elkaar vergeleken worden en worden gecombineerd tot een lijst met meest voorkomende rolopvattingen van journalisten. Daarna wordt er ingezoomd op de definitie en het belang van een van deze rolopvattingen: verificatie. Vervolgens zal er worden gekeken naar de overwegingen van journalisten om informatie wel of niet te checken. Ook zal er een kort beeld geschetst worden van wat er al bekend is vanuit de literatuur over de rolopvattingen en het verificatiegedrag van Nederlandse en Surinaamse journalisten.

2.1 Journalistieke rolopvattingen

“Journalistic role perceptions denominate the journalists’ self-image of their social roles and functions.” - T. Hanitzsch (2011:480)

Rolopvattingen zijn zeer belangrijk in het journalistieke werkveld. Wat wil een journalist bereiken met zijn werk en hoe ver is hij bereid te gaan om dit te bereiken? In de rolopvattingen van de journalist ligt verborgen hoe hij zichzelf in zijn maatschappelijke functie ziet. Een rolopvatting is de wijze waarop een positiebekleder, in dit geval de journalist, meent zijn rol te moeten vervullen. Dit hoeft niet altijd één rolopvatting te zijn; de meeste journalisten hebben een pluralistische rolopvatting. De manier waarop journalisten hun rol definiëren kan de manier waarop zij werken beïnvloeden, daarom is het belangrijk om de rolopvattingen van journalisten te doorgronden. Hierdoor worden de keuzes die journalisten maken beter begrepen. De rolopvattingen van journalisten komen overeen met de klassieke waarden in de journalistiek. De klassieke journalistieke waarden die vaak terugkomen in de journalistieke literatuur zijn objectiviteit, feitelijkheid, betrouwbaarheid, autonomie en onafhankelijkheid (Hermans et al., 2011:31).

Er zijn verschillende manieren om de rolopvattingen van journalisten te omschrijven. Janowitz, maakt een onderscheid tussen twee vormen van democratie: “the Gatekeeper and

the Advocate” (1975:618). De journalist als *gatekeeper* ziet zichzelf als een *professional*, en gebruikt wetenschappelijke methodes om zijn objectiviteit te verhogen (Janowitz, 1975:618). De journalist als *advocate* vindt dat complete objectiviteit onmogelijk is, en dat het daarom belangrijk is dat de journalist alle perspectieven belicht en daarmee een goed idee van de werkelijkheid weergeeft (Janowitz, 1975:619). De journalist als *gatekeeper* informeert de burger feitelijk zodat deze een juist beeld van de werkelijkheid kan vormen, terwijl de journalist als *advocate* alle perspectieven belicht waardoor een debat kan ontstaan.

Hanitzsch omschrijft de rolopvattingen van journalisten anders; hij ziet de journalist als de populistische verspreider, onafhankelijke waakhond, kritische bemiddelaar en opportunistische bemiddelaar (2011:483-85). Hij formuleerde deze rolopvattingen nadat hij de positie van de dimensies van journalisten ten opzichte van het interventionisme, machtsafstand en markt oriëntatie onderzocht had (Hanitzsch, 2011:481). De eerste dimensie, het interventionisme, behelst de waarden die journalisten over willen dragen (Hanitzsch, 2011:481). Hanitzsch onderscheidt bij het interventionisme twee types journalisten: de gemotiveerde, maatschappelijk betrokken, assertieve journalist en de niet betrokken, objectieve, neutrale journalist. De tweede dimensie de afstand tussen de journalist en de machthebbende elite in de samenleving. Is de journalist *de vierde macht*, of werken ze samen met de (politieke) elite? De laatste dimensie behelst de doelen van de journalist; dient hij het publieke belang of staat hij in dienst van het systeem van marktwerking.

Hanitzsch geeft een overzicht van welke taken bij welke rolopvatting horen (2011:485). Zo vindt de journalist als populistische verspreider het zeer belangrijk dat het publiek van de interessantste informatie wordt voorzien. De onafhankelijke waakhond wil een onafhankelijke observator zijn. Hij voorziet de burgers van informatie die zij nodig hebben om politieke beslissingen te nemen. De onafhankelijke waakhond treedt op als waakhond en houdt de overheid en de zakelijke elite nauwlettend in de gaten. De kritische bemiddelaar treedt ook op als waakhond van de zakelijke elite, maar in mindere mate als waakhond van de overheid. De kritische bemiddelaar wil de publieke opinie beïnvloeden en sociale veranderingen bepleiten. De opportunistische bemiddelaar wil juist officieel beleid steunen dat welzijn en ontwikkeling steunt. Daarnaast wil hij een positief beeld van de politieke en zakelijke leiders neerzetten. Een belangrijke conclusie van Hanitzsch is dat, vanuit globaal perspectief gezien, geen van deze rolopvattingen domineert (2011:491). Deze scriptie zal de

rolopvattingen zoals beschreven door Hanitzsch aanhouden, omdat dit onderzoek naar rolopvattingen van journalisten het meest recent gepubliceerd is (2011).

2.2 Verandering van rolopvattingen door de komst van het internet

Door de komst van het internet verandert geleidelijk de rolopvatting van de journalist; door de veranderingen vallen er traditionele kaders weg of moeten deze worden herzien (Hermans et al., 2011:3). De rol van de journalist als populistische verspreider wordt langzaamaan overgenomen door het internet, omdat burgers via internet zelf snel informatie kunnen vinden en meningen kunnen etaleren, bijvoorbeeld via sociale media. Via het internet kan nieuws op elk tijdstip worden gepubliceerd, ook door niet-professionals (Hermans et al., 2011:3). Het is een logisch gevolg dat de journalist zich daarom op andere functies gaat richten, omdat de journalist niet meer de enige is die nieuws kan produceren (Hermans et al., 2011:3). De verspreiding van nieuws gaat sneller en zo is er ook minder tijd voor verificatie.

Volgens Kees Buijs (2011) zien journalisten in het internettijdperk het vertalen van ingewikkelde informatie als belangrijkste taak. Ook het signaleren van ontwikkelingen en het bevorderen van de maatschappelijke belangstelling van de burger is volgens Buijs belangrijker geworden (2011). Liesbeth Hermans en Maurice Vergeer (2009) concluderen in hun onderzoek dat het veranderen van rolopvattingen bewijst dat de journalist zich meer gaat zien als een *professional*, zoals de *advocate* van Janowitz (1975). Journalisten bepalen niet meer welke informatie belangrijk is voor de burgers; die kunnen door het internet gemakkelijk zelf aan deze informatie komen (Hermans, et al., 2009:113). Wat journalisten nog wel doen is deze informatie begrijpelijk maken voor de burger.

Door de komst van het internet vinden er ook veel veranderingen plaats op institutioneel niveau (Hermans et al., 2011:3). Met de komst van het internet is de hele marktwerking veranderd, wat resulteert in meer concurrentie tussen de nieuwsorganisaties. Commerciële belangen gaan nogal eens voor het journalistieke belang; door de druk om zo snel en zo goedkoop mogelijk nieuws te produceren zal waarschijnlijk de kwaliteit van de journalistiek worden aangetast (Hermans et al., 2011:3).

Op grond van bovengenoemde literatuur is het aannemelijk dat de Nederlandse journalist zichzelf vooral als onafhankelijke waakhond zal zien. Door de komst van het internet wordt verwacht dat journalisten minder als observator zullen optreden, maar meer belang hechten

aan het duiden van de informatie. Bij het duiden van de informatie is het van belang dat deze informatie juist is. Alleen met juiste informatie kan het publiek juiste politieke besluiten nemen. Verificatie, oftewel het controleren van bronnen en informatie, is hierbij een zeer belangrijke taak voor de journalist, die hiervoor in tegenstelling tot de burger, opgeleid is.

2.3 Verificatie als basistaak

Verificatie is een basistaak van de journalist. De 'Code voor de journalistiek' van het Nederlands Genootschap van Hoofdredacteuren (2008) noemt het belang van verificatie in artikel 1: "Bij het doorgeven van nieuws neemt de journalist de werkelijkheid zoals hij die aantreft en waarneemt als uitgangspunt. De verificatie van feiten en de weergave van uiteenlopende meningen belichamen het journalistieke streven naar objectiviteit". De burger kan zelf snel informatie op internet vinden, maar hij is niet getraind in het objectief beoordelen van de informatie, hier ligt een rol voor de professionele journalist. In deze tijd is er onschatbaar veel informatie op internet te vinden, het is een tijdrovende bezigheid om informatie te verzamelen (Burger et al., 2009:84).

Het verifiëren van informatie is dus een van de basistaken van journalisten (Diekerhof & Bakker, 2012:242), maar wat is de definitie van verificatie? De journalist verifieert informatie voordat hij zijn verhaal schrijft, hij controleert dus of het nieuws klopt. Dit is iets anders dan *factchecken*, waarbij er achteraf door anderen wordt gekeken of de feiten kloppen. Volgens Diekerhof & Bakker wordt verificatie gedaan door journalisten die wegblijven van voorverpakt materiaal, dat wil zeggen: niet gecheckte informatie van pr-bureaus en persbureaus (2012:242). Journalisten die informatie verifiëren, "produce original stories based on independent research" (Diekerhof & Bakker, 2012:242). Diekerhof & Bakker verwachten dat achtergrondverhalen de verhalen zijn die worden *gecheckt en gedubbelcheckt*, omdat achtergrondverhalen karakteristiek zijn voor kwaliteitsjournalistiek en dat er praktisch gezien minder tijdsdruk is bij het schrijven van achtergrondverhalen (2012:242). Tegen de verwachting in lieten de resultaten van het onderzoek van Diekerhof & Bakker (2012) zien dat zelfs achtergrondverhalen niet altijd worden geverifieerd.

The importance of checking sources is directly related to the standards of objectivity and truth-finding, which are the most important standards in journalism.

(Diekerhof & Bakker, 2012:243).

Zoals Diekerhof & Bakker (2012) in bovenstaande quote beschrijven, hangt verificatie samen met objectiviteit en waarheidsvinding; twee belangrijke normen in de journalistiek. Als een journalist juiste informatie geeft zal zijn geloofwaardigheid als objectief journalist toenemen. Het publiek acht het tot de belangrijkste taak van de kwalitatieve, ethisch-juiste journalistiek de feiten en bronnen te checken (Diekerhof & Bakker, 2012:243). Shapiro et al (2013) zijn het met hen eens over het feit dat de journalist verificatie als een strategisch ritueel gebruikt; niet om achter de waarheid te komen, maar om kritiek te voorkomen.

2.4 Overwegingen voor verificatie

Diekerhof & Bakker beschrijven een aantal *checking considerations*, ofwel overwegingen voor journalisten om wel of niet verifiëren (2012:244). Zij stellen dat journalisten informatie niet controleren als het duidelijk is dat die informatie van bepaalde bronnen komt. Dit komt overeen met wat Herbert Gans in zijn onderzoek verwoordde:

When reporters can explicitly attribute information to a source, they do not have to worry about reliability (and validity), the assumption being that once a story is 'sourced' their responsibility is fulfilled, and audiences must decide whether the source is credible.

(Gans, 1979:130)

Ook Carlson (2009) is het hiermee eens en stelt dat als journalisten informatie direct aan bronnen kunnen linken, zij dit zien als een vorm van bewijs. Dit geldt in het bijzonder voor citaten; omdat deze direct van de bron komen, hoeven ze niet gecontroleerd te worden (Carlson, 2009:527). In het internettijdperk wordt het direct aan bronnen linken ook gedaan door middel van hyperlinks (Lasorsa et al., 2011:24).

Een van de overwegingen van Britse journalisten om minder bronnen te gebruiken is tijdsgebrek; zij hebben simpelweg minder tijd om de verhalen te schrijven (Broersma & Graham, 2013:448). Omdat er minder tijd is om informatie te verifiëren, leunen journalisten steeds vaker op informatie die niet uit de eerste hand komt, maar op internet staat, in andere

media of in persberichten. In het onderzoek van Diekerhof & Bakker (2012) werd deze overweging niet als een excuus onder de Nederlandse journalisten gebruikt.

Uiteraard beoordelen journalisten niet alle bronnen als betrouwbaar; volgens Diekerhof & Bakker is er een hiërarchie in de mate van geloofwaardigheid, en bepaalt de status van de bron of de journalist de informatie verifieert (2012:244). Zo worden ambtelijke bronnen als zeer betrouwbaar gezien, omdat journalisten menen dat gezaghebbende bronnen het zich niet kunnen veroorloven om onwaarheden te verspreiden (Gans, 1979:130). Ook Reich stelt dat ambtelijke bronnen die eerder betrouwbaar bleken, vaker worden gebruikt (2011:58). Onbekende of minder betrouwbare bronnen worden minder vaak gebruikt, bijvoorbeeld om reputatieschade te voorkomen (Reich, 2011:63).

Journalisten missen soms de skills om informatie te verifiëren en als het om zacht nieuws of amusement gaat, vindt de journalist het vaak minder noodzakelijk om informatie te controleren. Het ontbreken van eindredactie kan een laatste reden zijn om informatie niet te verifiëren.

2.5 Rolopvattingen en verificatiegedrag van Nederlandse journalisten

Om antwoord te geven op de vraag of de rolopvattingen en het verificatiegedrag van Surinaamse journalisten verschillen met de opvattingen en het gedrag van Nederlandse journalisten, is het belangrijk om de bestaande informatie over rolopvattingen en verificatiegedrag van Nederlandse journalisten te onderzoeken. In zijn boek *Wat is journalistiek?* vat Mark Deuze zes rolopvattingen van Nederlandse journalisten samen. Dit doet hij op basis van landelijk representatieve studies naar journalisten tussen 1968 en 2002 (2004:159). De eerste rolopvatting is het bieden van analyse, interpretatie en/of opinie. Daarna volgt het snel en/of objectief verschaffen van nieuws en informatie, het kritisch volgen van misstanden, overheid en bedrijven, het opkomen voor bepaalde groepen en/of sociaal zwakkeren en het publiek opvoeden en/of helpen. Ten slotte noemt hij het bieden van vermaak, ontspanning en/of entertainment. Deze rolopvattingen sluiten vooral aan bij de rolopvattingen van de onafhankelijke waakhond en de kritische bemiddelaar zoals Hanitzsch (2011) die beschrijft.

Hermans et al. (2011) ontdekten tijdens hun onderzoek soortgelijke rolopvattingen (2011:43). Zo komen de onafhankelijke waakhond (bieden van analyse, interpretatie en/of opinie, kritisch volgen van misstanden, overheid en bedrijven), de populistische verspreider (nieuws en informatie snel en/of objectief verschaffen) en de kritische bemiddelaar (opkomen voor bepaalde groepen en/of sociaal zwakkeren en publiek opvoeden en/of helpen) terug in deze Nederlandse journalistieke rolopvattingen. De opportunistische bemiddelaar blijkt echter geen voorkomende rol bij de Nederlandse journalist.

Bij de rolopvattingen horen ook verschillende journalistieke waarden en bijbehorende taken. De taakopvattingen van Nederlandse journalisten over het verifiëren van informatie zijn duidelijk: 99% van de Nederlandse journalisten vindt het controleren van informatie belangrijk of zelfs zeer belangrijk. Ook het begrip hoor en wederhoor scoort zeer hoog: 98% van de journalisten ziet dit als (zeer) belangrijk. Journalisten kunnen meerdere rolopvattingen aanhangen. Uit het onderzoek van Hermans et al. (2011) blijkt ook dat internet tegenwoordig door meer dan de helft van de journalisten dagelijks gebruikt wordt voor het controleren van informatie. Met het besef van het belang van verificatie zit het dus wel goed, maar hoe vertaalt dit zich in de praktijk?

Uit onderzoek blijkt dat er een kloof bestaat tussen de theorie en de praktijk; journalisten vinden verificatie wel belangrijk, maar passen dit lang niet altijd toe (Diekerhof & Bakker, 2012:243). Uit het onderzoek naar het checken van informatie bij achtergrondverhalen van Nederlandse journalisten bleek dat tegen de verwachtingen in journalisten zich weerhouden van het checken van feiten (Diekerhof & Bakker, 2012:249). Omdat de journalisten aan diepgaande achtergrondverhalen werkten, gebaseerd op hun eigen ideeën, verwachtten de onderzoekers dat de journalisten, anders dan journalisten die snelle nieuwsverhalen produceren, hun bronnen grondig zouden onderzoeken. Diekerhof en Bakker concluderen dat Nederlandse journalisten selectief checken of checken vermijden en dat journalisten die aan diepgaande achtergrondverhalen werken hier geen uitzondering op zijn (Diekerhof & Bakker, 2012:249).

Burger et al. zijn van mening dat er in Nederland wel degelijk feiten worden gecontroleerd. In de eerste plaats gebeurt dit door de journalist zelf, en in de tweede plaats door de eindredactie, maar daarin verschilt de vorm van aanpak per redactie (2009:95). Ook wordt het *fingerspitzengefühl* aangehaald, waarmee er bedoeld wordt dat journalisten vaak zelf

aanvoelen of de bron moet worden gecheckt (Burger et al., 2009:82-95). Hijmans et al. stelden ook vast dat lang niet alle bronnen worden gecheckt; zij zagen in hun onderzoek dat 40% van de artikelen die zij onderzochten geen bronnen noemen, en dat meer dan de helft van die verhalen op bronnen van derden was gebaseerd (2009:6). Nederlandse journalisten maken een aantal veelvoorkomende fouten bij verificatie: het gebruik van onbekende bronnen, gemiste nuances en ontbrekende context, gebrekkige onderzoeksmethoden, belanghebbende bronnen, redactionele bewerkingen en verzonden verklaringen (Burger et al., 2009:89-90). Belangrijk hierbij is om te noteren dat Burger et al (2009) deze inzichten niet op basis van wetenschappelijk onderzoek hebben verkregen, maar op basis van literatuur, aangevuld met ervaringen met twee onderwijsprojecten met factchecken (Fontys en JNM) hebben verkregen.

Ook op het gebied van het checken van internetbronnen beweren de Nederlandse journalisten dat zij naar de geloofwaardigheid van de informatie kijken. Meer dan tachtig procent van de journalisten zegt informatie die zij gebruiken van internet vaak of bijna altijd te checken, en hetzelfde percentage zegt te proberen om de oorspronkelijke bron van de informatie op internet te vinden. Meer dan negentig procent van de journalisten zegt internet te gebruiken om informatie te controleren.

2.6 Rolopvattingen en verificatiegedrag van Surinaamse journalisten

Er zijn nog geen onderzoeken gedaan naar de rolopvattingen van de Surinaamse journalist. Wel geven sommige publicaties inzicht in deze rolopvattingen. Wanneer men leest over de geschiedenis van de Surinaamse pers is het duidelijk dat persvrijheid een groot overkoepelend thema is. Door de koloniale geschiedenis, de dictaturen en militaire gezag was het lang niet altijd vanzelfsprekend dat de pers naar alle vrijheid nieuws kon brengen.

In de koloniale tijd, en enige tijd daarna was er in Suriname vooral sprake van derdewereldjournalistiek (Van Binnendijk, 2008:206). Dit betekent dat het nieuws vooral bepaald werd door westerse persbureaus, zoals het Nederlandse ANP. Na verloop van tijd ontstond het Surinaams Nieuws Agentschap (SNA), maar deze naam is eigenlijk misleidend: “de voornaamste functie van het SNA bestaat uit het naar de plaatselijke afnemers doorgeleiden van de telexberichten van het ANP” (Van Binnendijk, 2008:206). Het SNA verdween dan ook al snel en na 1988 moesten alle mediaredacties zelf uitbreiden door nieuwsdiensten op te richten; een kostbare zaak, waar weinig budget voor is (Ferrier,

2008:225-26). Tegenwoordig heeft het internet de persagentschappen in Suriname vervangen als bron voor zowel binnenlandse als buitenlandse nieuwsberichten (Ferrier, 2008:225-26). Radio en televisie vervullen in Suriname een grote rol in de samenleving. Door de concurrentie van deze andere soorten media is de functie van de krant tegenwoordig om informatie te vertalen en te duiden (Ferrier, 2008:225-26).

Suriname heeft veel te maken gehad met censuur en zelfcensuur door de jaren heen. Dit was zo na de sergeantencoup in Suriname, toen er onder huidig president Bouterse een militaire staatsgreep plaatsvond in Suriname. Volgens het Amerikaanse ministerie van buitenlandse zaken, die jaarlijks het Human Rights Report uitbrengen, was er in 2015 nog sprake van censuur in de Surinaamse pers (Country Reports on Human Rights Practices for 2015, 2015). Volgens dit rapport gaven diverse journalisten aan dat zij niet meer aan persconferenties deel mochten nemen na kritische berichtgeving. Ook zijn er meldingen van geweld en intimidatie door onder andere overheidsinstanties. Daarbij stelt het rapport dat Surinaamse journalisten beïnvloedbaar zijn door de lage lonen die zij krijgen, en dat dit de geloofwaardigheid van hun verslaggeving aantast. Door de censuur kon de pers haar taak als waakhond niet goed uitoefenen: “kranten, redacteuren en verslaggevers moeten steeds kijken hoever ze kunnen gaan in hun publicaties, want de sfeer van intimidatie en dreiging is nog steeds voelbaar” (Sens, 2008:214). Na deze periode herpakt de pers zich weer en het informeren van het publiek en het controleren van de overheid staan hoog in het vaandel. Er komen steeds meer kranten en andere bladen bij, maar de vraag blijft hoeveel bewegingsvrijheid de pers krijgt en neemt.

Wat opvalt in het Surinaamse medialandschap is dat van alle journalisten er maar een zeer klein deel een journalistieke opleiding heeft genoten (Ferrier, 2008:237). Dit zou invloed kunnen hebben op de rolopvattingen van journalisten: de beroepsetiquette is dan namelijk niet via een journalistieke opleiding verkregen. De Koninck & de Vries vinden het gebrek aan journalistieke vaardigheden dan ook het grootste probleem voor de onafhankelijke journalistiek (2008:247). Dit is ook te zien in de kranten: objectieve analyserende artikelen ontbreken (Ferrier, 2008:237). Als deze al verschijnen worden ze vaak gemaakt door anderen (bijvoorbeeld freelancers) dan de redacties zelf. De rol van de journalist als participant die de publieke opinie beïnvloedt bestaat dus nauwelijks in Suriname. Deryck Ferrier stelt in *K'ranti* dat “de Surinaamse pers bij lange na nog niet als het geweten van de samenleving functioneert”, maar dat de pers wel met “haar dagelijkse commentaren een

gedetailleerde bijdrage aan de vrije meningsuiting” levert. Ook herinnert zij politici regelmatig aan gemaakte beloften en ingenomen standpunten (Ferrier, 2008:237). De kritische bemiddelaar is dus een belangrijke rolopvatting van Surinaamse journalisten.

De redacties worden verondersteld objectiviteit en moraal centraal te stellen, want het dienen en uitdragen van de waarheid moet onverkort gerekend worden tot de hoogste doelen die een krant behoort na te streven.

(Ferrier, 2008:237).

Zoals uit bovenstaande quote blijkt, lijkt de onafhankelijke waakhond ook een belangrijke rolopvatting van Surinaamse journalisten. Redactiestatuten betreffende bevoegdheden en verantwoordelijkheden blijken in Suriname niet te werken in de praktijk (Ferrier, 2008:239). Dit vormt een probleem voor Surinaamse journalisten, “want journalisten die hun beroepseer trouw zijn, kunnen zich vanuit hun beroepsethiek bezien beslist geen compromissen permitteren op het stuk van waarheidsvinding en waarheidsoverdracht (Ferrier, 2008:239). Ferrier roept op tot gezamenlijke actie van de media om journalisten beter op te leiden zodat de pers zich kan verbeteren en kan functioneren als “het geweten van het volk” (Ferrier, 2008:239).

In een panelgesprek met Surinaamse deskundigen op het gebied van media en politiek wordt ook aandacht besteed aan de taak van de journalistiek. Hieruit blijkt dat de panelleden journalisten vooral een kritische taak toewijzen; ze moeten onafhankelijk zijn en informatie geven over de politieke en zakelijke elite, en misstanden aan het licht brengen (Mencke, 2003:11).

De Surinaamse politicus Kermechend Stanley Raghoubarsing zegt over de ontwikkeling en invloed van de media in Suriname dat het aanbod van de media is uitgebreid in volume en diversiteit. Door het uitgebreid aanbod van de media worden andere communicatiemethoden weggedrukt en dit brengt ook wijziging van sociale contacten met zich mee. Er zijn bijvoorbeeld minder persoonlijke contacten, en sociale contacten gaan veelvuldig via internet. “Er is een vergroting van de stroom aan informatie en een grotere marktorientatie” (Mencke, 2003:21).

Evenals over rolopvattingen is er ook nog geen academisch onderzoek gedaan naar het verificatiegedrag van Surinaamse journalisten. Wel melden de auteurs van *K'ranti* dat “hoor en wederhoor niet vanzelfsprekend worden toegepast” en dat “het credo ‘één bron is geen bron’, nog lang niet op alle redactie burelen” klinkt (De Koninck & de Vries, 2008:247). Dit is ook te zien in de kranten: objectieve analyserende artikelen ontbreken (Ferrier, 2008:237). De auteurs benadrukken ook de grote concurrentie tussen de verschillende media en de daarmee gepaard gaande hoge werkdruk van de Surinaamse journalisten, iets wat doet vermoeden dat het checken, laat staan dubbelchecken van informatie niet erg hoog op de takenlijst staat.

Het onderzoek naar het verificatiegedrag van Surinaamse journalisten en beschreven in deze scriptie is uitgevoerd bij de redactie van het Surinaamse opinieblad *Parbode*. De geïnterviewde journalisten waren werkzaam bij dit tijdschrift, of zaten in het netwerk van *Parbode*. Radio en televisie zijn uitermate populair in Suriname, waardoor kranten zich op andere manieren proberen te onderscheiden van deze media; bijvoorbeeld door het plaatsen van indrukwekkende foto's (Ferrier, 2008:235). *Parbode* is op het moment van schrijven het enige journalistieke opinieblad in Suriname en verschijnt sinds 2006 maandelijks. Het blad onderscheidt zich door de maatschappijkritische invalshoek en doet regelmatig spraakmakende onthullingen (Sens 2008:219). *Parbode* heeft objectiviteit en onafhankelijkheid hoog in het vaandel staan: “in het redactiestatuut van de *Parbode* wordt aangegeven dat het een onafhankelijk maandblad is en dus niet gelieerd aan etnische groepen, noch gedreven door politieke drijfveren of religieuze overtuigingen, terwijl de inhoud van het blad ook niet wordt beïnvloed door de uitgever of door adverteerders” (Ferrier, 2008:233).

Zoals uit bovenstaande theorie blijkt, zijn er weinig tot geen academische studies over de rolopvattingen en het verificatiegedrag van Surinaamse journalisten. Vanwege de turbulente geschiedenis van het land gingen de academische studies over Surinaamse journalistiek tot dusver vooral over persvrijheid. Deze scriptie zal de rolopvattingen van Surinaamse journalisten en hun verificatiegedrag onderzoeken. Wat vinden journalisten hun belangrijkste taken? En hoort het checken van bronnen bij deze taken? Bij het onderzoeken van deze vragen zal net als in het onderzoek van Diekerhof & Bakker (2012) worden gekeken of de theorie en de praktijk met elkaar overeenkomen. Zoals Hermans et al. stellen: “Het debat over het belang van een goed functionerende, professionele journalistiek en een pluriform

nieuwsaanbod vraagt om empirisch onderzoek naar de stand van zaken in het journalistieke werkveld en de professionele opvattingen van journalisten over allerlei relevante journalistieke ontwikkelingen” (2011:4). Dat is precies wat deze scriptie wil toevoegen.

Hoofdstuk 3: Methode

Deze scriptie maakt gebruik van een tweeledige methode; een survey en een combinatie van tekstanalyse en interviews. Er is een survey verspreid onder Surinaamse journalisten, om zo kwantitatieve data te verzamelen over demografische gegevens en professionele opvattingen. Het onderzoek van Hermans, & Pleijter Vergeer (2011) is aangehouden als model voor de survey. In hoofdstuk vier zullen de verkregen Surinaamse resultaten worden vergeleken met de resultaten van datzelfde onderzoek in Nederland om een vergelijking te maken tussen Nederlandse en Surinaamse journalisten. Het oorspronkelijke plan was om de respondenten te benaderen via het netwerk van de Stichting ter Bevordering van de Journalistiek in Suriname, maar deze stichting bleek sinds februari 2011 niet meer actief te zijn. Uiteindelijk zijn zesenzeventig respondenten persoonlijk benaderd via de Facebookgroep 'Actieve Journalisten/Verslaggevers', en via het netwerk van de journalisten van opinieblad Parbode.

Het tweede onderzoek is uitgevoerd om inzicht te krijgen in het journalistieke factchecken en de opvattingen van journalisten tegenover factchecken. Het onderzoek is gebaseerd op de methode van Diekerhof & Bakker (2012). Naar voorbeeld van dit onderzoek zijn er tweeënveertig journalistieke producties geanalyseerd, waarbij de veertien journalisten die de artikelen hebben geschreven zijn geïnterviewd. Het gebruik van bronnen in journalistieke producties is geanalyseerd en deze analyses zijn besproken met de auteurs. Op deze manier zijn de geroutineerde werkzaamheden en ook de specifieke werkzaamheden van de journalist met betrekking tot het checken van bronnen in kaart gebracht. Door deze mix van analyses zijn zowel de *information seeking behaviour* van de journalisten, als hun opvattingen en werkzaamheden over het verzamelen, verwerken en checken van informatie onderzocht.

Door de combinatie van de onderzoeken van Hermans et al. (2011) en Diekerhof & Bakker (2012), wordt er een zo compleet mogelijk beeld gegeven van de rol opvattingen van Surinaamse journalisten en van hoe zij deze in praktijk brengen. Doordat deze onderzoeken eerder in Nederland zijn uitgevoerd is het mogelijk om de journalisten uit Suriname en de Nederlandse journalisten met elkaar te vergelijken.

3.1 Survey

Het verzamelen van data voor dit onderzoek heeft plaatsgevonden in de periode van mei tot december 2016. Het onderzoek bouwt voort op eerder onderzoek naar de kenmerken van Nederlandse journalisten, professionele opvattingen en het gebruik van digitale media in het journalistieke werk in 2011 (Hermans, Vergeer & Pleijter). De vragenlijst is ingekort, omdat uit feedback bleek dat de weinige respondenten de survey te lang en te moeilijk vonden. De vragen over regionale journalistiek zijn geschrapt, dit bracht het aantal vragen terug van tachtig naar achtentwintig. Ook de lay-out van de survey is aangepast, zodat deze er aantrekkelijker uitziet.

Het onderzoek is uitgevoerd onder journalisten die lid zijn van de Surinaamse Facebookgroep 'Actieve Journalisten/Verslaggevers', en via het netwerk van de journalisten van opinieblad Parbode. De journalisten zijn per e-mail of via een *Facebook Messenger* bericht uitgenodigd om aan het onderzoek mee te doen. Om de respons te verhogen is er gegarandeerd dat de ingevulde vragenlijsten anoniem behandeld worden. Tevens zijn er herinneringen verstuurd met het verzoek de vragenlijst in te vullen. De survey tool die is gebruikt voor het verzamelen van de data is www.surveymonkey.com.

Van de zesenzeventig verstuurd e-mails die daadwerkelijk zijn aangekomen zijn tweeëndertig vragenlijsten geretourneerd. Dit is een respons van 42,1%. Een beperking van dit onderzoek is dat bijna eenderde van de journalisten werkt voor het opinieblad Parbode. Er is geen inzicht in de populatiekenmerken van de Surinaamse journalisten in termen van achtergrondkenmerken en beroepsveldkenmerken, waardoor het niet mogelijk is de representativiteit van deze steekproef te bepalen.

Na het analyseren van de resultaten van de ontvangen surveys kan er, gebaseerd op drie overkoepelende thema's, een exploratieve profielschets van een bepaald type journalist die in Suriname voorkomt gemaakt worden. Het eerste thema is de achtergrond van de Surinaamse journalisten. Er is gekeken naar sociaal-structurele kenmerken, professionele kenmerken en convergentie en multiskilling. Het tweede thema gaat over de beroepsopinions van Surinaamse journalisten. Bij dit thema is er gekeken naar taakopvattingen van journalisten, journalistieke waarden, de relatie met het publiek en het contact met de bronnen. Het laatste thema gaat over journalisten en internet. Dit thema is relevant voor

deze scriptie omdat volgens Diekerhof & Bakker verificatie vaak wordt gedaan met behulp van het internet (2012; 246). Het gebruik en nut van internet, toepassingen, activiteiten op internet, het gebruik van internetbronnen, sociale media, weblogs, Twitter, en de opinies over de invloed van internet op de journalistiek zullen aan bod komen. Na de analyse kan er een profielschets worden gemaakt van de hedendaagse Surinaamse journalist, en kan er worden vastgesteld hoe deze gebruik maakt van (digitale) media in het journalistieke werk. Tot slot zullen de bevindingen van het onderzoek vergeleken worden met de bevindingen van het onderzoek van Hermans et al. (2011) naar Nederlandse journalisten.

3.2 Methode Diekerhof & Bakker (2012)

Om inzicht te krijgen in de journalistieke activiteiten die het verifiëren en de opvattingen van de journalisten hierover betreffen, is er een gemengde methode gebruikt in deze scriptie. Hiervoor is de methode van Diekerhof & Bakker (2012) aangehouden. Andere onderzoeken geven geen inzicht in het checkgedrag, of in de wijze waarop journalisten oordelen over de betrouwbaarheid van hun bronnen, omdat die zich beperken tot tekstanalyse. Door dergelijke analyses te combineren met interviews kan hier wel inzicht in worden verkregen. Het onderzoek is uitgevoerd onder verschillende Surinaamse journalisten van Parbode magazine, maar ook onder een aantal journalisten van andere media. De veertien geïnterviewde journalisten werken op verschillende gebieden van journalistiek: nationale kranten, opiniebladen, voor eigen blogs, bij radiozenders en freelance. Veel journalisten werken voor verschillende media tegelijk.

Het profiel van de journalisten van Parbode past goed bij dit onderzoek, omdat er in dit blad voornamelijk langere achtergrondverhalen met verschillende bronnen verschijnen. Aan kortere artikelen wordt meestal minder aandacht besteed, en worden er minder bronnen gebruikt. Na het analyseren van drie journalistieke producties per respondent, werden de journalisten geïnterviewd. Het brongebruik dat bij het analyseren van de journalistieke producties naar voren kwam, is besproken met de auteurs. Op deze manier is het mogelijk om de geroutineerde werkzaamheden en ook de specifieke werkzaamheden van de journalist over het checken van bronnen te beschrijven. Door deze mix van analyses zijn zowel de *information seeking behaviour* van de journalisten, als hun opvattingen en werkzaamheden over het verzamelen, verwerken en checken van informatie onderzocht.

Aan de onderzochte journalisten is gevraagd of zij drie van hun meeste recente artikelen, met aanzienlijk onderzoek naar verschillende bronnen, wilden opsturen. De artikelen die zij hebben opgestuurd zijn artikelen die zij zelf als van hoogstaande journalistieke kwaliteit beoordelen. Het bleek soms moeilijk te zijn om aan drie lange, recente artikelen te komen, omdat een aantal journalisten weinig recente stukken had gepubliceerd. Om die redenen zit er sporadisch een ander soort artikel dan een achtergrondverhaal tussen. Denk hierbij aan nieuwsberichten, columns, en interviews. Het aantal journalisten (14) en het aantal geanalyseerde journalistieke producties (42) zijn te klein om een representatieve conclusie over de kwantiteit van bepaalde factcheck-procedures uit af te leiden, maar zij geven een beeld van de manier waarop journalistieke informatie verzameld en geverifieerd wordt in Suriname.

Voor elk artikel is een lijst met gebruikte bronnen gemaakt. Elk deeltje informatie dat aan een bron gelinkt kan worden is geregistreerd. Als de bron niet genoemd werd is er onderzocht van welke bron de informatie kon komen. Dit is ook genoteerd. Voor elk artikel worden bepaalde eigenschappen geïdentificeerd; de gebruikte informatie; de aard van de informatie; (feit, mening, ervaring); het type bron (document, persoon, afbeelding, geluid); het soort bron (bijvoorbeeld: deskundige, publieke mening, autoriteiten, slachtoffers). Vervolgens werd er gezocht naar ontbrekende informatie in het artikel, naar de verhouding informele en formele bronnen en naar het geslacht van de menselijke bronnen. Het geslacht van de bron is een interessant gegeven, omdat uit eerder onderzoek is gebleken dat journalisten vaker bronnen van het eigen geslacht gebruiken (Van Zoonen, 1998).

Deze classificaties geven inzicht in de manier waarop de journalisten hun informatie gebruiken om hun artikel te sturen; bijvoorbeeld of ze meer meningen dan feiten gebruiken, of ze meer menselijke bronnen dan documenten gebruiken, etc. Door deze veelomvattende lijsten en een semigestructureerde onderwerpenlijst te gebruiken (zie bijlage IV), zijn de onderzoeksmethoden en –strategieën over het vinden en checken van bronnen gereconstrueerd voor elk artikel.

Na de analyse van de artikelen werden de journalisten geïnterviewd over het verzamelen van informatie en het factchecken in hun artikelen. Het interview bestaat uit twee delen. De eerste is een reconstructie van de productie van hun artikel. De reconstructie kijkt naar de gebruikte invalshoek, het zoekproces naar informatie, het onderzoek en het checken van

feiten. Het tweede deel van het interview ging over het vaststellen van de betrouwbaarheid van bronnen. Hierbij is de bronnen-classificatie lijst gebruikt, en is gevraagd of, en hoe, journalisten de informatie van menselijke bronnen hebben geverifieerd, en hoe zij feiten hebben gecheckt.

Na dit onderzoek kunnen er conclusies getrokken worden over wanneer Surinaamse journalisten bepaalde informatie of bepaalde bronnen checken, en wat hun overwegingen zijn voor het wel of niet controleren van bronnen. Aan de hand van de bevindingen van Diekerhof & Bakker (2012) wordt verwacht dat de Surinaamse journalisten hun informatie ook niet altijd checken. Zij hebben hierdoor minder last van tijdsdruk en kunnen verhalen daarom goed onderzoeken en hoeven dus niet klakkeloos persberichten en/of informatie van derden over te nemen.

4. De roloppvattingen en het verificatiegedrag van Surinaamse journalisten

In dit hoofdstuk worden de resultaten van beide onderzoeken die gehouden zijn onder de Surinaamse journalisten besproken. Eerst wordt er gekeken naar de uitkomsten van de survey onder de Surinaamse journalisten. Er wordt gekeken naar de achtergrond, waaronder demografische gegevens, van de journalisten, naar hun beroepsopvattingen en naar hoe zij omgaan met en denken over internettoepassingen. Onder andere de opvattingen van de journalisten over verificatie worden opgetekend. Het tweede onderzoek kijkt door middel van tekstanalyse en interviews naar het verificatiegedrag in de praktijk van Surinaamse journalisten. De resultaten van het onderzoek worden in dit hoofdstuk besproken. Er wordt eerst gekeken naar het brongebruik van de Surinaamse journalisten. Vervolgens wordt er een vergelijking gemaakt met de resultaten van het onderzoek van Diekerhof & Bakker (2012). Zo wordt er gekeken naar wanneer Surinaamse journalisten informatie checken, en wanneer zij informatie juist niet checken. Ten slotte wordt er gekeken naar wanneer Surinaamse journalisten het checken van informatie nalaten. Na het bespreken van de resultaten kan er antwoord worden gegeven op de vraag hoe de roloppvattingen van Surinaamse journalisten samenhangen met hun verificatiegedrag.

4.1 Resultaten survey

De resultaten van dit onderzoek zijn, in navolging van het onderzoek van Hermans et al. (2011), opgedeeld in drie delen. Het eerste deel beschrijft Surinaamse journalisten op basis van achtergrondkenmerken. Hierbij wordt er gekeken naar demografische en professionele kenmerken. Het tweede deel gaat over de opvattingen over het journalistieke beroep. Hierbij wordt gekeken naar de rol van de journalist in de samenleving, hoe Surinaamse journalisten denken over traditionele journalistieke waarden, welke posities ze innemen bij ethische kwesties en naar welk beeld deze journalisten hebben van hun publiek. Het laatste deel kijkt naar het gebruik en de adoptie van nieuwe media. Hierbij wordt met name gekeken naar het gebruik van internet. Bij elk onderdeel wordt er een vergelijking gemaakt met de uitkomsten van het onderzoek van Hermans et al. (2011) die dit onderzoek onder Nederlandse journalisten hebben uitgevoerd.

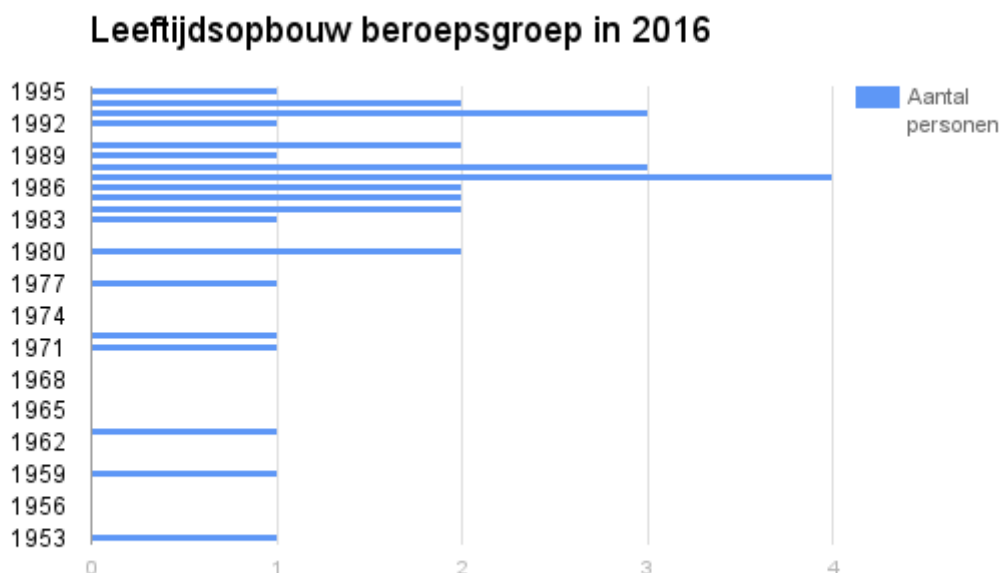
Deel I Achtergrond van de Surinaamse journalisten

In dit deel wordt de hedendaagse beroepsgroep van Surinaamse journalist beschreven aan de hand van individuele kenmerken, professionele achtergrondkenmerken en wordt gekeken naar de mediatypen waarvoor journalisten werken en het soort werkzaamheden dat ze daar verrichten. Deze bevindingen kunnen uitspraken doen over de sociaal-structurele kenmerken, professionele kenmerken en de convergentie en multiskilling van Surinaamse journalisten.

Sociaal-structurele kenmerken

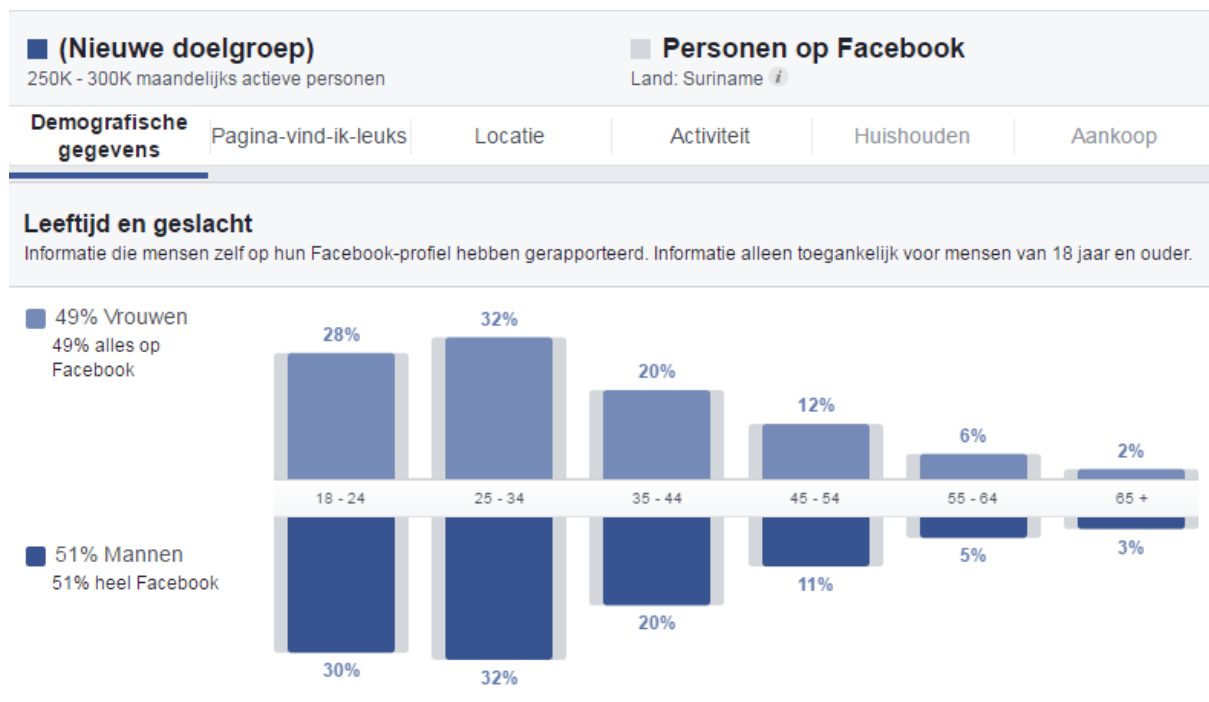
De onderzochte groep Surinaamse journalisten heeft een duidelijk lagere leeftijd dan de Nederlandse journalisten uit het onderzoek van Hermans et al. (2011). De gemiddelde leeftijd van de journalisten uit dit onderzoek was vijftig, terwijl de gemiddelde leeftijd van de Surinaamse journalisten tweeëndertig is (zie Figuur 1). De oudste Surinaamse journalist is drieënzestig, en de jongste journalist was eenentwintig jaar.

Figuur 1: Leeftijdsopbouw Surinaamse journalisten in 2016

Hermans et al. vonden dat de jongeren enigszins ondervertegenwoordigd waren in hun steekproef (2011:9). In het onderzoek onder Surinaamse journalisten is precies het omgekeerde het geval; de oudere journalisten lijken ondervertegenwoordigd. Dit heeft mogelijk te maken met het feit dat Hermans et al. (2011) zich baseerden op de ledenlijst van de NVJ, waarvan kan worden aangenomen dat ouderen met vaste banen daarin over- en jongeren met freelancewerk ondervertegenwoordigd zijn. Dit staat in fel contrast met het feit dat er geen officiële vereniging van Surinaamse journalisten is, en dit onderzoek daarom verspreid is op Facebook onder de leden van de besloten Facebookgroep ‘Actieve Journalisten/Verslaggevers’. Volgens de applicatie *Doelgroepstatistieken* van Facebook zijn er meer actieve accounts onder jongeren dan ouderen geregistreerd in Suriname (zie Figuur 2) (Leeftijden Surinaamse Facebookgebruikers, 2016). Daardoor zijn de oudere journalisten waarschijnlijk ook minder vertegenwoordigd in de Facebookgroep ‘Actieve Journalisten/Verslaggevers’.

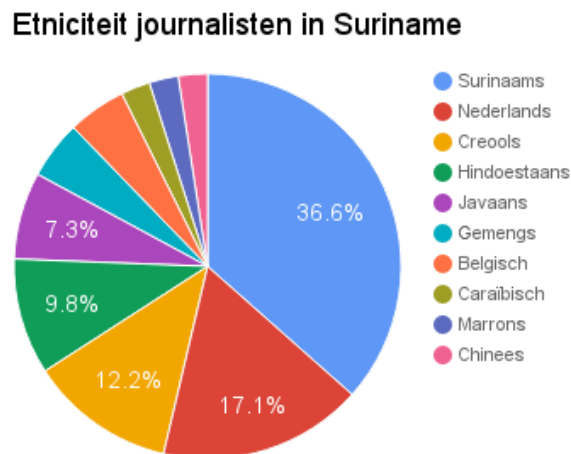
Figuur 2: Doelgroepstatistieken Surinaamse Facebookgebruikers

Suriname bestaat uit een zeer gemengde gemeenschap van verschillende etniciteiten. Vooral onder de journalisten bleek er veel diversiteit te zijn (zie Figuur 3). Doordat Nederlands de voertaal van veel media is, zijn er ook veel Nederlandse en Belgische journalisten en stagiairs werkzaam in Suriname. Dit is belangrijk om te duiden omdat deze

Nederlandse (en Belgische) journalisten ook de journalistieke waarden uit hun eigen land en opleiding meenemen. Meer dan een derde van de journalisten identificeert zich als 'Surinaams', dit kan duiden op het gegeven dat zij zichzelf niet in een beperkter hokje van bijvoorbeeld Creolen of Hindoestanen willen zetten.

Figuur 3: Etniciteit journalisten in Suriname

Het opleidingsniveau van Surinaamse journalisten is hoger onder vrouwelijke journalisten dan onder mannelijke journalisten (zie Tabel 1). In totaal heeft 28,4% van de Surinaamse journalisten een academische achtergrond tegen 33,7% van de Nederlandse journalisten. Ook het aantal Surinaamse journalisten die een hogere beroepsopleiding hebben gevolgd (49%), komt overeen met de Nederlandse journalisten (46,7%). De onderzochte Surinaamse journalisten zijn iets hoger opgeleid, omdat de getallen van journalisten die een middelbare beroepsopleiding (10%) of de middelbare school hebben afgerond (12,6%) lager liggen dan die van Nederlandse journalisten (29,7% en 14,7%) (Hermans et al., 2011).

Tabel 1: Opleidingsniveau van Surinaamse journalisten

	Universitaire opleiding (WO)	Hogere Beroepsopleiding (HBO)	Middelbare Beroepsopleiding (MBO)	Middelbare school	Lagere school	Anders (geef nadere toelichting)	Totaal
Q1: Man	33,33% 5	33,33% 5	20,00% 3	13,33% 2	0,00% 0	0,00% 0	46,88% 15
Q1: Vrouw	23,53% 4	64,71% 11	0,00% 0	11,76% 2	0,00% 0	0,00% 0	53,13% 17
Totale aantal respondenten	9	16	3	4	0	0	32

De Surinaamse onderzoeksgroep bevat meer vrouwen (53,1%) dan mannen. De verhouding man-vrouw is gelijkwaardiger dan bij de Nederlandse journalisten, waar er meer mannen (64,1%) dan vrouwen zijn. Het aandeel vrouwen hangt sterk samen met de leeftijd. De oudst deelnemende vrouw aan het onderzoek is drieëndertig jaar, terwijl de gemiddelde leeftijd van de mannen en vrouwen samen vierendertig is. Alle oudere deelnemers zijn dus mannen. Ook Hermans et al. vonden dat de groep onder de 45 jaar voor meer dan de helft uit vrouwen bestond, terwijl zij in het totale onderzoek slechts (35%) beslaan (2011:10). Hermans et al. concluderen dat het er op lijkt “dat vrouwen de weg naar het journalistiek beroepsveld hebben gevonden”, dit lijkt ook voor de Surinaamse journalisten te gelden (2010:10).

Uit tabel 1 blijkt ook dat Surinaamse vrouwen gemiddeld hoger opgeleid zijn dan hun mannelijke collega's. Ook dit gold voor de Nederlandse vrouwelijke journalisten. Echter is het wel opvallend dat dit vooral voor het hoger beroepsonderwijs geldt. Bij de Nederlandse journalisten is het percentage vrouwen met een academische opleiding 41%; bijna 10 procentpunt hoger dan bij de mannen. Bij de Surinaamse journalisten heeft 33,3% van de mannen een academische opleiding tegen 23,5% van de vrouwen.

Tabel 2 laat zien dat Surinaamse mannen (40%) vaker geen journalistieke scholing hebben genoten. Wel hebben de Surinaamse journalisten vaker (33,3%) een journalistieke scholing afgerond dan Surinaamse vrouwen. Onder de Nederlandse journalisten vonden Hermans et al. ook dat vrouwen (54%) vaker een journalistieke opleiding hadden genoten (2011:11). Zij schreven dit toe aan het feit dat de gemiddelde leeftijd bij vrouwen gemiddeld lager ligt. Het feit dat Surinaamse vrouwen vaker hun opleiding niet afmaken kan liggen aan het feit dat Surinaamse vrouwen vaak al jong kinderen krijgen.

Tabel 2: Journalistieke opleidingen van Surinaamse journalisten

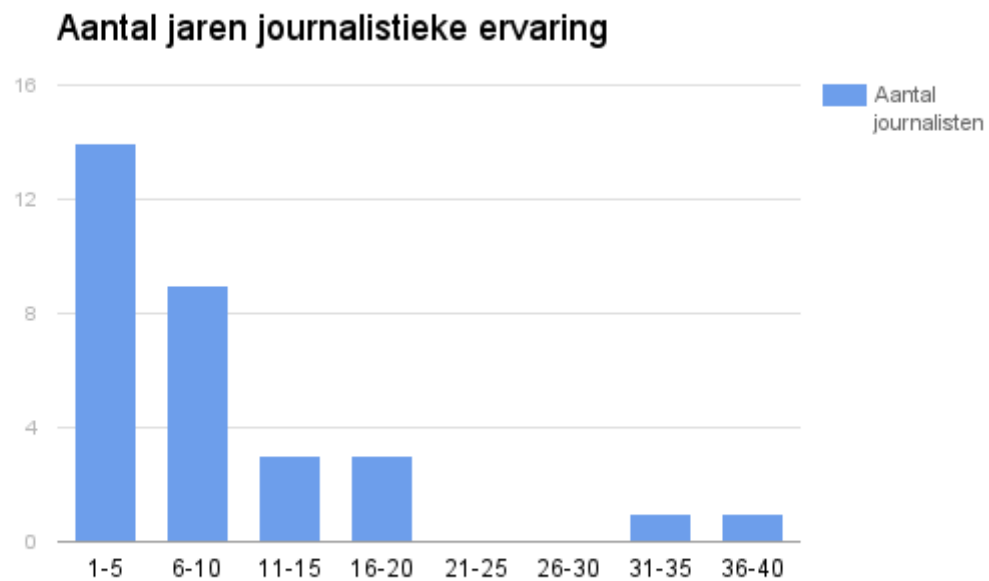
	Ja, een journalistieke opleiding gevolgd en afgerond met een diploma.	Ja, maar niet afgerond met een diploma.	Nee, geen journalistieke opleiding gevolgd.	Totaal
Q1: Man	33,33% 5	26,67% 4	40,00% 6	46,88% 15
Q1: Vrouw	17,65% 3	52,94% 9	29,41% 5	53,13% 17
Totale aantal respondenten	8	13	11	32

Professionele kenmerken

Om een volledig beeld van de achtergrond van Surinaamse journalisten te schetsen wordt er in deze paragraaf aandacht besteed aan professionele kenmerken van de beroepsgroep. Deze worden vergeleken met de opvattingen van Nederlandse journalisten.

Uit Figuur 4 blijkt dat de onderzoeksgroep bestaat uit Surinaamse journalisten die relatief weinig ervaring hebben. Opvallend is dat het hoogste aantal jaren ervaring bij de vrouwelijke journalisten 10 jaar was. Bij de mannen was dit 37 jaar, al was dit een van de twee uitschieters. Zonder die uitschieters is het aantal jaar ervaring bij mannen gemiddeld 25. Volgens het onderzoek van Hermans et al., hebben Nederlandse journalisten gemiddeld 22 jaar ervaring. Dit is significant veel meer dan het gemiddelde van 14,6 jaar journalistieke ervaring van de Surinaamse journalisten (13,2 zonder de uitschieters). Ook is het belangrijk om mee te nemen dat er hier een aantal uitschieters bij zitten, die het toch al kleine aantal resultaten sterk beïnvloeden. Omdat er voornamelijk jonge journalisten hebben meegewerkt aan dit onderzoek, is het te verwachten dat het aantal jaren journalistieke ervaring niet erg hoog ligt.

Figuur 4: Aantal jaren journalistieke ervaring van Surinaamse journalisten

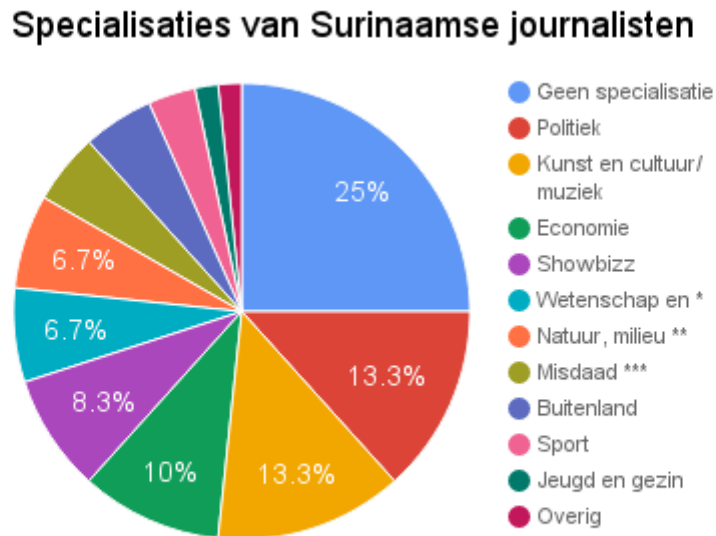
Figuur 5 geeft een overzicht bij welke werkgever(s) de journalisten werkzaam zijn. Evenals bij de Nederlandse journalisten, zijn er ook bij de Surinaamse journalisten twee uitschieters bij werkgevers: 31,3% van de journalisten werkt voor Parbode en 18,8% werkt voor De Ware Tijd. De overige werkgevers zijn vaak dagbladen of de kleine televisie- en radiozenders in Suriname. Het is niet verrassend dat de Parbode veelvuldig voorkomt als werkgever in dit onderzoek, omdat de survey verspreid is onder journalisten van de Parbode en in de besloten Facebookgroep 'Actieve Journalisten/Verslaggevers'. Deze surveys zijn ook verspreid onder de redacties van overige grote kranten, maar deze gaven helaas geen gehoor aan de oproep.

Figuur 5: Percentage Surinaamse journalisten werkzaam voor verschillende mediabedrijven in 2016

Om een beeld te krijgen of de journalist zichzelf als een specialist op een bepaald gebied beschouwd, is gevraagd óf en op welk gebied zij zichzelf een specialist vinden (zie Figuur 6). Bijna de helft (46,9%) gaf aan zichzelf geen specialist te vinden. Anders dan in het onderzoek van Hermans et al. hadden de specialisaties die van oudsher als ‘serieuze’ journalistiek worden bestempeld niet per definitie de overhand (2011:18). Zo geeft 25% van de Surinaamse journalisten aan gespecialiseerd te zijn in kunst en cultuur, tegen 9,4% van de Nederlandse journalisten, en 15,6% van de Surinaamse journalisten zegt gespecialiseerd te zijn in Showbizz tegen nog geen 2% van de Nederlandse journalisten. Wel staan politiek (25%), economie (18,8%), wetenschap en techniek (12,5%) en natuur, milieu en landbouw (12,5%) ook hoog op de ranglijst van specialisaties van Surinaamse journalisten.

Figuur 6: Specialisaties van Surinaamse journalisten in 2016

* Wetenschap en techniek

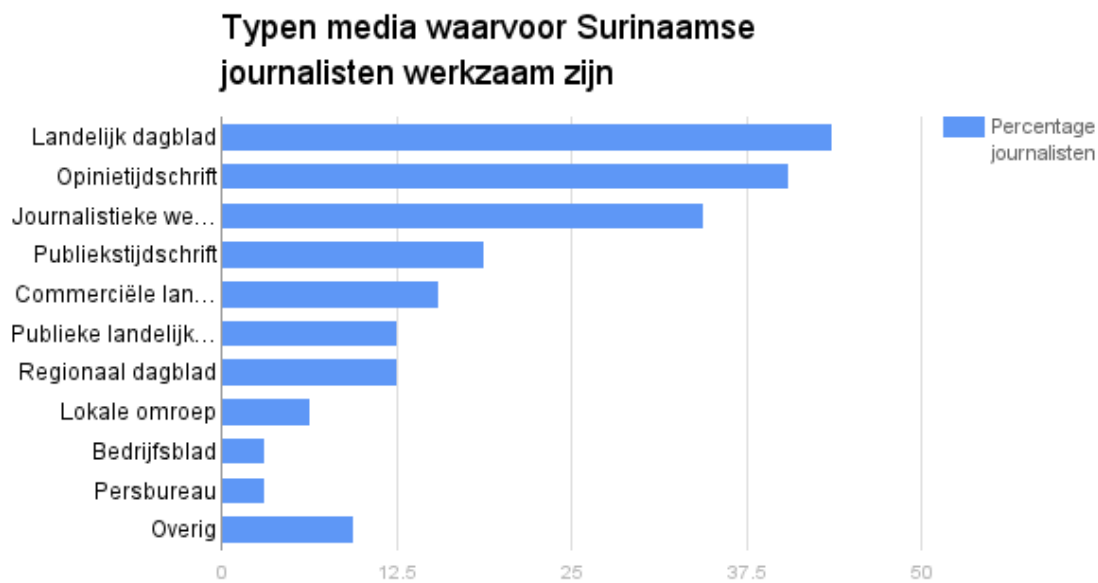
** Natuur, milieu en landbouw

*** Misdadaad, criminaliteit, politie en recht

Convergentie en multiskilling

In navolging van het onderzoek van Hermans et al. (2011) zijn de activiteiten die journalisten uitvoeren onderzocht, om inzicht te bieden in hoeverre Surinaamse journalisten multimediaal werken. Daarom is gekeken naar de specifieke mediatypen waarvoor Surinaamse journalisten actief zijn. Figuur 7 laat zien dat de meeste journalisten in de onderzoeksgroep werkzaam zijn bij de geschreven pers. Dit percentage komt overeen met de onderzoeksgroep van Nederlandse journalisten (Hermans et al., 2010:20). De groep journalisten werkzaam bij landelijke dagbladen (43.7%) scoren hoog, net als de groep die werkzaam is bij opinietijdschriften (40.6%). Dit percentage is geen verrassing, omdat de survey naast in de besloten Facebookgroep 'Actieve Journalisten/Verslaggevers', maar ook onder de journalisten van opinietijdschrift Parbode is verspreid. Ook journalistieke websites/blogs (34.4%) en publiekstijdschriften (18.8%) scoren hoog.

Figuur 7: Typen media waarvoor Surinaamse journalisten werkzaam zijn

Om een beeld te krijgen van de specifieke werkzaamheden van de journalisten, worden net als bij Hermans et al. (2011), soorten activiteiten onderscheiden (zie Figuur 8). Van alle activiteiten zijn bureauwerkzaamheden veruit de belangrijkste (84.4%). Hieronder valt ook het zelf teksten/artikelen/berichten maken. Ook de Nederlandse journalisten beschouwen deze activiteit als de belangrijkste. Opvallend is dat de Surinaamse journalisten zich meer bezighouden met online activiteiten dan de Nederlandse journalisten in het onderzoek van Hermans et al. (2011:22). Zo houden zij vaker een weblog bij (25%) of beheren zij een website (28,1%).

Figuur 8: Werkzaamheden die Surinaamse journalisten verrichten

Net als Nederlandse journalisten werken de Surinaamse journalisten gemiddeld voor twee verschillende mediatypen (Hermans et al., 2011:22). Surinaamse journalisten verrichten gemiddeld drie soorten werkzaamheden per type media, terwijl Nederlandse journalisten gemiddeld twee soorten werkzaamheden per type verrichten (2011:23). Een verklaring hiervoor kan zijn, dat Surinaamse journalisten vaak zelf foto's maken bij de artikelen (zie Figuur 8). In Nederland worden foto's meestal door professionele fotografen gemaakt.

Deel II Opinies van Surinaamse journalisten over hun professie

In dit deel II wordt er ingegaan op de vraag hoe Surinaamse journalisten denken over allerlei aspecten van hun beroep. Daarbij wordt gekeken naar de taakopvattingen van journalisten, hoe ze denken over traditionele journalistieke waarden, hoe hun relatie met het publiek is en hoe zij contact leggen en houden met hun bronnen.

Taakopvattingen van journalisten

De taakopvattingen van Surinaamse journalisten komen veelal overeen met die van Nederlandse journalisten. Zo dichten zij zichzelf ook een dienstverlenende taak toe (Tabel

3). Surinaamse journalisten (93,8%¹) vinden het vertalen van ingewikkelde informatie net zo belangrijk als hun Nederlandse collega's (94%). Hetzelfde percentage Surinaamse journalisten vindt het belangrijk om deze informatie ook te duiden. Voor de Nederlandse journalisten geldt hiervoor ongeveer hetzelfde percentage (94%). Daarbij is ook de nieuwsfunctie van belang voor Surinaamse journalisten, hetgeen ook voor Nederlandse journalisten geldt. Zo vindt 90,6% van de Surinaamse journalisten het belangrijk om nieuwe ontwikkelingen te signaleren, tegen 92,7% van de Nederlandse journalisten. Ook vinden beide groepen het belangrijk om het nieuws zo snel mogelijk door te geven. Hierbij ligt het percentage voor de Surinaamse journalisten op 81,3% en voor de Nederlandse journalisten op 78,5%. Surinaamse journalisten blijken de kritische rol net iets belangrijker te vinden dan de Nederlandse journalisten. Zo vindt 87,5% van de Surinaamse journalisten het een belangrijke taak om de politiek kritisch te volgen tegen 77,1% van de Nederlandse journalisten. Daarbij vinden bijna alle Surinaamse journalisten het belangrijk om misstanden openbaar te maken (96,9%), terwijl dit percentage bij de Nederlandse journalisten een stuk lager ligt (74,8%). Ook vinden meer Surinaamse journalisten het belangrijker om invloed uit te oefenen op de politieke agenda (59,4%) dan Nederlandse journalisten (50,4%) (Hermans et al., 2011). Een belangrijke reden hiervoor zou het onstabiele politieke klimaat van Suriname kunnen zijn.

Zowel Surinaamse als Nederlandse journalisten houden rekening met hun publiek, al is dit voor Surinaamse journalisten nog net iets belangrijker. Zo vindt 90,6% van de Surinaamse journalisten het belangrijk om burgers te engageren, tegen 80,3% van de Nederlandse journalisten. Een groter verschil is te zien in het feit dat meer Surinaamse journalisten (96,6%) een discussie voor het publiek willen faciliteren. Bij de Nederlandse journalisten ligt dit percentage op 72,5%.

Waar de Nederlandse journalisten verdeeld zijn over de vraag of journalisten zich zien als belangenbehartiger van het publiek, vindt het gros van de Surinaamse journalisten dit een belangrijke taak. Zo vindt 77,4% het belangrijk om 'gewone mensen' de kans te geven om hun mening te uiten, terwijl slechts 54,6% van de Nederlandse journalisten dit belangrijk vindt. Ook vinden meer Surinaamse journalisten (71,9%) het belangrijk om te dienen als

¹ De percentages van de categorieën 'zeer belangrijk' en 'belangrijk' uit de tabel zijn in de tekst samengevoegd.

spreekbuis, of op te komen voor bepaalde groepen in de samenleving. Slechts 50,4% van de Nederlandse journalisten vindt dit ook belangrijk.

Een van de gevolgen van de ontwikkelingen in de journalistiek is dat journalisten zich steeds meer met de economische kant van hun vak bezighouden. Soms komen journalistieke waarden in het geding door commerciële belangen. Evenals Nederlandse journalisten (26,1%), vindt minder dan de helft van de Surinaamse journalisten (48,4%) het belangrijk om een gunstige omgeving voor adverteerders te creëren. Al is dit besef wel opvallend groter dan bij Nederlandse journalisten. Surinaamse journalisten (65,6%) vinden het ook belangrijker dan Nederlandse journalisten (50,3%) om met hun werk ontspanning en vermaak te bieden aan de lezers.

Tabel 3: Journalistieke rolopvattingen

	Zeer belangrijk	Belangrijk	Niet zo belangrijk	Onbelangrijk	Totaal
Analyses en duiding geven	59,38% 19	34,38% 11	6,25% 2	0,00% 0	32
Misstanden opsporen en openbaar maken	56,25% 18	40,63% 13	3,13% 1	0,00% 0	32
Ontwikkelingen in de politiek kritisch volgen	53,13% 17	34,38% 11	12,50% 4	0,00% 0	32
Ingewikkelde informatie voor het publiek vertalen	53,13% 17	40,63% 13	6,25% 2	0,00% 0	32
Informatie zo snel mogelijk naar het publiek brengen	50,00% 16	31,25% 10	18,75% 6	0,00% 0	32
Claims en uitspraken van de overheid onderzoeken	50,00% 16	34,38% 11	15,63% 5	0,00% 0	32
Verdachte kwesties onderzoeken	51,61% 16	41,94% 13	6,45% 2	0,00% 0	31
Een zo groot mogelijk publiek bereiken	46,88% 15	37,50% 12	15,63% 5	0,00% 0	32
Nieuwe ontwikkelingen presenteren of signaleren	46,88% 15	43,75% 14	9,38% 3	0,00% 0	32
Discussie voor het publiek stimuleren en faciliteren	46,88% 15	50,00% 16	3,13% 1	0,00% 0	32
Maatschappelijk belangstelling bij het publiek ontwikkelen	37,50% 12	53,13% 17	9,38% 3	0,00% 0	32
'Gewone' mensen de kans geven hun mening te uiten	25,81% 8	51,61% 16	22,58% 7	0,00% 0	31
Ontspanning en vermaak bieden	21,88% 7	43,75% 14	31,25% 10	3,13% 1	32
Dienen als spreekbuis of opkomen voor bepaalde groepen in de samenleving	21,88% 7	50,00% 16	28,13% 9	0,00% 0	32
Invloed uitoefenen op de politieke agenda	18,75% 6	40,63% 13	31,25% 10	9,38% 3	32
Een goed omgeving voor adverteerders creëren	9,68% 3	38,71% 12	22,58% 7	29,03% 9	31

Journalistieke waarden

Net als bij het onderzoek van Hermans et al., is er gevraagd hoe belangrijk de Surinaamse journalisten de journalistieke waarden, zoals objectiviteit, hoor en wederhoor,, onafhankelijkheid en verificatie, vinden (2011:31). Het blijkt dat Surinaamse journalisten (65,6%) lager scoren dan Nederlandse journalisten (75,5%) op het zeer belangrijk vinden van het handhaven van onafhankelijkheid (Tabel 4). Volgens Hermans et al. ligt dit percentage bij de Nederlandse journalisten zo hoog omdat journalisten, “in deze tijd waarin er sprake is van toenemende invloed van economische belangen”, hun werk zonder druk van buitenaf willen uitvoeren (2011:31). In Suriname is er door het onstabiele politieke klimaat sowieso al sprake van meer druk van buitenaf en zelfcensuur, en mogelijk hechten zij daarom minder waarde aan onafhankelijkheid. Evenals de Nederlandse journalisten hebben de Surinaamse journalisten de traditionele waarden van journalistiek hoog in het vaandel staan. Zij hechten zelfs meer waarde aan neutraliteit (62,5%), dan Nederlandse journalisten (52,7%). Een mogelijke verklaring hiervoor is dat zij, zoals hierboven besproken, meer last hebben van druk van buitenaf, en dat zij deze druk kunnen verminderen door neutraal verslag te doen. Op het gebied van objectiviteit (Surinaamse journalisten 68,8%, Nederlandse journalisten 68,9%) en autonomie (Surinaamse journalisten 59,4%, Nederlandse journalisten 60,2%) scoren beide groepen nagenoeg gelijk. Het blijkt dat zowel Surinaamse journalisten (81,3%) als Nederlandse journalisten (84,6%) voor zelfregulering in de vorm van een journalistieke gedragscode te zijn. Opvallend hierbij is dat de Nederlandse journalisten hierbij lagen scoorden in de categorie ‘zeer belangrijk’ (33,3%), terwijl de Surinaamse journalisten hier bijna twee keer zo hoog scoorden (59,4%). Het ontbreken van een Raad van Journalistiek in Suriname en het feit dat de meeste redacties geen redactiestatuut hebben, kunnen een verklaring zijn voor dit hoge percentage. Wellicht hebben de Surinaamse journalisten behoefte aan meer sturing.

Tabel 4: Journalistieke waarden

	Zeer belangrijk	Belangrijk	Niet zo belangrijk	Onbelangrijk	Totaal
Objectieve berichtgeving	68,75% 22	25,00% 8	6,25% 2	0,00% 0	32
Hoor en wederhoor	68,75% 22	25,00% 8	6,25% 2	0,00% 0	32
Onafhankelijkheid	65,63% 21	25,00% 8	9,38% 3	0,00% 0	32
Neutraliteit	62,50% 20	21,88% 7	15,63% 5	0,00% 0	32
Controle van informatie	71,88% 23	25,00% 8	3,13% 1	0,00% 0	32
Autonomie	59,38% 19	34,38% 11	6,25% 2	0,00% 0	32
Een journalistieke gedragscode	59,38% 19	21,88% 7	12,50% 4	6,25% 2	32

Ook ethische kwesties zijn bij het onderzoek betrokken. Het gaat hierbij vooral om opvattingen in relatie tot de bron van informatie. Het blijkt dat Surinaamse journalisten minder stellig zijn in het naleven van afspraken met bronnen. Zo zegt 85,7% van de Nederlandse journalisten dat het nooit toegestaan is om toegezegde vertrouwelijkheid te schenden. Voor de Surinaamse journalisten ligt dit percentage op slechts 75%. De opvattingen hierover zijn hetzelfde bij beide groepen als het gaat om politieke documenten. Van de Surinaamse journalisten vindt 22,6% dat deze altijd gebruikt mogen worden en 61,3% vindt dat gebruik soms is toegestaan. Voor Nederlandse journalisten geldt dat 25,9% vindt dat politieke stukken altijd gebruikt mogen worden en 64,8% vindt dat deze soms gebruikt mogen worden. Als het gaat om zakelijke documenten is de verdeeldheid groter; 21,9% vindt dat het altijd toegestaan is deze documenten te gebruiken (tegen 15% van de Nederlandse journalisten), 62,5% dat dit soms is toegestaan (tegen 73% van de Nederlandse journalisten) en 15,6% dat dit nooit is toegestaan (tegen 11,4% van de Nederlandse journalisten). Hermans et al. vonden dat Nederlandse journalisten meer terughoudendheid hadden bij het gebruiken van persoonlijke informatie (55,9% zegt dat dit nooit toegestaan is) (2011:32). Surinaamse journalisten zijn hier nog stelliger in; 71,9% van deze groep vindt dat er nooit gebruik gemaakt kan worden van persoonlijke documenten zoals brieven of foto's zonder toestemming. Het feit dat Suriname een relatief kleine samenleving en veel journalisten hun bronnen kennen, kan hiervoor een verklaring zijn.

Tabel 5 Opinions van Surinaamse journalisten over ethische kwesties

	Altijd toegestaan	Soms toegestaan	Nooit toegestaan	Totaal
Vertrouwelijke zakelijke documenten zonder toestemming gebruiken	21,88% 7	62,50% 20	15,63% 5	32
Vertrouwelijke politieke documenten zonder toestemming gebruiken	22,58% 7	61,29% 19	16,13% 5	31
Je als journalist voor te doen als iemand anders	6,45% 2	38,71% 12	54,84% 17	31
In te stemmen met vertrouwelijkheid en dit vervolgens niet na te komen	3,13% 1	21,88% 7	75,00% 24	32
Onwillige informanten/bronnen lastig vallen om informatie te verkrijgen	9,38% 3	59,38% 19	31,25% 10	32
Gebruik maken van persoonlijke documenten zoals brieven of foto's zonder toestemming	6,25% 2	21,88% 7	71,88% 23	32
Undercover gaan in een organisatie of bedrijf om 'inside' informatie te verkrijgen	12,50% 4	56,25% 18	31,25% 10	32
Verborgene camera's of microfoons gebruiken?	12,50% 4	56,25% 18	31,25% 10	32

Relatie met het publiek

Hermans et al. stellen in hun onderzoek dat er in het veranderende journalistieke landschap niet alleen de rol van de journalist, maar ook die van het publiek verandert (2011:33). Zij noemen onder andere de mogelijkheid van het publiek om “zelf informatie te zoeken”, “zelf nieuwe informatie te produceren en te verspreiden”, en stellen dat het lijkt of er meer “aandacht voor de agenda van het publiek” is (Hermans et al., 2011:33).

Door de opkomst van nieuwe media is het ook makkelijker voor beide partijen (journalist en publiek) om met elkaar in contact te komen. Hermans et al. ondervonden dat de

Nederlandse journalisten het commentaar van hun publiek, en de bijbehorende interactie belangrijk vinden. Dit geldt ook voor Surinaamse journalisten, al hebben zij via andere kanalen contact met het publiek (zie Tabel 6). Hebben Nederlandse journalisten voornamelijk via e-mail contact met de lezers, kijkers, of luisteraars, Surinaamse journalisten hebben dit contact vooral via sociale netwerksites, en bijna niet via e-mail. Andere opvallende verschillen zijn dat Nederlandse journalisten meer telefonisch contact hebben dan Surinaamse journalisten, en dat die laatste groep meer contact heeft via blogs. Zo gebruikt de helft van de Nederlandse journalisten blogs om contact te hebben met hun publiek, tegen driekwart van de Surinaamse journalisten. Opvallend is dat het persoonlijk contact met publiek bij beide groepen journalisten gelijk is. Het was te verwachten dat Surinaamse journalisten meer persoonlijk contact zouden hebben met hun bronnen, omdat de Surinaamse samenleving kleiner is.

Tabel 6: Media waarmee Surinaamse journalisten feedback en commentaar ontvangen van publiek

	Dagelijks	Wekelijks	Maandelijks	Zelden	Nooit	N.v.t.	Totaal
Telefoon	19,35% 6	9,68% 3	19,35% 6	35,48% 11	9,68% 3	6,45% 2	31
E-mail	12,90% 4	3,23% 1	35,48% 11	35,48% 11	9,68% 3	3,23% 1	31
Persoonlijke ontmoeting	9,68% 3	25,81% 8	25,81% 8	25,81% 8	12,90% 4	0,00% 0	31
Fax	3,33% 1	3,33% 1	6,67% 2	10,00% 3	40,00% 12	36,67% 11	30
Post	3,33% 1	3,33% 1	10,00% 3	33,33% 10	33,33% 10	16,67% 5	30
Sociale netwerk sites (Facebook, etc.)	32,26% 10	29,03% 9	22,58% 7	9,68% 3	3,23% 1	3,23% 1	31
Microblog (Twitter)	3,33% 1	16,67% 5	16,67% 5	20,00% 6	33,33% 10	10,00% 3	30
Journalistieke blog (reacties/comments)	3,33% 1	13,33% 4	16,67% 5	16,67% 5	23,33% 7	26,67% 8	30

In het onderzoek is gevraagd naar hoe journalisten het commentaar van publiek beleven/ervaren (Tabel 7). Surinaamse journalisten (93,8%²) vinden in dezelfde mate als de Nederlandse journalisten (93,1%) dat het commentaar van het publiek (zeer) nuttig is voor hun werk. Hetzelfde geldt voor de informatie die zij ontvangen van hun publiek; 84,4% van

² De percentages van de categorieën 'helemaal mee eens' en 'mee eens' uit de tabel zijn in de tekst samengevoegd.

de Surinaamse journalisten vindt dit (zeer) nuttig, tegen 80,9% van de Nederlandse journalisten. Surinaamse journalisten hechten meer waarde (96,6%) aan de interactie met het publiek; zij vinden de bijdragen van het publiek waardevol voor de uitoefening van hun werk. Nederlandse journalisten vinden deze interactie/feedback/bijdragen eveneens belangrijk hoewel het percentage hier iets lager ligt (82,1%). Dit kan verklaard worden door het feit dat Surinaamse journalisten meer interacteren met het publiek via sociale media. Een andere verklaring is het feit dat het onderzoek onder Surinaamse journalisten in 2016 is uitgevoerd, en het onderzoek van Hermans et al. (2011) in 2010. In deze periode is het medialandschap snel veranderd waardoor journalisten de interactie via sociale media mogelijk meer zijn gaan waarderen. Het concept van De Correspondent is hier een voorbeeld van. Hieruit blijkt dat beide groepen het belangrijk vinden dat zij in dienst van het publiek staan (Surinaamse journalisten 90,6% en Nederlandse journalisten 88,2%). De journalisten denken dan ook dat veel mensen geïnteresseerd zijn in achtergronden bij en analyse van het nieuws. Op dit onderdeel ligt het percentage van de Surinaamse journalisten tien procentpunt hoger (84,4%) dan dat van de Nederlandse journalisten (74,4%). Hermans et al. vonden echter dat journalisten minder positief waren over de vraag of het publiek meer invloed moet hebben op de inhoud van het nieuws (2010:34-35). Slechts 21,8%³ van de Nederlandse journalisten was het hiermee eens, en 69,8% was het hiermee oneens. Onder de Surinaamse journalisten zijn de meningen hierover meer verdeeld; 51,6% vond dat het publiek meer invloed moest hebben op de inhoud van het nieuws, tegen 48,4% die het hier niet mee eens waren. Surinaamse journalisten vinden dus in mindere mate dan hun Nederlandse collega's dat zij de verantwoordelijkheid hebben om te bepalen waar het nieuws over gaat. De Surinaamse journalist ziet zichzelf dus eerder als de gemotiveerde, maatschappelijk betrokken, assertieve journalist dan als de niet betrokken, objectieve, neutrale journalist. Zij zijn meer verdeeld over de opvatting van hun rol als gatekeeper die voor het publiek relevante informatie selecteert en openbaar maakt.

³ De percentages van de categorieën 'mee oneens' en 'helemaal mee oneens' uit de tabel zijn in de tekst samengevoegd.

Tabel 7 Opvattingen van Surinaamse journalisten over hun publiek

	Helemaal mee eens	Mee eens	Mee oneens	Helemaal mee oneens	Totaal
Commentaar van het publiek is nuttig voor mijn werk	40,63% 13	53,13% 17	6,25% 2	0,00% 0	32
In mijn werk houd ik steeds voor ogen wie het publiek is	53,13% 17	37,50% 12	9,38% 3	0,00% 0	32
Journalisten staan in dienst van hun publiek	34,38% 11	56,25% 18	6,25% 2	3,13% 1	32
Het publiek moet meer invloed hebben op de inhoud van het nieuws	12,90% 4	38,71% 12	35,48% 11	12,90% 4	31
Het publiek levert waardevolle informatie aan voor het nieuws	21,88% 7	62,50% 20	12,50% 4	3,13% 1	32
Interactie met mensen uit het publiek levert een waardevolle bijdrage aan mijn journalistieke werk	25,00% 8	71,88% 23	3,13% 1	0,00% 0	32
Mijn publiek is heel geïnteresseerd in achtergrond en analyses bij het werk	25,00% 8	59,38% 19	12,50% 4	3,13% 1	32
Mijn publiek is heel erg geïnteresseerd in nieuws dat dichtbij huis is	35,48% 11	51,61% 16	9,68% 3	3,23% 1	31

Contact bronnen

Bronnen zijn erg belangrijk voor journalisten; zij halen immers de informatie voor hun werk uit deze bronnen. Dit onderzoek kijkt naar de soorten media die journalisten gebruiken om in contact te komen met nieuwe en vertrouwde bronnen. Evenals bij het contact met het

publiek, zijn er ook grote verschillen te zien in het gebruik van de verschillende media ten behoeve van het contact met relaties of informanten (zie Tabel 8). Waar Nederlandse journalisten het meest e-mail gebruiken op dagelijkse basis (38,2%), gebruiken Surinaamse journalisten vooral sociale media (31,3%). Slechts 3,1% van de Surinaamse journalisten geeft aan nooit sociale media te gebruiken om contact te onderhouden met bronnen, terwijl 41,7% van de Nederlandse journalisten dit nooit via sociale media doet. Ook op het gebied van Instant Messaging, zoals WhatsApp, is er een groot verschil; slechts 3,1% van de Surinaamse journalisten geeft aan dit medium nooit te gebruiken, tegenover 41,7% van de Nederlandse journalisten.

Tabel 8: Media die Surinaamse journalisten gebruiken om in contact te komen met nieuwe relaties of informanten

	Dagelijks	Wekelijks	Maandelijks	Zelden	Nooit	Totaal
Via e-mail	21,88% 7	37,50% 12	21,88% 7	15,63% 5	3,13% 1	32
Microblog (Twitter)	6,25% 2	9,38% 3	6,25% 2	25,00% 8	53,13% 17	32
Social network sites (Facebook, LinkedIn)	31,25% 10	25,00% 8	28,13% 9	12,50% 4	3,13% 1	32
Persoonlijke ontmoeting	21,88% 7	46,88% 15	12,50% 4	15,63% 5	3,13% 1	32
Instant messaging (WhatsApp)	28,13% 9	28,13% 9	25,00% 8	15,63% 5	3,13% 1	32

Surinaamse journalisten blijken dagelijks nieuwe informanten via meer verschillende media te benaderen dan Nederlandse journalisten (zie Tabel 9). Waar die laatsten dit vooral doen via telefoon (39,5%) en e-mail (30,6%), zijn de percentages voor andere media zoals microblog (7%), sociale netwerksites (5,1%), Instant Messaging (0,9%) en persoonlijke ontmoeting (11,9%) en indirect via vrienden, familie, etc. (7,4%) veel lager. Surinaamse journalisten gebruikten ook de telefoon het vaakst om contact te leggen met nieuwe bronnen (54,8%), gevolgd door e-mail en sociale netwerksites (beide 31,3%), indirect via vrienden en familie of persoonlijke ontmoeting (beide 25%), en via Instant Messaging (21,9%). Alleen microblog werd net als door de Nederlandse journalisten weinig gebruikt op dagelijkse basis (6,5%).

Tabel 9: Media die Surinaamse journalisten gebruiken om in contact te komen met nieuwe relaties of informanten

	Dagelijks	Wekelijks	Maandelijks	Zelden	Nooit	Totaal
Via e-mail	31,25% 10	34,38% 11	12,50% 4	21,88% 7	0,00% 0	32
Microblog (Twitter)	6,45% 2	6,45% 2	12,90% 4	22,58% 7	51,61% 16	31
Social network sites	31,25% 10	25,00% 8	21,88% 7	18,75% 6	3,13% 1	32
Persoonlijke ontmoeting	25,00% 8	53,13% 17	12,50% 4	9,38% 3	0,00% 0	32
Telefonisch	54,84% 17	25,81% 8	3,23% 1	16,13% 5	0,00% 0	31
Instant messaging (WhatsApp)	21,88% 7	37,50% 12	9,38% 3	31,25% 10	0,00% 0	32
Indirect via vrienden, familie, collega's, etc.	25,00% 8	40,63% 13	15,63% 5	15,63% 5	3,13% 1	32

Deel III Journalisten en internet

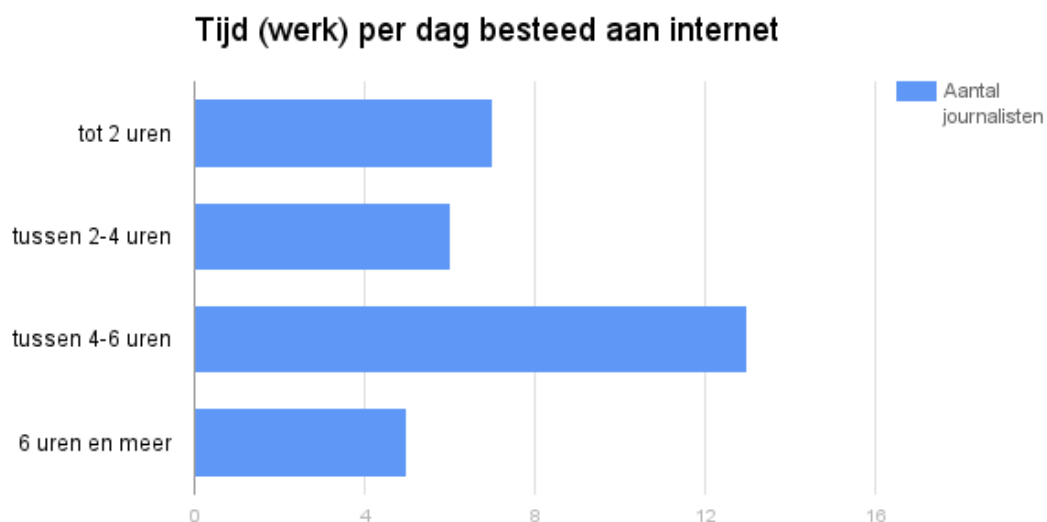
Dit laatste deel van het onderzoek richt zich vooral op gebruik en adoptie van nieuwe media. Hierbij wordt vooral gefocust op internettoepassingen. De ontwikkeling van internet heeft binnen de journalistiek veel veranderd. Nieuwe ontwikkelingen volgen in hoog tempo. De verschillende resultaten van de Nederlandse en Surinaamse journalisten die in dit onderzoek naar voren komen, lijken ook te verschillen op basis van technologische ontwikkelingen. Tussen 2010 en 2010 is er veel veranderd op het gebied van technologie. Surinaamse journalisten gebruiken bijvoorbeeld in 2016 meer sociale media en Instant Messaging dan hun Nederlandse collega's in 2010. Hermans et al. noemen een aantal positieve en negatieve aspecten van het internet in de journalistiek (2011:39). Internet kan de informatievergaring vergemakkelijken en versnellen, kunnen feiten gemakkelijker geverifieerd worden, en kunnen er sneller wereldwijd nieuwe bronnen gevonden worden. Dit komt de diversiteit in de berichtgeving ten goede. De keerzijde is dat de snelheid van het internet kan leiden tot een verhoging van de werkdruk, waardoor het de "gangbare journalistieke waarden als het controleren van feiten, toepassen van hoor en wederhoor en accuraatheid" in gevaar kan brengen (Hermans et al., 2011:39).

In het derde deel van het onderzoek wordt beschreven welke rol het internet vervult bij de dagelijkse werkzaamheden van Surinaamse journalisten. Het gaat hierbij om hoe en met welk doel internet gebruikt wordt en om de waardering van internet. Ten slotte wordt journalisten gevraagd hoe zij de veranderingen in de journalistiek door de komst van internet ervaren.

Gebruik en nut van internet

Hermans et al. concludeerden dat Nederlandse journalisten veel gebruik maken van internet voor hun werkzaamheden (2010:39). Nederlandse journalisten gebruiken internet voor hun werk gemiddeld tussen de twee en vier uur per dag en Surinaamse journalisten gemiddeld tussen de vier en de zes uur (zie Figuur 9). Dit verschil kan wederom verklaard worden door het feit dat internet in de periode die tussen de twee onderzoeken ligt, belangrijker is geworden voor de journalistiek. Meer mensen gebruiken internet, er is meer informatie op internet te vinden en de activiteiten op internet (bijvoorbeeld het posten van berichten) zijn toegenomen. De taakomschrijving van de journalisten van Parbode bevatte het posten van berichten op de website en op de Facebookpagina. Hierdoor wordt het aantal uren internetgebruik verhoogd.

Figuur 9: Tijd per dag besteed aan internet door Surinaamse journalisten

Hermans et al. concludeerden dat Nederlandse journalisten internet als een nuttig instrument voor hun werk zagen (2011:40). Ook Surinaamse journalisten blijken het hier mee eens te zijn (zie Tabel 10). Meer Surinaamse journalisten (87,5%⁴) dan Nederlandse journalisten (78,5%) vinden nieuwe ideeën via internet, terwijl zij minder bronnen (85,4% tegenover 89,9%) en experts (77,4% tegenover 86,9%) vinden via internet. Ook zijn beide groepen van mening dat zij door internet snel aan informatie voor hun verhalen kunnen komen (90,6% van de Surinaamse journalisten tegenover 96,2% van de Nederlandse journalisten). Dit zijn positieve ontwikkelingen, maar niet alle ontwikkelingen die internet met zich meebrengt zijn even positief. De komst van internet heeft namelijk het *deskresearch* tot een meer frequente taak gemaakt. Van de Surinaamse journalisten vindt 40,6% dat het minder belangrijk is geworden om 'erbij te zijn' als het gaat om berichtgeving over gebeurtenissen. Een kwart van de Nederlandse journalisten deelt deze mening. Dit wijst erop dat meer Surinaamse journalisten achter hun bureau blijven werken dan Nederlandse journalisten. Ook dit zou een gevolg kunnen zijn van de internetontwikkelingen tussen 2010 en 2016.

⁴ De percentages van de categorieën 'helemaal mee eens' en 'mee eens' uit de tabel zijn in de tekst samengevoegd.

Tabel 10: Nut van het gebruik van internet voor Surinaamse journalisten

	Helemaal mee eens	Mee eens	Mee oneens	Helemaal mee oneens	Totaal
Door internet kom ik snel aan informatie voor mijn verhalen	40,63% 13	50,00% 16	9,38% 3	0,00% 0	32
Ik vind vrijwel nooit bruikbare informatie op internet	3,13% 1	12,50% 4	53,13% 17	31,25% 10	32
Dankzij internet is het niet zo belangrijk om 'erbij te zijn' voor het berichten over gebeurtenissen	6,25% 2	34,38% 11	53,13% 17	6,25% 2	32
Via internet kom ik vaak aan nieuwe ideeën	37,50% 12	50,00% 16	12,50% 4	0,00% 0	32
Via internet vind ik vaak nieuwe informanten/experts	21,88% 7	56,25% 18	21,88% 7	0,00% 0	32
Via internet vind ik vaak nieuwe informatiebronnen	28,13% 9	56,25% 18	15,63% 5	0,00% 0	32
Als ik een expert over een bepaald onderwerp nodig heb, zoek ik vaak op internet	32,26% 10	45,16% 14	22,58% 7	0,00% 0	31
Als ik een idee zoek voor een verhaal of reportage, dan ga ik vaak op internet zoeken	25,00% 8	56,25% 18	18,75% 6	0,00% 0	32

Toepassingen

De internettoepassingen die Surinaamse journalisten gebruiken lijken overeen te komen met eerdere bevindingen dat zij vaak sociale media gebruiken om met (nieuwe) bronnen te communiceren (zie Tabel 11). 61,3% van de Surinaamse journalisten gebruikt internet namelijk dagelijks voor het communiceren via sociale media, tegenover slechts 28,2% van de Nederlandse journalisten. Opvallend is dat Surinaamse journalisten Twitter (19,4%) en blogs (6,3%) niet vaak gebruiken. Nederlandse journalisten gebruiken deze media vaker (28% en 19,4%). Ook nieuwsbrieven (12,9%), nieuws aggregators (22,6%) en RSS feeds (12,9%) worden dagelijks veel minder gebruikt door Surinaamse journalisten dan door Nederlandse journalisten (39,7%, 30,1% en 23%). Het gebruik van webfora is voor

Surinaamse journalisten (12,5%) bijna gelijk aan dat van Nederlandse journalisten (10,4%). De Surinaamse journalist gebruikt vaker nieuwsgroepen (31,3%) en Instant Messaging (31,3%) dan Nederlandse journalisten (11,2% en 12,4%). Waar tweederde van de Nederlandse journalisten nooit chat, doet slechts eenderde van de Surinaamse journalisten dit niet. Deze resultaten wijzen erop dat beide groepen veelvuldig gebruik maken van toepassingen, al gebruiken de Nederlandse journalisten meer formele toepassingen dan Surinaamse journalisten. Dit zou verklaard kunnen worden door de zes jaren verschil tussen de twee onderzoeken.

Tabel 11: Toepassingen die Surinaamse journalisten gebruiken op internet

	Dagelijks	Wekelijks	Maandelijks	Zelden	Nooit	Totaal
Websites bezoeken/surfen	81,25% 26	12,50% 4	6,25% 2	0,00% 0	0,00% 0	32
Zoekmachines (bijv. Google, Yahoo, Bing)	81,25% 26	12,50% 4	6,25% 2	0,00% 0	0,00% 0	32
Electronische knipseldiensten	17,24% 5	20,69% 6	10,34% 3	24,14% 7	27,59% 8	29
Nieuwsbrieven/e-zines	12,90% 4	19,35% 6	12,90% 4	35,48% 11	19,35% 6	31
Nieuwsgroepen (bijv. Googlegroups, Facebookgroepen)	31,25% 10	28,13% 9	18,75% 6	18,75% 6	3,13% 1	32
Webfora (discussiepagina's)	12,50% 4	18,75% 6	25,00% 8	31,25% 10	12,50% 4	32
Blogs	6,25% 2	34,38% 11	18,75% 6	28,13% 9	12,50% 4	32
Chatten (op websites)	10,00% 3	16,67% 5	10,00% 3	30,00% 9	33,33% 10	30
Instant messaging (bijv. MSN, Facebookchat)	31,25% 10	15,63% 5	28,13% 9	18,75% 6	6,25% 2	32
RSS feeds (met een speciale feed reader of iGoogle of Netvibes)	12,90% 4	9,68% 3	12,90% 4	16,13% 5	48,39% 15	31
Online databases (bijv. CBS-statline, Lexis Nexis)	6,45% 2	6,45% 2	22,58% 7	25,81% 8	38,71% 12	31
Nieuwsaggregaten (bijv. Google News)	22,58% 7	22,58% 7	22,58% 7	16,13% 5	16,13% 5	31
Sociale netwerk sites (bijv. Facebook, LinkedIn)	61,29% 19	25,81% 8	6,45% 2	3,23% 1	3,23% 1	31
Microbloggen (Twitter)	19,35% 6	16,13% 5	19,35% 6	9,68% 3	35,48% 11	31

Gebruik van internetbronnen

Dat zowel Surinaamse als Nederlandse journalisten gebruik maken van internet als bron is geen verrassing. Wel is er een discussie binnen de journalistiek gaande over de betrouwbaarheid van internetbronnen. Tabel 12 laat in algemene termen zien hoe Surinaamse journalisten omgaan met de informatie die ze via internet vinden. Dit blijkt sterk

overeen te komen met de manier waarop Nederlandse journalisten dit doen. Zo zeggen zowel Surinaamse als Nederlandse journalisten de informatie die ze ontvangen per e-mail (84,4%⁵ en 88,5%) of vinden op internet (78,1% en 79,4%) te controleren. Ook probeert een groot deel van beide groepen (75% en 84,8%) de oorspronkelijke bron te vinden als ze informatie van internet halen.

Tabel 12: Geloofwaardigheid van informatie afkomstig van internetbronnen

	bijna altijd	vaak	soms	bijna nooit	Totaal
▼ Informatie die ik via e-mail ontvang check ik altijd	50,00% 16	34,38% 11	15,63% 5	0,00% 0	32
▼ Ik gebruik nooit direct informatie van internet omdat ik dat te onbetrouwbaar vind	34,38% 11	21,88% 7	40,63% 13	3,13% 1	32
▼ Informatie die ik van internet gebruik controleer ik bij andere bronnen	43,75% 14	34,38% 11	21,88% 7	0,00% 0	32
▼ Als ik informatie vind op internet probeer ik altijd de oorspronkelijke bron te achterhalen	53,13% 17	21,88% 7	21,88% 7	3,13% 1	32

Er zitten wel forse verschillen in de manier waarop Surinaamse en Nederlandse journalisten de geloofwaardigheid van bepaalde typen websites beoordelen (Tabel 13). Zo vinden Surinaamse journalisten de websites van de overheid (65,6%⁶) en politieke partijen (43,8%) minder geloofwaardig dan Nederlandse journalisten (83,4% en 57,6%). Door het instabiele politieke klimaat in Suriname lijken de Surinaamse journalisten de overheid een minder betrouwbare bron te vinden dan dat Nederlandse journalisten. De websites van NGO's en non profit organisaties schatten Surinaamse journalisten echter geloofwaardiger in. Ook de websites van burgers vinden Surinaamse journalisten met 59,4% geloofwaardiger dan

⁵ De percentages van de categorieën 'bijna altijd' en 'vaak' uit de tabel zijn in de tekst samengevoegd.

⁶ De percentages van de categorieën 'zeer geloofwaardig' en 'geloofwaardig' uit de tabel zijn in de tekst samengevoegd.

Nederlandse journalisten (42,4%). Dit zou kunnen komen omdat Surinaamse journalisten het contact met en de aandacht voor het publiek ook iets belangrijker vinden dan Nederlandse journalisten. Een ander verschil is dat iets meer dan de helft van de Nederlandse journalisten websites van bedrijven (58,1%⁷), brancheorganisaties (52,1%), en belangengroepen (65,1%) ongeloofwaardig vinden, terwijl een veel kleiner aantal van de Surinaamse journalisten deze sites ongeloofwaardig vinden (19,4%, 18,7% en 31,3%).

Tabel 13: Geloofwaardigheid van bepaalde typen websites

	Zeer geloofwaardig	Geloofwaardig	Ongeloofwaardig	Zeer ongeloofwaardig	Totaal
Politieke partijen	3,13% 1	40,63% 13	50,00% 16	6,25% 2	32
Internationale gouvernementele organisaties	6,25% 2	78,13% 25	15,63% 5	0,00% 0	32
Overheidsinstanties	3,13% 1	62,50% 20	34,38% 11	0,00% 0	32
Nieuwsmedia	12,50% 4	75,00% 24	12,50% 4	0,00% 0	32
Bedrijven	6,45% 2	74,19% 23	16,13% 5	3,23% 1	31
Non-profit organisaties	12,50% 4	78,13% 25	9,38% 3	0,00% 0	32
Belangengroepen	9,38% 3	59,38% 19	25,00% 8	6,25% 2	32
Brancheorganisaties	3,13% 1	78,13% 25	15,63% 5	3,13% 1	32
Gewone burgers	6,25% 2	53,13% 17	40,63% 13	0,00% 0	32

Gebruik sociale media

Uit bovenstaande tabel blijkt dat Surinaamse journalisten (meer dan Nederlandse journalisten) sociale media gebruiken om bijvoorbeeld contact te houden met nieuwe of bestaande bronnen. Eerder viel op dat Twitter geen geliefd medium is onder de Surinaamse journalisten. In tegenstelling tot wat Hermans et al. vonden, blijkt dat Surinaamse journalisten sociale media wel in hun dagelijkse routine hebben opgenomen (2011:46). Waar Nederlandse journalisten vooral Twitter dagelijks gebruiken (27%), doen Surinaamse journalisten dit minder (19,4%) (zie Tabel 14). Wel gebruiken zij Facebook veelvuldig voor

⁷ De percentages van de categorieën 'zeer ongeloofwaardig en 'ongeloofwaardig' uit de tabel zijn in de tekst samengevoegd.

hun dagelijkse werkzaamheden (68,8%), dit percentage ligt vele malen hoger dan bij hun Nederlandse collega's (9,6%). Overige sociale media worden echter niet veel gebruikt. Een enkeling gebruikt Instagram of LinkedIn, en My Space wordt helemaal niet gebruikt.

Tabel 14: Frequentie van het gebruik van sociale media (zowel lezen als versturen van berichten)

	Dagelijks	Wekelijks	Maandelijks	Zelden	Nooit	Totaal
Twitter	19,35% 6	19,35% 6	12,90% 4	16,13% 5	32,26% 10	31
Facebook	68,75% 22	18,75% 6	12,50% 4	0,00% 0	0,00% 0	32
LinkedIn	12,90% 4	16,13% 5	9,68% 3	32,26% 10	29,03% 9	31
Instagram	13,33% 4	13,33% 4	16,67% 5	10,00% 3	46,67% 14	30
MySpace	0,00% 0	3,33% 1	3,33% 1	10,00% 3	83,33% 25	30

Tabel 15 laat zien dat het gebruik van sociale media voor diverse journalistieke werkzaamheden aanzienlijk is. In vergelijking met de Nederlandse journalisten wordt er op alle fronten dagelijks bijna twee keer zoveel gebruik gemaakt van sociale netwerksites. Waar gemiddeld 30% van de Nederlandse journalisten nooit gebruik maken van sociale netwerksites, is dit bij Surinaamse journalisten slechts 6,3% of minder. Surinaamse journalisten gebruiken sociale netwerksites vooral om informatie te verzamelen. Deze functie werd ook het meest benut door de Nederlandse journalisten, al deed slechts 17,5% dit op dagelijkse basis (Hermans et al., 2011).

Tabel 15: Mate van gebruik sociale netwerksites (algemeen) voor journalistieke werkzaamheden

	Dagelijks	Wekelijks	Maandelijks	Zelden	Nooit	Totaal
Vinden van nieuwe informanten	31,25% 10	34,38% 11	15,63% 5	15,63% 5	3,13% 1	32
Krijgen van tips	28,13% 9	15,63% 5	25,00% 8	25,00% 8	6,25% 2	32
Opdoen van nieuwe ideeën	41,94% 13	35,48% 11	12,90% 4	9,68% 3	0,00% 0	31
Contact maken met collega's	43,75% 14	15,63% 5	21,88% 7	15,63% 5	3,13% 1	32
Onderhouden van contacten met informatiebronnen	34,38% 11	28,13% 9	21,88% 7	12,50% 4	3,13% 1	32
Communiceren met burgers/publiek	31,25% 10	21,88% 7	21,88% 7	21,88% 7	3,13% 1	32
Informatie te verzamelen	46,88% 15	31,25% 10	9,38% 3	12,50% 4	0,00% 0	32

Opinies over de invloed van internet op de journalistiek

Nadat de invloed van internet op de journalistiek is onderzocht is het interessant om de opinies van journalisten over het omgaan met internet onder de loep te nemen. Hier komen de opvattingen van Surinaamse en Nederlandse journalisten overeen. Beide groepen vinden dat de journalistieke zorgvuldigheid afneemt door het gebruik van internet (62,5% en 61,2%). Bovendien zouden collega's te gemakkelijk gebruik maken van informatie op internet (68,8% en 65,3%). Van de Nederlandse journalisten ziet 72,9% internet als een bedreiging voor de geloofwaardigheid, deze mening wordt gedeeld door 53,1% van de Surinaamse journalisten. Zij zijn ook van mening 62,5% dat veelvuldig internetgebruik door journalisten de journalistiek oppervlakkig maakt. 41,2% van de Nederlandse journalisten deelt deze mening. Surinaamse journalisten zijn dus een tikje kritischer dan Nederlandse journalisten over de gevolgen die het gebruik van internet heeft voor de journalistiek (zie Tabel 16).

Tabel 16: Opinions van journalisten over de invloed van internet op de journalistiek

	Helemaal mee eens	Mee eens	Mee oneens	Helemaal mee oneens	Totaal
Veelvuldig internetgebruik door journalisten maakt de journalistiek oppervlakkig	12,50% 4	50,00% 16	31,25% 10	6,25% 2	32
Journalistieke zorgvuldigheid neemt af door het gebruik van internet	15,63% 5	53,13% 17	25,00% 8	6,25% 2	32
Internet is een bedreiging voor de geloofwaardigheid van de journalistiek	9,38% 3	37,50% 12	37,50% 12	15,63% 5	32
Journalisten maken veel te gemakkelijk gebruik van informatie verkregen op het internet	18,75% 6	50,00% 16	31,25% 10	0,00% 0	32

Resultaten gemengde methode

Zoals is gebleken uit de literatuur, is het verifiëren van informatie een van de kernactiviteiten van de journalistiek, maar volgens Diekerhof & Bakker staan veel artikelen vol met ongecontroleerde informatie van persbureaus en pr-materiaal (2012:241). De onderzoekers hadden verwacht dat journalisten die achtergrondverhalen produceren op basis van eigen onderzoek, misschien wel toegewijd zouden zijn aan de verificatie van informatie (2012:241). In tegenstelling tot wat zij hadden verwacht, toonde het onderzoek aan dat zelfs dergelijke verhalen niet altijd worden doorgelicht.

In navolging van het onderzoek van Diekerhof & Bakker (2012) onder Nederlandse journalisten, onderzoekt deze scriptie het verificatieproces van Surinaamse journalisten. Het onderzoek richt zich, waar mogelijk, op achtergrondverhalen, die bij voorkeur zijn ontstaan op de redactie. In navolging van de resultaten van Diekerhof & Bakker (2012) wordt verwacht dat Surinaamse journalisten de informatie niet volledig checken, ondanks dat zij voornamelijk achtergrondverhalen schrijven over onderwerpen die zij zelf hebben aangedragen.

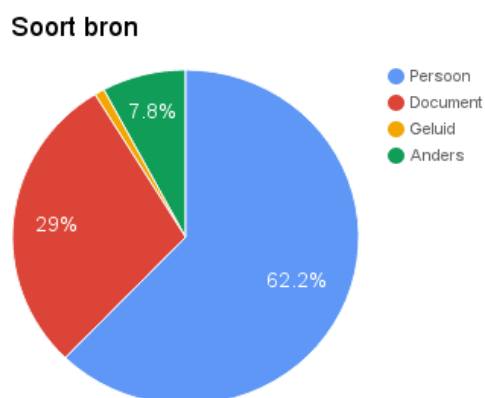
Evenals het onderzoek van Diekerhof & Bakker richt dit onderzoek zich op vermijdingsmechanismen voor het verifiëren van informatie die journalisten hanteren (2012:241). In dit hoofdstuk worden de resultaten van het uitgevoerde onderzoek besproken. Er worden eerst kwantitatieve resultaten uit het onderzoek besproken; hoeveel bronnen gebruikten de journalisten gemiddeld per artikel, wat voor soort bronnen gebruikten zij het meest, verkregen zij vooral feiten, ervaringen of meningen van deze bronnen, en hoe is de verdeling tussen mannelijke en vrouwelijke bronnen? Daarna wordt er een vergelijking gemaakt met de resultaten van het onderzoek van Diekerhof & Bakker. Zo wordt er onderzocht wanneer Surinaamse journalisten de informatie checken, en wanneer zij informatie juist niet checken. Ten slotte wordt er gekeken naar wanneer Surinaamse journalisten het checken van informatie vermijden.

Brongebruik van Surinaamse journalisten

Van de veertien journalisten die zijn geïnterviewd, werden er van ieder drie artikelen geanalyseerd. Er werden per artikel gemiddeld vijfeneenhalve bronnen gebruikt, waarbij veertienbronnen het hoogst genoteerde aantal bronnen is, en een bron het laagste aantal.

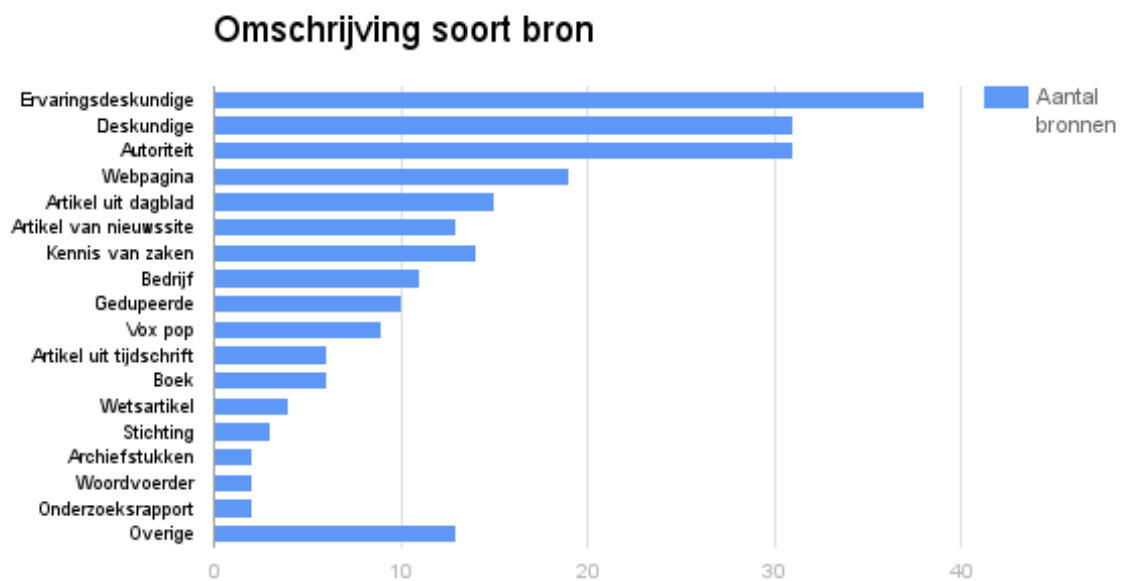
De meeste bronnen waren menselijke bronnen, met deze bronnen werd meestal persoonlijk gesproken (zie Figuur 10). Een enkele keer vormde de bron een geluidsfragment bijvoorbeeld van een persconferentie op de radio.

Figuur 10: Verdeling soort bronnen

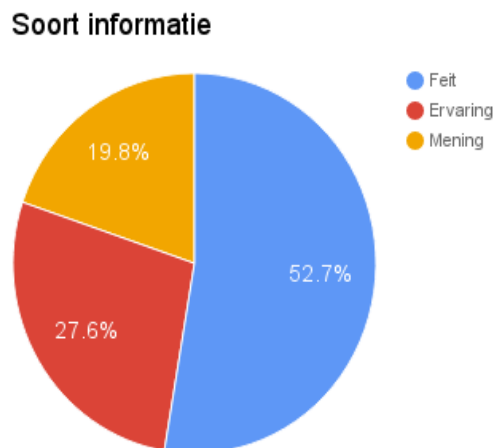
Documenten werden in veel mindere mate gebruikt als bron. Onder documenten worden onder andere webpagina's, artikelen uit dagbladen, nieuwssites en tijdschriften, en boeken verstaan. In Figuur 11 wordt duidelijk dat er vooral (ervarings)deskundigen worden gebruikt als bron, gevolgd door autoriteiten en mensen die kennis van zaken hebben. Van de documenten die als bron worden gebruikt zijn de meeste bronnen webpagina's en artikelen uit dagbladen en nieuwssites.

Figuur 11: Omschrijving soort bron

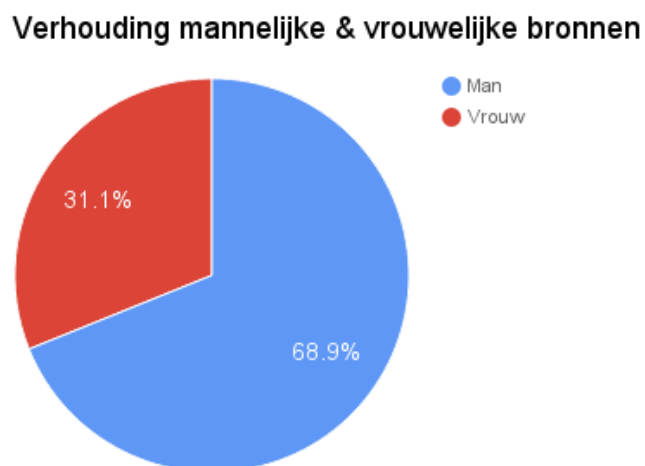
Bronnen van informatie zijn voor Surinaamse journalisten vooral feiten, gevolgd door ervaringen, en in mindere mate meningen. Zie Figuur 12.

Figuur 12: Soort informatie

Van de 135 gebruikte menselijke bronnen in de 42 verhalen is er een groot verschil in de verhouding tussen mannen en vrouwen. Bijna 70% van de bronnen zijn mannelijke bronnen (zie Figuur 13). Het feit dat er vooral veel mannen hoge posities bij de overheid en in het bedrijfsleven bekleden is hier een mogelijke reden voor. Van de veertien geïnterviewde journalisten waren er zes vrouw (42,9%), en acht man (57,1%). Uit dit onderzoek blijkt dus niet dat Surinaamse journalisten vooral bronnen van hun eigen geslacht gebruiken.

Figuur 13: Verhouding mannelijke en vrouwelijke bronnen

Wanneer checken Surinaamse journalisten?

Nu het brongebruik van Surinaamse journalisten in kaart is gebracht kan er gekeken worden naar of, en hoe, deze bronnen worden geverifieerd. In het onderzoek van Diekerhof & Bakker beweren de respondenten dat ze bronnen controleren wanneer ze 'voelen' dat hun bronnen een zeker belang hebben in de kwestie, of wanneer de (feitelijke) informatie van de bron snel en eenvoudig te controleren is (2012:246).

Uit het onderzoek van Diekerhof & Bakker bleek dat de meeste journalisten beweren dat ze weten wanneer ze hun bronnen moeten controleren (2012:246). Uit het onderzoek kwam naar voren dat journalisten zeggen dat ze een professionele houding hebben die ze achterdochtig maakt indien de betrouwbaarheid van een bron twijfelachtig is, en dat dit vooral geldt wanneer belangen of valse bedoelingen een rol spelen (Diekerhof & Bakker, 2012:246). Dit kwam ook duidelijk naar voren in het onderzoek onder Surinaamse journalisten; ook zij hebben een *gut feeling* wanneer zij hun bronnen moeten checken. Een journalist van een opinieblad verklaart: "Ik heb de informatie van de bakkers gecheckt, omdat zij belangen in deze kwestie hebben. Zij hebben baat bij een positief artikel." Toch woog dit niet altijd op tegen andere factoren, zoals de bekendheid van de bron. Zo zegt een andere journalist: "De directeur van de Surinaamsche Bank vond ik redelijk betrouwbaar, al heeft hij zelf ook belangen. Maar het is wel de bekendste bankier van Suriname."

De *gut feeling* van Surinaamse journalisten kwam ook duidelijk naar voren als zij hun bronnen moeten beoordelen: "Hij was erg voorzichtig, ik had het gevoel dat hij niet alles vertelde", zegt een freelance journalist. Diezelfde journalist zegt over een andere bron: "Bij het eerste gesprek was ik zeer onder de indruk van hem, maar bij verdere gesprekken bleek hij zijn eigen agenda te hebben. Ik zou hem omschrijven als een echte zakenman; alles wat hij zei nam ik met een korreltje zout."

Als er geen documenten voor handen zijn om informatie te verifiëren, controleren Surinaamse journalisten hun informatie bij menselijke bronnen. Zo zegt een freelance journalist: "Ik heb hoor- en wederhoor toegepast bij verschillende bronnen." Een andere journalist zegt: "Ik heb veel nagebeld, en ook gecheckt in krantenartikelen. Ik werk volgens het credo 'één bron is geen bron', maar gelukkig was er aardig wat te vinden." Vaak werden feiten van menselijke bronnen bij andere menselijke bronnen gecheckt. Dit komt overeen

met wat Diekerhof & Bakker bij Nederlandse journalisten constateerden (2012:246). Een wat oudere Surinaamse journalist zegt: “Ik heb met de compagnon van de eigenaar gepraat en zo het verhaal een beetje gecheckt. Die was erg open.” Ook stelden veel journalisten vragen nog een tweede keer om te checken of er hetzelfde antwoord uitkwam.

Evenals de Nederlandse journalisten, trekken ook Surinaamse journalisten er op uit om zelf op een (nieuws)locatie te gaan kijken om te beoordelen of de door hun bronnen verstrekte informatie juist is. Zo ging een journalist langs een internaat om zelf te kijken, en ging een andere journalist mee op de expeditie waar hij over schreef. Een jonge vrouwelijke journalist zegt: “Ik ben naar het winkelcentrum gegaan, en heb me voorgedaan alsof ik een winkelpand in het gebouw wilde huren, om zo achter de voorwaarden en bedragen te komen.” Een andere jonge onderzoeksjournalist, die regelmatig over criminaliteit en het nachtleven schrijft, gaat zelf zover dat hij drugs heeft gekocht voor een artikel, om zelf echt “in de *scene*” te zitten.

Diekerhof & Bakker vonden in hun onderzoek dat de meerderheid van de journalisten feiten controleren als dit gemakkelijk kan gebeuren (2012:246). Ze gebruiken Google, hun eigen archieven en (online) registers. Dit geldt ook voor de Surinaamse journalisten in dit onderzoek. Zo controleerde een wat oudere journalist het adres van een kantoor via internet, zodat hij niet zelf op pad hoefde: “Zo heb ik op Google StreetView gekeken of het pand waarin zijn instituut huist wel echt bestaat.” Vonden Diekerhof & Bakker dat vooral journalisten van lokale kranten simpelweg naar websites gaan om te controleren, in Suriname doen vrijwel alle journalisten dit: “Wat personen zeggen check ik op internet, en vice versa,” zegt een van de onderzochte journalisten. Dit zoekproces is een snelle controle om te checken of de feitelijke informatie van menselijke bronnen correct is. Evenals de Nederlandse journalisten checken Surinaamse journalisten feiten in de registers van koophandel of kadasters. De meeste journalisten zijn bekend met deze registers, gebruiken ze, én vinden ze betrouwbaar. Zo vond een jonge Surinaamse journalist de Kamer van Koophandel en Fabrieken uiterst betrouwbaar “want alles staat in het systeem”.

Een verschil tussen Surinaamse en Nederlandse journalisten is dat Surinaamse journalisten het ook voldoende verificatie vinden als zij feiten bij andere media checken: zo checkte een journalist wat een bron “bij andere mediabedrijven heeft gesteld.” “Het is een kwestie van het nieuws bijhouden; het is *all in the news*,” zegt een journaliste van een opinieblad. Zij geeft

dan ook aan dat zij voor een bepaald artikel “vooral in andere media” heeft gecheckt. Een andere journaliste heeft op deze manier ontdekt dat de informatie die verstrekt was door voorlichters niet juist was: “Ik heb de feiten gecheckt door berichten uit de media te verzamelen. Zo zei Ulrich [de bron, red.] bijvoorbeeld dat er in 2013 tien gevallen waren, maar zag ik in de berichtgeving dat dit er meer waren.” De Surinaamse journalisten noemden ook documentaires, boeken, wetgeving en stukken die zij zelf eerder hadden geschreven als bronnen om feiten te checken.

Toch is het opvallend dat de Surinaamse journalisten andere media gebruiken om hun verhalen te verifiëren, terwijl zij diezelfde media vaak niet als betrouwbaar beschouwen. Zo zijn de krant De Ware Tijd en de nieuwssite StarNieuws veel gebruikte bronnen, maar worden zij helemaal niet als betrouwbaar beoordeeld. Een journalist zegt: “De Ware Tijd vind ik matig betrouwbaar omdat ik niet weet of ze de waarheid spreken, ze werken namelijk altijd onder tijdsdruk.” Een andere journalist voegt daaraan toe: “De Ware Tijd doet niet aan onderzoeksjournalistiek; zij checken hun facts niet altijd.” Dit wordt beaamd door een journalist die zelf werkzaam is bij De Ware Tijd; “Niet alles klopt wat ze schrijven; de feiten worden gecheckt, maar er slipt nog wel eens wat doorheen door tijdsdruk.” StarNieuws wordt nog minder positief beoordeeld: “zij nemen alles klakkeloos over,” “zij zijn meer een doorgeefluik dan een onafhankelijk medium,” en “StarNieuws wil alleen maar geld verdienen,” aldus een aantal van de beoordelingen van de site.

Wanneer checken Surinaamse journalisten niet?

Diekerhof & Bakker vonden in hun onderzoek dat, hoewel journalisten weten wanneer ze bronnen moeten controleren, ze ook tal van redenen hebben om niet te checken (2012:247). Evenals de Nederlandse journalisten, gaven Surinaamse journalisten vaak aan dat zij informatie verkregen uit bronnen/informatie niet hadden gecheckt. Volgens Diekerhof & Bakker zijn er verschillende momenten waarop journalisten niet controleren (2012:247). De belangrijkste factoren voor het niet controleren zijn onder meer; “(a) the type of information, (b) the status of the source, (c) the journalist’s experience, and (d) the special demands of the journalistic workplace” (Diekerhof & Bakker, 2012:247). Deze paragraaf beschrijft dan ook hoe Surinaamse journalisten de aard van de informatie, de status van de bron, de ervaring van de journalist, en speciale eisen van het journalistieke werk beoordelen.

Uit het onderzoek van Diekerhof & Bakker bleek dat de herkomst van de informatie die wordt gebruikt door bronnen bepaalt of Nederlandse journalisten besluiten om de gegevens te controleren (2012:247). Net als Nederlandse journalisten, vinden Surinaamse journalisten het ook niet nodig om stukken die bepaalde meningen bevatten te controleren die verschillende meningen bevatten. “Ik hoefde geen feiten te checken, omdat het over uitspraken van mensen ging” en “het zijn tenslotte hun meningen, daar kan ik niets aan afdoen.” Dit is slechts een kleine greep uit de keren dat de Surinaamse journalisten dit duidelijk maakten. Ook als het ging om ervaringen vonden journalisten het niet nodig om de informatie te verifiëren: “Ik heb geen feiten gecheckt voor dit verhaal. Dat leek me niet nodig, want het gaat over een ervaring. Het is haar ervaring, dus dat geloof ik dan wel.”

Nederlandse journalisten vonden ook de status van de bron een belangrijke factor in de beslissing om wel of niet te controleren (Diekerhof & Bakker, 2012:247). De Nederlandse journalisten checken de verklaringen van de officiële, gezaghebbende bronnen, zoals burgemeesters, wethouders en lokale CEO's meestal niet. Ook Surinaamse journalisten doen dit vaak niet, getuige de volgende quotes: “De Hoogleraar Economie is zelf vroeger gouverneur van de Centrale Bank van Aruba geweest; hij weet dus wel hoe je een bank moet draaien, en daarom vond ik hem zeer betrouwbaar als bron.” Dit geldt ook voor de status van andere media: “Al mijn bronnen vond ik zeer betrouwbaar. Vooral de hoogstaande magazines die ik heb gebruikt, zoals The New Yorker.”

Het is opmerkelijk dat de Surinaamse journalisten kijken naar de status van de bron, omdat zij tegelijkertijd aangeven Surinaamse politici en hoogstaande personen niet erg betrouwbaar achten: “Politici in Suriname zijn normaal niet te vertrouwen,” zegt een van de journalisten. Een andere journalist geeft aan dat “hoogstaande Surinaamse personen vaak corrupt zijn.” Ook zegt een journalist dat “de kranten in Suriname over het algemeen niet zeer betrouwbaar zijn.” Opvallend is dat een onderzoeksjournalist inheemse autoriteiten wel als “zeer betrouwbaar” waardeert, al gaf hij van te voren wel aan dat hij zelf ook van inheemse afkomst is. Nederlandse journalisten zijn van mening personen op hoge posities de waarheid wel moeten vertellen, omdat zij het zich niet kunnen veroorloven om oneerlijk te zijn. De persoonlijke gevolgen zijn eenvoudigweg te groot. Surinaamse journalisten hebben dergelijke uitspraken niet gedaan.

Bij de Nederlandse journalisten speelt ook de ervaring en expertise van journalisten een belangrijke rol met betrekking tot de controle van informatie. Ervaren journalisten gebruiken hun intuïtie bij het praten met nieuwe bronnen, en vertrouwen hierop. Surinaamse journalisten noemden ervaring of intuïtie niet als redenen om niet te checken. Wel keken zij naar de 'echtheid' van de emoties bij hun bronnen. "Het was een heel open gesprek," zegt een oudere journalist. Als bronnen puur en oprecht over kwamen, hoefden zij niet gecheckt te worden: "Hij was bijna aandoenlijk in onbeholpen openheid. Hij kwam erg naïef over." Ook beoordeelde een journalist een bron als betrouwbaar omdat hij "passie heeft gezien" bij de desbetreffende persoon. Uit deze uitspraken kan mogelijk afgeleid worden dat ook Surinaamse journalisten hun intuïtie gebruiken bij het beoordelen van de betrouwbaarheid van bronnen.

Eerder gebruikte bronnen of persoonlijk bekende bronnen werden vaak niet gecheckt door Surinaamse journalisten; zij waren overtuigd van hun geloofwaardigheid. "Ik vond alle [menselijke] bronnen betrouwbaar, omdat ik ze al kende, of eerder heb gebruikt," en "Ik heb het verhaal van Alida niet gecheckt, omdat zij een familiale bron is, en ik weet dat haar verhaal klopt," zijn slechts twee voorbeelden hiervan. Ook als bronnen via vertrouwde personen zijn verkregen werden zij als betrouwbaar ingeschat: "Ik vond alle bronnen die ik heb gebruikt zeer betrouwbaar omdat ik met ze in contact ben gekomen via mensen die betrouwbaar zijn." Het viel op dat Surinaamse journalisten vaak persoonlijke contacten gebruiken als bron. Dit komt wellicht door de kleine samenleving in Suriname; iedereen kent elkaar.

Deze kleine samenleving zou ook een belangrijke reden kunnen zijn voor het niet checken van feiten. Ook zien veel journalisten hun eigen waarnemingen als bewijs voor het kloppen van de feiten: "Ik heb geen feiten gecheckt; de feiten kende ik al," en "ik heb de feiten niet echt gecheckt, ik weet zelf erg goed hoe het zit," waren veel gehoorde uitspraken. Een ervaren journalist zegt: "Ik zag er de noodzaak niet van om de feiten op andere manieren te checken. Ik ken Suriname goed, dus ik was niet verbaasd over de gevonden informatie." Ook een andere journalist vond herkenbaarheid genoeg om een bron niet te checken: "alles wat hij zei is zo herkenbaar."

Voor Nederlandse en Surinaamse journalisten is tijdgebrek geen belangrijke reden om bronnen en informatie niet te controleren. Een journalist noemde wel tijdsgebrek, maar ging

daardoor op zoek naar alternatieve bronnen die hij niet hoefde te checken. “Door de tijdsdruk die ik had om dit artikel te maken heb ik korte stukken geschreven; ik heb geciteerd uit oudere interviews, uit een vorig interview dat ik had, ik heb de persstijl over dit onderwerp benadrukt, en een bron uit Starnieuws gehaald.”

Het vermijden van verificatie

Diekerhof & Bakker zagen in hun onderzoek dat Nederlandse journalisten zich vaak niet eens afvragen of ze wel of niet controleren, maar dat journalisten in sommige gevallen verificatie simpelweg vermijden (2012:248). “They do not check the information they use in their stories by themselves; rather, they leave this task to others” (Diekerhof & Bakker, 2012:248). Nederlandse journalisten laten de beoordeling van de juistheid en de waarheid van de informatie in hun verhalen over aan andere mensen, zoals collega's, deskundigen en PR-mensen. Het onderzoek wijst uit dat dit ook voor Surinaamse journalisten geldt.

Diekerhof & Bakker vonden iets wat lijkt op een ‘inter-collegial hallmark for trustworthiness’, vrij vertaald naar een 'intercollegiaal keurmerk voor betrouwbaarheid' (2012:248). Dit houdt in dat journalisten het niet nodig vinden om een bron te controleren als een collega die bron al heeft gebruikt. Zij gaan er vanuit dat hun collega de betrouwbaarheid van de bron al heeft geverifieerd, wat de noodzaak van het verifiëren wegneemt. Dit geldt ook voor Surinaamse journalisten, zo zegt er een: “Ik vond de voorzitter van de Vereniging van Economisten betrouwbaar, omdat hij een veel gebruikt persoon in de media is.”

Nederlandse journalisten laten in veel gevallen de evaluatie en validatie van specifieke feiten over aan niet-journalistieke experts (Diekerhof & Bakker, 2012:248). Ook Surinaamse journalisten, al dan niet in mindere mate, sturen hun verhalen voor publicatie naar deskundigen en vragen hen om de feiten te controleren. Zo zegt een van de geïnterviewde journalisten: “De wetgeving heb ik door een advocatenkantoor laten checken.” In tegenstelling tot Nederlandse journalisten sturen zij het verhaal niet op naar belanghebbenden om het door hen te laten redigeren. Wel zegt een freelance journalist: “Toen ik het proces had voltooid heb ik gekeken of er nog reacties kwamen, maar er kwamen er maar heel weinig.”

Het uitgangspunt van balans in een goed journalistiek verhaal is een andere manier om controle van de informatie te ontwijken. Zowel veel Nederlandse journalisten als Surinaamse journalisten wezen op twee (tegengestelde) bronnen in hun verhaal als onderbouwing om niet te controleren. Diekerhof & Bakker vonden in hun onderzoek dat de Nederlandse journalisten geen meningen checken, zelfs wanneer deze meningen niet gebaseerd lijken te zijn op feiten. Dit geldt ook voor Surinaamse journalisten. De meeste journalisten beweren dat een mening van nature de waarheid is. “Het gaat hier om meningen, dus ik hoefde niks te checken,” zegt een journalist. Een andere journalist verantwoordt het niet checken van een mening door te zeggen dat hij wat zijn bronnen vertelden ook niet als feiten heeft opgeschreven. Als het hele stuk om opinies draait hoeft er ook niet gecheckt te worden volgens een zeer ervaren journalist: “Ik hoefde geen feiten te checken voor dit artikel omdat het een opiniestuk is. De citaten die worden gebruikt in dit artikel heb ik zelf ooit opgetekend.” In tegenstelling tot de Nederlandse journalisten, voelden Surinaamse journalisten zich niet verplicht om naar tegengestelde meningen te zoeken, om het verhaal van verschillende kanten te belichten.

Net als sommige Nederlandse journalisten omzeilen Surinaamse journalisten het controleren van hun bronnen door te citeren in plaats van parafraseren. Journalisten vinden dat als zij niet controleren, zij niet verantwoordelijk zijn voor de uitspraken van hun bronnen. Een Surinaamse journaliste quote de bron letterlijk als zij deze niet heeft gecheckt: “Ik heb óf bronnen gequote, of de feiten bij minstens twee bronnen gecheckt.” Een enkele journalist besloot om die uitspraken dan maar te verwijderen als ze niet gecheckt konden worden: “De voorzitter van Stichting Technologische Ontwikkeling Suriname vond ik een praatjesmaker. Ik heb die dingen die hij zei en ik niet kon controleren uit het stuk gehaald als ze me te spectaculair leken.”

5. Conclusie en discussie

Het wel of niet verifiëren van bronnen is een veelbesproken onderwerp in de wetenschappelijke literatuur. Het belang van verificatie hangt sterk samen met de rolopvattingen van journalisten. Er is al veel onderzoek gedaan naar de rolopvattingen en het verificatiegedrag van westerse journalisten. Maar hoe is dit in een niet-westers land zoals bijvoorbeeld een ex-kolonie van Nederland, Suriname? Wat zijn de rolopvattingen van Surinaamse journalisten? Wanneer checken Surinaamse journalisten bepaalde informatie of bronnen voor achtergrondverhalen, en wat zijn de overwegingen om wel of niet te checken? Verschillen deze uitkomsten met die van Nederlandse journalisten? Deze vragen hebben geleid tot de volgende onderzoeksvraag:

Hoe hangen de rolopvattingen van Surinaamse journalisten samen met hun verificatiegedrag?

Om de rolopvattingen van Surinaamse journalisten te achterhalen, en hun opvattingen betreft verificatie te toetsen aan de praktijk is er gekozen om twee onderzoeken te doen. Het eerste onderzoek werd gedaan door middel van een survey naar het model van Hermans et al. (2011), waarbij journalisten werd gevraagd naar hun demografische gegevens, hun activiteiten, taken en rolopvattingen. Ook is er gekeken naar het gebruik van internet, omdat dit de laatste jaren een veelgebruikt medium om informatie en bronnen te vinden en te checken is geworden. Aan de hand van de uitkomsten van de survey is een profielschets van de Surinaamse journalist anno 2016 gemaakt. Om te controleren of de rolopvattingen van Surinaamse journalisten met betrekking tot verificatie van bronnen en informatie overeenkomen met de praktijk is er gekozen voor een gemengde onderzoeksmethode naar voorbeeld van Diekerhof & Bakker (2012). Dit onderzoek bestaat uit een tekstanalyse van drie artikelen per journalist, gevolgd door een interview om het brongebruik te reconstrueren. Bij zowel de survey als de gemengde onderzoeksmethode zijn de uitkomsten vergeleken met de uitkomsten van het onderzoek van Hermans et al., om zo een vergelijking te maken tussen de Surinaamse en de Nederlandse journalist. Uit beide onderzoeken blijkt dat Surinaamse journalisten kennis hebben van de normen en procedures met betrekking tot verificatie van informatie en bronnen, maar deze kennis niet altijd toepassen in de praktijk. Dit geldt ook voor de Nederlandse journalisten.

In dit hoofdstuk wordt er een profielschets van de Surinaamse journalist gegeven, die zal worden vergeleken met de profielschets van de Nederlandse journalist van Hermans et al. (2011). Vervolgens zal er worden aangegeven wanneer een Surinaamse journalist bepaalde informatie of bronnen al dan niet checkt. Deze bevindingen worden vergeleken met het verificatiegedrag van de Nederlandse journalist zoals dat omschreven wordt in het onderzoek van Diekerhof & Bakker (2012). Hierna zal de hoofdvraag *Hoe hangen de rolopvattingen van Surinaamse journalisten samen met hun verificatiegedrag?* worden beantwoord. Ten slotte volgen er aanbevelingen voor vervolgonderzoek.

5.1 De rolopvattingen van Surinaamse journalisten

5.1.1 Profielschets van de hedendaagse Surinaamse journalist

Deze scriptie doet exploratief onderzoek naar de gemiddelde Surinaamse journalist door middel van surveys. Omdat de onderzoeksgroep bestaat uit de leden van de Facebookgroep *Actieve Journalisten/Verslaggevers*, de enige actieve georganiseerde groep van journalisten in Suriname die ook activiteiten, zoals lezingen, organiseert, wordt deze groep beschouwd als een goede representatie van de actieve Surinaamse journalist. De gemiddelde Surinaamse journalist kan getypeerd worden als een jonge journalist van 32 jaar met een journalistieke opleiding op hbo-niveau. Bij de vrouwen is deze opleiding vaak niet afgerond. Ze is werkzaam bij een papieren medium. Opvallend is dat de oudste vrouwelijke journalist 33 jaar is, de Surinaamse vrouw lijkt dus de weg naar het journalistieke beroepsveld te hebben gevonden. De stijging van het opleidingsniveau blijkt een algemene trend: steeds meer jongere journalisten hebben een journalistieke opleiding. Wel blijkt dat Surinaamse vrouwen vaker een hbo-opleiding hebben gevolgd, terwijl de Surinaamse mannen vaker een academische opleiding hebben. Ferrier (2008) en De Koninck & de Vries (2008) noemen het gebrek aan journalistieke opleiding het grootste probleem voor de onafhankelijke journalistiek, lijkt hier verbetering in te zijn gekomen. Gemiddeld heeft de Surinaamse journalist 8,5 jaar werkervaring in de journalistiek.

De gemiddelde werkdag van een Surinaamse journalist bestaat vooral uit bureauwerkzaamheden. Hieronder vallen het zelf maken van teksten, artikelen of berichten en online activiteiten zoals het plaatsen van een blog. De Surinaamse journalisten zijn

allround journalisten en crossmediale journalisten; zij verrichten meerdere activiteiten per type media en werken vaak ook voor verschillende mediatypen.

De Surinaamse journalist schrijft zichzelf een kritische rol toe in de samenleving, maar vindt ook de nieuwsfunctie en de dienstverlenende functie erg belangrijk. De journalist ziet het als zijn belangrijkste taak om misstanden openbaar te maken. Daarbij wordt politieke agenda setting minder belangrijk gevonden. Ook het vertalen en duiden van ingewikkelde informatie is erg belangrijk; daarbij is het bovendien van belang om belangrijke actuele ontwikkelingen te signaleren en zo snel mogelijk naar buiten te brengen. Hieruit blijkt dat de Surinaamse journalist getypeerd kan worden als een mix van de onafhankelijke waakhond en de kritische bemiddelaar. Deze bevindingen sluiten aan bij de uitspraken van Ferrier in hoofdstuk 2 (2008:237).

Surinaamse journalisten vinden de klassieke journalistieke waarden erg belangrijk. Zij hechten vooral veel waarde aan de controle van informatie. Dit hangt samen met het feit dat zij hoor en wederhoor erg belangrijk vinden. Zij willen objectief bericht geven, zonder zich te laten leiden door druk vanuit de overheid, politiek of het bedrijfsleven. Ook de waarden van onafhankelijkheid en neutraliteit maken hier deel van uit. Surinaamse journalisten staan positief tegenover een journalistieke gedragscode. Binnen de journalistieke ethiek is het lastig om een scheidslijn te stellen tussen wat wel of niet toelaatbaar is. Zo vinden Surinaamse journalisten dat politieke en zakelijke documenten wel tegen de afspraken in gebruikt mogen worden, terwijl een groot deel vindt dat er nooit zonder toestemming gebruik mag worden gemaakt van persoonlijke documenten, zoals brieven of foto's. Het feit dat Suriname een relatief kleine samenleving is kan hier een reden voor zijn. Veel journalisten kennen de bronnen persoonlijk, dit kan een reden zijn om persoonlijke documenten niet te gebruiken.

Surinaamse journalisten vinden het erg belangrijk om hun publiek voor ogen te houden en hun belangen te behartigen. Zo vinden ze het belangrijk om burgers te engageren en willen ze een discussie voor het publiek faciliteren. Ook willen ze 'gewone mensen' de kans geven om hun mening te uiten, willen ze opkomen voor bepaalde groepen in de samenleving en willen zij dienen als spreekbuis. De Surinaamse journalist vindt het commentaar en de feedback die hij krijgt van zijn publiek nuttig. Hij heeft dan ook veel interactie met zijn publiek, voornamelijk via sociale media. Dit sluit aan bij de bewering van politicus Raghoubarsing dat

door de komst van internet minder persoonlijk contact is en dat sociale contacten vaak via sociale media gelegd of onderhouden worden (Mencke. 2003:21).

5.1.2 Het gebruik van (digitale) media in het journalistiek werk

De hedendaagse Surinaamse journalist heeft internet sterk geïntegreerd in zijn dagelijkse werk. Het gebruik van internet beslaat gemiddeld vier tot zes uur van de werkzaamheden. Internet wordt gebruikt om informatie en nieuwe bronnen te zoeken, om informatie te controleren, maar bijvoorbeeld ook om contact met bestaande bronnen te onderhouden. Sociale media, en dan vooral Facebook, zijn een erg belangrijke toepassing voor de Surinaamse journalist voor het zoeken van informatie, of om contacten te onderhouden met bronnen, collega's, tipgevers, of hun publiek. Ook websites worden veelvuldig gebruikt, al worden de sites van de overheid en politieke partijen als niet erg betrouwbaar beoordeeld. Informatie van websites van burgers worden als betrouwbaarder ingeschat. Surinaamse journalisten gebruiken zelden tot nooit blogs en microblogs (Twitter) .

5.2 Verschillen en overeenkomsten van de rolopvattingen van Surinaamse en Nederlandse journalisten

5.2.1 Profielschets: de kritische Surinaamse journalist

De gemiddelde Nederlandse en Surinaamse journalist lijken niet erg op elkaar. De verschillen in bijvoorbeeld leeftijd zijn significant. Wel komt de gemiddelde Surinaamse journalist overeen met de ontwikkeling die Hermans et al. (2011) al zagen: er komen steeds meer vrouwelijke journalisten met een journalistieke opleiding. Deze ontwikkeling is ook te zien in Suriname. Opmerkelijk is dat Surinaamse vrouwelijke journalisten hun journalistieke opleiding vaak niet hebben afgerond. Wel hebben in beide landen meer jonge journalisten een journalistieke opleiding genoten dan de oude garde. In Nederland gaat het dan steeds vaker om journalisten met een academische opleiding. In Suriname geldt dat alleen mannelijke journalisten een academische opleiding gevolgd hebben. De Nederlandse journalist heeft meer journalistieke ervaring; zij hebben gemiddeld 22 jaar ervaring. De Surinaamse journalist heeft gemiddeld 8,5 jaar ervaring.

Dit zorgt echter niet voor verschil in de taken die de journalisten uitvoeren en de rolopvattingen die zij zichzelf toedichten. Veel rolopvattingen worden door de Nederlandse en Surinaamse journalisten gedeeld. Wel blijkt dat taken die verband houden met de politiek en de samenleving anders worden gezien. Zo vinden Surinaamse journalisten hun kritische politieke functie belangrijker dan Nederlandse journalisten. Zij vinden het belangrijker om de politiek kritisch te volgen en om misstanden openbaar te maken. Een mogelijke verklaring hiervoor is dat het politieke klimaat in Suriname instabieler is dan in Nederland. Wellicht vinden Surinaamse journalisten het daarom belangrijker om invloed te hebben op de politieke agenda en om voor het publiek een discussie te faciliteren. Zij willen een spreekbuis zijn voor de samenleving, en daarbij 'gewone mensen' aan het woord laten. Mogelijk is dit een reactie op de corruptie in de Surinaamse samenleving. Opmerkelijk genoeg houden Surinaamse journalisten meer rekening met commerciële belangen dan Nederlandse journalisten.

Zowel Surinaamse als Nederlandse journalisten vinden de journalistieke waarden, zoals objectiviteit, hoor en wederhoor en verificatie belangrijk. Surinaamse journalisten vinden onafhankelijkheid echter iets minder belangrijk dan hun Nederlandse collega's. Een mogelijke reden hiervoor is dat zij vaker aan zelfcensuur doen (Sens, 2008:214), en dus al minder onafhankelijk zijn. Neutraliteit staat hoger in het vaandel bij Surinaamse journalisten dan bij Nederlandse journalisten, wellicht wordt dit veroorzaakt doordat zij de druk van buitenaf willen verminderen door zich zo neutraal mogelijk op te stellen. Ten slotte was het opvallend dat, hoewel beide groepen dit belangrijk vonden, Surinaamse journalisten een journalistieke gedragscode vaker als 'zeer belangrijk' waardeerden, en Nederlandse journalisten dit als 'belangrijk' waardeerden. Wellicht willen de Surinaamse journalisten meer sturing, omdat in Suriname redactiestatuten en een Raad voor de Journalistiek ontbreken.

Nederlandse en Surinaamse journalisten denken veelal op dezelfde manier over ethische kwesties. Zo vinden beide groepen dat het illegaal inkijken van zakelijke of politieke documenten geoorloofd is als dit van maatschappelijk belang is en tonen zij meer terughoudendheid bij het gebruiken van persoonlijke informatie. Surinaamse journalisten zijn hier echter nog een stuk stelliger in; bijna driekwart van deze groep vindt dat er nooit gebruik gemaakt kan worden van persoonlijke documenten zoals brieven of foto's zonder toestemming. Het feit dat Suriname een relatief kleine samenleving heeft kan hier een

verklaring voor zijn. Veel journalisten kennen hun bronnen persoonlijk, dit kan een reden zijn om persoonlijke bronnen niet te gebruiken.

Beide groepen journalisten houden rekening met hun publiek. Ook vinden beide groepen interactie met het publiek belangrijk, zij het dat zij dit via andere kanalen doen. Nederlandse journalisten gebruiken voornamelijk e-mail, waar Surinaamse journalisten veel Facebook gebruiken om contact te leggen met het publiek. Opvallend is dat het persoonlijk contact met het publiek bij beide groepen journalisten gelijk is. Er werd verwacht dat Surinaamse journalisten meer persoonlijk contact zouden hebben met hun bronnen, omdat zij hun werk in een kleine samenleving uitoefenen, en zij veel bronnen persoonlijk kennen.

5.2.2 Het gebruik van (digitale) media in het journalistiek werk: groot verschil in sociale media gebruik

Zowel Nederlandse als Surinaamse journalisten gebruiken internet veel tijdens hun werkzaamheden, al ligt het aantal uur per dag dat zij dit doen hoger bij Surinaamse journalisten. Beide groepen gebruiken internet om bijvoorbeeld informatie of bronnen te zoeken. Surinaamse journalisten vinden het voor de berichtgeving over gebeurtenissen minder belangrijk om 'erbij te zijn' dan Nederlandse journalisten. Dit wijst erop dat Surinaamse journalisten meer achter hun bureau blijven werken dan Nederlandse journalisten. De toename van internetgebruik en -toepassingen tussen 2010 en 2016 zou hier ook een verklaring voor kunnen zijn.

Er zitten duidelijke verschillen in de manier waarop Surinaamse en Nederlandse journalisten de geloofwaardigheid van bepaalde typen websites beoordelen. Zo wantrouwen Surinaamse journalisten websites van de overheid en van politieke partijen waar Nederlandse journalisten websites van bedrijven, brancheorganisaties en belangengroepen minder betrouwbaar vinden.

Surinaamse journalisten gebruiken dagelijks sociale media als zij internet gebruiken, Nederlandse journalisten doen die veel minder. Dit geldt vooral voor het gebruik van Facebook. Twitter wordt door Surinaamse journalisten in 2016 minder gebruikt dan door Nederlandse journalisten in 2010.

5.3 Wanneer Surinaamse journalisten bepaalde informatie of bronnen checken

Surinaamse journalisten hebben vaak een uitgesproken mening over de betrouwbaarheid van hun bronnen. Toch is dit niet altijd een reden om bronnen of informatie te checken. Veel journalisten verifiëren informatie alleen als dit makkelijk kan gebeuren, of vermijden het verificatieproces. De gemengde methode die in deze scriptie is gebruikt kan geen algemene uitspraken doen over *checking behaviour* maar zij geeft wel vrij nauwkeurige onderzoeksresultaten, omdat de geïnterviewde journalisten elke bron uit hun eigen verhalen hebben besproken.

De journalisten weten dat het hun verantwoordelijkheid is om de geloofwaardigheid van hun bronnen te controleren, en ze kennen de gedragscodes met betrekking tot controle. De credo's 'één bron is geen bron' en 'hoor en wederhoor' kwamen vaak ter sprake. Tijdens de interviews, zijn de bronnen die de journalisten voor hun verhalen gebruikten besproken. Het was duidelijk voor de journalisten dat zij zich moesten verantwoorden en uitleg moesten geven wanneer zij een bron niet hadden gecontroleerd. Een enkele journalist voelde zich betrappt tijdens het bespreken van de bronnen en merkte op dat hij eigenlijk niet zo nauwkeurig te werk was gegaan. Toch hadden veel journalisten ook het gevoel dat zij niet hoefden te checken, omdat zij Suriname en de diverse bronnen door en door kennen. Dit sluit aan bij het *fingerspitzengefühl* van Burger et al. (2009:95).

In de interviews kwam naar voren dat de meeste Surinaamse journalisten selectief verifiëren. Zij controleren vaak als dit makkelijk kan op internet, of stellen de bron twee keer dezelfde vragen, of doen navraag bij derden. Zij onderschrijven de bekende normen van de objectiviteit en dubbelchecken, maar in de praktijk handelen ze er niet altijd naar. De belangrijkste reden dat Surinaamse journalisten hun bronnen niet controleren is dat zij vertrouwen op de eigen kennis over betreffende onderwerpen en de bronnen die zij gebruiken. Zij noemen tijdsdruk niet als een reden voor het niet checken van bronnen. Met andere woorden, zelfs als ze meer tijd voor onderzoek hadden, zouden ze dit waarschijnlijk niet besteden aan het verifiëren van informatie of bronnen.

Voor deze scriptie is onderzocht of, wanneer en waarom journalisten hun verhalen verifiëren. Uit het onderzoek bleek dat verificatie vaak vermeden wordt. Soms wordt dit gedaan door bronnen te citeren, waardoor de bron verantwoordelijk wordt voor de inhoud en de journalist

zelf geen conclusie hoeft te trekken. Hierdoor kan geconcludeerd worden dat het controleren bronnen een relatief bescheiden rol speelt in het journalistieke proces terwijl verificatie wel als belangrijk onderdeel wordt gezien.

5.4 Verschillen en overeenkomsten in verificatiegedrag van Surinaamse en Nederlandse journalisten

Wanneer de resultaten van dit onderzoek worden vergeleken met die van Diekerhof & Bakker (2012), komen er verscheidene overeenkomsten en verschillen in het verificatiegedrag van Surinaamse en Nederlandse journalisten naar voren.

Evenals de Nederlandse journalisten in het onderzoek van Diekerhof & Bakker (2012), blijken ook Surinaamse journalisten hun bronnen vaak niet te controleren. Overeenkomsten tussen Nederlandse en Surinaamse journalisten zijn dat beide groepen journalisten een *gut feeling* hebben over de betrouwbaarheid van informatie; zij weten volgens zichzelf wanneer ze moeten controleren. Als beide groepen overgaan tot verificatie, doen ze dat vaak bij menselijke bronnen, of gaan ze naar de locatie zelf. Surinaamse journalisten controleren evenals Nederlandse journalisten vaak feiten als dit gemakkelijk kan, bijvoorbeeld op internet. Beide groepen zijn het erover eens dat meningen niet gecheckt hoeven worden. Ook vinden zij de status van de bron een belangrijke overweging om wel of niet te checken, en vinden zij dat een bron niet gecheckt hoeft te worden als een collega deze al heeft gebruikt. Surinaamse journalisten geven net als Nederlandse journalisten aan dat als iets direct geciteerd wordt, dit niet gecheckt hoeft te worden. Dit is een vermijdingsmechanisme om niet te checken. Een ander vermijdingsmechanisme; informatie laten checken door anderen, is ook bij beide groepen terug te vinden.

Ondanks de vele overeenkomsten, zijn er ook verschillen in het verificatiegedrag van Surinaamse en Nederlandse journalisten. Zo gebruiken Surinaamse journalisten wel hun *gut feeling* om te beoordelen of zij bronnen moeten verifiëren. Nederlandse journalisten geven aan dat mensen op een hoge positie het zich niet kunnen veroorloven om niet de waarheid te spreken. Dit geven Surinaamse journalisten niet aan, hoewel voor Surinaamse journalisten de status van de bron zwaarder weegt. Wél vinden zij oprechtheid en het laten zien van emoties een belangrijke indicator voor de betrouwbaarheid van een bron. Zowel Nederlandse als Surinaamse journalisten vinden dat meningen niet gecheckt hoeven te

worden. Nederlandse journalisten gaan wel op zoek naar bronnen met een tegengestelde mening, Surinaamse journalisten doen dit niet. Ook laten Surinaamse journalisten de stukken niet redigeren door belanghebbenden, waar Nederlandse journalisten dit wel doen. Het feit dat Suriname een erg kleine samenleving is, kwam ook vaak terug in het gesprek. De journalisten kennen veel bronnen persoonlijk, en vinden vaak dat zij niet hoeven te checken omdat zij precies begrijpen of iets wel of niet aannemelijk is in Suriname. Het belangrijkste verschil is misschien wel dat Surinaamse journalisten vaak bronnen en informatie checken in andere media. Opvallend hieraan is dat zij zich tegelijkertijd erg negatief uitlaten over deze media.

5.5 Hoe hangen de rolopvattingen van Surinaamse journalisten samen met hun verificatiegedrag?

Uit het onderzoek naar de rolopvattingen van de Surinaamse journalisten blijkt dat zij veel waarde hechten aan de controle van informatie, hoor en wederhoor zijn hierbij erg belangrijk. Hoewel Surinaamse journalisten *allround* zijn en crossmediaal werken, zijn zij voornamelijk bezig met bureauwerkzaamheden. Internet speelt hierbij een belangrijke rol. Zo wordt dit medium gebruikt om bronnen en informatie te vinden en te controleren. Facebook is daarbij een van de meest gebruikte toepassingen van het internet. Deze informatie zou een toevoeging kunnen zijn aan het onderzoek *Worlds of Journalism*.

Deze rolopvattingen kwamen ook naar voren in het tweede onderzoek. Zo gaven de Surinaamse journalisten aan dat het hun verantwoordelijkheid is om informatie en bronnen te checken. 'Eén bron is geen bron' en 'hoor en wederhoor' waren veelgenoemde termen. Toch bleken de journalisten niet altijd bronnen of informatie te checken, ook niet als zij wantrouwend tegenover die bronnen of informatie stonden. Veel journalisten checken informatie eigenlijk alleen als dit makkelijk kan gebeuren, bijvoorbeeld door middel van internet, of zij vermijden de noodzaak van het checken door de informatie als quote op te zetten. Opvallend onder de Surinaamse journalisten is dat zij bronnen en informatie vaak niet checken omdat zij alles denken te weten over Suriname, de informatie niet verrassend vinden of de bronnen persoonlijk kennen.

5.6 Aanbevelingen voor vervolgonderzoek

Surinaamse journalisten hebben kennis van de normen en procedures met betrekking tot verificatie van informatie en bronnen, maar passen deze in de praktijk niet toe. Dit komt overeen met de uitkomsten van soortgelijke onderzoeken naar verificatiegedrag van journalisten in andere westerse landen, zoals Groot-Brittannië. Waar in een aantal landen de hoge werkdruk als reden werd genoemd, bleek dit geen reden te zijn voor Surinaamse en Nederlandse journalisten om bronnen en informatie niet te checken. Voor vervolgonderzoek zou het interessant zijn om na te gaan wat die redenen dan wel zijn. Dit zou onderzocht kunnen worden door middel van etnografisch onderzoek, waarbij journalisten tijdens hun werkzaamheden worden geobserveerd, en worden gevraagd waarom zij het wel of niet nodig vinden om die informatie te checken. Een beperking van beide onderzoeken uitgevoerd in deze scriptie is dat een groot deel van de journalisten werkzaam is voor het opinieblad *Parbode*. Voor vervolgonderzoek zou het dan ook aan te raden zijn om het onderzoek te herhalen op verschillende redacties. Een tweede beperking van dit onderzoek was de lage respons van de Surinaamse journalisten op de survey. Een tip voor vervolgonderzoek is om niet digitaal om respons te vragen, maar bij de redacties zelf langs te gaan en persoonlijk te vragen of journalisten mee willen werken en erbij te blijven als zij de survey invullen. Een andere beperking van het onderzoek was dat er weinig achtergrondverhalen worden geschreven door Surinaamse journalisten, waardoor er ook andere genres als columns en nieuwsberichten onder de onderzochte artikelen van de gemengde methode zaten. Dit heeft echter het onderzoek niet beïnvloed, omdat de commentaren over die artikelen, op de beoordeling van soorten bronnen na, niet zijn meegenomen in de analyse. Bij herhaling van soortgelijk onderzoek is echter wel aan te raden om alleen achtergrondartikelen te gebruiken bij het onderzoek, om de bruikbaarheid en relevantie van de interviews te verhogen.

Specifiek voor Suriname zou het een toevoeging voor de journalistieke wetenschap kunnen zijn om het Surinaamse medialandschap in kaart te brengen. Hierbij zou onderzocht kunnen worden hoeveel journalisten en mediabedrijven er zijn. Tot op het heden is daar geen gedocumenteerd overzicht van. Veel Surinaamse journalisten lieten doorschemeren dat zij behoefte hebben aan een gedragscode van de journalistiek. Het zou wellicht een goede optie zijn voor de Surinaamse journalistiek om de Surinaamse Vereniging van Journalisten een nieuw leven in te blazen, en via die organisatie ook een overzicht van journalisten en

mediabedrijven bij te houden. Op die manier kan er makkelijker onderzoek gedaan worden onder de populatie van journalisten. Ook kan er via de vereniging een gedragscode voor de journalistiek worden opgesteld, zodat de journalisten het handvat krijgen waar zij behoefte aan hebben. Veel journalisten klaagden over het niveau van de opleiding Journalistiek van de AHKCO in Suriname. Door journalisten te verenigen kan er samengewerkt worden om het niveau van de opleiding te verhogen, wat uiteindelijk tot meer professioneel opgeleide journalisten kan leiden.

Een belangrijke aanbeveling is om het onderzoek van Hermans et al. (2010) nogmaals te herhalen onder Nederlandse journalisten. Dit zal meer inzicht geven in het internetgebruik van de Nederlandse journalist anno 2016. Indien deze vormen van onderzoek worden gebruikt om twee landen te vergelijken wordt aangeraden om dit gelijktijdig te doen, zodat verschillen in bijvoorbeeld ontwikkelingen van internettoepassingen geen invloed zullen hebben op de onderzoeksresultaten.

Literatuurlijst

Berkowitz, D. (2008). Reporters and their Sources. In: Wahl- Jorgenson, K. & Hanitzsch, T. (red.) *The Handbook Of Journalism Studies* (pp. 102 – 115). New York: Routledge.

Broersma, M. & Graham, T. (2013) Twitter as a News Source. *Journalism Practice*, 7(4), 446-464.

Buijs, K. (2009). *Journalist wil vooral vertaler voor het publiek zijn*. Geraadpleegd op 20 mei 2016, van https://www.boomhogeronderwijs.nl/documenten/extra_materiaal/9789059316850_08._journalist_wil_vooral_vertaler_zijn.pdf

Bureau of Democracy, Human Rights and Labor. (2015). *Country Reports on Human Rights Practices for 2015 United States Department of State*. Geraadpleegd van U.S. Department of State: <https://www.state.gov/documents/organization/253255.pdf>

Burger, P., Dersjant & T., Pleijter, A. (2009). Fact checkers lopen achter de feiten aan. Hoe de luis in de pels zelf luizen in de pels kreeg. In Ummelen, B. (red) *Journalistiek in diskrediet* (p.81-94). Diemen: AMB.

Carlson, M. (2009) Dueling, Dancing, or Dominating? Journalists and their sources. *Sociology Compass*, 3 (4), 526-42.

Code voor de journalistiek. (2008). Geraadpleegd op 21 mei 2016, van, www.genootschapvanhoofdredacteurs.nl/het-genootschap/code-voor-de-journalistiek/

De Koninck, M. & de Vries, E. (2008). Epiloog: veerkracht kranten geeft hoop. In: De Koninck, M., Sens, A., Sumter & A., de Vries, E. *K'ranti! De Surinaamse pers 1774-2008* (p.243-52). Amsterdam: KIT Publishers.

Deuze, M. (2004) *Wat is journalistiek?* Amsterdam: Het Spinhuis.

Deuze, M. (2012) *Media life*. Cambridge, UK: Polity Press.

Diekerhof, E. & Bakker, P. (2012). To check or not to check: An exploratory study on source checking by Dutch journalists. *Journal of Applied Journalism & Media Studies*, 1(2), 241-253.

Gans, H.J. (1979). *Deciding What's News: A Study of CBS Evening News, NBC Nightly News, Newsweek and Time*. New York: Vintage.

Ferrier, D. (2008). De pers wederom op zonnige wegen. In: De Koninck, M., Sens, A., Sumter & A., de Vries, E. *K'ranti! De Surinaamse pers 1774-2008* (p.221-42). Amsterdam: KIT Publishers.

Hanitzsch, T. (2011). Populist disseminators, detached watchdogs, critical change agents and opportunist facilitators: Professional milieus, the journalistic field and autonomy in 18 countries. *International Communication Gazette*, 73(6), 477-492.

Hermans, L., Pleijter, A. & Vergeer, M. (2011). *Nederlandse journalisten in 2010. Onderzoek naar de kenmerken van de beroepsgroep, professionele opvattingen en het gebruik van digitale media in het journalistieke werk*. Radboud Universiteit Nijmegen.

Hermans, L. & Vergeer, M. (2009). Een nieuw journalistiek tijdperk? Beroepsrolopvattingen van journalisten in 2006 vergeleken met 1999. *Paper Etmaal van de Communicatiewetenschap* (aangepaste versie). Radboud Universiteit Nijmegen.

Hermans, L., Vergeer, M., d'Haenens, L. & Joniaux, K. (2009). Journalistiek en internet in de Lage Landen. Een vergelijkende studie naar het internetgebruik van Nederlandse en Vlaamse journalisten. *Tijdschrift voor Communicatiewetenschap* 37(2): 99-117.

Hijmans, E., Buijs, K. & Schafraad, P. (2009). Nieuwsbronnen en de kwaliteit van de journalistiek: Een verkennende analyse van binnenlandse nieuwsonderwerpen in vier Nederlandse dagbladen. In: Ummelen, B. (red), *Journalistiek in Diskrediet* (41-66). Diemen: AMB.

Janowitz, M. (1975). Professional models in journalism: the gatekeeper and the advocate. *Journalism Quarterly*, 52(4), 618-626.

Lasorsa, D.L., Lewis, S.C. & Holton, A.E. (2012). Normalizing Twitter. *Journalism Studies* 13(1), 19-36,

Lecheler, S. & Kruijemeier, S. (2016). Re-evaluating journalistic routines in a digital age: A review of research on the use of online sources. *New Media & Society* 18: 156-171.

Leeftijden Surinaamse Facebookgebruikers. *Facebook*. Geraadpleegd op 22 december 2016, van: <https://www.facebook.com/ads/audience-insights/people?act=2079629151550&age=18-&country=SR>

Menke, Jack. (2004). *Media en politiek*. Faculteit der Maatschappijwetenschappen Anton de Krom Universiteit van Suriname. Paramaribo: Stichting Wetenschappelijke Informatie.

Reich, Z. (2009). *Sourcing the News. Key issues in journalism. An innovative study of the Israeli press*. NJ: Hampton Press.

Reich, Z. (2011). Source Credibility and Journalism, Between Visceral and Discretionary Judgment. *Journalism Practice*, 5(1), 51-67.

Sens, A. (2008). Intermezzo: inleiding op de jaren na 1987. In: De Koninck, M., Sens, A., Sumter & A., de Vries, E. *K'ranti! De Surinaamse pers 1774-2008* (p.213-20). Amsterdam: KIT Publishers.

Shapiro, I., Brin, C., Bédard-Brûlé, I. & Mychajlowycz, K. (2013). Verification as a Strategic Ritual. How journalists retrospectively describe processes for ensuring accuracy. *Journalism Practice* 7, 657-673.

Strömbäck, J. & Karlsson, M. (2011). Who's Got the Power? Journalists' Perceptions of Changing Influences over the News. *Journalism Practice*, 5(6), 643-656.

Van Binnendijk, C. (2008). Een nieuw spoor: Ontwikkelingen in de jaren tachtig. In: De Koninck, M., Sens, A., Sumter & A., de Vries, E.. *K'ranti! De Surinaamse pers 1774-2008* (p.191-212). Amsterdam: KIT Publishers.

Van Noort, W. (2016, 9 november). Won Trump mede dankzij Silicon Valley? *NRC Handelsblad*. Geraadpleegd van <https://www.nrc.nl/nieuws/2016/11/09/won-trump-mede-dankzij-silicon-valley-5208625-a1531065>

Van Zoonen, L. (1998). One of the Girls. *News, gender and power*, 33-46.

Worlds of Journalism Study (2006-2015). Geraadpleegd op 16 mei 2016, van <http://www.worldsofjournalism.org/org.htm>

Bijlagen

De bijlagen worden meegeleverd op een cd-rom. Deze bevat de volgende bestanden:

- I: Survey
- II: Resultaten surveys
- III: Voorbeeld interviews
- IV: Resultaten interviews

Journalisten in het Digitale Tijdperk

Introductie

Een onderzoek naar de dagelijkse praktijk van journalisten en hun gebruik van internet.

Beste journalist.

Welkom op deze vragenlijst over de journalistieke praktijk in het digitale tijdperk.

Voor mijn scriptieonderzoek ben ik erg geïnteresseerd in hoe de hedendaagse journalistiek opereert, welke overwegingen en opinies en welke werkzaamheden journalisten zo uitvoeren.

Het invullen van de vragenlijst duurt gemiddeld 10 minuten.

Er zijn 28 vragen in deze vragenlijst.

Alvast heel erg bedankt,

Annick van Kerkum

* 1. Bent u een man of een vrouw?

Man

Vrouw

2. In welk jaar bent u geboren?

3. Wat is uw hoogst genoten opleiding?

- Universitaire opleiding (WO)
- Hogere Beroepsopleiding (HBO)
- Middelbare Beroepsopleiding (MBO)
- Middelbare school
- Lagere school
- Anders (geef nadere toelichting)

4. Heeft u een journalistieke opleiding gevolgd en deze succesvol afgesloten met het behalen van een diploma?

- Ja, een journalistieke opleiding gevolgd en afgerond met een diploma.
- Ja, maar niet afgerond met een diploma.
- Nee, geen journalistieke opleiding gevolgd.

5. Welke journalistieke opleiding heeft u gevolgd?

6. In welk jaar bent u begonnen met uw journalistieke werk?

7. Sommige journalisten specialiseren zich op een of meerdere thema's.

U kunt hieronder aangeven in welke thema's u gespecialiseerd bent.

Selecteer alles wat voldoet.

- Geen specifieke specialisatie
- Politiek
- Economie/financiën/bedrijfsleven
- Misdaad/criminaliteit/politie/recht
- Showbizz/beroemdheden
- Kunst en cultuur/muziek
- Buitenland
- Wetenschap en techniek
- Sport
- Natuur/milieu/landbouw
- Jeugd en gezin
- Overige (geef nadere toelichting)

8. De volgende vragen gaan over de activiteiten die u uitvoert bij één of meerdere mediatypen.

Tegenwoordig werken journalisten niet altijd voor één specifiek medium, maar combineren werkzaamheden voor verschillende mediatypen.

Kunt u in onderstaande lijst aangeven voor welke typen media u de laatste 12 maanden heeft gewerkt?

Selecteer alles wat voldoet

- Persbureau
- Publieke landelijke omroep
- Commerciële landelijke omroep
- Regionale omroep
- Lokale omroep
- Landelijk dagblad
- Gratis dagblad
- Regionaal dagblad
- Opinetijdschrift
- Vaktijdschrift
- Publiekstijdschrift
- Journalistieke website of blog
- Bedrijfsblad
- Verenigingsblad
- Overige (geef nadere toelichting)

9. Kunt u aangeven welke activiteiten u tijdens uw journalistieke werk uitvoert?

U kunt meerdere activiteiten weergeven.

- Bureauwerkzaamheden, verzamelen van informatie / desk research
- Video/foto's maken
- Presenteren
- Reportages maken
- Website beheren
- Leiding geven/coördinatie
- Eigen weblog bijhouden
- Overige (geef nadere toelichting)

10. Hoeveel uren per dag brengt u in uw journalistieke werk doorgaans door met online werkzaamheden?

Het gaat om werkzaamheden waarbij u actief gebruik maakt van internettoepassingen (dus niet de hele tijd dat het mailprogramma en/of webbrower als achtergrond aanstaat).

11. Het gebruik van internet kan bestaan uit het gebruik van een groot aantal toepassingen.

Kunt u zeggen in hoeverre u, voor uw journalistieke werk, gebruik maakt van de volgende internettoepassingen?

	Dagelijks	Wekelijks	Maandelijks	Zelden	Nooit
Websites bezoeken/surfen	☐	☐	☐	☐	☐
Zoekmachines (bijv. Google, Yahoo, Bing)	☐	☐	☐	☐	☐
Electronische knipseldiensten	☐	☐	☐	☐	☐
Nieuwsbrieven/e-zines	☐	☐	☐	☐	☐
Nieuwsgroepen (bijv. Googlegroups, Facebookgroepen)	☐	☐	☐	☐	☐
Webfora (discussiepagina's)	☐	☐	☐	☐	☐
Blogs	☐	☐	☐	☐	☐
Chatten (op websites)	☐	☐	☐	☐	☐
Instant messaging (bijv. MSN, Facebookchat)	☐	☐	☐	☐	☐
RSS feeds (met een speciale feed reader of iGoogle of Netvibes)	☐	☐	☐	☐	☐
Online databases (bijv. CBS-statline, Lexis Nexis)	☐	☐	☐	☐	☐
Nieuwsaggregaten (bijv. Google News)	☐	☐	☐	☐	☐
Sociale netwerk sites (bijv. Facebook, LinkedIn)	☐	☐	☐	☐	☐
Microbloggen (Twitter)	☐	☐	☐	☐	☐

12. Er bestaan verschillende typen apparaten om Internet te gebruiken.

Kunt u voor de volgende apparaten aangeven hoe vaak u deze in uw werk gebruikt om te internetten?

	Dagelijks	Wekelijks	Maandelijks	Zelden	Nooit
Laptop/notebook/netbook	☐	☐	☐	☐	☐
Desktop computer	☐	☐	☐	☐	☐
Standaard mobiele telefoon	☐	☐	☐	☐	☐
Smartphone	☐	☐	☐	☐	☐

13. Hoe vaak maakt u voor uw journalistieke werk gebruik van de volgende sociale netwerken (het gaat hier zowel om het lezen danwel sturen van berichten)?

	Dagelijks	Wekelijks	Maandelijks	Zelden	Nooit
Twitter	☐	☐	☐	☐	☐
Facebook	☐	☐	☐	☐	☐
LinkedIn	☐	☐	☐	☐	☐
Instagram	☐	☐	☐	☐	☐
MySpace	☐	☐	☐	☐	☐

Overige sociale media (geef nadere toelichting)

14. Hoe vaak gebruikt u voor uw journalistieke werk sociale netwerk sites (bijv. Facebook, Twitter) voor de genoemde activiteiten?

	Dagelijks	Wekelijks	Maandelijks	Zelden	Nooit
Vinden van nieuwe informanten	☐	☐	☐	☐	☐
Krijgen van tips	☐	☐	☐	☐	☐
Opdoen van nieuwe ideeën	☐	☐	☐	☐	☐
Contact maken met collega's	☐	☐	☐	☐	☐
Onderhouden van contacten met informatiebronnen	☐	☐	☐	☐	☐
Communiceren met burgers/publiek	☐	☐	☐	☐	☐
Informatie te verzamelen	☐	☐	☐	☐	☐

15. Welke websites zijn uw favoriete nieuwssites?

16. De volgende stellingen gaan over de journalist, de journalistiek en het publiek.

	Helemaal mee eens	Mee eens	Mee oneens	Helemaal mee oneens
Commentaar van het publiek is nuttig voor mijn werk	☐	☐	☐	☐
In mijn werk houd ik steeds voor ogen wie het publiek is	☐	☐	☐	☐
Journalisten staan in dienst van hun publiek	☐	☐	☐	☐
Het publiek moet meer invloed hebben op de inhoud van het nieuws	☐	☐	☐	☐
Het publiek levert waardevolle informatie aan voor het nieuws	☐	☐	☐	☐
Interactie met mensen uit het publiek levert een waardevolle bijdrage aan mijn journalistieke werk	☐	☐	☐	☐
Mijn publiek is heel geïnteresseerd in achtergrond en analyses bij het werk	☐	☐	☐	☐
Mijn publiek is heel erg geïnteresseerd in nieuws dat dichtbij huis is	☐	☐	☐	☐

17. Hoe vaak ontvangt u via de hieronder genoemde kanalen commentaar, feedback of reacties van lezers, luisteraars of kijkers?

	Dagelijks	Wekelijks	Maandelijks	Zelden	Nooit	N.v.t.
Telefoon	☐	☐	☐	☐	☐	☐
E-mail	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Persoonlijke ontmoeting	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Fax	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Post	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Sociale netwerk sites (Facebook, etc.)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Microblog (Twitter)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Journalistieke blog (reacties/comments)	☐	☐	☐	☐	☐	☐

18. U als journalist gaat dagelijks om met veel informatie afkomstig van veel verschillende bronnen. De volgende vragen gaan over de geloofwaardigheid van informatie afkomstig van verschillende typen bronnen.

Het gaat hier om inhoudelijke informatie die u gebruikt voor journalistieke producties. Niet bedoeld wordt serviceinformatie zoals ondermeer bustijden, en telefoonnummers.

Kunt u aangeven hoe u met informatie, verkregen via internet, omgaat?

	bijna altijd	vaak	soms	bijna nooit
Informatie die ik via e-mail ontvang check ik altijd	☐	☐	☐	☐
Ik gebruik nooit direct informatie van internet omdat ik dat te onbetrouwbaar vind	☐	☐	☐	☐
Informatie die ik van internet gebruik controleer ik bij andere bronnen	☐	☐	☐	☐
Als ik informatie vind op internet probeer ik altijd de oorspronkelijke bron te achterhalen	☐	☐	☐	☐

19. Hoe geloofwaardig acht u over het algemeen informatie die wordt aangeboden op websites van:

	Zeer geloofwaardig	Geloofwaardig	Ongeloofwaardig	Zeer ongeloofwaardig
Politieke partijen	☐	☐	☐	☐
Internationale gouvernementele organisaties	☐	☐	☐	☐
Overheidsinstanties	☐	☐	☐	☐
Nieuwsmedia	☐	☐	☐	☐
Bedrijven	☐	☐	☐	☐
Non-profit organisaties	☐	☐	☐	☐
Belangengroepen	☐	☐	☐	☐
Brancheorganisaties	☐	☐	☐	☐
Gewone burgers	☐	☐	☐	☐

20. Journalisten moeten voor informatiegaring op zoek naar nieuwe relaties en informanten.

Hoe legt u in de praktijk contact met nieuwe relaties of onbekende informanten van buiten de redactie?

	Dagelijks	Wekelijks	Maandelijks	Zelden	Nooit
Via e-mail	☐	☐	☐	☐	☐
Microblog (Twitter)	☐	☐	☐	☐	☐
Social network sites	☐	☐	☐	☐	☐
Persoonlijke ontmoeting	☐	☐	☐	☐	☐
Telefonisch	☐	☐	☐	☐	☐
Instant messaging (WhatsApp)	☐	☐	☐	☐	☐
Indirect via vrienden, familie, collega's, etc.	☐	☐	☐	☐	☐

21. Op welke manier heeft u contact met relaties of informanten die u langer kent?

	Dagelijks	Wekelijks	Maandelijks	Zelden	Nooit
Via e-mail	☐	☐	☐	☐	☐
Microblog (Twitter)	☐	☐	☐	☐	☐
Social network sites (Facebook, LinkedIn)	☐	☐	☐	☐	☐
Persoonlijke ontmoeting	☐	☐	☐	☐	☐
Instant messaging (WhatsApp)	☐	☐	☐	☐	☐

22. De volgende stellingen gaan over het nut dat u ervaart in het gebruik van internet.

Kunt u aangeven in hoeverre u het met deze stellingen eens bent?

	Helemaal mee eens	Mee eens	Mee oneens	Helemaal mee oneens
Door internet kom ik snel aan informatie voor mijn verhalen	☐	☐	☐	☐
Ik vind vrijwel nooit bruikbare informatie op internet	☐	☐	☐	☐
Dankzij internet is het niet zo belangrijk om 'erbij te zijn' voor het berichten over gebeurtenissen	☐	☐	☐	☐
Via internet kom ik vaak aan nieuwe ideeën	☐	☐	☐	☐
Via internet vind ik vaak nieuwe informanten/experts	☐	☐	☐	☐
Via internet vind ik vaak nieuwe informatiebronnen	☐	☐	☐	☐
Als ik een expert over een bepaald onderwerp nodig heb, zoek ik vaak op internet	☐	☐	☐	☐
Als ik een idee zoek voor een verhaal of reportage, dan ga ik vaak op internet zoeken	☐	☐	☐	☐

23. De volgende stellingen gaan over de kwaliteit van de journalistiek en journalisten in het internettijdperk.

Kunt u aangeven in hoeverre u het met deze stellingen eens bent?

	Helemaal mee eens	Mee eens	Mee oneens	Helemaal mee oneens
Veelvuldig internetgebruik door journalisten maakt de journalistiek oppervlakkig	☐	☐	☐	☐
Journalistieke zorgvuldigheid neemt af door het gebruik van internet	☐	☐	☐	☐
Internet is een bedreiging voor de geloofwaardigheid van de journalistiek	☐	☐	☐	☐
Journalisten maken veel te gemakkelijk gebruik van informatie verkregen op het internet	☐	☐	☐	☐

24. Hoe belangrijk zijn de volgende taken voor u als journalist?

	Zeer belangrijk	Belangrijk	Niet zo belangrijk	Onbelangrijk
Informatie zo snel mogelijk naar het publiek brengen	☐	☐	☐	☐
Analyses en duiding geven	☐	☐	☐	☐
Ontspanning en vermaak bieden	☐	☐	☐	☐
Misstanden opsporen en openbaar maken	☐	☐	☐	☐
'Gewone' mensen de kans geven hun mening te uiten	☐	☐	☐	☐
Claims en uitspraken van de overheid onderzoeken	☐	☐	☐	☐
Een zo groot mogelijk publiek bereiken	☐	☐	☐	☐
Invloed uitoefenen op de politieke agenda	☐	☐	☐	☐

	Zeer belangrijk	Belangrijk	Niet zo belangrijk	Onbelangrijk
Maatschappelijk belangstelling bij het publiek ontwikkelen	☐	☐	☐	☐
Ontwikkelingen in de politiek kritisch volgen	☐	☐	☐	☐
Dienen als spreekbuis of opkomen voor bepaalde groepen in de samenleving	☐	☐	☐	☐
Nieuwe ontwikkelingen presenteren of signaleren	☐	☐	☐	☐
Een goed omgeving voor adverteerders creëren	☐	☐	☐	☐
Verdachte kwesties onderzoeken	☐	☐	☐	☐
Ingewikkelde informatie voor het publiek vertalen	☐	☐	☐	☐
Discussie voor het publiek stimuleren en faciliteren	☐	☐	☐	☐

25. Hoe belangrijk vindt u de volgende zaken in uw werk als journalist?

	Zeer belangrijk	Belangrijk	Niet zo belangrijk	Onbelangrijk
Objectieve berichtgeving	☐	☐	☐	☐
Hoor en wederhoor	☐	☐	☐	☐
Onafhankelijkheid	☐	☐	☐	☐
Neutraliteit	☐	☐	☐	☐
Controle van informatie	☐	☐	☐	☐
Autonomie	☐	☐	☐	☐
Een journalistieke gedragscode	☐	☐	☐	☐

26. Journalisten denken heel verschillend over methodes die ze in hun werk kunnen toepassen.

In hoeverre vindt u dat het in uw journalistieke werk is toegestaan om de volgende methodes te gebruiken?

	Altijd toegestaan	Soms toegestaan	Nooit toegestaan
Vertrouwelijke zakelijke documenten zonder toestemming gebruiken	☐	☐	☐
Vertrouwelijke politieke documenten zonder toestemming gebruiken	☐	☐	☐
Je als journalist voor te doen als iemand anders	☐	☐	☐
In te stemmen met vertrouwelijkheid en dit vervolgens niet na te komen	☐	☐	☐
Onwillige informanten/bronnen lastig vallen om informatie te verkrijgen	☐	☐	☐
Gebruik maken van persoonlijke documenten zoals brieven of foto's zonder toestemming	☐	☐	☐
Undercover gaan in een organisatie of bedrijf om 'inside' informatie te verkrijgen	☐	☐	☐
Verborgen camera's of microfoons gebruiken?	☐	☐	☐

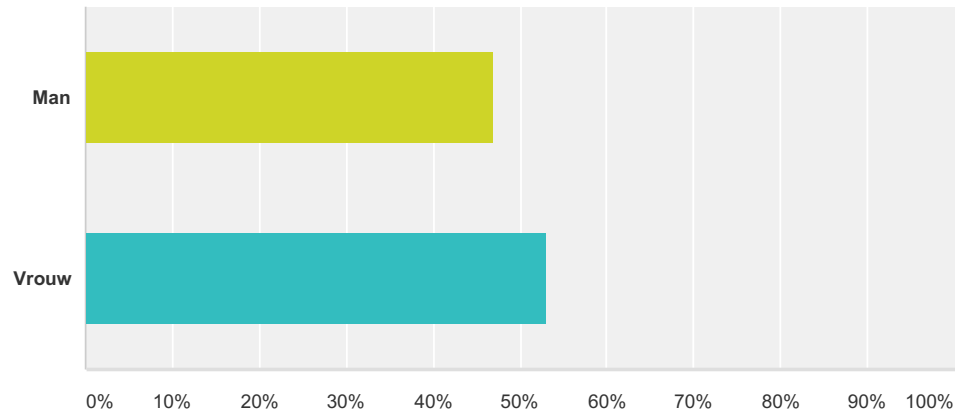
27. Mag ik u vragen om uw etnische achtergrond aan te geven? (meerdere opties zijn mogelijk)

- Surinaams
- Nederlands
- Hindoestaans
- Creools
- Javaans
- Marrons
- Chinees
- Overige (geef nadere toelichting)

28. Bij welke uitgever(s) of omroeporganisatie(s) werkt u? (meerdere antwoorden mogelijk)

Q1 Bent u een man of een vrouw?

Beantwoord: 32 Overgeslagen: 0

Antwoordkeuzen	Reacties
Man	46,88% 15
Vrouw	53,13% 17
Totaal	32

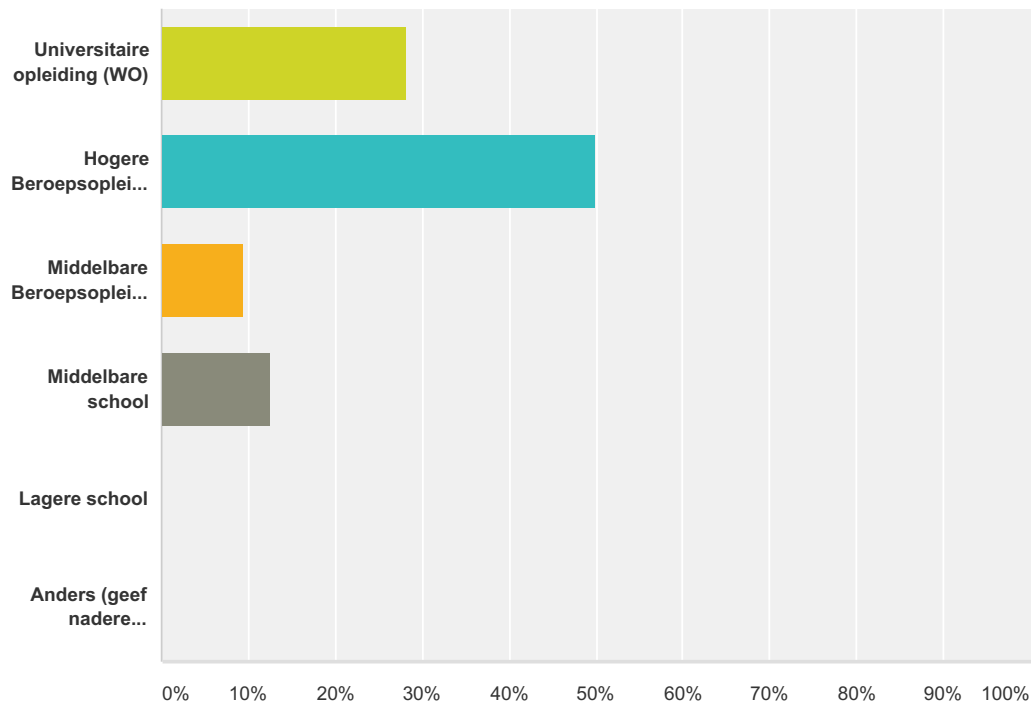
Q2 In welk jaar bent u geboren?

Beantwoord: 32 Overgeslagen: 0

#	Reacties
1	1987
2	1992
3	1985
4	1959
5	1963
6	1984
7	1985
8	1983
9	1984
10	1977
11	1980
12	1993
13	1989
14	1987
15	1987
16	1988
17	1986
18	1980
19	1986
20	1987
21	1995
22	1988
23	1971
24	1993
25	1953
26	1988
27	1972
28	1994
29	1990
30	1994
31	1993
32	1990

Q3 Wat is uw hoogst genoten opleiding?

Beantwoord: 32 Overgeslagen: 0

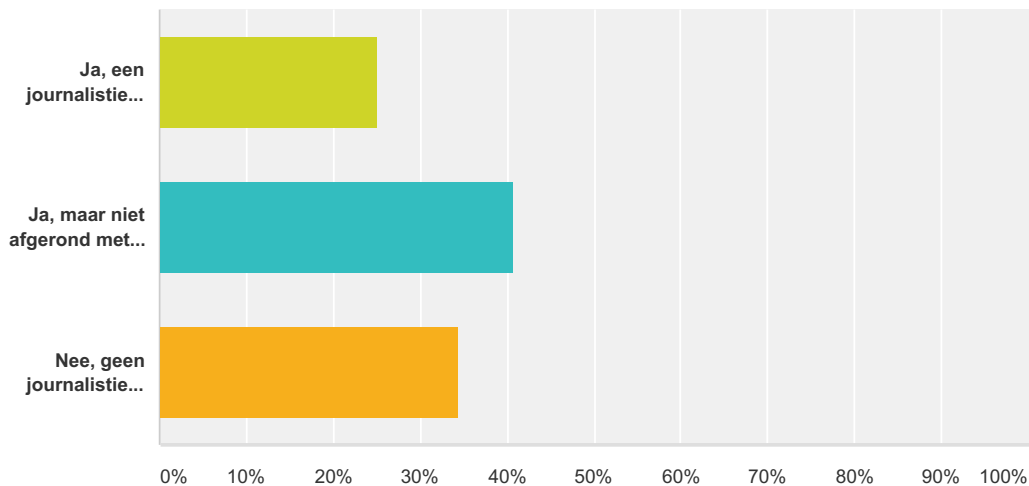

Antwoordkeuzen	Reacties
Universitaire opleiding (WO)	28,13% 9
Hogere Beroepsopleiding (HBO)	50,00% 16
Middelbare Beroepsopleiding (MBO)	9,38% 3
Middelbare school	12,50% 4
Lagere school	0,00% 0
Anders (geef nadere toelichting)	0,00% 0
Totaal	32

#	Anders (geef nadere toelichting)
	Er zijn geen reacties.

Q4 Heeft u een journalistieke opleiding gevolgd en deze succesvol afgesloten met het behalen van een diploma?

Beantwoord: 32 Overgeslagen: 0

Antwoordkeuzen	Reacties
Ja, een journalistieke opleiding gevolgd en afgerond met een diploma.	25,00% 8
Ja, maar niet afgerond met een diploma.	40,63% 13
Nee, geen journalistieke opleiding gevolgd.	34,38% 11
Totaal	32

Q5 Welke journalistieke opleiding heeft u gevolgd?

Beantwoord: 29 Overgeslagen: 3

#	Reacties
1	AHKCO
2	/
3	AHKCO
4	Hbo journalistiek
5	/
6	bachelor journalistiek aan de universiteit Gent
7	/
8	/
9	/
10	/
11	/
12	Academie voor Hoger Kunst en Cultuur Onderwijs
13	School voor de Journalistiek in Suriname (Ahkco)
14	AHKCO
15	AHKCO
16	AHKCO
17	Arteveldehogeschool Gent
18	Academie voor Hoger Kunst en Cultuur Onderwijs
19	1 jarige journalistieke opleiding
20	Interne opleiding in het mediabedrijf
21	Zat op een journalistieke academie
22	School voor Journalistiek Utrecht
23	AHKCO (Academie voor Hoger Kunst en Cultuur Onderwijs)
24	AHKCO
25	Intern opgeleidt
26	Master: Journalistiek en Nieuwe Media, Universiteit Leiden
27	Journalistiek aan Christelijke Hogeschool Ede
28	Aan de Christelijke Hogeschool Ede
29	MA Journalistiek & Nieuwe Media

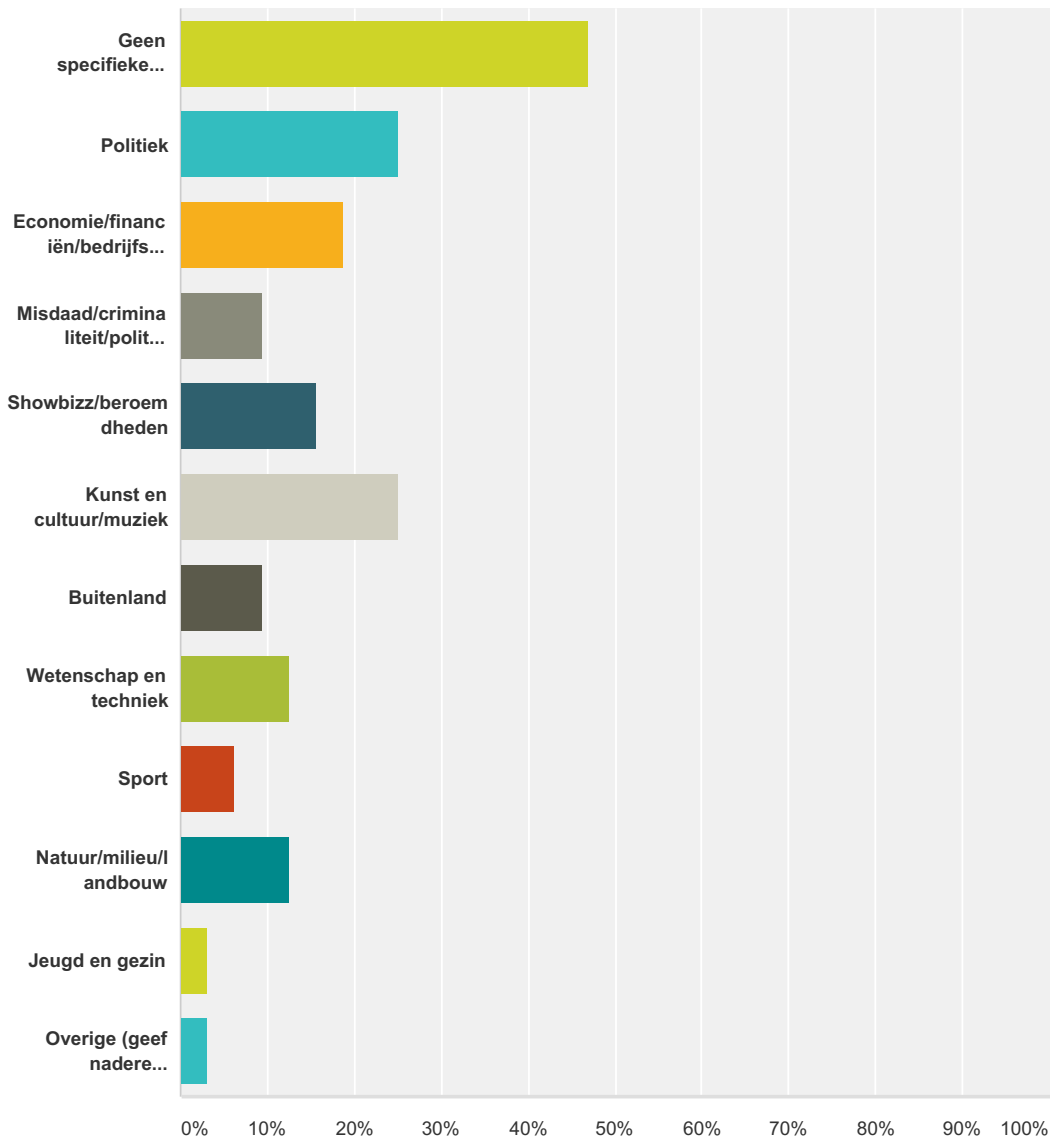
Q6 In welk jaar bent u begonnen met uw journalistieke werk?

Beantwoord: 31 Overgeslagen: 1

#	Reacties
1	2006
2	2015
3	2006
4	1979
5	1998
6	2004
7	2012
8	2008
9	2016
10	2014
11	2003
12	2015
13	2009
14	2013
15	2008
16	2012
17	2010
18	2010
19	2015
20	2016
21	2004
22	1996
23	2015
24	1981
25	2009
26	1996
27	2016
28	2014
29	2011
30	2016
31	2014

Q7 Sommige journalisten specialiseren zich op een of meerdere thema's. U kunt hieronder aangeven in welke thema's u gespecialiseerd bent. Selecteer alles wat voldoet.

Beantwoord: 32 Overgeslagen: 0

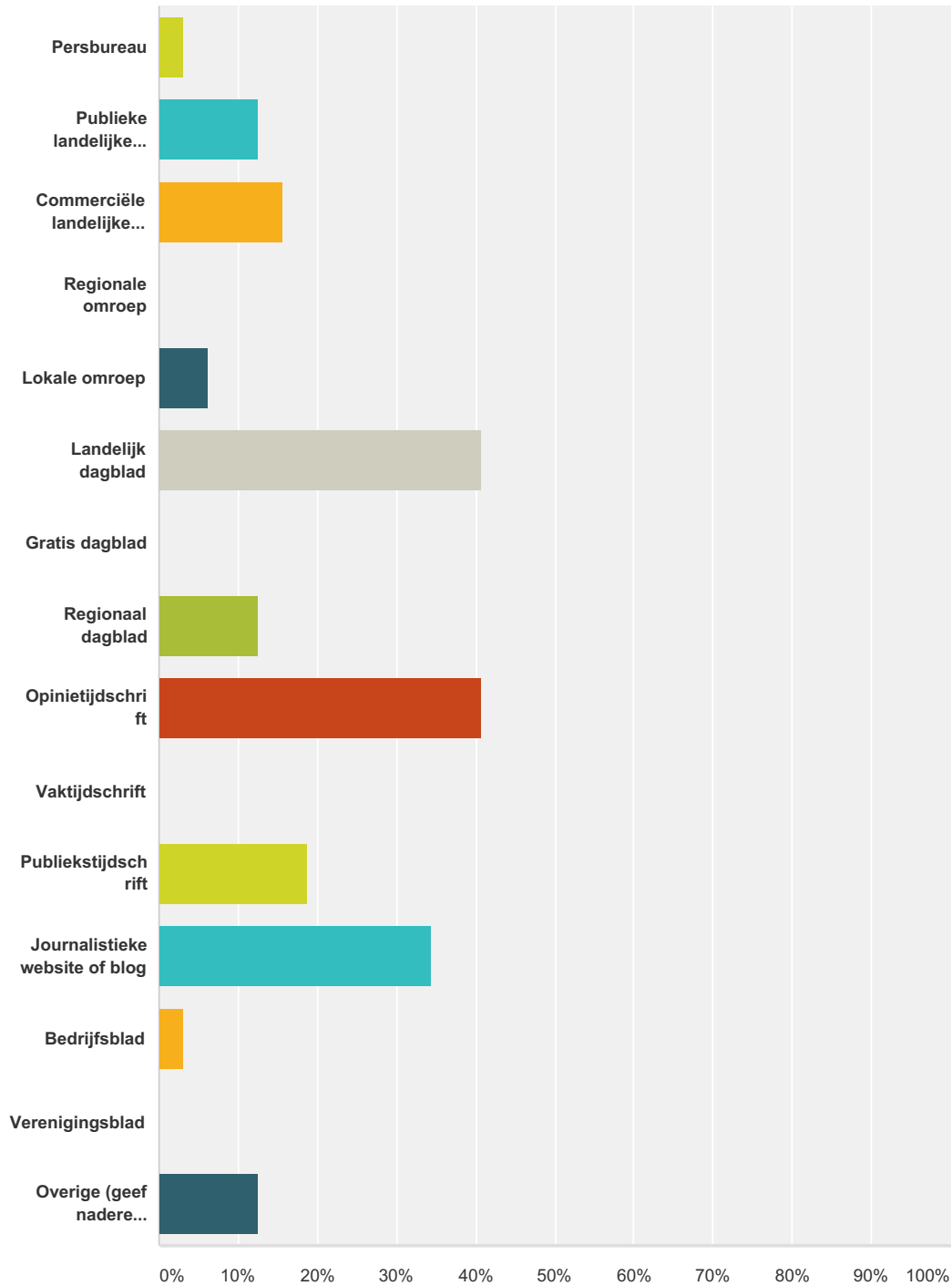
Antwoordkeuzen	Reacties
Geen specifieke specialisatie	46,88% 15
Politiek	25,00% 8
Economie/financiën/bedrijfsleven	18,75% 6
Misdaad/criminaliteit/politie/recht	9,38% 3
Showbizz/beroemdheden	15,63% 5

Kunst en cultuur/muziek	25,00%	8
Buitenland	9,38%	3
Wetenschap en techniek	12,50%	4
Sport	6,25%	2
Natuur/milieu/landbouw	12,50%	4
Jeugd en gezin	3,13%	1
Overige (geef nadere toelichting)	3,13%	1
Totale aantal respondenten: 32		

#	Overige (geef nadere toelichting)	Datum
1	Suriname en de Cariben (als freelance correspondent)	14-12-2016 17:21

Q8 De volgende vragen gaan over de activiteiten die u uitvoert bij één of meerdere mediatypen. Tegenwoordig werken journalisten niet altijd voor één specifiek medium, maar combineren werkzaamheden voor verschillende mediatypen. Kunt u in onderstaande lijst aangeven voor welke typen media u de laatste 12 maanden heeft gewerkt? Selecteer alles wat voldoet

Beantwoord: 32 Overgeslagen: 0

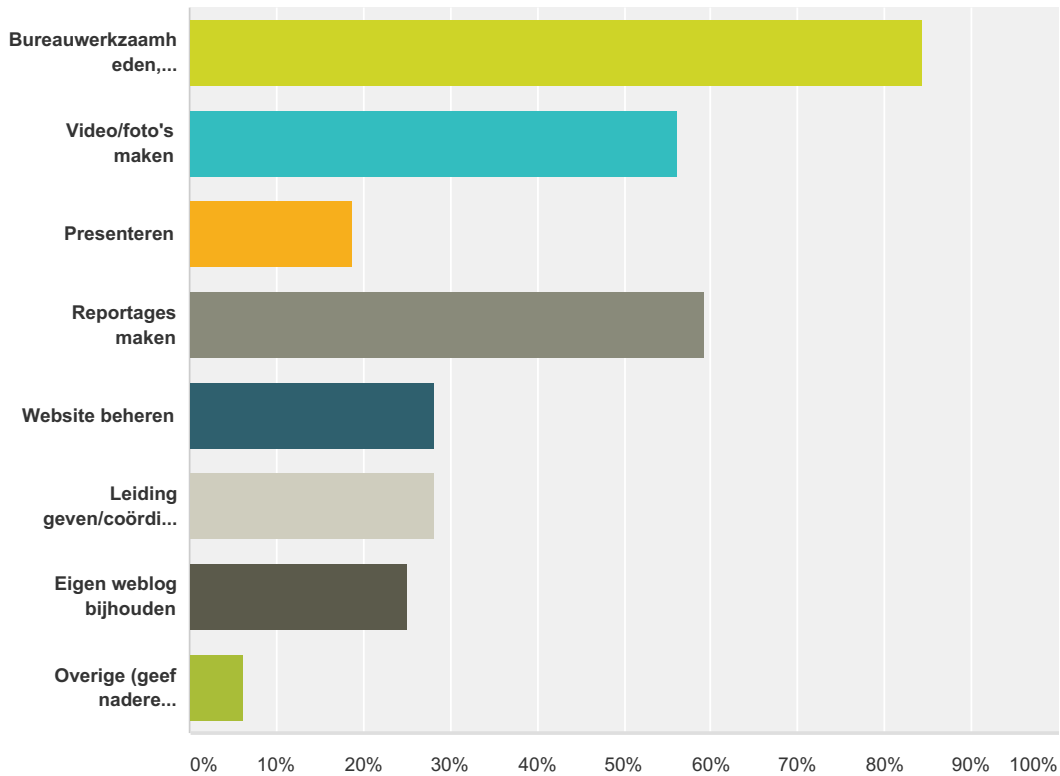
Antwoordkeuzen	Reacties
Persbureau	3,13% 1
Publieke landelijke omroep	12,50% 4
Commerciële landelijke omroep	15,63% 5
Regionale omroep	0,00% 0
Lokale omroep	6,25% 2
Landelijk dagblad	40,63% 13

Gratis dagblad	0,00%	0
Regionaal dagblad	12,50%	4
Opinietijdschrift	40,63%	13
Vaktijdschrift	0,00%	0
Publiekstijdschrift	18,75%	6
Journalistieke website of blog	34,38%	11
Bedrijfsblad	3,13%	1
Verenigingsblad	0,00%	0
Overige (geef nadere toelichting)	12,50%	4
Totale aantal respondenten: 32		

#	Overige (geef nadere toelichting)	Datum
1	krant	14-12-2016 19:14
2	Alleen gewerkt voor de tv.	14-12-2016 2:53
3	Ik zat op bij de staatsmedia	9-12-2016 16:01
4	Pr en communicatie van een bedrijf	6-12-2016 17:14

Q9 Kunt u aangeven welke activiteiten u tijdens uw journalistieke werk uitvoert?U kunt meerdere activiteiten weergeven.

Beantwoord: 32 Overgeslagen: 0

Antwoordkeuzen	Reacties
Bureauwerkzaamheden, verzamelen van informatie / desk research	84,38% 27
Video/foto's maken	56,25% 18
Presenteren	18,75% 6
Reportages maken	59,38% 19
Website beheren	28,13% 9
Leiding geven/coördinatie	28,13% 9
Eigen weblog bijhouden	25,00% 8
Overige (geef nadere toelichting)	6,25% 2
Totale aantal respondenten: 32	

#	Overige (geef nadere toelichting)	Datum
1	Mensen interviewen,berichten schrijven.	14-12-2016 2:53
2	Interviews, nieuwsartikelen maken	6-12-2016 15:15

Q10 Hoeveel uren per dag brengt u in uw journalistieke werk doorgaans door met online werkzaamheden? Het gaat om werkzaamheden waarbij u actief gebruik maakt van internettoepassingen (dus niet de hele tijd dat het mailprogramma en/of webbrowser als achtergrond aanstaat).

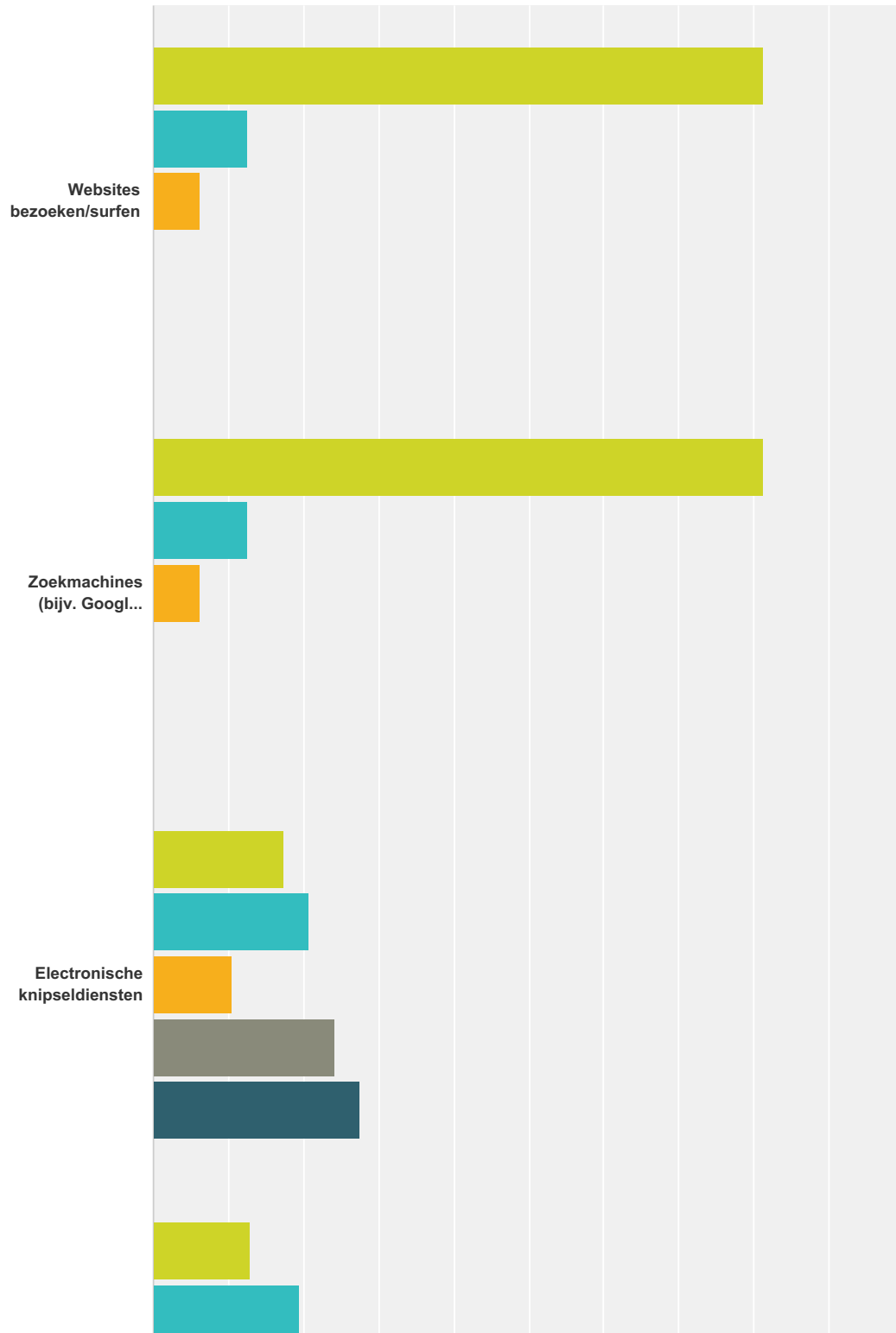
Beantwoord: 31 Overgeslagen: 1

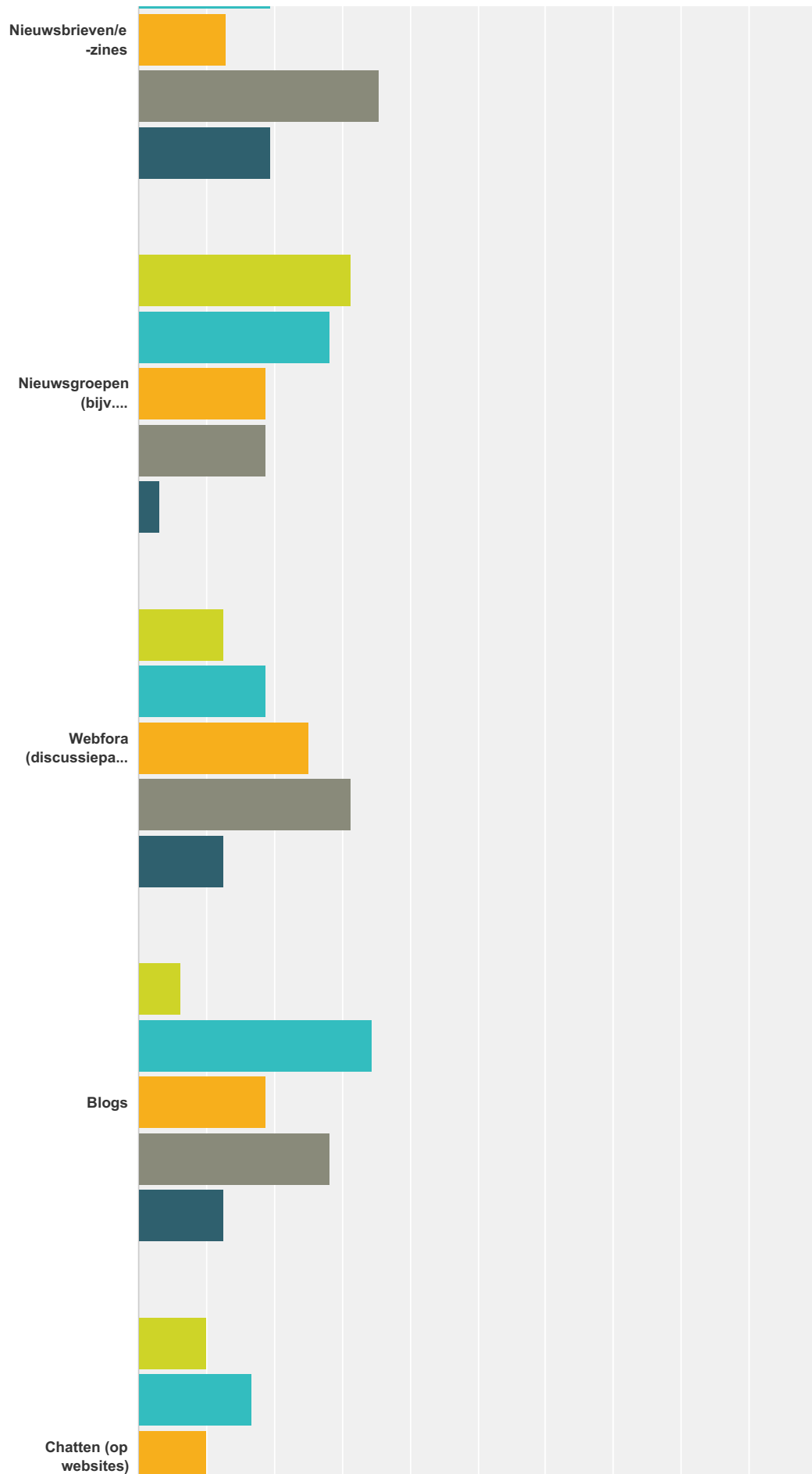
#	Reacties
1	2
2	2
3	5
4	4
5	1
6	6
7	4
8	3
9	2
10	6
11	4
12	2 tot 3 uren
13	6 uur
14	10 u
15	4-5 uren
16	gemiddeld 2 uren
17	vijf uur
18	Geen enkel uur.
19	5 uren
20	10 uren
21	3-4 uren
22	4 to 5.5 uren met tussen pausen erbin
23	70
24	6
25	10
26	5uren
27	2uur
28	5
29	6
30	8

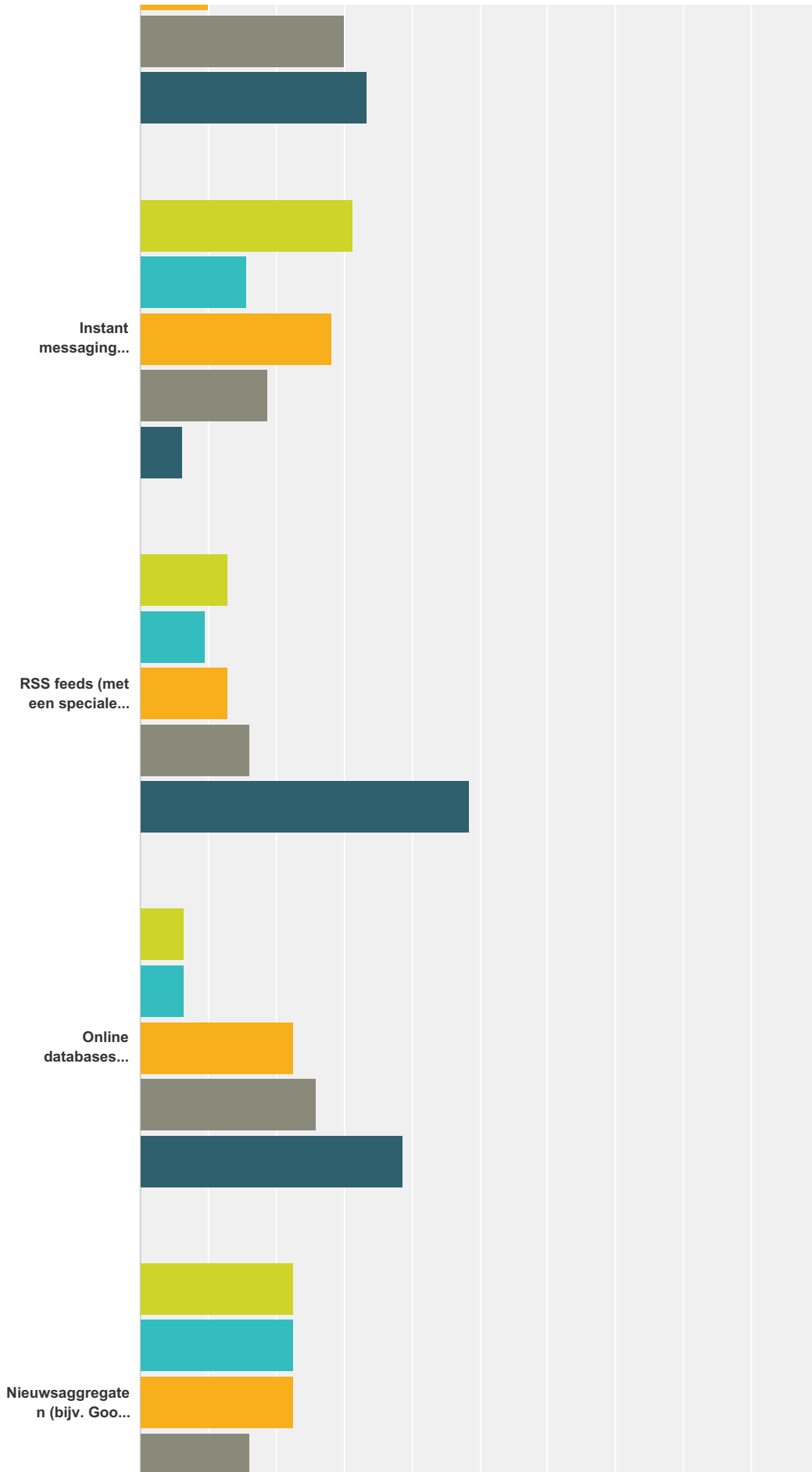
31	6 uur
----	-------

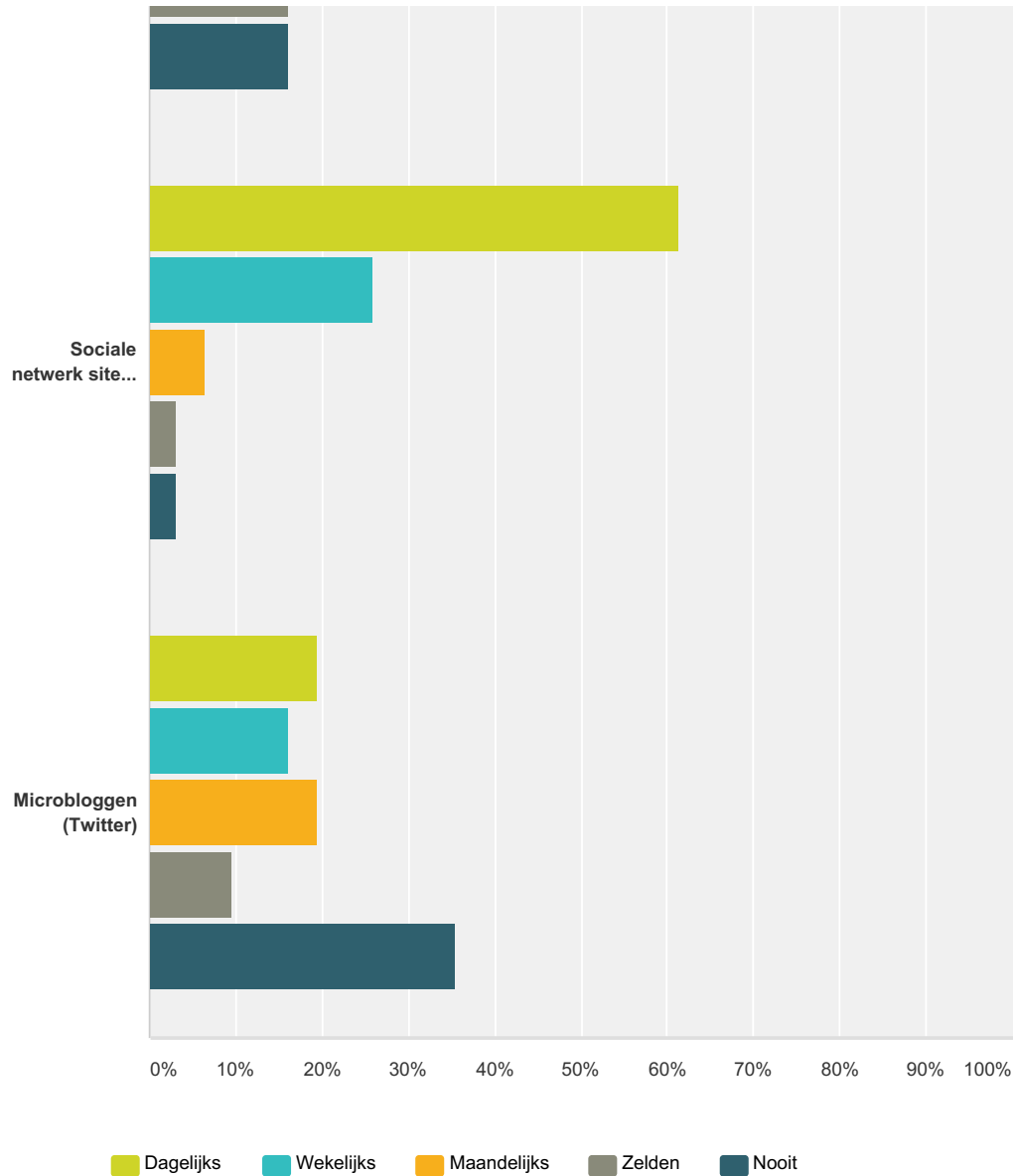
Q11 Het gebruik van internet kan bestaan uit het gebruik van een groot aantal toepassingen. Kunt u zeggen in hoeverre u, voor uw journalistieke werk, gebruik maakt van de volgende internettoepassingen?

Beantwoord: 32 Overgeslagen: 0

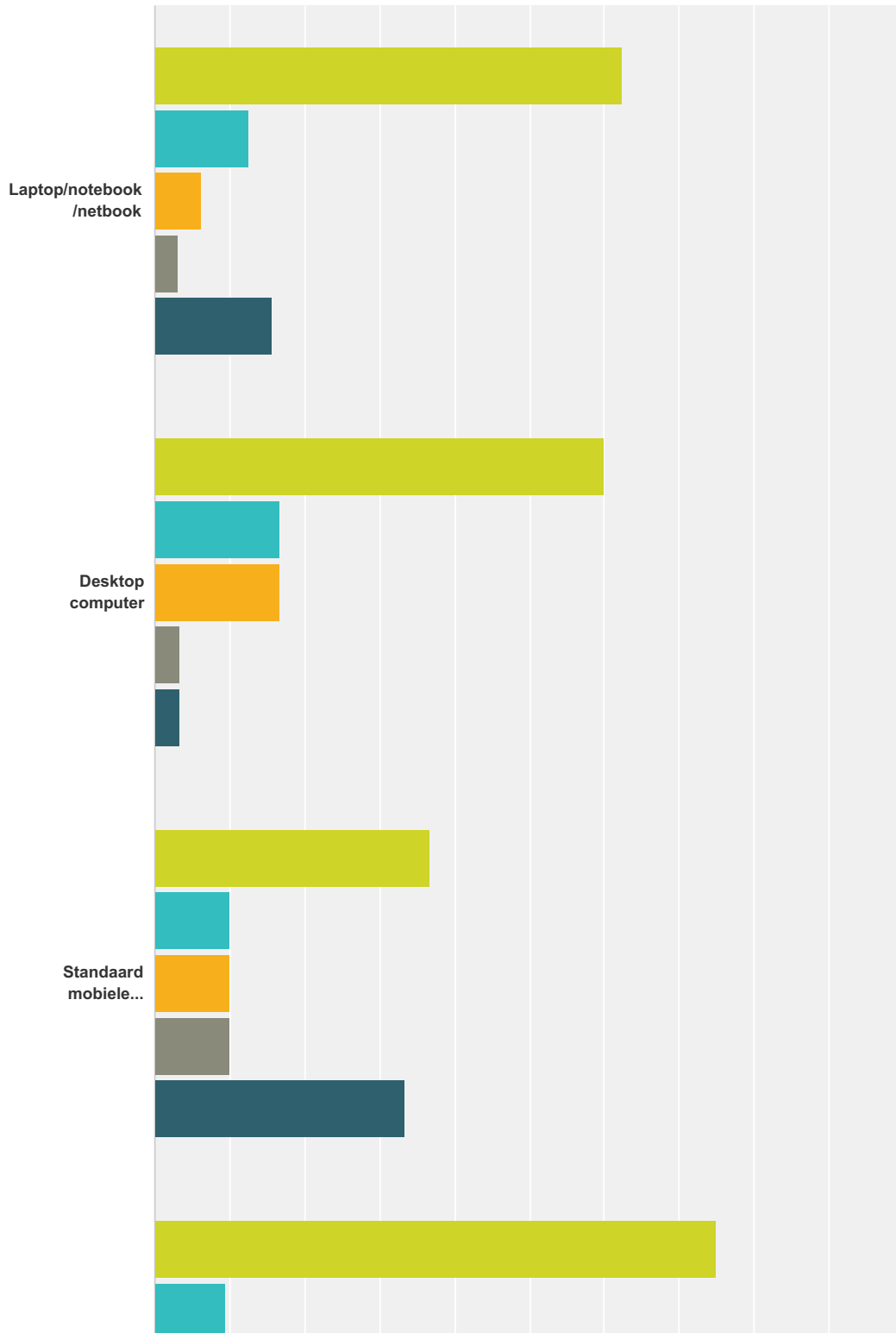

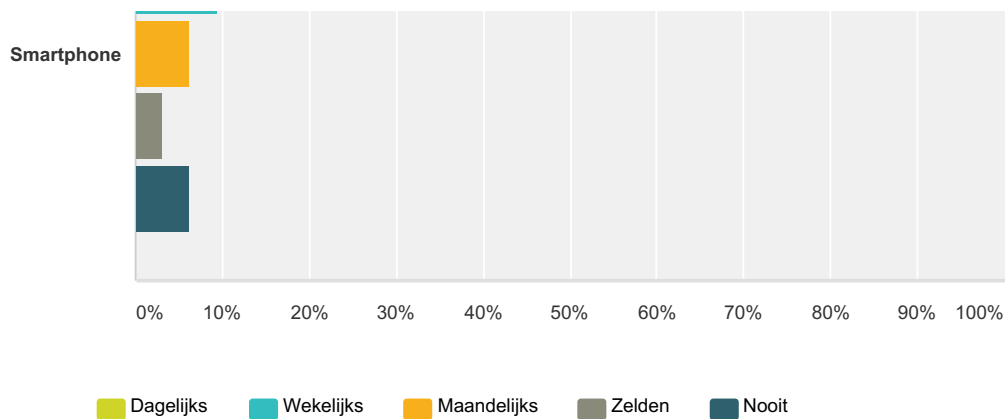
	Dagelijks	Wekelijks	Maandelijks	Zelden	Nooit	Totaal
Websites bezoeken/surfen	81,25% 26	12,50% 4	6,25% 2	0,00% 0	0,00% 0	32
Zoekmachines (bijv. Google, Yahoo, Bing)	81,25% 26	12,50% 4	6,25% 2	0,00% 0	0,00% 0	32
Electronische knipseldiensten	17,24% 5	20,69% 6	10,34% 3	24,14% 7	27,59% 8	29
Nieuwsbrieven/e-zines	12,90% 4	19,35% 6	12,90% 4	35,48% 11	19,35% 6	31
Nieuwsgroepen (bijv. Googlegroups, Facebookgroepen)	31,25% 10	28,13% 9	18,75% 6	18,75% 6	3,13% 1	32
Webfora (discussiepagina's)	12,50% 4	18,75% 6	25,00% 8	31,25% 10	12,50% 4	32
Blogs	6,25% 2	34,38% 11	18,75% 6	28,13% 9	12,50% 4	32

Chatten (op websites)	10,00% 3	16,67% 5	10,00% 3	30,00% 9	33,33% 10	30
Instant messaging (bijv. MSN, Facebookchat)	31,25% 10	15,63% 5	28,13% 9	18,75% 6	6,25% 2	32
RSS feeds (met een speciale feed reader of iGoogle of Netvibes)	12,90% 4	9,68% 3	12,90% 4	16,13% 5	48,39% 15	31
Online databases (bijv. CBS-statline, Lexis Nexis)	6,45% 2	6,45% 2	22,58% 7	25,81% 8	38,71% 12	31
Nieuwsaggregaten (bijv. Google News)	22,58% 7	22,58% 7	22,58% 7	16,13% 5	16,13% 5	31
Sociale netwerk sites (bijv. Facebook, LinkedIn)	61,29% 19	25,81% 8	6,45% 2	3,23% 1	3,23% 1	31
Microbloggen (Twitter)	19,35% 6	16,13% 5	19,35% 6	9,68% 3	35,48% 11	31

Q12 Er bestaan verschillende typen apparaten om Internet te gebruiken. Kunt u voor de volgende apparaten aangeven hoe vaak u deze in uw werk gebruikt om te internetten?

Beantwoord: 32 Overgeslagen: 0

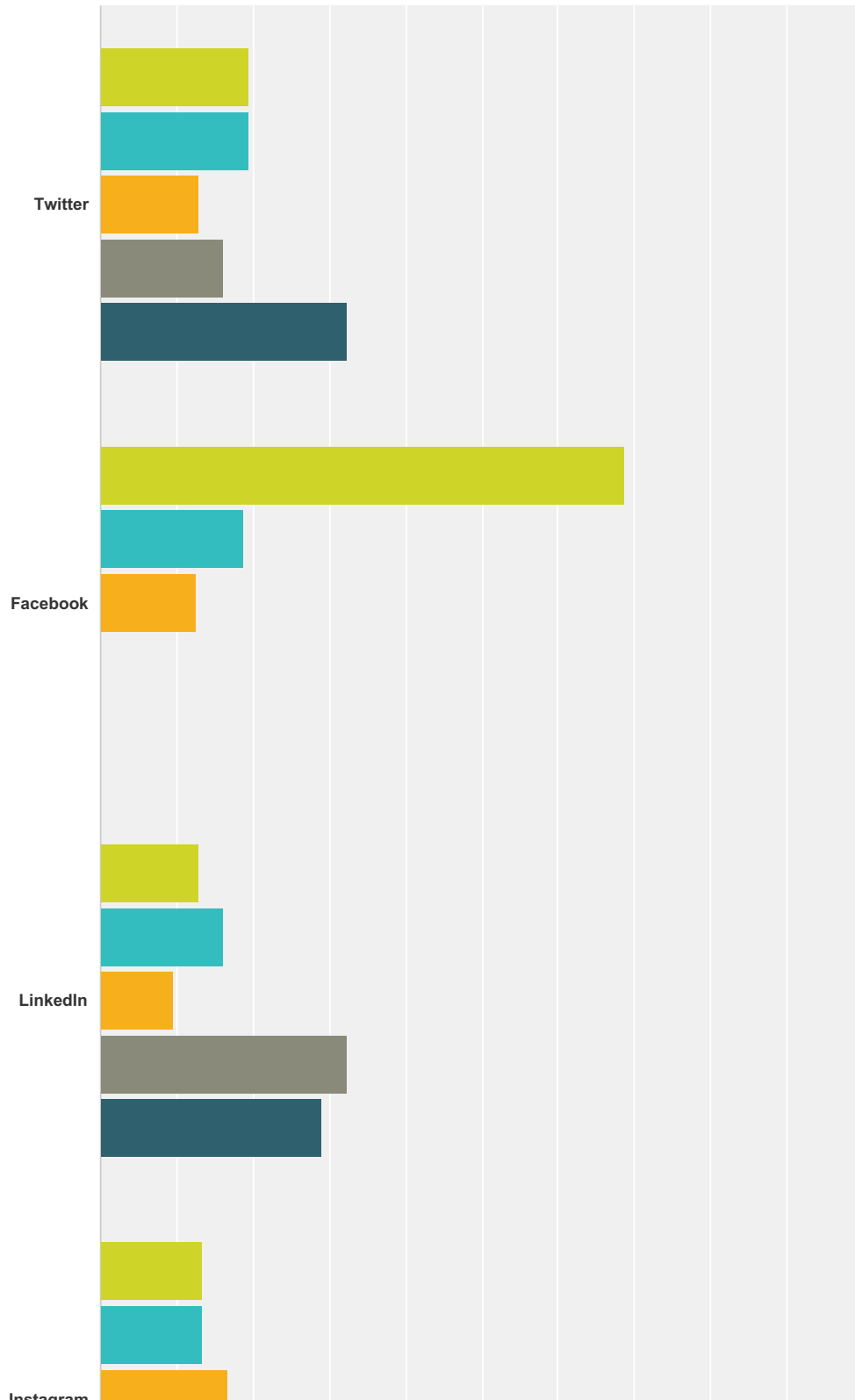

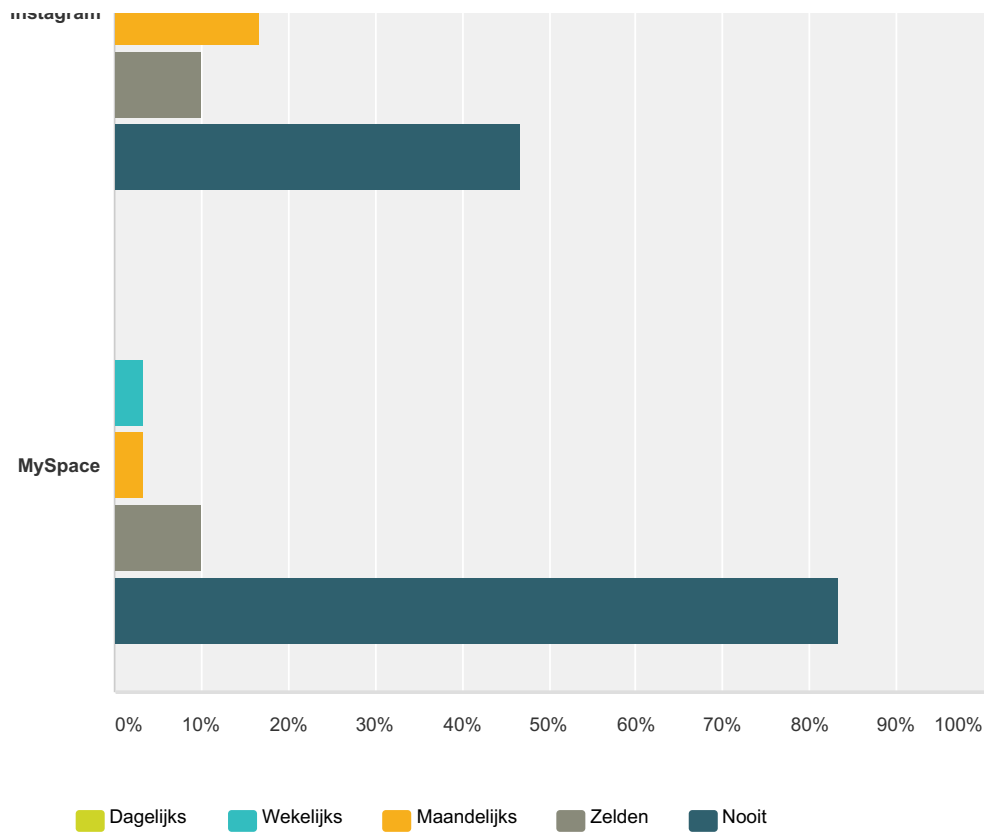

	Dagelijks	Wekelijks	Maandelijks	Zelden	Nooit	Totaal
Laptop/notebook/netbook	62,50% 20	12,50% 4	6,25% 2	3,13% 1	15,63% 5	32
Desktop computer	60,00% 18	16,67% 5	16,67% 5	3,33% 1	3,33% 1	30
Standaard mobiele telefoon	36,67% 11	10,00% 3	10,00% 3	10,00% 3	33,33% 10	30
Smartphone	75,00% 24	9,38% 3	6,25% 2	3,13% 1	6,25% 2	32

Q13 Hoe vaak maakt u voor uw journalistieke werk gebruik van de volgende sociale netwerken (het gaat hier zowel om het lezen danwel sturen van berichten)?

Beantwoord: 32 Overgeslagen: 0

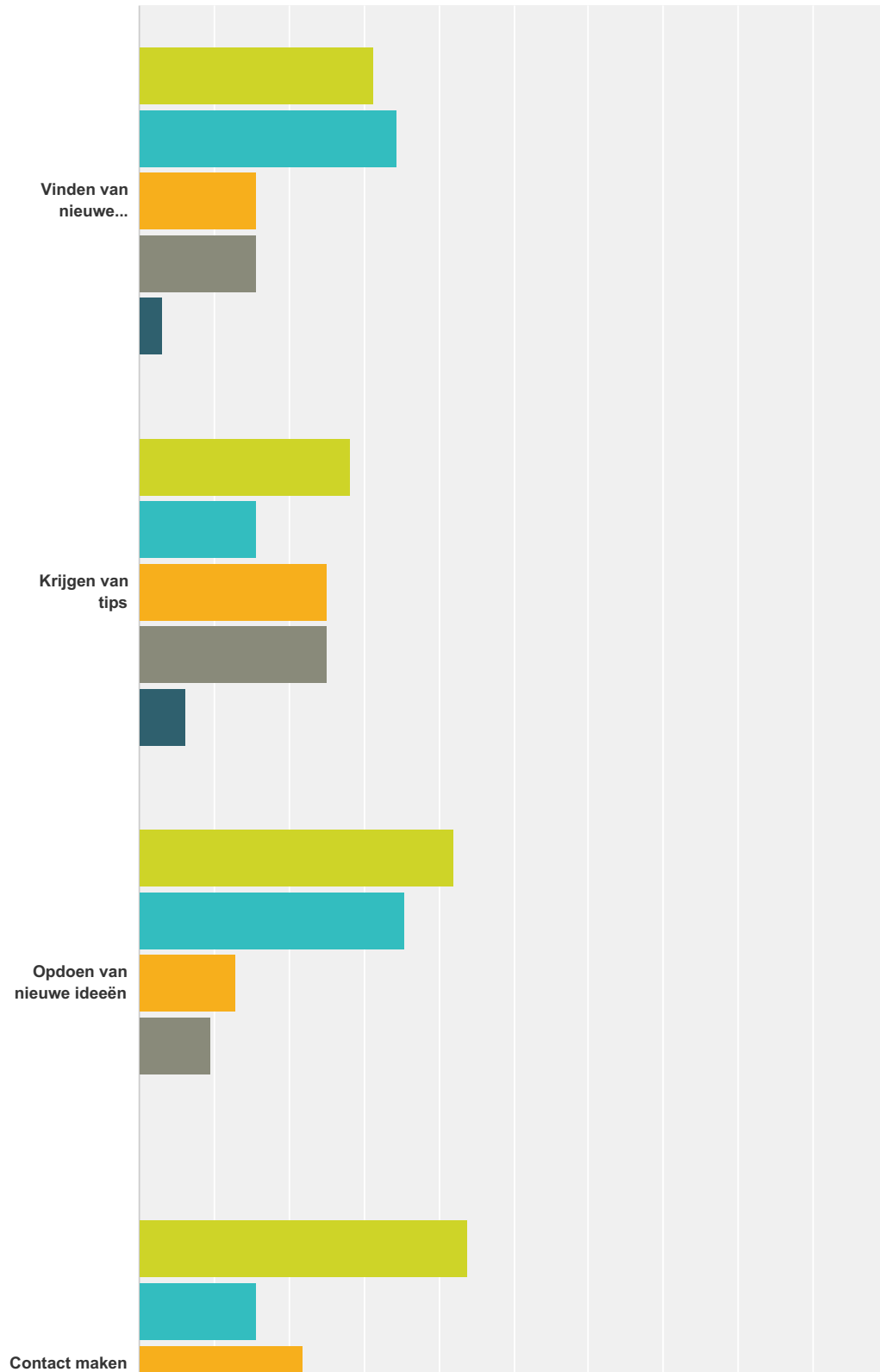

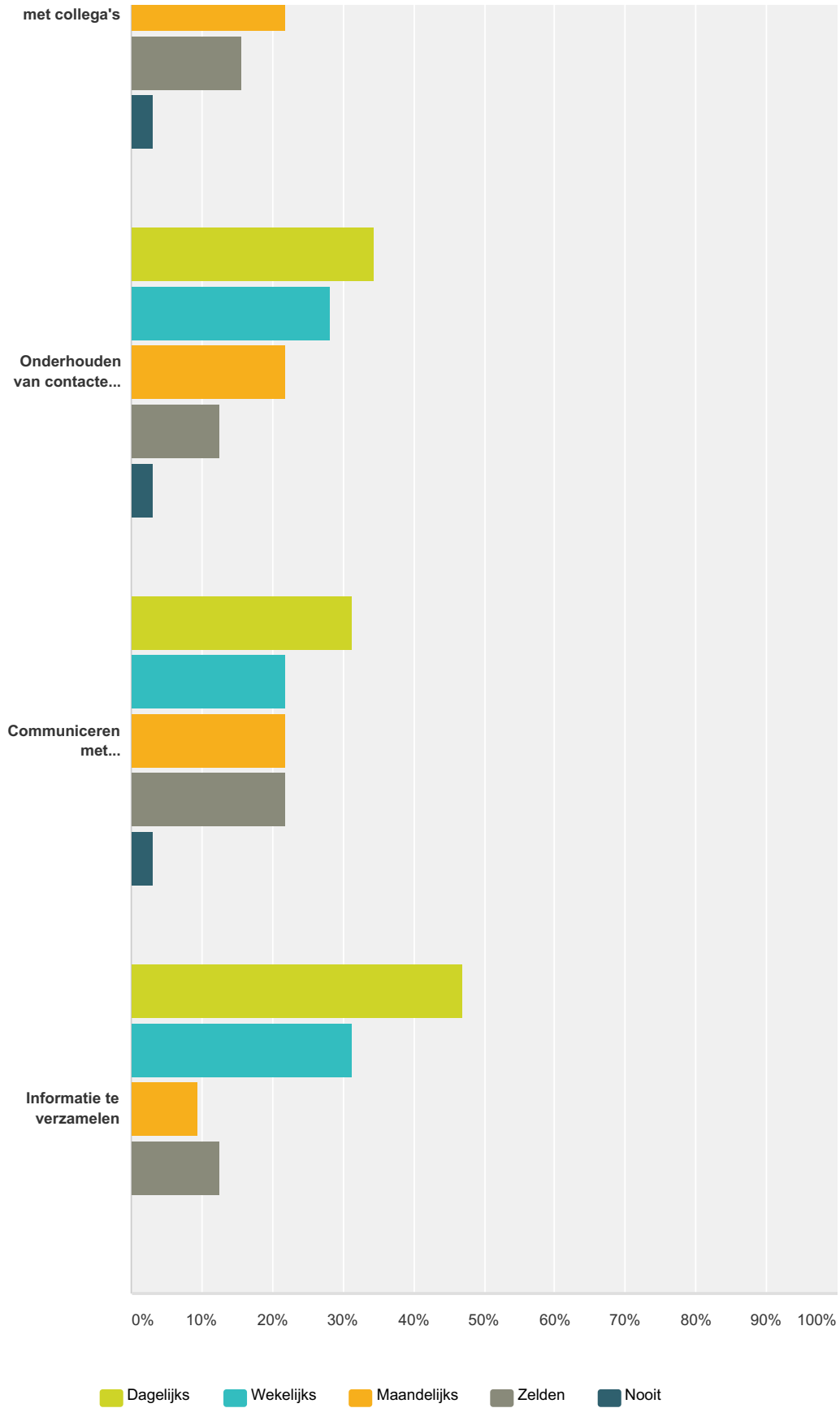
	Dagelijks	Wekelijks	Maandelijks	Zelden	Nooit	Totaal
Twitter	19,35% 6	19,35% 6	12,90% 4	16,13% 5	32,26% 10	31
Facebook	68,75% 22	18,75% 6	12,50% 4	0,00% 0	0,00% 0	32
LinkedIn	12,90% 4	16,13% 5	9,68% 3	32,26% 10	29,03% 9	31
Instagram	13,33% 4	13,33% 4	16,67% 5	10,00% 3	46,67% 14	30
MySpace	0,00% 0	3,33% 1	3,33% 1	10,00% 3	83,33% 25	30

#	Overige sociale media (geef nadere toelichting)	Datum
1	Ik beschouw Couchsurfing in deze als social media vanwege de uitbreiding van netwerken/ Relevant voor buitenlandjournalistiek	8-12-2016 19:43

Q14 Hoe vaak gebruikt u voor uw journalistieke werk sociale netwerk sites (bijv. Facebook, Twitter) voor de genoemde activiteiten?

Beantwoord: 32 Overgeslagen: 0

	Dagelijks	Wekelijks	Maandelijks	Zelden	Nooit	Totaal
--	-----------	-----------	-------------	--------	-------	--------

Vinden van nieuwe informanten	31,25% 10	34,38% 11	15,63% 5	15,63% 5	3,13% 1	32
Krijgen van tips	28,13% 9	15,63% 5	25,00% 8	25,00% 8	6,25% 2	32
Opdoen van nieuwe ideeën	41,94% 13	35,48% 11	12,90% 4	9,68% 3	0,00% 0	31
Contact maken met collega's	43,75% 14	15,63% 5	21,88% 7	15,63% 5	3,13% 1	32
Onderhouden van contacten met informatiebronnen	34,38% 11	28,13% 9	21,88% 7	12,50% 4	3,13% 1	32
Communiceren met burgers/publiek	31,25% 10	21,88% 7	21,88% 7	21,88% 7	3,13% 1	32
Informatie te verzamelen	46,88% 15	31,25% 10	9,38% 3	12,50% 4	0,00% 0	32

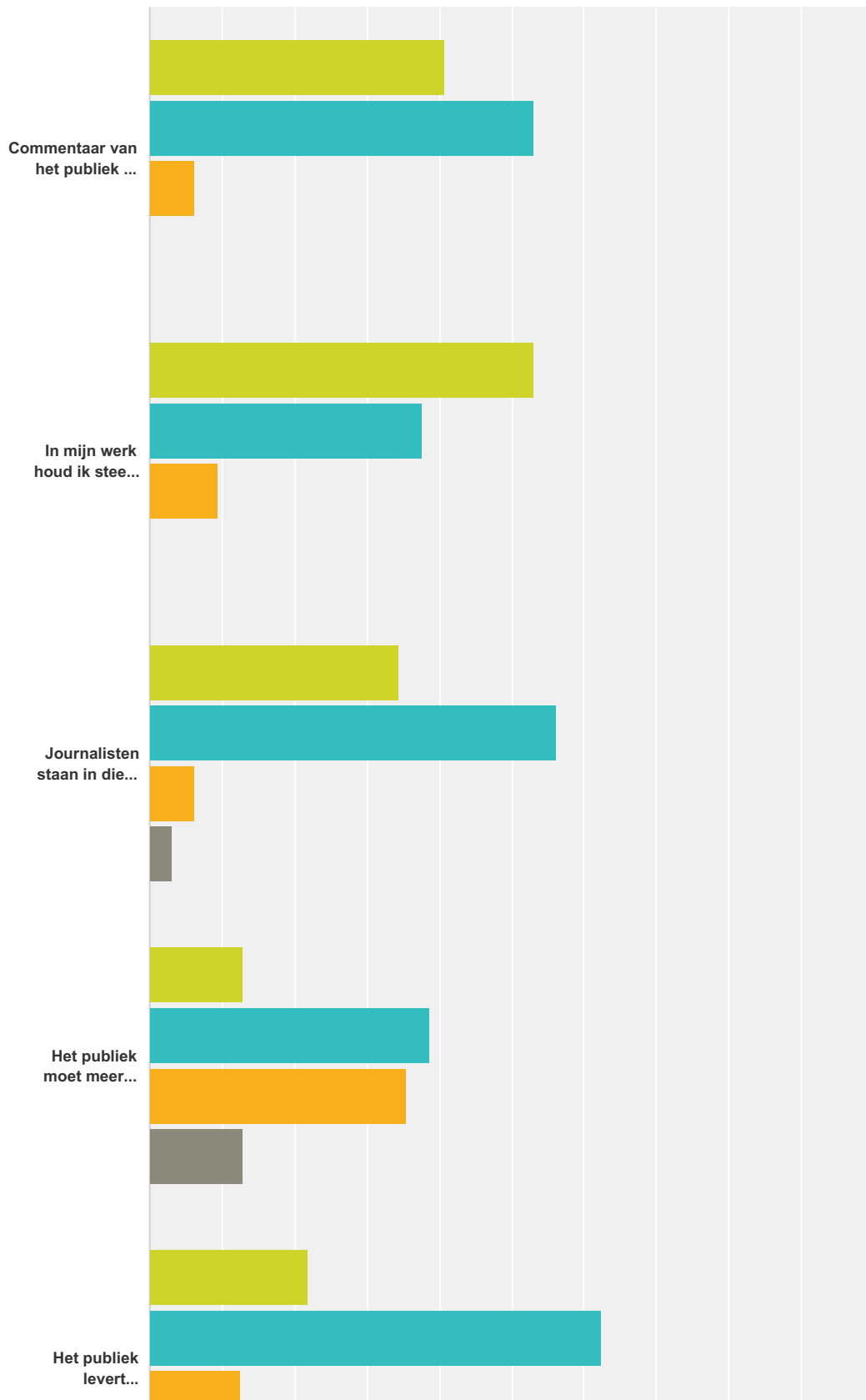
Q15 Welke websites zijn uw favoriete nieuwssites?

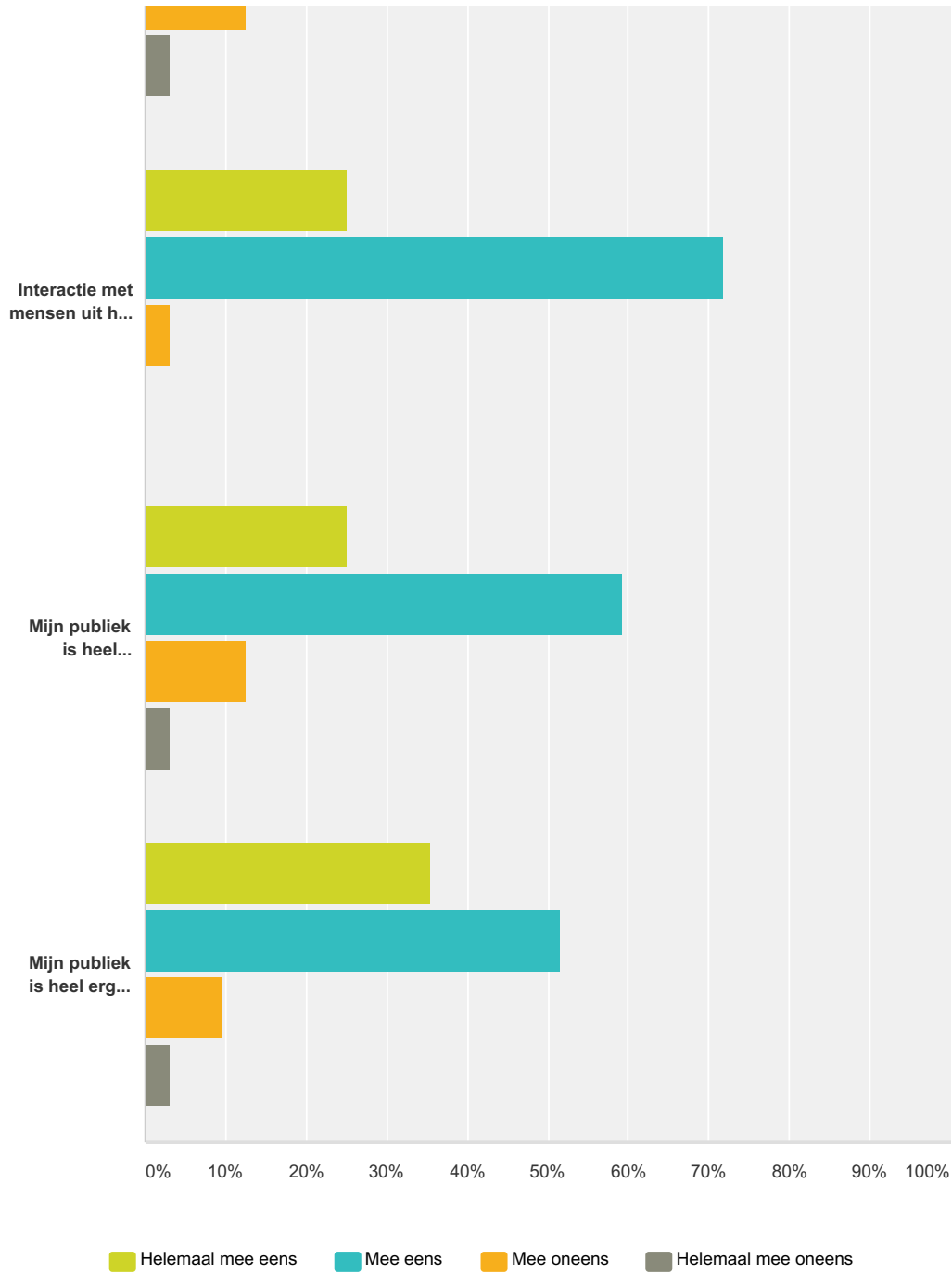
Beantwoord: 29 Overgeslagen: 3

#	Reacties
1	cnn waterkant dwt
2	gfc starnieuws
3	nos bbc cnn dwt 1ere starnieuws parbode waterkant
4	dwt
5	starnieuws, dwt, waterkant
6	hln.be, de standaard, dwt-online, cnn
7	waterkant starnieuws timesofsurinam bbc cnn
8	starnieuws dwt online waterkant.net
9	surinamsports.com timesofsurinam smesport.com
10	gfc nieuws, starnieuws, nos, DWT
11	dwt, starnieuws, waterkant.net, suriname herald
12	dWT Onlie, Starnieuws, Nu.nl., AP, Reuters,
13	Nu.nl,dwt,starnieuws,nos,waterkant, google
14	ESPN, Sports Illustrated, Fox News, Hoofdpunten.nl
15	google.com mtv.com telegraaf
16	cnn.com, nytimes.com, starnieuws.com, dwtonline.com, standaard.be, nos.nl
17	starnieuws,gfc nieuws,suriname herald,dwt online.
18	Suriname Herald,Starnieuws en De Ware Tijd online
19	Suriname Herald en starnieuws
20	www.srnieuws.com www.starnieuws.com
21	www.nos.nl, www.vk.nl, www.eltiempo.com, www.elespectador.com, www.ap.com
22	rt.com news.google.com reuters.com press.tv al Jazeera etc.
23	nos.nl starnieuws.com dwtonline.com
24	Starnieuws, dwtonline, telegraaf
25	Starnieuws/ volkskrant/ telegraaf
26	Nederland: NOS, Volkskrant, NRC, NU.nl, Correspondent,
27	In Suriname: dwtonline.nl, starnieuws.com, srnieuws.com In Nederland: nu.nl, decorrespondent.nl, volkskrant.nl
28	BBC, CNN, NOS, NU.nl, Starnieuws en DWTonline
29	www.nos.nl www.parbode.nl www.dwtonline.com www.cnn.com

Q16 De volgende stellingen gaan over de journalist, de journalistiek en het publiek.

Beantwoord: 32 Overgeslagen: 0

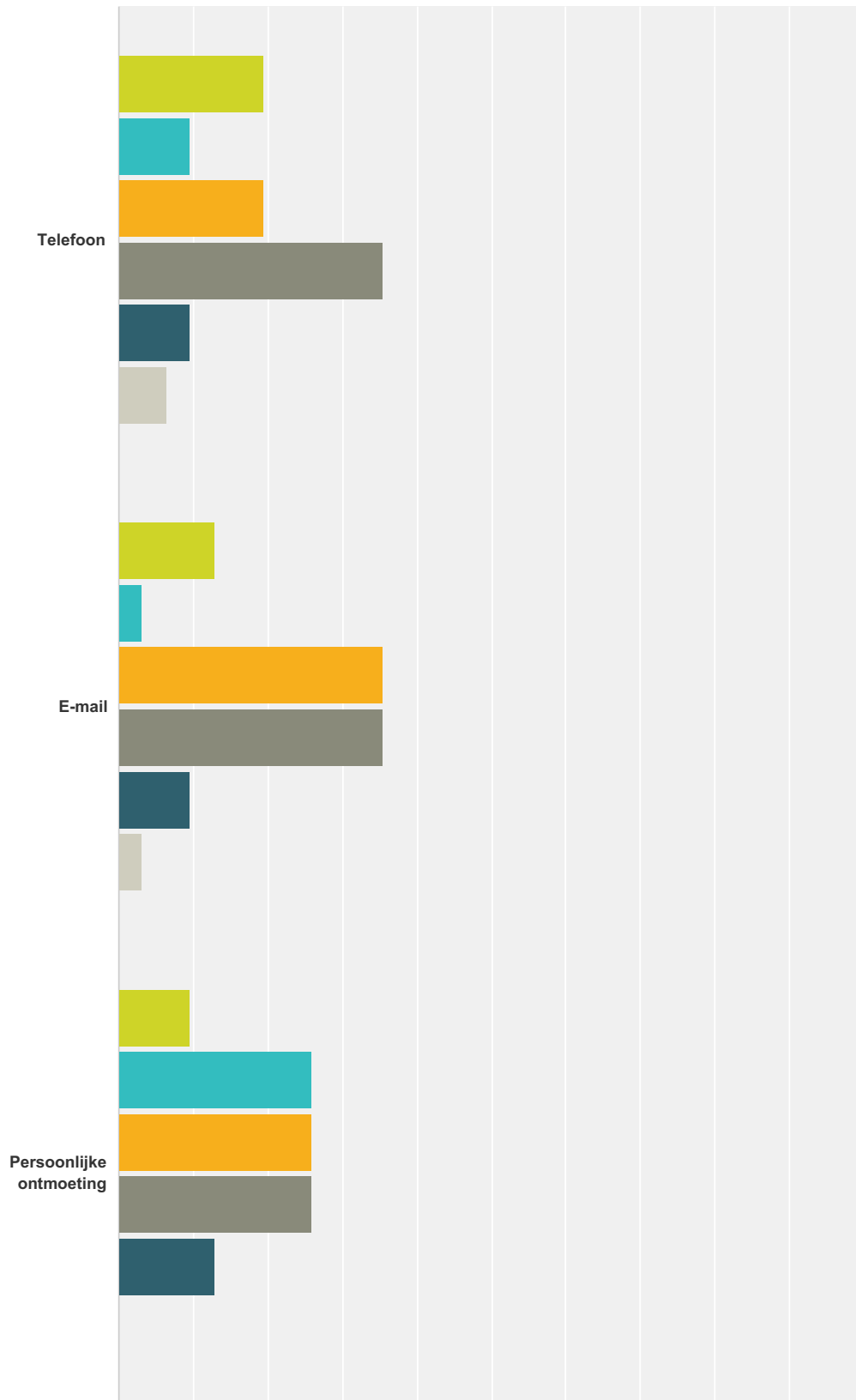

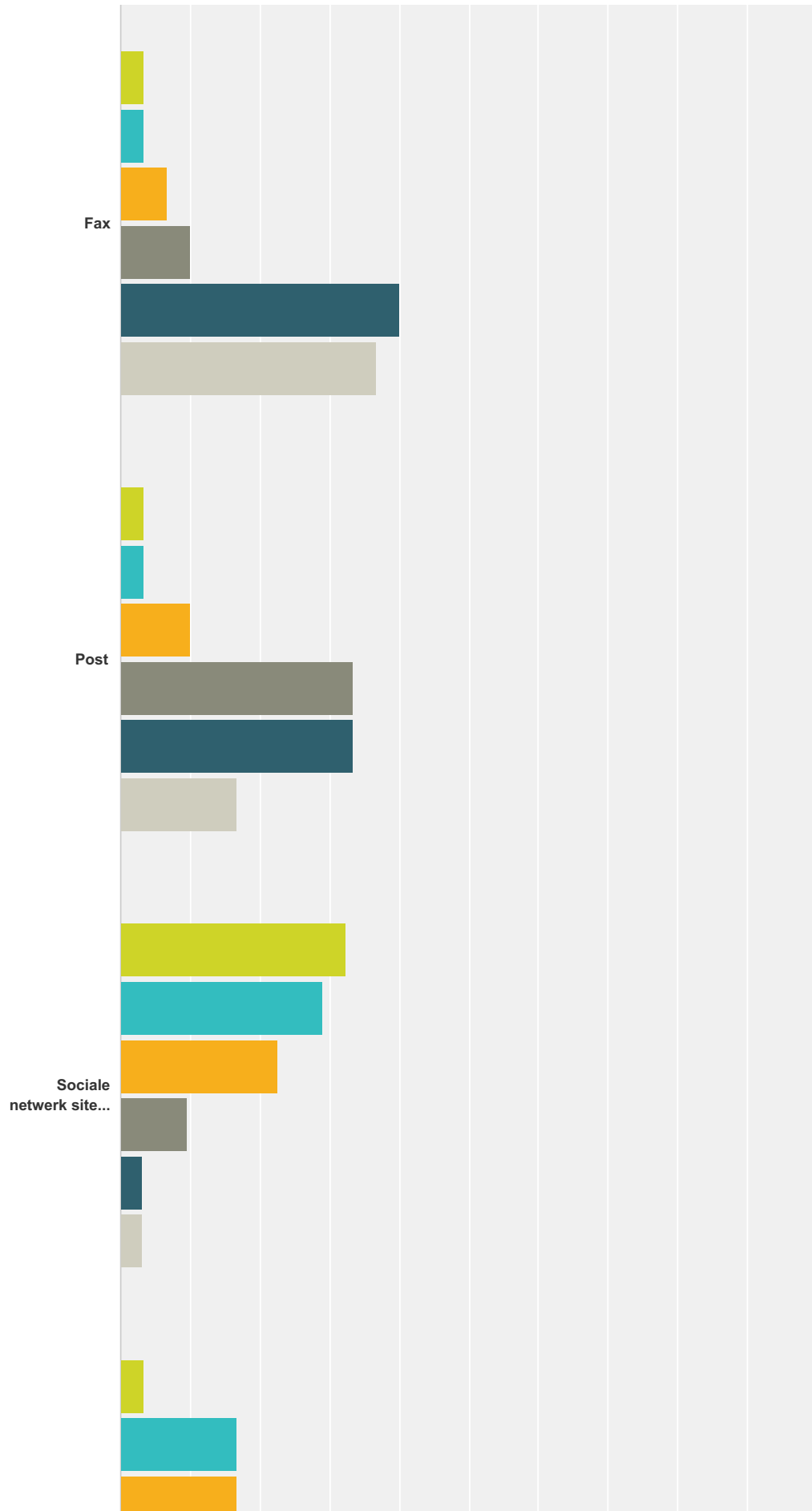
	Helemaal mee eens	Mee eens	Mee oneens	Helemaal mee oneens	Totaal
Commentaar van het publiek is nuttig voor mijn werk	40,63% 13	53,13% 17	6,25% 2	0,00% 0	32
In mijn werk houd ik steeds voor ogen wie het publiek is	53,13% 17	37,50% 12	9,38% 3	0,00% 0	32
Journalisten staan in dienst van hun publiek	34,38% 11	56,25% 18	6,25% 2	3,13% 1	32
Het publiek moet meer invloed hebben op de inhoud van het nieuws	12,90% 4	38,71% 12	35,48% 11	12,90% 4	31

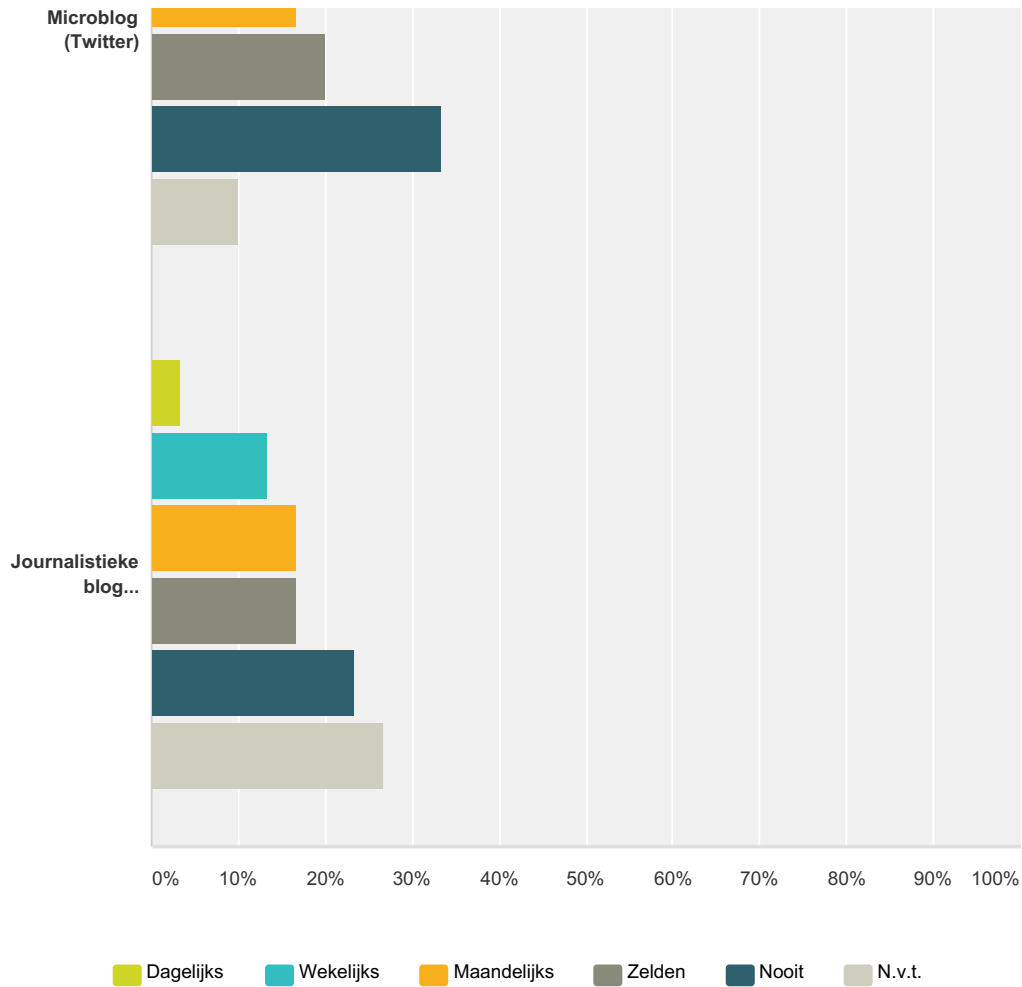
Het publiek levert waardevolle informatie aan voor het nieuws	21,88% 7	62,50% 20	12,50% 4	3,13% 1	32
Interactie met mensen uit het publiek levert een waardevolle bijdrage aan mijn journalistieke werk	25,00% 8	71,88% 23	3,13% 1	0,00% 0	32
Mijn publiek is heel geïnteresseerd in achtergrond en analyses bij het werk	25,00% 8	59,38% 19	12,50% 4	3,13% 1	32
Mijn publiek is heel erg geïnteresseerd in nieuws dat dichtbij huis is	35,48% 11	51,61% 16	9,68% 3	3,23% 1	31

Q17 Hoe vaak ontvangt u via de hieronder genoemde kanalen commentaar, feedback of reacties van lezers, luisteraars of kijkers?

Beantwoord: 31 Overgeslagen: 1

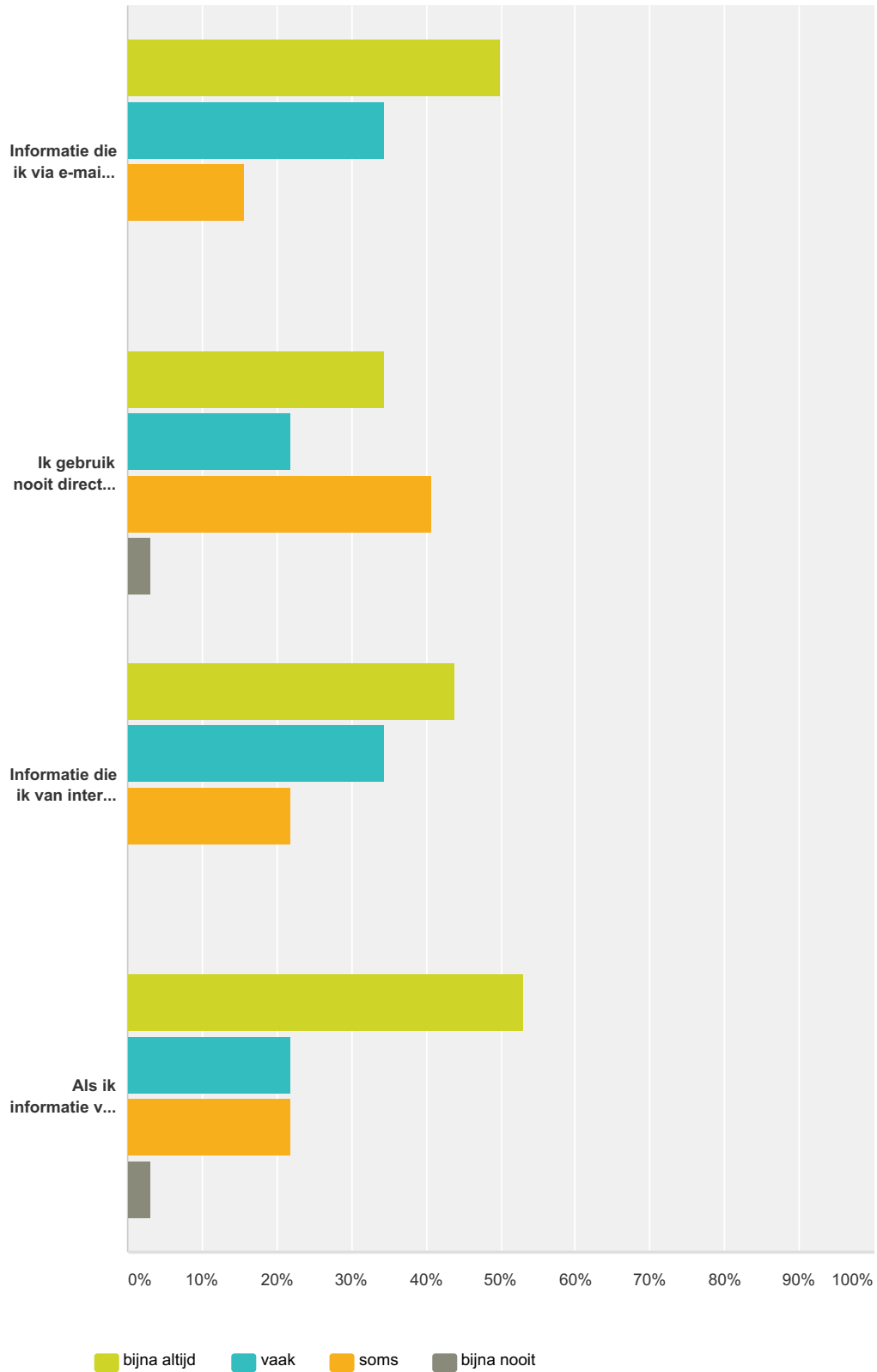

	Dagelijks	Wekelijks	Maandelijks	Zelden	Nooit	N.v.t.	Totaal
Telefoon	19,35% 6	9,68% 3	19,35% 6	35,48% 11	9,68% 3	6,45% 2	31
E-mail	12,90% 4	3,23% 1	35,48% 11	35,48% 11	9,68% 3	3,23% 1	31
Persoonlijke ontmoeting	9,68% 3	25,81% 8	25,81% 8	25,81% 8	12,90% 4	0,00% 0	31
Fax	3,33% 1	3,33% 1	6,67% 2	10,00% 3	40,00% 12	36,67% 11	30
Post	3,33% 1	3,33% 1	10,00% 3	33,33% 10	33,33% 10	16,67% 5	30
Sociale netwerk sites (Facebook, etc.)	32,26% 10	29,03% 9	22,58% 7	9,68% 3	3,23% 1	3,23% 1	31
Microblog (Twitter)	3,33% 1	16,67% 5	16,67% 5	20,00% 6	33,33% 10	10,00% 3	30
Journalistieke blog (reacties/comments)	3,33% 1	13,33% 4	16,67% 5	16,67% 5	23,33% 7	26,67% 8	30

Q18 U als journalist gaat dagelijks om met veel informatie afkomstig van veel verschillende bronnen. De volgende vragen gaan over de geloofwaardigheid van informatie afkomstig van verschillende typen bronnen. Het gaat hier om inhoudelijke informatie die u gebruikt voor journalistieke producties. Niet bedoeld wordt serviceinformatie zoals ondermeer bustijden, en telefoonnummers. Kunt u aangeven hoe u met informatie, verkregen via internet, omgaat?

Beantwoord: 32 Overgeslagen: 0

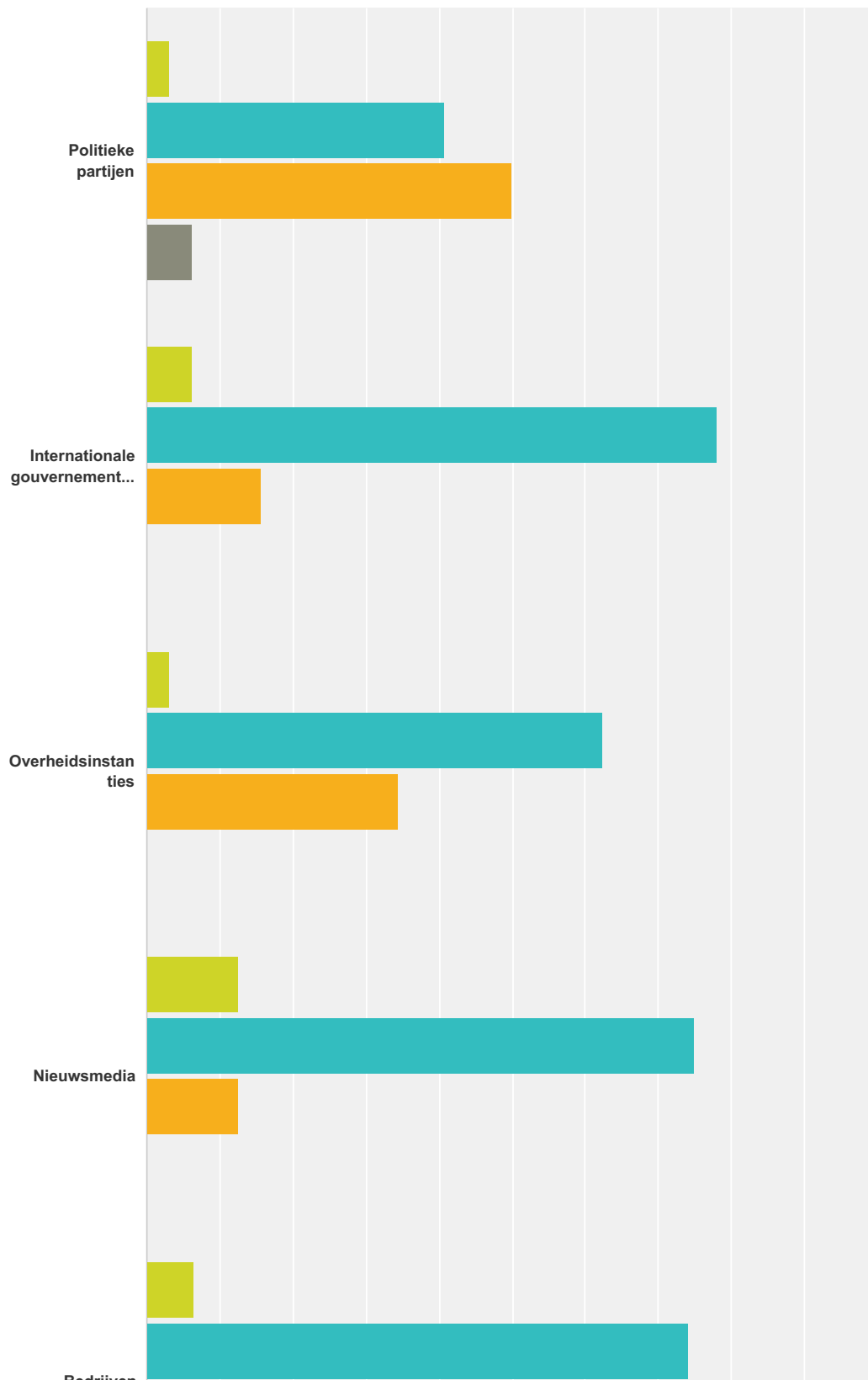

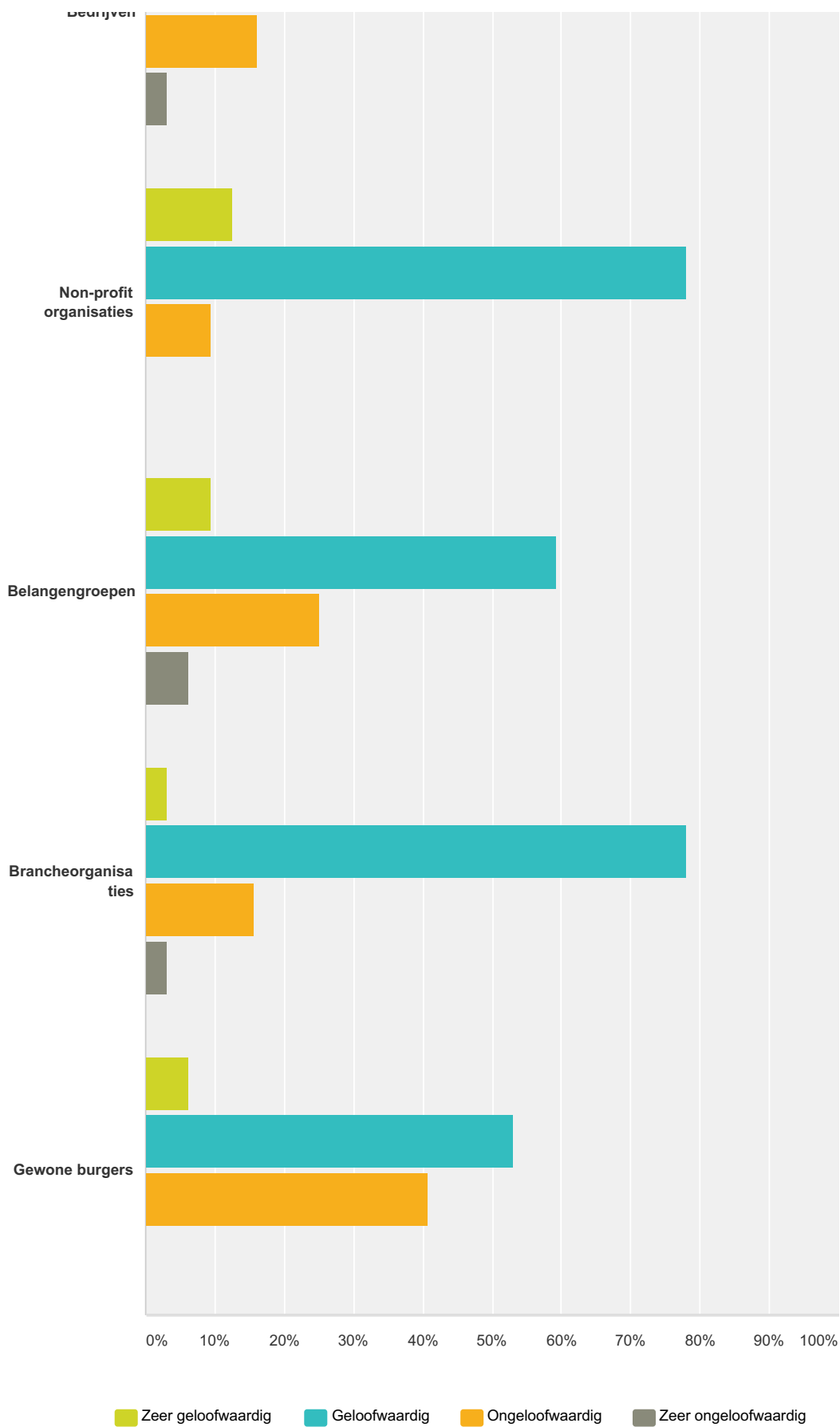
	bijna altijd	vaak	soms	bijna nooit	Totaal
Informatie die ik via e-mail ontvang check ik altijd	50,00% 16	34,38% 11	15,63% 5	0,00% 0	32
Ik gebruik nooit direct informatie van internet omdat ik dat te onbetrouwbaar vind	34,38% 11	21,88% 7	40,63% 13	3,13% 1	32

Informatie die ik van internet gebruik controleer ik bij andere bronnen	43,75% 14	34,38% 11	21,88% 7	0,00% 0	32
Als ik informatie vind op internet probeer ik altijd de oorspronkelijke bron te achterhalen	53,13% 17	21,88% 7	21,88% 7	3,13% 1	32

Q19 Hoe geloofwaardig acht u over het algemeen informatie die wordt aangeboden op websites van:

Beantwoord: 32 Overgeslagen: 0

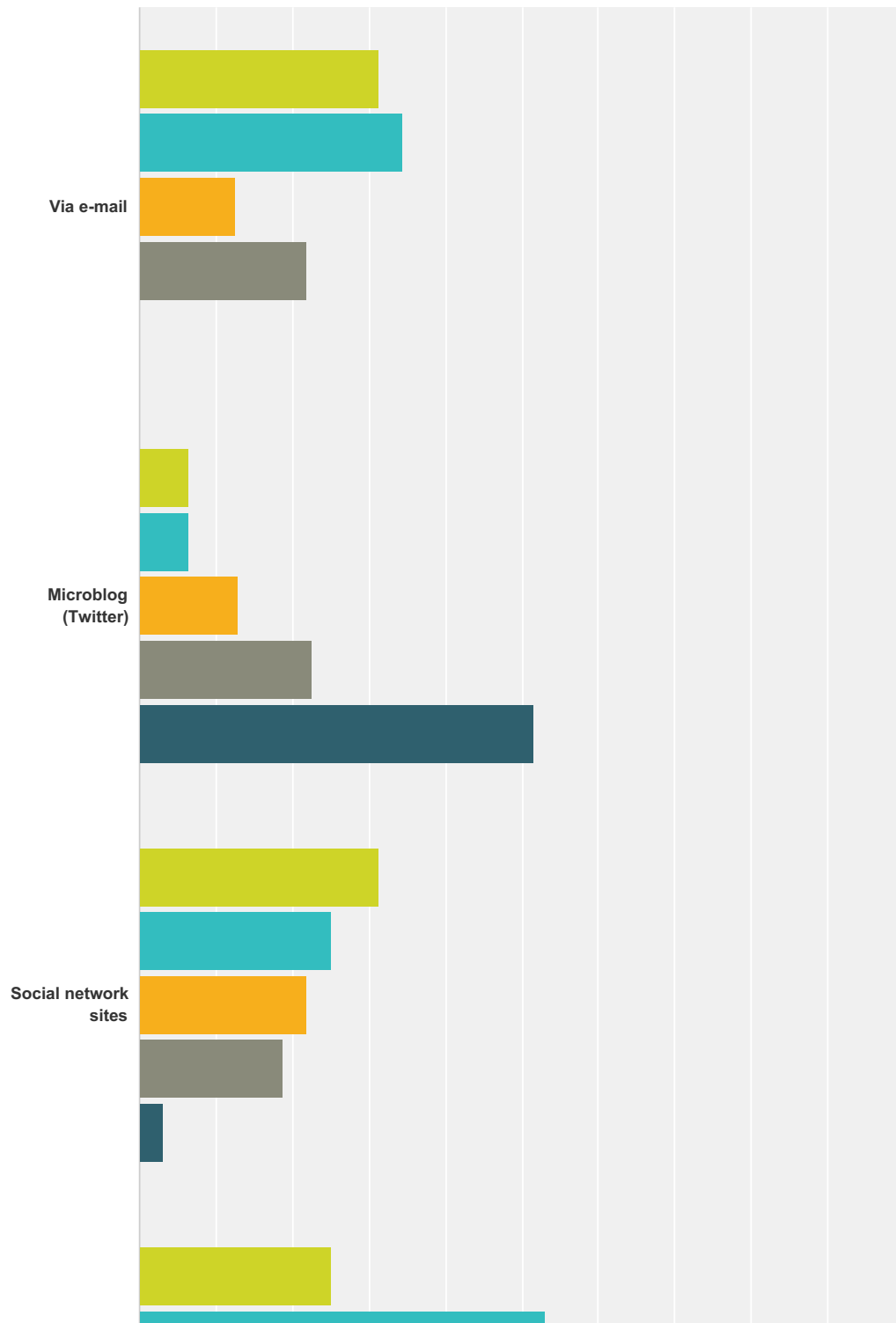

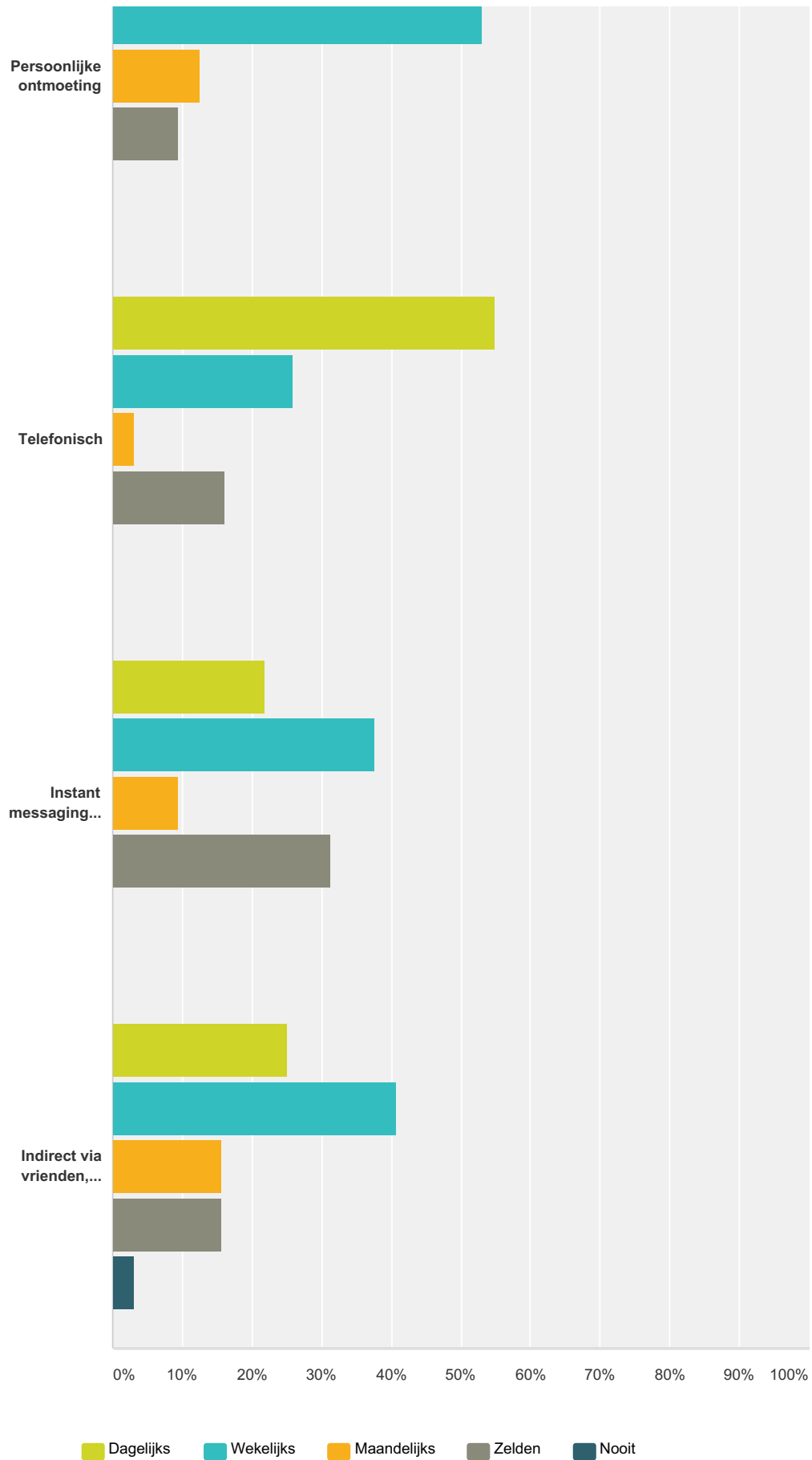

	Zeer geloofwaardig	Geloofwaardig	Ongeloofwaardig	Zeer ongeloofwaardig	Totaal
Politieke partijen	3,13% 1	40,63% 13	50,00% 16	6,25% 2	32
Internationale gouvernementele organisaties	6,25% 2	78,13% 25	15,63% 5	0,00% 0	32
Overheidsinstanties	3,13% 1	62,50% 20	34,38% 11	0,00% 0	32
Nieuwsmedia	12,50% 4	75,00% 24	12,50% 4	0,00% 0	32
Bedrijven	6,45% 2	74,19% 23	16,13% 5	3,23% 1	31
Non-profit organisaties	12,50% 4	78,13% 25	9,38% 3	0,00% 0	32
Belangengroepen	9,38% 3	59,38% 19	25,00% 8	6,25% 2	32
Brancheorganisaties	3,13% 1	78,13% 25	15,63% 5	3,13% 1	32
Gewone burgers	6,25% 2	53,13% 17	40,63% 13	0,00% 0	32

Q20 Journalisten moeten voor informatiegaring op zoek naar nieuwe relaties en informanten.Hoe legt u in de praktijk contact met nieuwe relaties of onbekende informanten van buiten de redactie?

Beantwoord: 32 Overgeslagen: 0

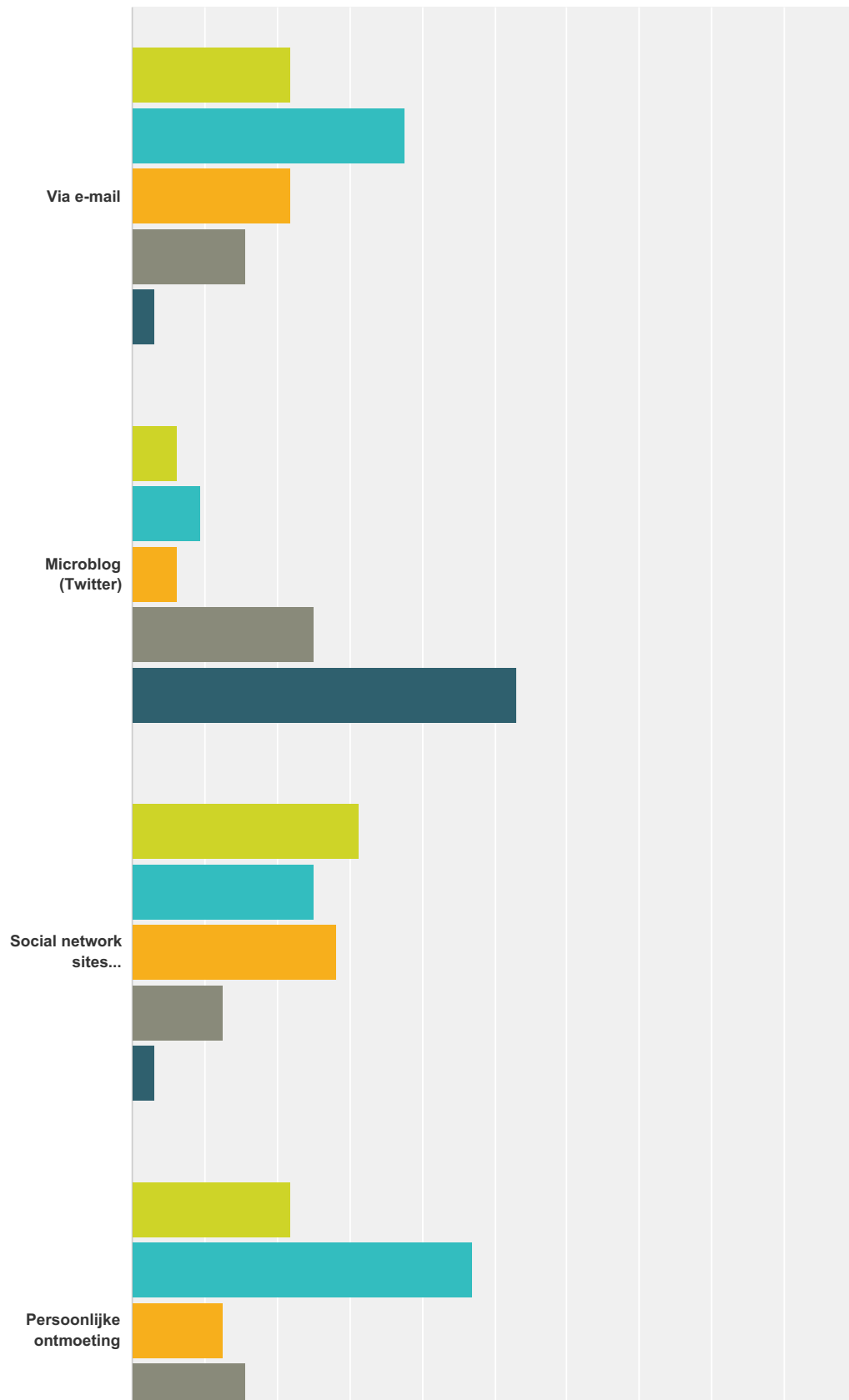

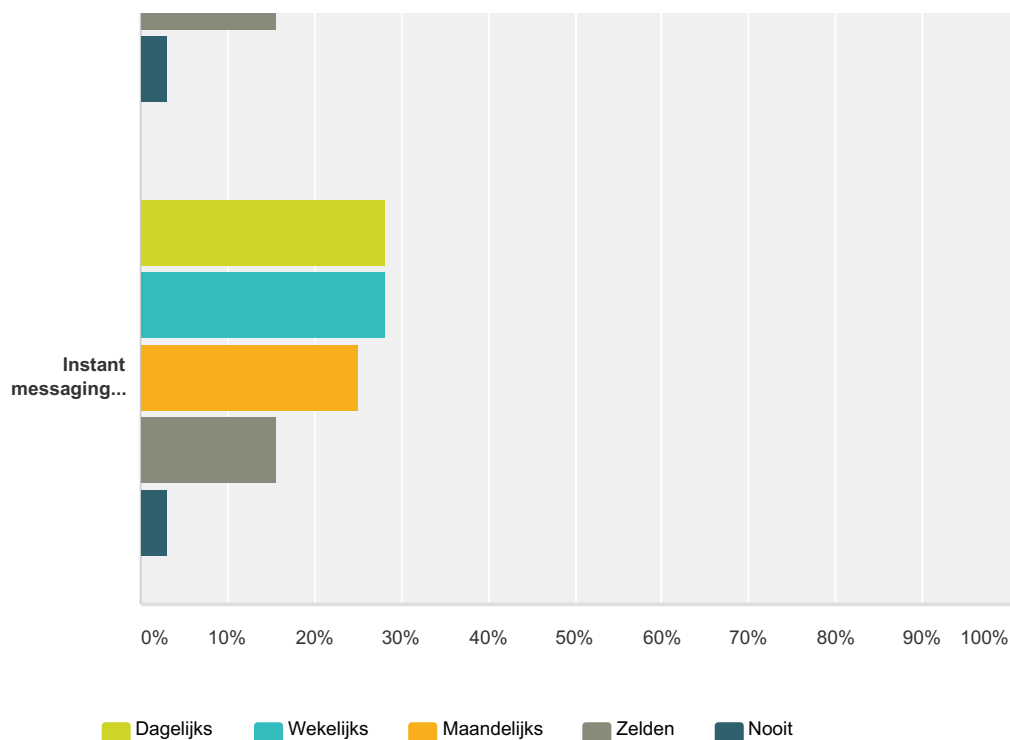

	Dagelijks	Wekelijks	Maandelijks	Zelden	Nooit	Totaal
Via e-mail	31,25% 10	34,38% 11	12,50% 4	21,88% 7	0,00% 0	32
Microblog (Twitter)	6,45% 2	6,45% 2	12,90% 4	22,58% 7	51,61% 16	31
Social network sites	31,25% 10	25,00% 8	21,88% 7	18,75% 6	3,13% 1	32
Persoonlijke ontmoeting	25,00% 8	53,13% 17	12,50% 4	9,38% 3	0,00% 0	32
Telefonisch	54,84% 17	25,81% 8	3,23% 1	16,13% 5	0,00% 0	31
Instant messaging (WhatsApp)	21,88% 7	37,50% 12	9,38% 3	31,25% 10	0,00% 0	32
Indirect via vrienden, familie, collega's, etc.	25,00% 8	40,63% 13	15,63% 5	15,63% 5	3,13% 1	32

Q21 Op welke manier heeft u contact met relaties of informanten die u langer kent?

Beantwoord: 32 Overgeslagen: 0

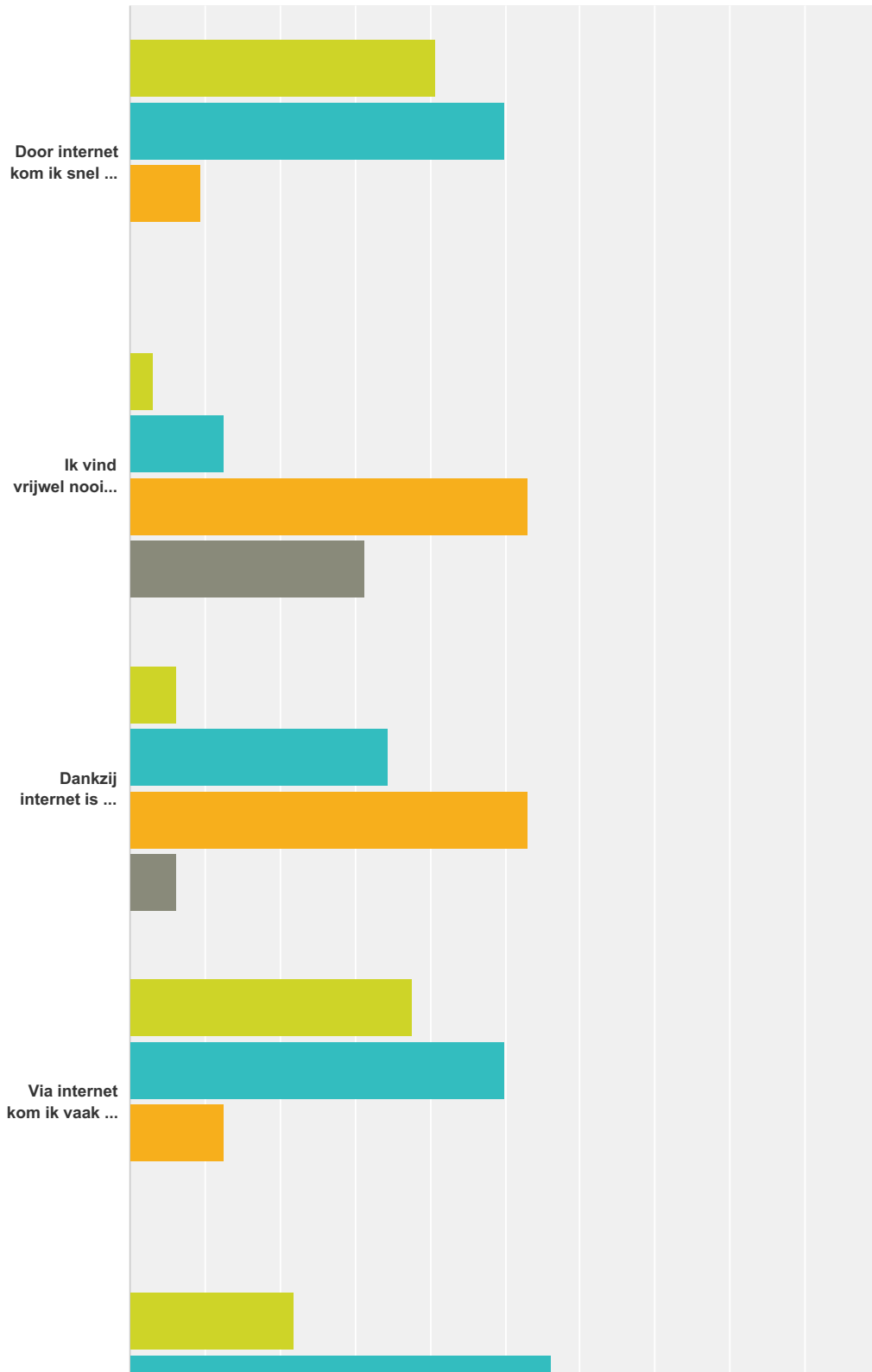

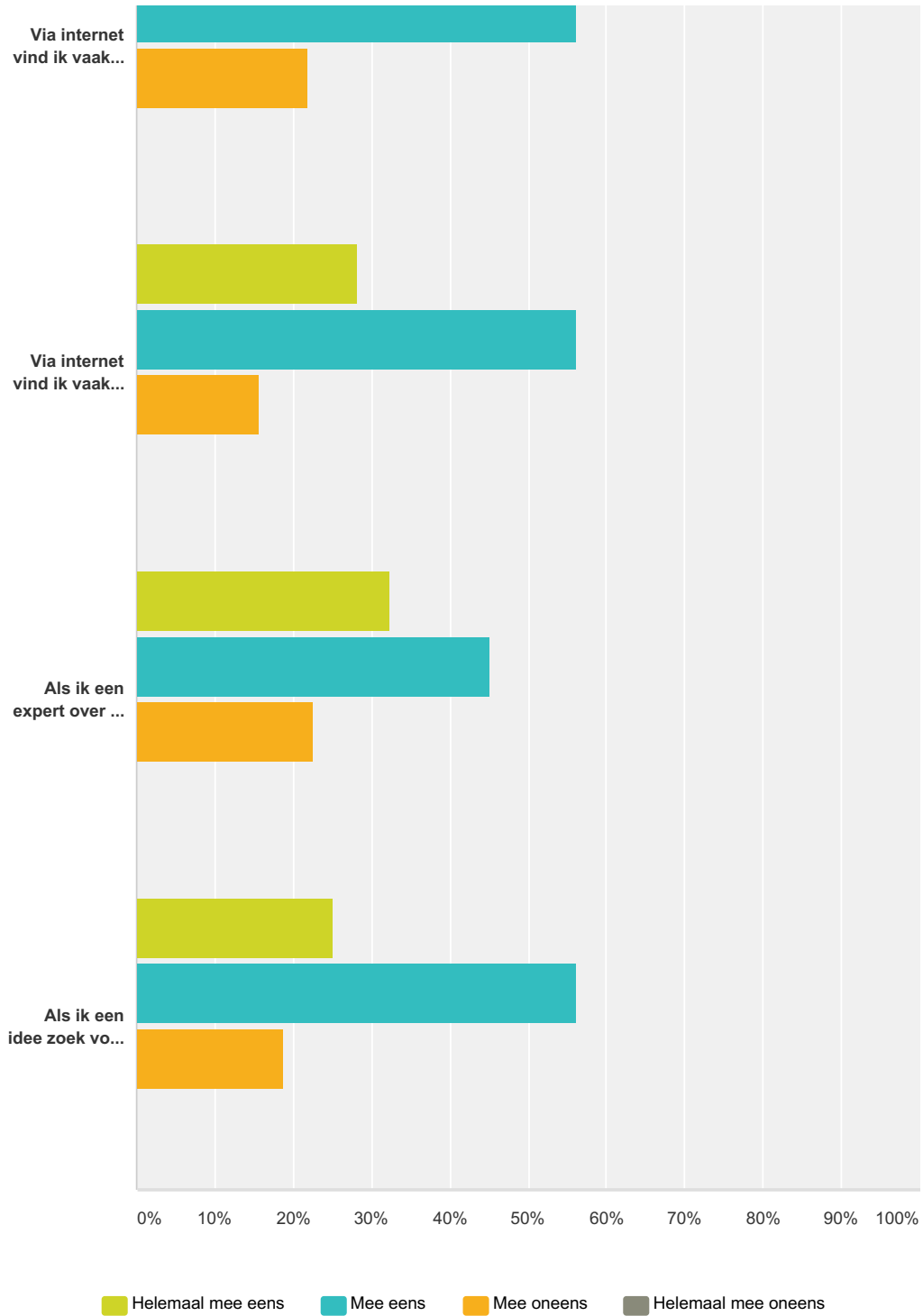

	Dagelijks	Wekelijks	Maandelijks	Zelden	Nooit	Totaal
Via e-mail	21,88% 7	37,50% 12	21,88% 7	15,63% 5	3,13% 1	32
Microblog (Twitter)	6,25% 2	9,38% 3	6,25% 2	25,00% 8	53,13% 17	32
Social network sites (Facebook, LinkedIn)	31,25% 10	25,00% 8	28,13% 9	12,50% 4	3,13% 1	32
Persoonlijke ontmoeting	21,88% 7	46,88% 15	12,50% 4	15,63% 5	3,13% 1	32
Instant messaging (WhatsApp)	28,13% 9	28,13% 9	25,00% 8	15,63% 5	3,13% 1	32

Q22 De volgende stellingen gaan over het nut dat u ervaart in het gebruik van internet.Kunt u aangeven in hoeverre u het met deze stellingen eens bent?

Beantwoord: 32 Overgeslagen: 0

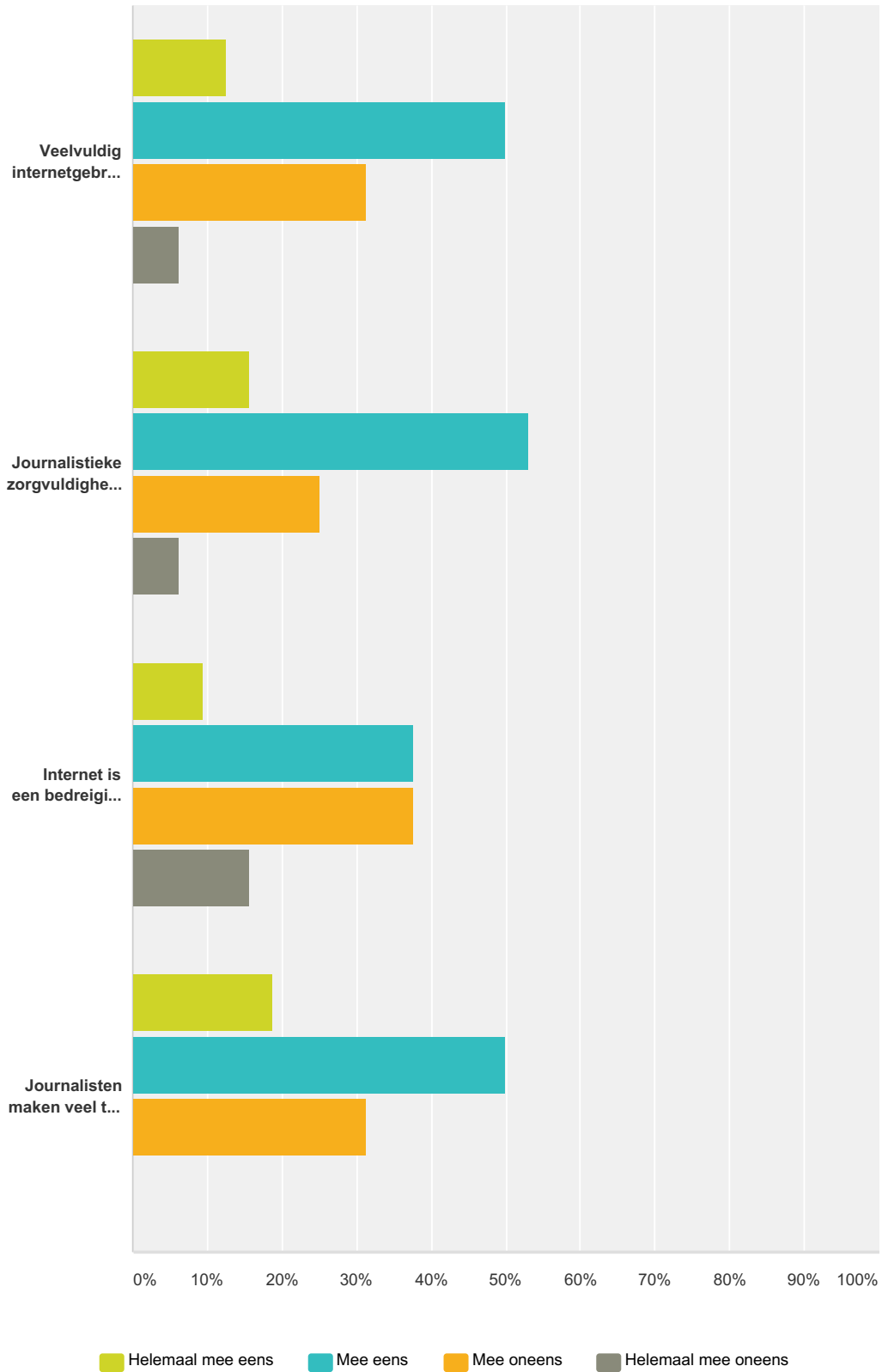

	Helemaal mee eens	Mee eens	Mee oneens	Helemaal mee oneens	Totaal
Door internet kom ik snel aan informatie voor mijn verhalen	40,63% 13	50,00% 16	9,38% 3	0,00% 0	32
Ik vind vrijwel nooit bruikbare informatie op internet	3,13% 1	12,50% 4	53,13% 17	31,25% 10	32
Dankzij internet is het niet zo belangrijk om 'erbij te zijn' voor het berichten over gebeurtenissen	6,25% 2	34,38% 11	53,13% 17	6,25% 2	32

Via internet kom ik vaak aan nieuwe ideeën	37,50% 12	50,00% 16	12,50% 4	0,00% 0	32
Via internet vind ik vaak nieuwe informanten/experts	21,88% 7	56,25% 18	21,88% 7	0,00% 0	32
Via internet vind ik vaak nieuwe informatiebronnen	28,13% 9	56,25% 18	15,63% 5	0,00% 0	32
Als ik een expert over een bepaald onderwerp nodig heb, zoek ik vaak op internet	32,26% 10	45,16% 14	22,58% 7	0,00% 0	31
Als ik een idee zoek voor een verhaal of reportage, dan ga ik vaak op internet zoeken	25,00% 8	56,25% 18	18,75% 6	0,00% 0	32

Q23 De volgende stellingen gaan over de kwaliteit van de journalistiek en journalisten in het internettijdperk. Kunt u aangeven in hoeverre u het met deze stellingen eens bent?

Beantwoord: 32 Overgeslagen: 0

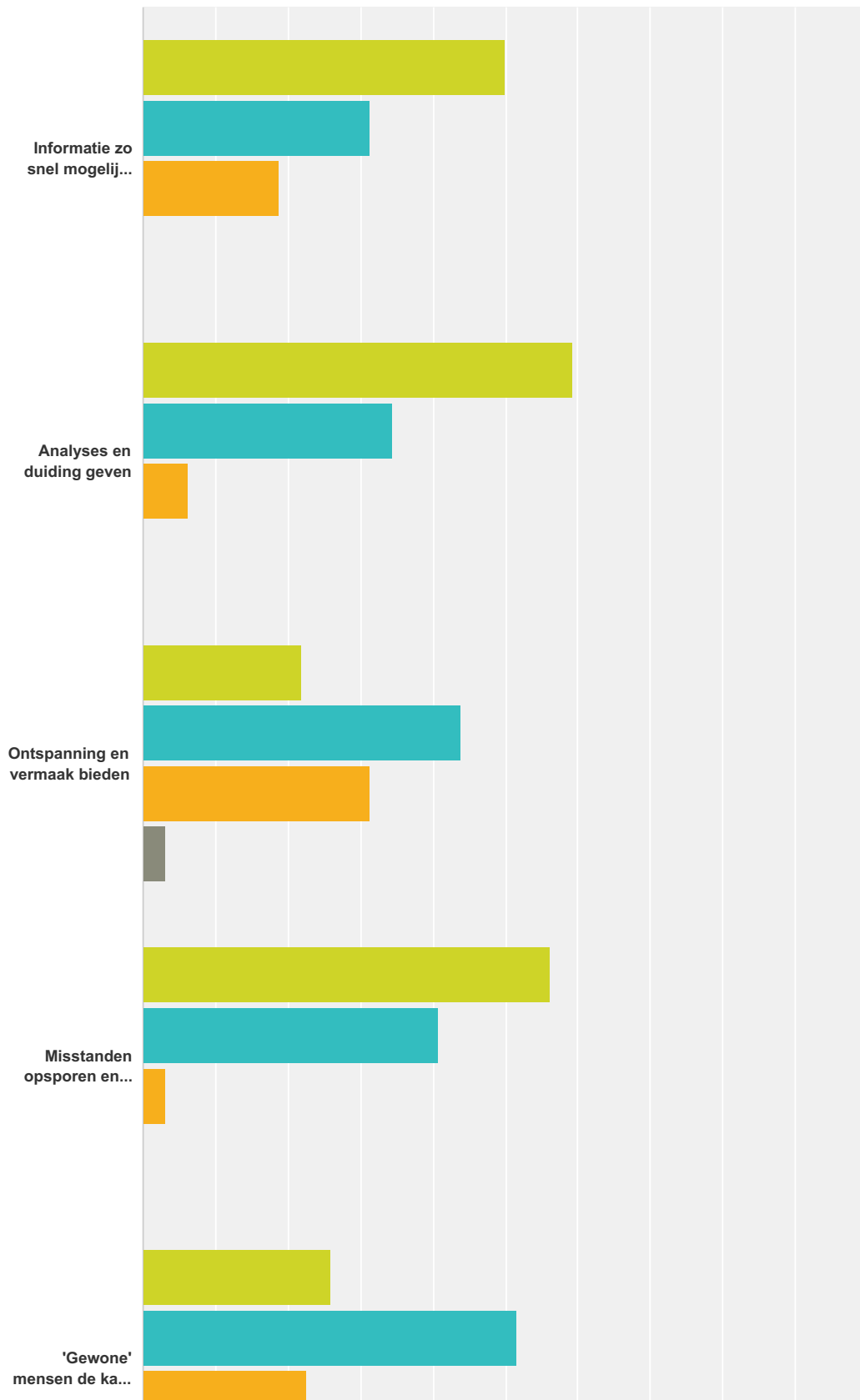

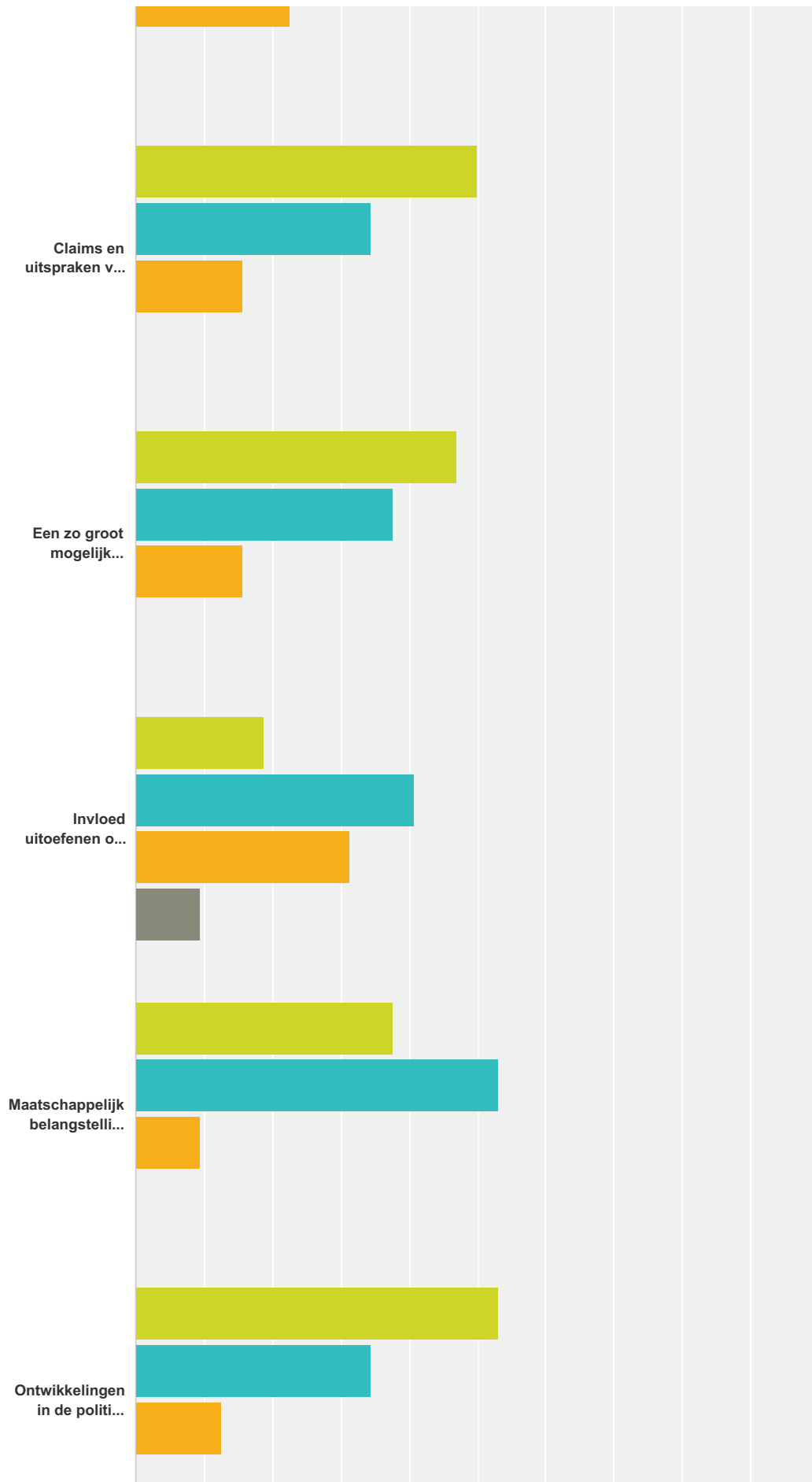
	Helemaal mee eens	Mee eens	Mee oneens	Helemaal mee oneens	Totaal
Veelvuldig internetgebruik door journalisten maakt de journalistiek oppervlakkig	12,50% 4	50,00% 16	31,25% 10	6,25% 2	32

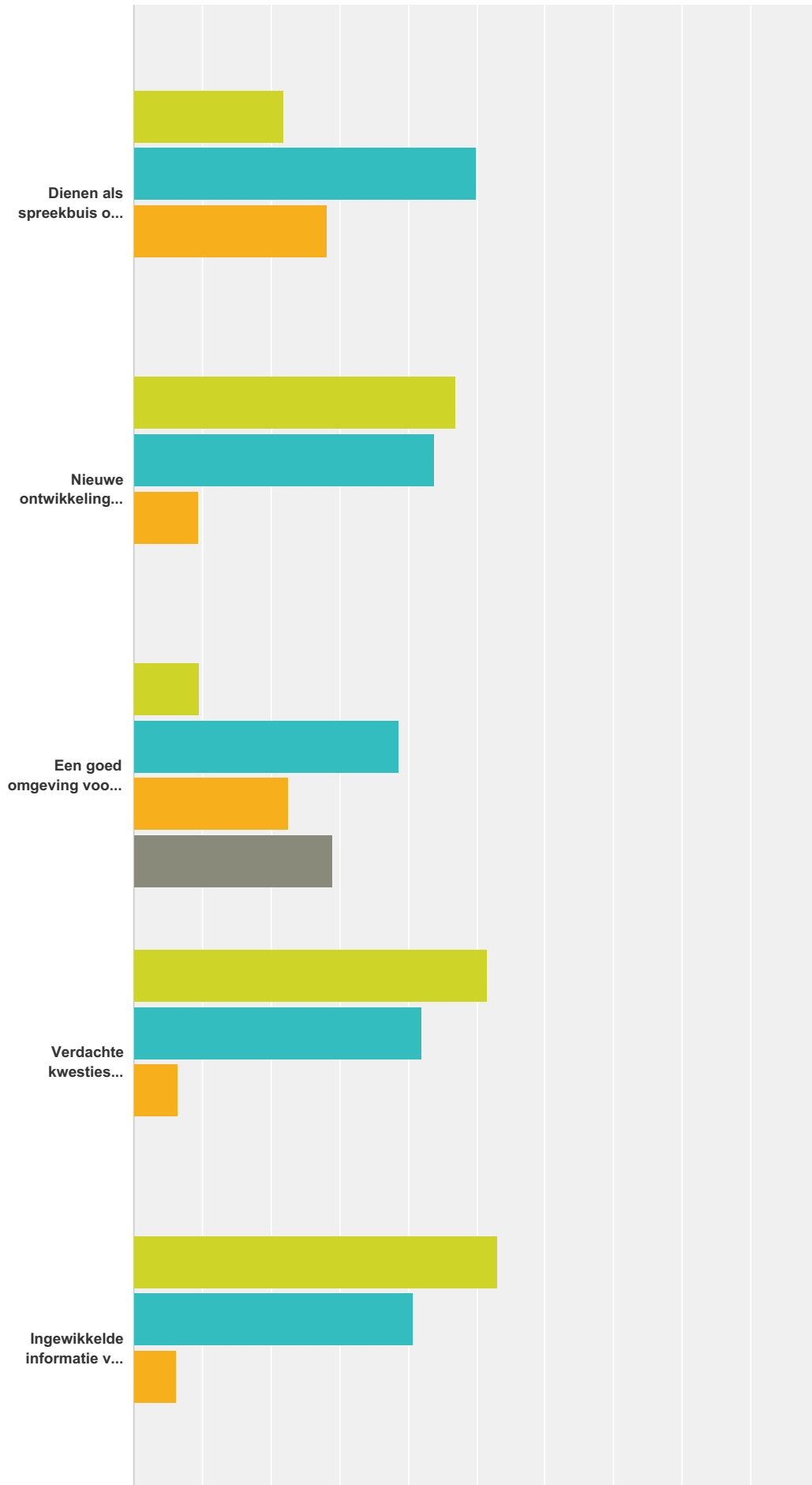
Journalistieke zorgvuldigheid neemt af door het gebruik van internet	15,63% 5	53,13% 17	25,00% 8	6,25% 2	32
Internet is een bedreiging voor de geloofwaardigheid van de journalistiek	9,38% 3	37,50% 12	37,50% 12	15,63% 5	32
Journalisten maken veel te gemakkelijk gebruik van informatie verkregen op het internet	18,75% 6	50,00% 16	31,25% 10	0,00% 0	32

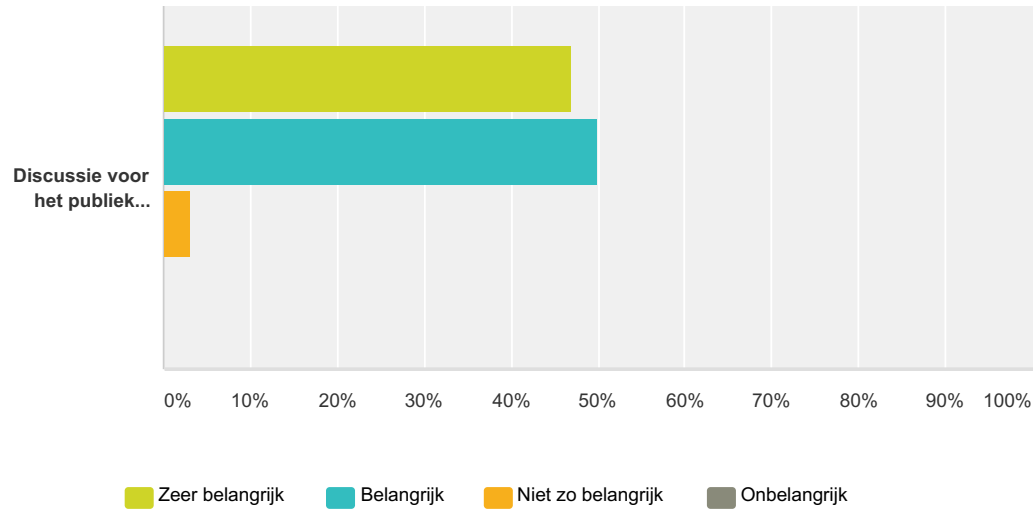
Q24 Hoe belangrijk zijn de volgende taken voor u als journalist?

Beantwoord: 32 Overgeslagen: 0

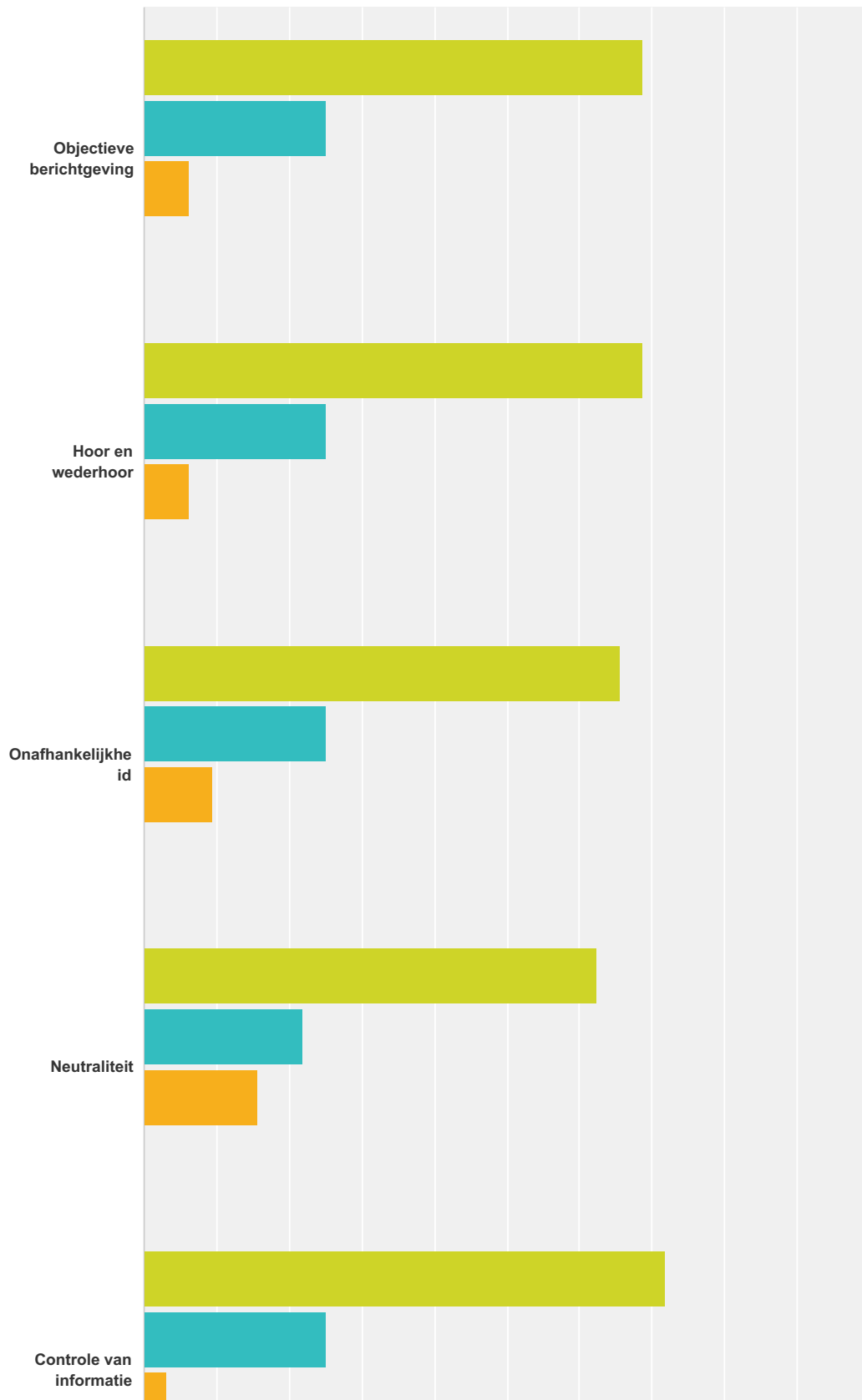

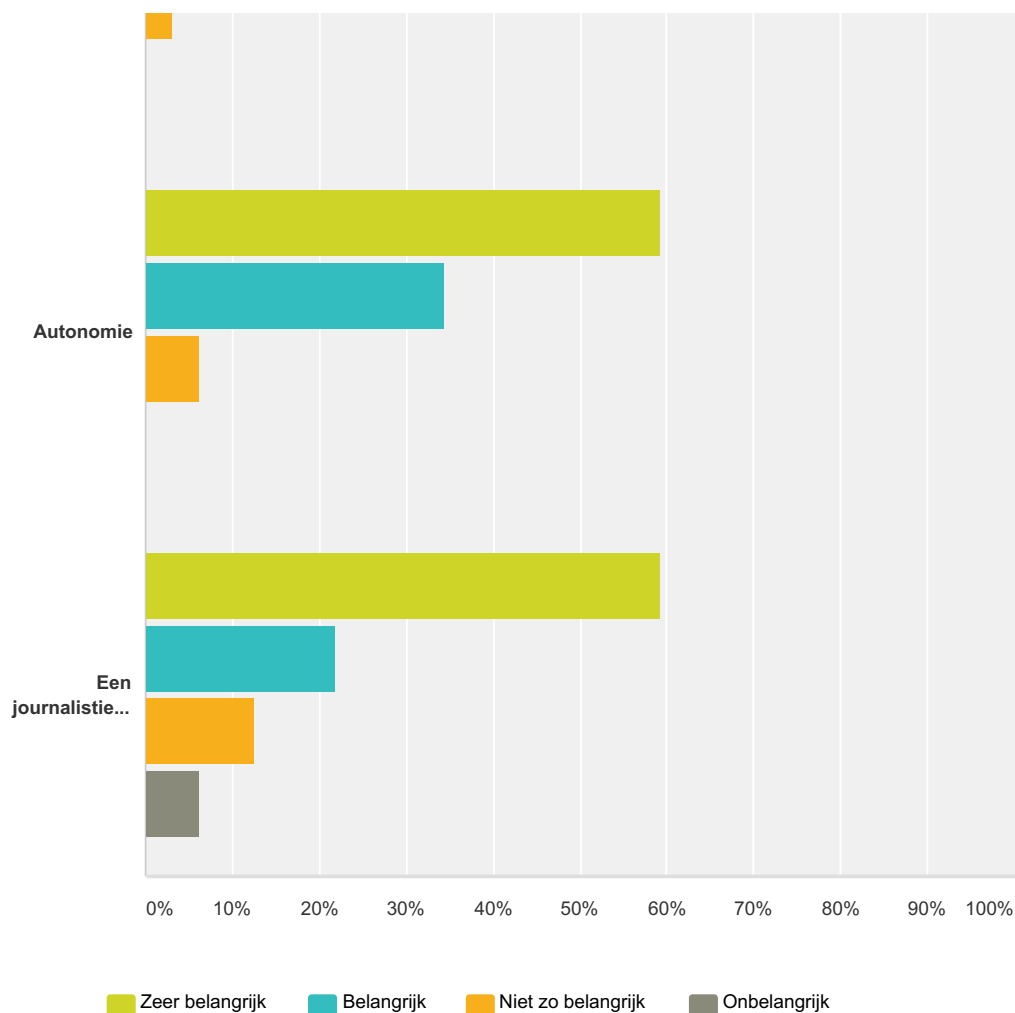

	Zeer belangrijk	Belangrijk	Niet zo belangrijk	Onbelangrijk	Totaal
Informatie zo snel mogelijk naar het publiek brengen	50,00% 16	31,25% 10	18,75% 6	0,00% 0	32
Analyses en duiding geven	59,38% 19	34,38% 11	6,25% 2	0,00% 0	32
Ontspanning en vermaak bieden	21,88% 7	43,75% 14	31,25% 10	3,13% 1	32
Misstanden opsporen en openbaar maken	56,25% 18	40,63% 13	3,13% 1	0,00% 0	32
'Gewone' mensen de kans geven hun mening te uiten	25,81% 8	51,61% 16	22,58% 7	0,00% 0	31
Claims en uitspraken van de overheid onderzoeken	50,00% 16	34,38% 11	15,63% 5	0,00% 0	32
Een zo groot mogelijk publiek bereiken	46,88% 15	37,50% 12	15,63% 5	0,00% 0	32
Invloed uitoefenen op de politieke agenda	18,75% 6	40,63% 13	31,25% 10	9,38% 3	32
Maatschappelijk belangstelling bij het publiek ontwikkelen	37,50% 12	53,13% 17	9,38% 3	0,00% 0	32
Ontwikkelingen in de politiek kritisch volgen	53,13% 17	34,38% 11	12,50% 4	0,00% 0	32
Dienen als spreekbuis of opkomen voor bepaalde groepen in de samenleving	21,88% 7	50,00% 16	28,13% 9	0,00% 0	32
Nieuwe ontwikkelingen presenteren of signaleren	46,88% 15	43,75% 14	9,38% 3	0,00% 0	32
Een goed omgeving voor adverteerders creëren	9,68% 3	38,71% 12	22,58% 7	29,03% 9	31
Verdachte kwesties onderzoeken	51,61% 16	41,94% 13	6,45% 2	0,00% 0	31
Ingewikkelde informatie voor het publiek vertalen	53,13% 17	40,63% 13	6,25% 2	0,00% 0	32
Discussie voor het publiek stimuleren en faciliteren	46,88% 15	50,00% 16	3,13% 1	0,00% 0	32

Q25 Hoe belangrijk vindt u de volgende zaken in uw werk als journalist?

Beantwoord: 32 Overgeslagen: 0

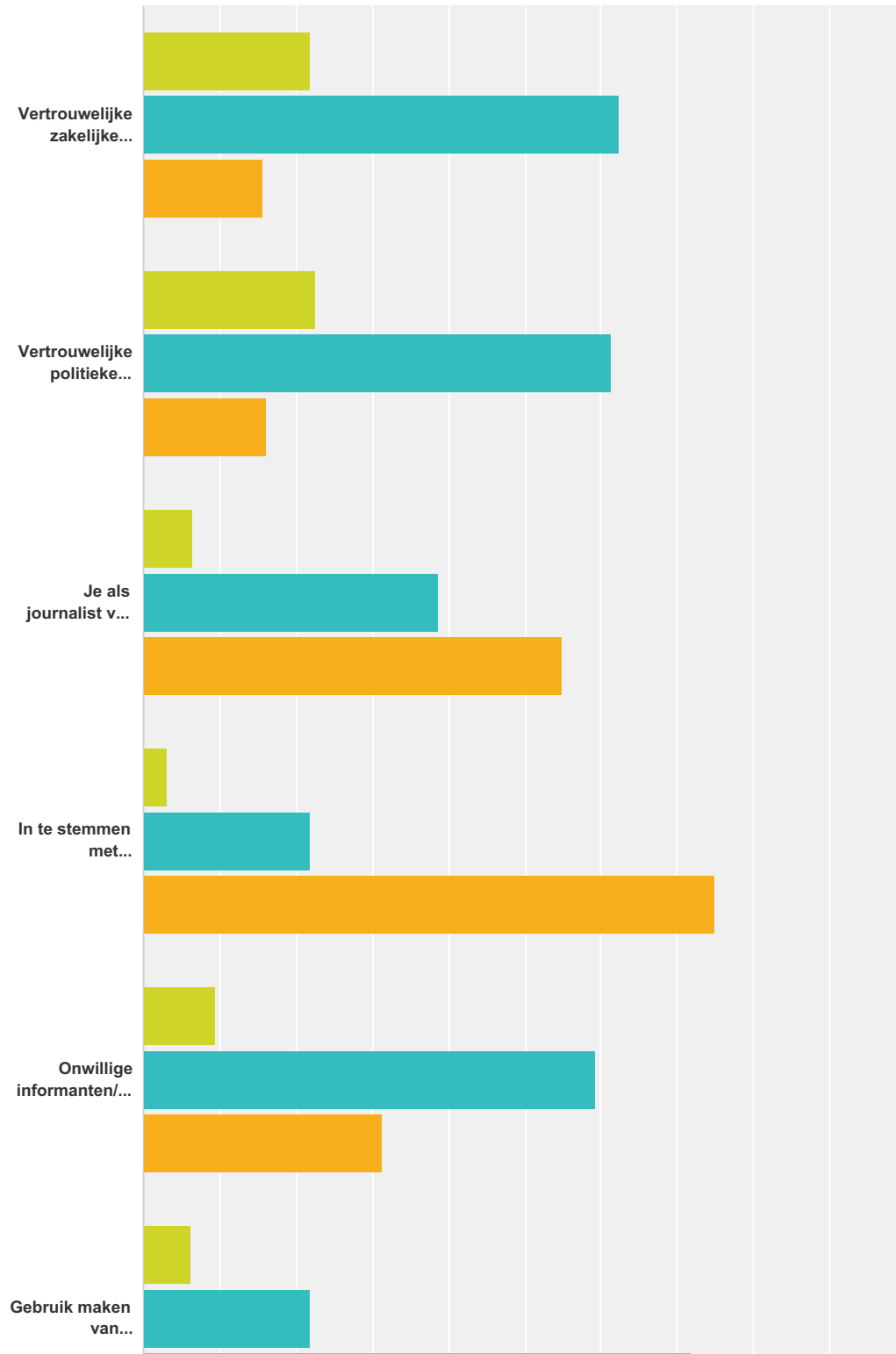

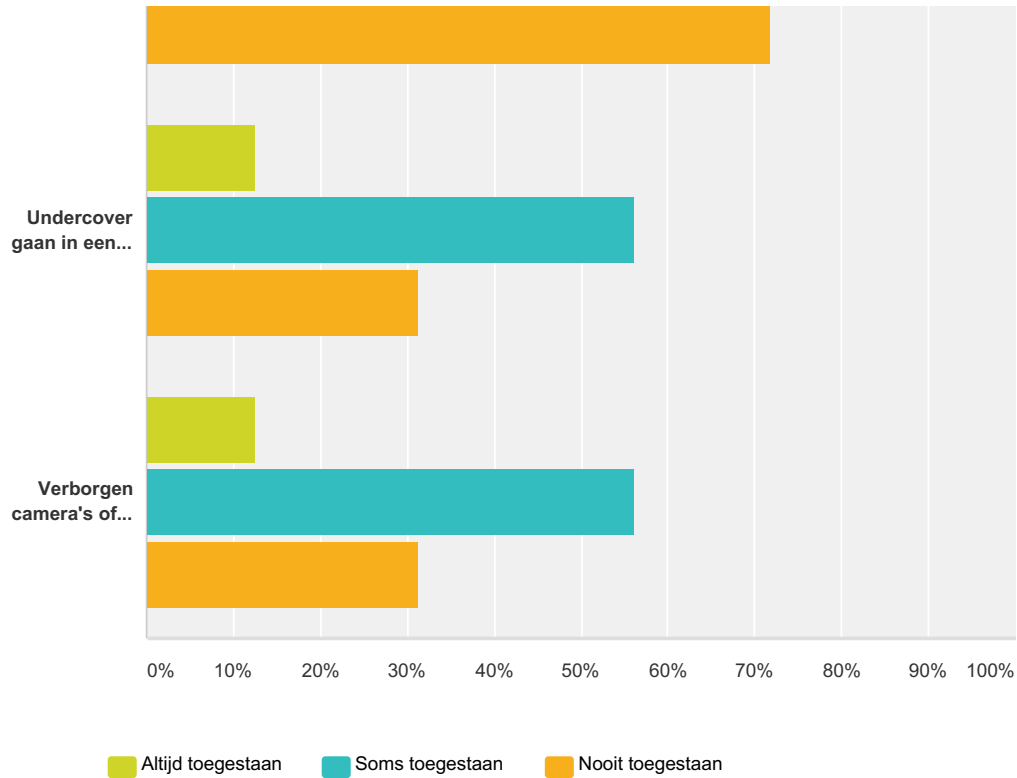

	Zeer belangrijk	Belangrijk	Niet zo belangrijk	Onbelangrijk	Totaal
Objectieve berichtgeving	68,75% 22	25,00% 8	6,25% 2	0,00% 0	32
Hoor en wederhoor	68,75% 22	25,00% 8	6,25% 2	0,00% 0	32
Onafhankelijkheid	65,63% 21	25,00% 8	9,38% 3	0,00% 0	32
Neutraliteit	62,50% 20	21,88% 7	15,63% 5	0,00% 0	32
Controle van informatie	71,88% 23	25,00% 8	3,13% 1	0,00% 0	32
Autonomie	59,38% 19	34,38% 11	6,25% 2	0,00% 0	32
Een journalistieke gedragscode	59,38% 19	21,88% 7	12,50% 4	6,25% 2	32

Q26 Journalisten denken heel verschillend over methodes die ze in hun werk kunnen toepassen. In hoeverre vindt u dat het in uw journalistieke werk is toegestaan om de volgende methodes te gebruiken?

Beantwoord: 32 Overgeslagen: 0

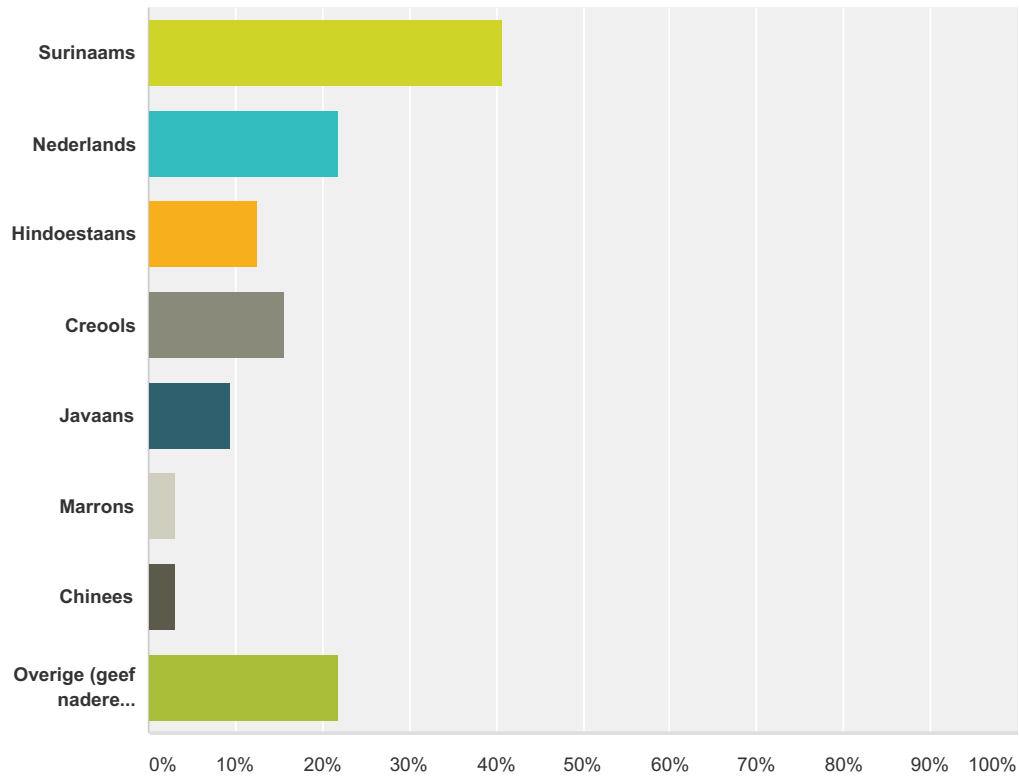

	Altijd toegestaan	Soms toegestaan	Nooit toegestaan	Totaal
Vertrouwelijke zakelijke documenten zonder toestemming gebruiken	21,88% 7	62,50% 20	15,63% 5	32
Vertrouwelijke politieke documenten zonder toestemming gebruiken	22,58% 7	61,29% 19	16,13% 5	31
Je als journalist voor te doen als iemand anders	6,45% 2	38,71% 12	54,84% 17	31
In te stemmen met vertrouwelijkheid en dit vervolgens niet na te komen	3,13% 1	21,88% 7	75,00% 24	32
Onwillige informanten/bronnen lastig vallen om informatie te verkrijgen	9,38% 3	59,38% 19	31,25% 10	32
Gebruik maken van persoonlijke documenten zoals brieven of foto's zonder toestemming	6,25% 2	21,88% 7	71,88% 23	32
Undercover gaan in een organisatie of bedrijf om 'inside' informatie te verkrijgen	12,50% 4	56,25% 18	31,25% 10	32
Verborgene camera's of microfoons gebruiken?	12,50% 4	56,25% 18	31,25% 10	32

Q27 Mag ik u vragen om uw etnische achtergrond aan te geven? (meerdere opties zijn mogelijk)

Beantwoord: 32 Overgeslagen: 0

Antwoordkeuzen	Reacties
Surinaams	40,63% 13
Nederlands	21,88% 7
Hindoestaans	12,50% 4
Creools	15,63% 5
Javaans	9,38% 3
Marrons	3,13% 1
Chinees	3,13% 1
Overige (geef nadere toelichting)	21,88% 7
Totale aantal respondenten: 32	

#	Overige (geef nadere toelichting)	Datum
1	gemengd	21-12-2016 16:17
2	Belgisch	21-12-2016 15:38
3	Caraibisch	15-12-2016 19:04

4	Belg	14-12-2016 17:21
5	Suriname hr	9-12-2016 16:01
6	Geboren in Suriname met Nederlands paspoort uit voorouders van verschillende etnische afkomst	8-12-2016 18:13
7	gemengd	7-12-2016 4:13

Q28 Bij welke uitgever(s) of omroeporganisatie(s) werkt u? (meerdere antwoorden mogelijk)

Beantwoord: 32 Overgeslagen: 0

#	Reacties
1	Sky, radio apintie
2	SCTV45
3	Times of Suriname
4	DWT, Parbode
5	Radio srs 96.3 fm, Parbo nieuws
6	freelance
7	Caribbean Media Group
8	Parbode
9	de ware tijd
10	Dagblad Suriname, dwt
11	TV2, De Ware Tijd, Radio10
12	Parbode
13	Surinaamse dagblad
14	Freelance
15	de Ware Tijd
16	De Ware Tijd, Surgoed Magazine
17	Persgroep, ANP, Parbode, Mediahuis
18	STVS een televisie bedrijf.
19	Suriname Herald, Radio Koyeba en Radio 10
20	Dagblad De West
21	De West
22	Surinameherald
23	Parbode
24	Freelance
25	GFC
26	Surinaamse Televisie Stichting (STVS)
27	ATV
28	De West
29	Parbode, (stage) nu Master Journalistiek en Nieuwe Media
30	Parbode Magazine
31	Parbode
32	Caribbean Media Group, Paramaribo

Topiclijst interview naar researchstijlen verhaal 1

Deel 1 Reconstructie

Hoe is verhaal 1 tot stand gekomen?

- Welke zoekactiviteiten (gericht en ongericht)?
 - Welke informatie gezocht?
 - Welke bronnen gevonden?
1. Idee/ invalshoek voor verhaal
 2. Oriëntatie op onderwerp
 3. Gericht zoeken naar informatie van bronnen voor productie.
 4. Checken
 5. Bewaren en opslag van materiaal?

Deel 2 Betrouwbaarheid van bronnen en informatie

1. Check je de informatie die je in openbare bronnen/op internet vond? Gebruik voorbeelden uit de bronanalyse! Begin met feitelijke info. Hoe ga je na of het klopt?
2. Hoe beoordeel je betrouwbaarheid van mondelinge bronnen? Gebruik de bronnen uit de drie verhalen.

Bronanalyse verhaal 2

Auteur:
M/V:
Opleiding
Leeftijd:

Titel stuk:
Medium:
Genre:
Mailadres auteur:

Gebruikte bronnen:	Pagina/kolom:	Soort info:	Soort bron:	Omschrijving soort bron:	Opmerkelijk

Informatie die mist: Er worden een aantal feiten genoemd, over bijvoorbeeld de kosten van het product, de fabrikant, het Nationaal Archief wordt genoemd. Maar hier is allemaal geen bron bij vermeld.

Beoordeling bronnen: De verhouding formele/informele bronnen is gelijk. Maar het zou goed zijn om een producent van het product aan het woord te laten.

M/V verhouding: 2 mannen, 2 vrouwen. Alleen zijn de ervaringsdeskundige beide vrouw, dat geeft een scheef beeld van de gebruikers.

Topiclijst interview naar researchstijlen verhaal 2

Deel 1 Reconstructie

Hoe is verhaal 2 tot stand gekomen?

- Welke zoekactiviteiten (gericht en ongericht)?
- Welke informatie gezocht?
- Welke bronnen gevonden?

6. Idee/invallshoek voor verhaal
7. Oriëntatie op onderwerp
8. Gericht zoeken naar informatie van bronnen voor productie.
9. Checken
10. Bewaren en opslag van materiaal?

Deel 2 Betrouwbaarheid van bronnen en informatie

3. Check je de informatie die je in openbare bronnen/op internet vond? Gebruik voorbeelden uit de bronanalyse! Begin met feitelijke info. Hoe ga je na of het klopt?
4. Hoe beoordeel je betrouwbaarheid van mondelinge bronnen? Gebruik de bronnen uit de drie verhalen.

Bronanalyse verhaal 3

Auteur:
M/V:
Opleiding
Leeftijd:

Titel stuk:
Medium:
Genre:
Mailadres auteur:

Gebruikte bronnen:	Pagina/kolom:	Soort info:	Soort bron:	Omschrijving soort bron:	Opmerkelijk

Informatie die mist: Er worden een aantal feiten genoemd, over bijvoorbeeld de kosten van het product, de fabrikant, het Nationaal Archief wordt genoemd. Maar hier is allemaal geen bron bij vermeld.

Beoordeling bronnen: De verhouding formele/informele bronnen is gelijk. Maar het zou goed zijn om een producent van het product aan het woord te laten.

M/V verhouding: 2 mannen, 2 vrouwen. Alleen zijn de ervaringsdeskundige beide vrouw, dat geeft een scheef beeld van de gebruikers.

Topiclijst interview naar researchstijlen verhaal 3

Deel 1 Reconstructie

Hoe is verhaal 3 tot stand gekomen?

- Welke zoekactiviteiten (gericht en ongericht)?
- Welke informatie gezocht?
- Welke bronnen gevonden?

11. Idee/invallshoek voor verhaal
12. Oriëntatie op onderwerp
13. Gericht zoeken naar informatie van bronnen voor productie.
14. Checken
15. Bewaren en opslag van materiaal?

Deel 2 Betrouwbaarheid van bronnen en informatie

5. Check je de informatie die je in openbare bronnen/op internet vond? Gebruik voorbeelden uit de bronanalyse! Begin met feitelijke info. Hoe ga je na of het klopt?
6. Hoe beoordeel je betrouwbaarheid van mondelinge bronnen? Gebruik de bronnen uit de drie verhalen.

Bronanalyse verhaal 1

Auteur: Christio Wijnhard

M/V: Man

Opleiding: onbekend

Leeftijd: 39 jaar

Titel stuk: Wat mag het zijn; djammie, skunk of hasj?

Medium: Paramaribo Post

Genre: achtergrondverhaal

Mailadres auteur: christiowijnhard@gmail.com

Gebruikte bronnen: 12	Kolom:	Soort info:	Soort bron:	Omschrijving soort bron:	Opmerkelijk	<p>Informatie die mist: feiten, cijfers van wietgebruikers, een bron om kolom 10 mee (cijfers over drugsgebruik in Amsterdam) te verantwoorden, iemand vanuit de overheid die het huidige beleid representeert.</p> <p>Beoordeling bronnen: Er zijn genoeg informele bronnen gebruikt, maar te weinig formele bronnen.</p> <p>M/V verhouding: 10 mannen, 2 vrouwen.</p>
Tjallie	2 3 7	Ervaring Ervaring Ervaring	Persoon	Ervaringsdeskundige		
Ewald	4 5 15 16	Ervaring Ervaring Mening Mening	Persoon	Ervaringsdeskundige, voorstander		
Bolle	6 9	Ervaring Ervaring	Persoon	Ervaringsdeskundige		
Ryan	7	Mening	Persoon	Ervaringsdeskundige		
Twee agenten	8 9	Ervaring Mening	Persoon	Autoriteiten		
Steve-O	11 12 16	Mening Ervaring Mening	Persoon	Ervaringsdeskundige, voorstander		
Erwin de Vries	13 14 17 18	Mening Ervaring Mening Ervaring	Persoon	Ervaringsdeskundige, voorstander		

Evy Martodikromo	19 20 21	Mening Ervaring Mening	Persoon	Deskundige, tegenstander	
Jay	16	Mening	Persoon	Ervaringsdesk undige, voorzitter	
Jane	15 16	Mening Mening	Persoon	Ervaringsdesk undige, voorzitter	
Carlo Lansdoef	22 23 24 25	Mening Mening Ervaring Ervaring	Persoon	Deskundige, tegenstander	
Salomon Emanuels	26	Mening	Persoon	Deskundige, tegenstander	

Topiclijst interview naar researchstijlen verhaal 1

Deel 1 Reconstructie

Hoe is verhaal 1 tot stand gekomen?

- Welke zoekactiviteiten (gericht en ongericht)?
- Welke informatie gezocht?
- Welke bronnen gevonden?

1. Idee/invallshoek voor verhaal

Dit was het eerste artikel dat de auteur schreef voor de Parimaribo Post. Marihuana werd gelegaliseerd in een aantal staten. De auteur was net een jaar terug vanuit Nederland naar Parimaribo. Het viel hem op dat er in Suriname in elke supermarkt vloeitjes gekocht konden worden en dat veel ouderen en jongeren

blowen. Marihuana lijkt algemeen geaccepteerd, zelfs de anonieme coffeeshops. Het artikel moest voornamelijk gaan over het feit dat blowers geen criminelen zijn, en laten zien dat er ook een andere kant is.

2. Oriëntatie op onderwerp

De bronnen zijn via via gevonden. De auteur had eerder al een onderwerp over het nachtleven geschreven, en daar bronnen aan overgehouden.

3. Gericht zoeken naar informatie van bronnen voor productie.

De auteur heeft het artikel zichzelf laten vormen. Volgens hem is niet elke hoofdredacteur daar blij mee. Hij had van te voren geen beeld van het artikel. Hij heeft het artikel zich laten vormen naar aanleiding van de informatie die bronnen hem gaven.

4. Checken

Omdat de auteur persoonlijke bronnen heeft gebruikt, vond hij dat hij niet hoefde te checken. Het schreef dingen op die hij zelf wist, hij is zelf op bepaalde plekken geweest. Iemand vertelde hem over een dealer aan huis, en die heeft hij zelf gebeld. Hij vond het belangrijk om de sfeer van de scene goed weer te geven.

5. Bewaren en opslag van materiaal?

In zijn telefoon.

Deel 2 Betrouwbaarheid van bronnen en informatie

1. Check je de informatie die je in openbare bronnen/op internet vond? Gebruik voorbeelden uit de bronanalyse! Begin met feitelijke info. Hoe ga je na of het klopt?

De auteur checkt wel eens dingen op internet, bijvoorbeeld de dingen die de tourgids Steve-O zei, maar het gaat hem vooral om het delen van de ervaring van anderen.

2. Hoe beoordeel je betrouwbaarheid van mondelinge bronnen? Gebruik de bronnen uit de drie verhalen.

Vrijwel alle gebruikte bronnen vindt de auteur uiterst betrouwbaar, op de agenten en Jay na. Hij verantwoordt zichzelf door te zeggen dat hij wat zij zeiden ook niet als feiten heeft beschreven. Hij vertelt dat agenten over het algemeen niet journalisten over dit onderwerp te woord staan, maar dat deze agenten jong waren en misschien daarom hem toch te woord stonden. Ze lieten niet het achterste van hun tong zien. Hij weet ook geen namen, want hij kwam ze gewoon tegen op straat. Jay, een drugsgebruiker die hij aanhaalt in zijn stuk vond hij geen betrouwbare bron. "Hij spreekt uit zijn eigen ervaring, maar zegt misschien volgende keer weer wat anders."

Bronanalyse verhaal 2

Auteur: Christio Wijnhard

M/V: man

Opleiding: /

Leeftijd: 39

Titel stuk: Suriname snuift! Een verslavende gewoonte.

Medium: Parbode

Genre: achtergrondverhaal

Mailadres auteur: christiowijnhard@gmail.com

Gebruikte bronnen: 4	Pagina/kolom :	Soort info:	Soort bron:	Omschrijving soort bron:	Opmerkelijk	Informatie die mist: Er worden een aantal feiten genoemd, over bijvoorbeeld de kosten van het product, de fabrikant, het Nationaal Archief wordt genoemd. Maar hier is allemaal geen bron bij vermeld.
Claudine	/	Ervaring	Persoon	Ervaringsdeskundige		Beoordeling bronnen: De verhouding formele/informele bronnen is gelijk. Maar het zou goed zijn om een producent van het product aan het woord te laten. M/V verhouding: 2 mannen, 2 vrouwen. Alleen zijn de ervaringsdeskundige beiden vrouw, dat geeft een scheef beeld van de gebruikers.
Anjoney Jakaoemo	/	Ervaring	Persoon	Ervaringsdeskundige		
Kamps	/	Mening	Persoon	Deskundige		
Rhandir Nanda	/	Mening	Persoon	Deskundige		

Topiclijst interview naar researchstijlen verhaal 2

Deel 1 Reconstructie

Hoe is verhaal 2 tot stand gekomen?

- Welke zoekactiviteiten (gericht en ongericht)?
- Welke informatie gezocht?
- Welke bronnen gevonden?

1. Idee/invallshoek voor verhaal

De auteur werd vanuit Nederland via via benaderd door de onderzoeker Kamps. Hij vond het een boeiend onderwerp, en heeft het voorgedragen aan Parbode magazine. Het doel van het artikel was om de verslaving aan het licht te brengen. Het snuiven van de flesjes is namelijk zo normaal dat niemand het als verslaving ziet. Ook vindt de auteur het taboe op de psychiatrie een boeiend gegeven. Veel mensen pakken niet hun probleem aan, maar grijpen naar een flesje Shilling Oil.

2. Oriëntatie op onderwerp

Het onderzoek dat de auteur heeft verricht is het opzoeken van feiten over deze mogelijke verslaving, en het spreken met de deskundigen, onderzoeker Kamps en de psychiater Nanda.

3. Gericht zoeken naar informatie van bronnen voor productie.

Een van de bronnen was een bekende van hem, al had hij nog nooit met haar gesproken over dit onderwerp. Via deze bron kwam hij ook op een tweede gebruikster van Shilling Oil. Daarnaast is hij ook bij de winkel Soeng Ngie langs geweest om meer informatie over de Shilling Oil te krijgen.

4. Checken

De auteur heeft het internet gebruikt om informatie over bedrijven te checken. Hij kwam er zo achter dat menthol verslavend werkt, hij heeft dit dubbel gecheckt bij de psychiater.

5. Bewaren en opslag van materiaal?

/

Deel 2 Betrouwbaarheid van bronnen en informatie

1. Check je de informatie die je in openbare bronnen/op internet vond? Gebruik voorbeelden uit de bronanalyse! Begin met feitelijke info. Hoe ga je na of het klopt?

De auteur heeft de beweringen van de onderzoeker Kamps gecheckt bij psychiater Nanda. Ook heeft hij veel feiten dubbel gecheckt. Zo heeft hij bijvoorbeeld vragen nog een keer gesteld om te kijken of er de tweede keer hetzelfde antwoord uitkwam en heeft hij dubbel gecheckt of hij de naam van de bron mocht gebruiken. Ze gaf beide keren dezelfde antwoorden.

2. Hoe beoordeel je betrouwbaarheid van mondelinge bronnen? Gebruik de bronnen uit de drie verhalen.

De auteur vond de bron uit zijn eigen netwerk zeer betrouwbaar, omdat haar verhaal klopte met het gedrag dat hij van haar kende. De tweede bron die hij via de eerst bron had, vond hij minder betrouwbaar, omdat hij dacht dat zij toch verslaafd was. Hij had geen background check gedaan over de onderzoeker Kamps, daarom heeft hij meer van wat hij zei gecheckt op internet. Toch vond hij deze bron betrouwbaar. De psychiater vond hij zeer betrouwbaar omdat die al veel informatie had opgezocht, zelfs te veel (technische) informatie die hij niet allemaal kon gebruiken.

Bronanalyse verhaal 3

Auteur: Christio Wijnhard

M/V: man

Opleiding: /

Leeftijd: 39

Titel stuk: Vooruit met behoud van cultuur en natuur

Medium: De Ware Tijd

Genre: achtergrondverhaal

Mailadres auteur: christiowijnhard@gmail.com

Gebruikte bronnen: 8	Kolom:	Soort info:	Soort bron:	Omschrijving soort bron:	Opmerkelijk	<p>Informatie die mist: Het stuk zou nog beter zijn als het ondersteund werd door cijfers, bijvoorbeeld van de bevolking, op het gebied van educatie, etc.</p> <p>Beoordeling bronnen: De verhouding formele/informele bronnen is evenredig.</p> <p>M/V verhouding: 6 mannen, 1 vrouw. Waarschijnlijk heeft dit ermee te maken dat er geen vrouwelijke autoriteiten op dit gebied zijn. De auteur heeft wel zowel een mannelijke als vrouwelijke ervaringsdeskundige aan het woord gelaten.</p>
Granman Aptuk Noewahe	6 19 20	Ervaring Mening Ervaring	Persoon	Autoriteit		
Johan Neni	7 8	Mening Mening	Persoon	Gedupeerde		
Carlos Welisiwen	9 10 11	Mening Ervaring Ervaring	Persoon	Ervaringsdeskundige		
Debbie Merenke	11	Ervaring	Persoon	Ervaringsdeskundige		
Van de Gronden	14 14 21	Feit Mening Ervaring	Persoon	Autoriteit		
Goedschalk	14 15 16 21	Feit Feit Feit Feit	Persoon	Autoriteit		
Samoe Schelts	17 18 19 20	Ervaring Ervaring Feit Feit	Persoon			

Stichting Kuluwayak	9 16 18	Feit Feit Feit	Stichting	Formele bron		
---------------------	---------------	----------------------	-----------	--------------	--	--

Topiclijst interview naar researchstijlen verhaal 3

Deel 1 Reconstructie

Hoe is verhaal 3 tot stand gekomen?

- Welke zoekactiviteiten (gericht en ongericht)?
- Welke informatie gezocht?
- Welke bronnen gevonden?

1. Idee/invallshoek voor verhaal

De auteur heeft al vaker reisverslagen geschreven, ook vaker over Apetina, en nu ging er een expeditie van het WNF naartoe. De auteur is zelf ook van inheemse afkomst, dus vindt dit een interessant onderwerp. Apetina leeft afgezonderd en één met de natuur, maar willen toch vooruitgang zonder het verlies van cultuur. Deze twee aspect zijn normaal tegenstrijdig, maar komen nu samen voor het behoud van de natuur. Dit is een interessant proces.

2. Oriëntatie op onderwerp

De auteur ging zelf mee op de expeditie. Daarbij observeerde hij, en stelde hij vragen.

3. Gericht zoeken naar informatie van bronnen voor productie.

De auteur kent de mensen van het dorp die in het artikel aan het woord komen, omdat hij er al een paar keer geweest is. Hij vertrouwt de bronnen, omdat zijn van het Wereld Natuurfonds Nederland en het Conservation International Suriname zijn, en die organisaties zich inzetten voor het milieu.

4. Checken

De auteur heeft hoor- en wederhoor toegepast bij verschillende bronnen. Ook heeft hij architectuurtekeningen gezien, is hij erbij geweest toen er verschillende telefoontjes werden gepleegd, en heeft hij naderhand nog een gesprek gehad met de betrokkenen. Ook heeft hij de informatie gecheckt met de informatie uit een ouder artikel van Parbode.

5. Bewaren en opslag van materiaal?

/

Deel 2 Betrouwbaarheid van bronnen en informatie

1. Check je de informatie die je in openbare bronnen/op internet vond? Gebruik voorbeelden uit de bronanalyse! Begin met feitelijke info. Hoe ga je na of het klopt?

De auteur heeft de menselijke bronnen alleen bij de andere menselijke bronnen gecheckt. Hij heeft niet gecheckt of de wetten die volgens Goedschalk en van Gronden waren gewijzigd ook daadwerkelijk waren gewijzigd. Ook heeft hij niet gecheckt of het klopt dat er in Frans Guyana beschermde gebieden zijn waar ook de inheemse bewoners zelf niet mogen jagen. Hij had dit wel willen checken, maar heeft het uiteindelijk voor waarheid aangenomen omdat hij er ook over heeft gepraat met Samoe.

2. Hoe beoordeel je betrouwbaarheid van mondelinge bronnen? Gebruik de bronnen uit de drie verhalen.

Bij een bron (Welisiwen) heeft de auteur hem als zeer betrouwbaar beoordeeld omdat hij "passie heeft gezien" bij de desbetreffende persoon. Een andere bron, Neni, schatte hij minder betrouwbaar in omdat hij "heel eager was om te vertalen", hiervan werd de auteur toch wat wantrouwig. De directeur van WNF (Goedschalk) vond de auteur minder betrouwbaar dan de directeur van CIS (van de Gronden), omdat die eerste "meer in it for the money" zou zijn, en de laatste "meer gevoel had om het voor elkaar te krijgen". De inheemse autoriteiten en bewoners werden door de auteur als "zeer betrouwbaar" gewaardeerd, wellicht door de inheemse afkomst van de auteur zelf.

Bronanalyse verhaal 1

Auteur: Astra de Drie

M/V: vrouw

Opleiding: AHKCO

Leeftijd: /

Titel stuk: Aanta; nierpatiënten in Suriname neemt toe: het begin van het einde

Medium: Asjedie

Genre: nieuwsblog

Mailadres auteur: adrylencio@hotmail.com

Gebruikte bronnen: 4	Kolom:	Soort info:	Soort bron:	Omschrijving soort bron:	Opmerkelijk	Informatie die mist: Het interview met de nierpatiënt had eventueel in de tekst verwoven kunnen worden, waardoor het het verhaal van de arts/assistent en de feiten had kunnen ondersteunen. De krant als bron had vervangen kunnen worden door een wetenschappelijk onderzoek. Beoordeling bronnen: Er zijn meer formele (3) dan informele (1) bronnen aan het woord gekomen. Omdat alle formele bronnen een ander facet belichten is er geen sprake van een scheve verhouding.. M/V verhouding: 2 mannen, 1 vrouw.
De Ware Tijd	1	Feit	Document	Artikel uit dagblad		
Sandra Anipa	5	Feit	Persoon	Deskundige		
Dr. Punwasi	5 6	Mening Feit	Persoon	Deskundige		
Dhr. Karamantana	7	Ervaring	Geluid/persoon	Ervaringsdeskundige	Dit interview was een geluidsfragment, en niet uitgeschreven.	

Topiclijst interview naar researchstijlen verhaal 1

Deel 1 Reconstructie

Hoe is verhaal 1 tot stand gekomen?

- Welke zoekactiviteiten (gericht en ongericht)?
- Welke informatie gezocht?
- Welke bronnen gevonden?

1. Idee/invallshoek voor verhaal

De auteur las in de krant (De Ware Tijd & Starnews) over twee internisten. Ze was erg nieuwsgierig naar de cijfers, hoe erg het gesteld is met de nierpatiënten in Suriname, en wat een dialyse proces inhoud.

2. Oriëntatie op onderwerp

Krantenartikelen over dit onderwerp lezen.

3. Gericht zoeken naar informatie van bronnen voor productie.

Op bezoek bij het niercentrum in Paramaribo, en informatie uit De Ware Tijd en Starnews halen.

4. Checken

De auteur heeft de feiten uit de kranten gecheckt bij de internist.

5. Bewaren en opslag van materiaal?

/

Deel 2 Betrouwbaarheid van bronnen en informatie

1. Check je de informatie die je in openbare bronnen/op internet vond? Gebruik voorbeelden uit de bronanalyse! Begin met feitelijke info. Hoe ga je na of het klopt?

De feiten die zij in de kranten vond heeft zij naast de internist ook op www.nieren.com gecheckt. De internist is medeoprichter van de website. De beweringen/uitspraken van de nierspecialist en de dialyse assistent heeft zij niet gecheckt, omdat zij ervan ging dat zij deskundig waren.

2. Hoe beoordeel je betrouwbaarheid van mondelinge bronnen? Gebruik de bronnen uit de drie verhalen.

De auteur beoordeelt de krantenartikels als redelijk betrouwbaar. Zij vindt dat De Ware Tijd niet serieus genoeg heeft bericht, terwijl het een ernstig probleem was. Hetzelfde geldt voor Starnews. De auteur vindt dat dit onderwerp twee maal per maand aangehaald moet worden. De dialyse assistent beschouwd de auteur als betrouwbaar, maar minder dan de specialist (die beoordeelt zij als zeer betrouwbaar), omdat ze dacht dat de assistent misschien bang was om bepaalde dingen te zeggen. De nierpatiënt is betrouwbaar, maar de auteur maakt wel de kanttekening dat het een mening is, en dat elke patiënt het weer anders kan ervaren.

Bronanalyse verhaal 2

Auteur: Astra de Drie

M/V: vrouw

Opleiding: AHKCO

Leeftijd: /

Titel stuk: Alle hens aan dek voor ondernemend Suriname

Medium: Parbode

Genre: achtergrondverhaal

Mailadres auteur: adrylencio@hotmail.com

Gebruikte bronnen: 3	Kolom:	Soort info:	Soort bron:	Omschrijving soort bron:	Opmerkelijk	Informatie die mist: Er worden enkel feiten genoemd in het artikel. Enige duiding van deze feiten door een expert zou dit stuk ten goede komen.
Mr. Zjang	/	Feit	Persoon	Autoriteit		Beoordeling bronnen: Er zijn enkel formele bronnen gebruikt in het artikel. M/V verhouding: 2 mannen.
Clifford Marica	/	Feit	Persoon	Autoriteit		
Kamer van Koophandel en Fabrieken	/	Feit	Instelling	Formele bron		

Topiclijst interview naar researchstijlen verhaal 2

Deel 1 Reconstructie

Hoe is verhaal 2 tot stand gekomen?

- Welke zoekactiviteiten (gericht en ongericht)?
- Welke informatie gezocht?
- Welke bronnen gevonden?

1. Idee/invallshoek voor verhaal

De auteur had al eerder een bericht geschreven over dit onderwerp, toen men bezig was het gebouw te verkopen. Nu wilde zij weten wie het had gekocht.

2. Oriëntatie op onderwerp

De auteur van dit artikel is naar het winkelcentrum gegaan, en heeft zich voorgedaan alsof ze een winkelpand in het gebouw wilde huren, om zo achter de voorwaarden en bedragen te komen.

3. Gericht zoeken naar informatie van bronnen voor productie.

De auteur heeft verschillende mensen geïnterviewd, is naar het winkelcentrum zelf gegaan, heeft gebeld met de Kamer van Koophandel en Fabrieken.

4. Checken

De auteur kon naar eigen zeggen meneer Zjang van de NDP fractie niet natrekken. Wel merkte zij dat hij aan de zaak had meegewerkt, maar dit van zich af probeerde te schuiven. Zjang kon niet aangeven wanneer hij stukken had vertaald en of hij ook had vertaald tussen de koper en verkoper.

5. Bewaren en opslag van materiaal?

/

Deel 2 Betrouwbaarheid van bronnen en informatie

1. Check je de informatie die je in openbare bronnen/op internet vond? Gebruik voorbeelden uit de bronanalyse! Begin met feitelijke info. Hoe ga je na of het klopt?

Volgens de auteur kon zij de informatie niet checken omdat het om uitspraken ging.

2. Hoe beoordeel je betrouwbaarheid van mondelinge bronnen? Gebruik de bronnen uit de drie verhalen.

De auteur beschouwde de Kamer van Koophandel en Fabrieken als uiterst betrouwbaar “want alles staat in het systeem”. Mr. Zjang werd niet als betrouwbaar ingeschat: “hij was erg voorzichtig, had het gevoel dat hij niet alles vertelde, ‘vergat’ de telefoon op te nemen, en weigerde een bevestiging te geven van zijn verhaal. Ook gaf hij verschillende antwoorden op dezelfde vragen.” Mr. Marica wordt als “redelijk betrouwbaar” beschouwd: “Volgens meneer Marica kon hij niet veel informatie geven omdat dingen ook voor hem werden verborgen. Ik geloof dit wel, want hij was tegen de verkoop.”

Bronanalyse verhaal 3

Auteur: Astra de Drie

M/V: vrouw

Opleiding: AHKCO

Leeftijd: /

Titel stuk: Doden bij brand wordt dramatischer

Medium: Parbode

Genre: achtergrondverhaal

Mailadres auteur: adrylencio@hotmail.com

Gebruikte bronnen: 6	Kolom:	Soort info:	Soort bron:	Omschrijving soort bron:	Opmerkelijk	<p>Informatie die mist: Er zouden eventueel nog slachtoffers van brand aan het woord kunnen komen, om ook die kant van de situatie te belichten.</p> <p>Beoordeling bronnen: Er worden enkel formele bronnen aan het woord gelaten. Het zou goed zijn om een informele bronnen zoals slachtoffers van brand aan het woord te laten.</p> <p>M/V verhouding: Er komt enkel één man aan het woord..</p>
Ulrich Coats	2 3 4	Feit Ervaring Feit+ervaring	Persoon	Voorlichter	Deze auteur vermeld netjes alle gebruikte	
Website KBS	2 3 5	Feit Feit Feit	Document	Website	bronnen onder haar artikel, ook al komen	
Starnieuws 7 maart 2016	/	Feit	Document	Artikel uit dagblad	deze bronnen niet aan het	
Starnieuws 15 januari 2016	/	Feit	Document	Artikel uit dagblad	woord in het artikel zelf.	
Waterkant 14 augustus 2015	/	Feit	Document	Artikel van nieuwssite		
De West 21 oktober 2015	/	Feit	Document	Artikel uit dagblad		

Topiclijst interview naar researchstijlen verhaal 3

Deel 1 Reconstructie

Hoe is verhaal 3 tot stand gekomen?

- Welke zoekactiviteiten (gericht en ongericht)?
- Welke informatie gezocht?
- Welke bronnen gevonden?

1. Idee/invallshoek voor verhaal

“Observaties leidden ertoe dat ik zelf zag dat er vaak mensen dood gingen door brand.”

2. Oriëntatie op onderwerp

Krantenberichten lezen.

3. Gericht zoeken naar informatie van bronnen voor productie.

“Ik heb enkel de brandweervoorlichter en de website die hij mij gaf gebruikt voor deze productie.”

4. Checken

“Ik heb de feiten gecheckt door berichten uit de media te verzamelen. Zo zei Ulrich bijvoorbeeld dat er in 2013 tien gevallen waren, maar zag ik in de berichtgeving dat dit er meer waren.”

5. Bewaren en opslag van materiaal?

/

Deel 2 Betrouwbaarheid van bronnen en informatie

1. Check je de informatie die je in openbare bronnen/op internet vond? Gebruik voorbeelden uit de bronanalyse! Begin met feitelijke info. Hoe ga je na of het klopt?

De auteur gebruikte enkel de website die de voorlichter haar gaf en krantenberichten om informatie te checken.

2. Hoe beoordeel je betrouwbaarheid van mondelinge bronnen? Gebruik de bronnen uit de drie verhalen.

De voorlichter werd als “matig betrouwbaar” beoordeeld: “Hij was heel voorzichtig en gaf geen cijfers.” Ook de website van KBS werd als matig betrouwbaar gezien: “Het cijfermateriaal klopte niet.” De kranten/nieuwssites Starnieuws, Waterkant en De West werden als betrouwbaar beschouwd: “Ze houden het goed bij.”

Bronanalyse verhaal 1

Auteur: Julian Neijhorst

M/V: man

Opleiding: Economie

Leeftijd:

Titel stuk: Een ware hel. Vechtscheidingen met 'dokkende' vaders.

Medium: Parbode

Genre: Achtergrondverhaal

Mailadres auteur: julian_neijhorst@hotmail.com

Gebruikte bronnen: 7	Pagina/kolom :	Soort info:	Soort bron:	Omschrijving soort bron:	Opmerkelijk	<p>Informatie die mist: Het artikel gaat erover dat vaders moeten betalen bij scheidingen, maar er worden geen vaders aan het woord gelaten. Dat zou eventueel een goede toevoeging kunnen zijn.</p> <p>Beoordeling bronnen: Er worden in dit artikel 5 formele, en 2 informele bronnen gebruikt. Twee informele (mannelijke) bronnen zouden een betere balans creëren.</p> <p>M/V verhouding: Er komen 3 vrouwen aan het woord een geen man. Mannelijke bronnen zouden zeker een toevoeging zijn gezien het onderwerp van het artikel.</p>
Algemeen Bureau voor de Statistiek (komt uit De Ware Tijd)	/	Feit	Document	Gegevens uit databank		
Dagblad Suriname	/	Feit	Document	Artikel uit dagblad		
Human Rights Rapport US	/	Feit	Document	Onderzoeksrapport		
Laxmi (schuilnaam)	/	Ervaring	Persoon	Slachtoffer		
Alida (schuilnaam)	/	Ervaring	Persoon	Slachtoffer		
Jennifer Geerlings-Simons	/	Feit	Persoon	Autoriteit		
De West	/	Feit	Document	Artikel uit dagblad		

Topiclijst interview naar researchstijlen verhaal 1

Deel 1 Reconstructie

Hoe is verhaal 1 tot stand gekomen?

- Welke zoekactiviteiten (gericht en ongericht)?
- Welke informatie gezocht?
- Welke bronnen gevonden?

1. Idee/invallshoek voor verhaal

De auteur noemt de invalshoek van dit artikel “merkwaardig”, omdat het niet de bedoeling was om zo’n artikel te schrijven. “Laxmi kwam toevallig langs de redactie en deed haar verhaal. Zij verzocht wel om anoniem te blijven. De insteek van dit verhaal was om een achtergrondverhaal te schrijven.”

2. Oriëntatie op onderwerp

“Ik heb mij georiënteerd door te surfen op het internet.”

3. Gericht zoeken naar informatie van bronnen voor productie.

“Ik heb voor dit verhaal mijn netwerk geraadpleegd, en een aantal kennissen gebeld. Daarbij heb ik het internet geraadpleegd, én een stuk dat ik zelf eerder voor De West had geschreven.”

4. Checken

“Ik heb wel een aantal dingen gecheckt, maar het was een ‘one on one’ interview, dus ik kon het niet bij veel mensen checken. Ik heb wel wat cijfers over huwelijken gecheckt bij een andere bron (ik weet niet meer welke bron). Veel feiten heb ik niet nagekomen.”

5. Bewaren en opslag van materiaal?

/

Deel 2 Betrouwbaarheid van bronnen en informatie

- 1. Check je de informatie die je in openbare bronnen/op internet vond? Gebruik voorbeelden uit de bronanalyse! Begin met feitelijke info. Hoe ga je na of het klopt?**

“Het verhaal van Laxmi kon ik checken door documenten die zij mij liet zien op de redactie. Ik heb het verhaal van Alida niet gecheckt, omdat zij een familiale bron is, en ik weet dat haar verhaal klopt.”

2. Hoe beoordeel je betrouwbaarheid van mondelinge bronnen? Gebruik de bronnen uit de drie verhalen.

Laxmi werd beschouwd als een zeer betrouwbare bron doordat zij documenten mee had die haar verhaal bevestigden; “ook moest ze huilen toen ze haar verhaal deed”. Omdat Alida een familiale bron was werd zij ook als “uiterst betrouwbaar” beoordeeld. Assembleevoorzitter Jennifer Geerlings kreeg door haar hoge functie ook de stempel “uiterst betrouwbaar”, evenals het Amerikaanse Human Rights Report. Dagblad Suriname en de cijfers van het Algemeen Bureau voor de Statistiek, afkomstig uit De Ware Tijd, werden echter als matig betrouwbaar beoordeeld omdat “de kranten in Suriname over het algemeen niet zeer betrouwbaar zijn”.

Bronanalyse verhaal 2

Auteur: Julian Neijhorst
M/V: man
Opleiding: Economie
Leeftijd:

Titel stuk: Lucratieve business? Pakketdiensten.
Medium: Parbode
Genre: Achtergrondverhaal
Mailadres auteur: julian_neijhorst@hotmail.com

Gebruikte bronnen:	Pagina/kolom :	Soort info:	Soort bron:	Omschrijving soort bron:	Opmerkelijk	Informatie die mist: Er worden een aantal feiten genoemd, over bijvoorbeeld kosten en beleid. Maar hier is allemaal geen bron bij vermeld, of hoor- en wederhoor op toegepast. Dit zou het artikel wel verrijken. Beoordeling bronnen: Er komen slechts formele bronnen aan het woord. M/V verhouding: 2 mannen.
Egon Audhoe	/	Ervaring + feit	Persoon	Deskundige	Het artikel is	
Hendrik Djahadi	/	Ervaring + feit	Persoon	Deskundige	vrij lang, maar er zijn slechts	
Mededelingen havendouane	/	Feit	Document	Autoriteit	drie bronnen gebruikt.	

Topiclijst interview naar researchstijlen verhaal 2

Deel 1 Reconstructie

Hoe is verhaal 2 tot stand gekomen?

- Welke zoekactiviteiten (gericht en ongericht)?
- Welke informatie gezocht?
- Welke bronnen gevonden?

1. Idee/invallshoek voor verhaal

“Een columniste had het over de dreigende terugkeer van de jaren tachtig, toen mensen uit Holland pakketjes kregen om in Suriname te overleven. Nog geen week later was er een ondernemersavond bij de Kamer van Koophandel en Fabrieken (KKF), waar het over de kostenwet ging.”

2. Oriëntatie op onderwerp

“Ik heb mij voornamelijk op internet georiënteerd.”

3. Gericht zoeken naar informatie van bronnen voor productie.

“Naast het zoeken naar informatie op internet heb ik meneer Audhoe benaderd op de ondernemersavond van de KKF. Verder heb ik veel informatie gebruikt van de powerpointpresentatie die hij die avond gaf. Ook heb ik pakketdienstverleners gebeld of ik mocht langskomen.”

4. Checken

“Ik heb de mail van de havendouane door meneer Audhoe laten checken. Hij vindt het belangrijk, want hij kent dergelijke mededelingen van de douane. Ik zag er niet de noodzaak van in om de feiten op andere manieren te checken. Ik ken Suriname goed, dus ik was niet verbaasd over de gevonden informatie.”

5. Bewaren en opslag van materiaal?

/

Deel 2 Betrouwbaarheid van bronnen en informatie

1. Check je de informatie die je in openbare bronnen/op internet vond? Gebruik voorbeelden uit de bronanalyse! Begin met feitelijke info. Hoe ga je na of het klopt?

“Ik heb gecheckt wat meneer Audhoe bij andere mediabedrijven heeft gesteld.”

2. Hoe beoordeel je betrouwbaarheid van mondelinge bronnen? Gebruik de bronnen uit de drie verhalen.

De auteur schat Audhoe in als betrouwbaar: “Ik twijfel niet aan de cijfers, maar in de ondernemerswereld wordt er nogal eens wat aangedikt.” Ook Djahadi wordt gezien als “betrouwbaar”: “Het was een heel open gesprek, hij liet ook de documenten inzien.” De douane is zelfs “uiterst betrouwbaar”: “Ik heb vertrouwen in de informatie die zij verstrekken aan de klanten.”

Bronanalyse verhaal 3

Auteur: Julian Neijhorst

M/V: man

Opleiding: Economie

Leeftijd:

Titel stuk: Alle hens aan dek voor ondernemend Suriname.

Medium: Parbode

Genre: Achtergrondverhaal

Mailadres auteur: julian_neijhorst@hotmail.com

Gebruikte bronnen:	Pagina/kolom :	Soort info:	Soort bron:	Omschrijving soort bron:	Opmerkelijk	
Howard Vasilda	/	Mening + feit	Persoon	Woordvoerder		Informatie die mist: Er worden een aantal feiten genoemd, over bijvoorbeeld de kosten van het product, de fabrikant, het Nationaal Archief wordt genoemd. Maar hier is allemaal geen bron bij vermeld. Beoordeling bronnen: De verhouding formele/informele bronnen is gelijk. Maar het zou goed zijn om een producent van het product aan het woord te laten. M/V verhouding: 2 mannen, 2 vrouwen. Alleen zijn de ervaringsdeskundige beide vrouw, dat geeft een scheef beeld van de gebruikers.
Sham Binda	/	Mening + feit	Persoon	Formele bron		
Peggy en Royston Hitze	/	Ervaring + feit	Persoon	Ervaringsdeskundigen		
Clifford Marica	/	Feit	Persoon	Formele bron		

Topiclijst interview naar researchstijlen verhaal 3

Deel 1 Reconstructie

Hoe is verhaal 3 tot stand gekomen?

- Welke zoekactiviteiten (gericht en ongericht)?
- Welke informatie gezocht?
- Welke bronnen gevonden?

1. Idee/invallshoek voor verhaal

“Ik wil dat de Parbode in de gemeenschap staat, dus koos ik voor het thema economie, want dat is nu eenmaal een hot item in Suriname. De insteek was: Hoe doen ondernemers het in deze tijd? Daarvoor wilde ik praten met de voorzitter van de KKF.”

2. Oriëntatie op onderwerp

“Ik heb een beetje gebruik gemaakt van internet, zo heb ik bijvoorbeeld de geschiedenis van dollarisatie opgezocht. Maar ik heb verder zelf al veel kennis van de Surinaamse economie.”

3. Gericht zoeken naar informatie van bronnen voor productie.

“Ik ben twee keer naar een ondernemersavond van de KKF geweest, en naar de lezing die meneer Shams Binda heeft gegeven. Hier heb ik gericht contacten gelegd met mensen die verstand hebben van dit onderwerp.”

4. Checken

“Ik heb de feiten niet echt gecheckt, ik weet zelf heel goed hoe het zit.”

5. Bewaren en opslag van materiaal?

/

Deel 2 Betrouwbaarheid van bronnen en informatie

1. Check je de informatie die je in openbare bronnen/op internet vond? Gebruik voorbeelden uit de bronanalyse! Begin met feitelijke info. Hoe ga je na of het klopt?

“Ik heb wat dingen gecheckt aan de hand van stukken die ik zelf eerder heb geschreven.”

2. Hoe beoordeel je betrouwbaarheid van mondelinge bronnen? Gebruik de bronnen uit de drie verhalen.

“Ik vond Vasilda zeer betrouwbaar; alles wat hij zei is zó herkenbaar. Hetzelfde geldt voor het echtpaar Hitze, heel herkenbaar. Binda vond ik echter matig betrouwbaar, die man wil graag dat er dollarisatie komt, en daarom schildert hij het zo positief af. Alleen maar om het te realiseren, negatieve zaken worden nauwelijks belicht.”

Bronanalyse verhaal 1

Auteur: Vanessa Koster

M/V: vrouw

Opleiding: /

Leeftijd: /

Titel stuk: Leven in een internaat

Medium: Parbode

Genre: Achtergrondverhaal

Mailadres auteur: nessa_michelle@live.com

Gebruikte bronnen: 3	Pagina/kolom :	Soort info:	Soort bron:	Omschrijving soort bron:	Opmerkelijk	Informatie die mist: Er worden een aantal feiten genoemd, maar daarbij wordt geen expliciete bron vermeld. Het spreken met bijvoorbeeld een medewerker van een internaat zou het stuk informatief aanvullen. Beoordeling bronnen: Het stuk is slechts gebaseerd op informele bronnen aangevuld met wat cijfers van het internet. M/V verhouding: 2 vrouwen. De ervaringsdeskundigen zijn beide vrouw, dat geeft een scheef beeld van de gebruikers.
Karin Madkarja	/	Ervaring	Persoon	Geduceerde		
Tamara Abiola Poeketie	/	Ervaring	Persoon	Geduceerde		
Internet (weet de specifieke website niet meer)	/	Feit	Document	Webpagina		

Topiclijst interview naar researchstijlen verhaal 1

Deel 1 Reconstructie

Hoe is verhaal 1 tot stand gekomen?

- Welke zoekactiviteiten (gericht en ongericht)?
- Welke informatie gezocht?
- Welke bronnen gevonden?

1. Idee/invallshoek voor verhaal

De auteur wilde meer weten hoe het was om in een internaat te leven, en wat de bewoners van internaten meemaken.

2. Oriëntatie op onderwerp

De auteur heeft eerst mensen gevraagd van wie ze wist dat ze in een internaat woonden. Deze personen wilden niet (graag) praten “omdat ze bang waren om er uitgezet te worden. Er gebeuren daar ook vreemde dingen.”

3. Gericht zoeken naar informatie van bronnen voor productie.

De auteur ging naar een internaat toe om meer informatie te vergaren, zij werd daar echter weggestuurd.

4. Checken

De auteur heeft vooral “algemene kennis” gebruikt bij het schrijven van dit stuk. De cijfers heeft ze van het internet, maar ze weet niet meer precies van welke site.

5. Bewaren en opslag van materiaal?

/

Deel 2 Betrouwbaarheid van bronnen en informatie

1. Check je de informatie die je in openbare bronnen/op internet vond? Gebruik voorbeelden uit de bronanalyse! Begin met feitelijke info. Hoe ga je na of het klopt?

De verhalen van de bewoonsters van de internaten zijn niet gecheckt door de auteur. Karin kende zij persoonlijk, Tamara niet. Ook de cijfers van de website zijn niet gecheckt.

2. Hoe beoordeel je betrouwbaarheid van mondelinge bronnen? Gebruik de bronnen uit de drie verhalen.

De bron Karin, al bekend bij de auteur, wordt als “zeer betrouwbaar” geclassificeerd. “Veel dingen die zij vertelde heb ik ook al van andere mensen gehoord.” De bron Tamara werd als minder betrouwbaar ingeschat: “Er kwam achteraf kritiek van de familie, dat alles niet zo gebeurd was als zij heeft verteld.” De site over internaten die de auteur heeft geraadpleegd werd als betrouwbaar ingeschat: “de site werd goed bijgehouden.”

Bronanalyse verhaal 2

Auteur: Vanessa Koster
Suriname'

M/V: vrouw

Opleiding: /

Leeftijd: /

Titel stuk: Lua Matos, de energieke sambadanseres. 'Ik hoop dat Samba zich verder ontwikkeld in

Medium: Parbode

Genre: Achtergrondverhaal

Mailadres auteur: nessa_michelle@live.com

Gebruikte bronnen: 5	Pagina/kolom :	Soort info:	Soort bron:	Omschrijving soort bron:	Opmerkelijk	Informatie die mist: Er worden een aantal ervaringen van sambadanseresen verteld, maar het verhaal bevat verder geen cijfers op het gebied van sambadans. Beoordeling bronnen: Er worden alleen maar informele bronnen gebruikt. Het onderwerp leent zich echter ook minder goed voor formele bronnen. M/V verhouding: 5 vrouwen. Alle ervaringsdeskundigen zijn vrouwen, er zijn echter ook alleen maar vrouwelijke danseresen in de dansgroep.
Lua	/	Ervaring/feit	Persoon	Ervaringsdeskundige		
Lillian	/	Ervaring	Persoon	Ervaringsdeskundige		
Mairy	/	Ervaring	Persoon	Ervaringsdeskundige		
Francis	/	Ervaring	Persoon	Ervaringsdeskundige		
Kelly	/	Ervaring	Persoon	Ervaringsdeskundige		

Topiclijst interview naar researchstijlen verhaal 2

Deel 1 Reconstructie

Hoe is verhaal 2 tot stand gekomen?

- Welke zoekactiviteiten (gericht en ongericht)?

- Welke informatie gezocht?
- Welke bronnen gevonden?

1. Idee/ invalshoek voor verhaal

De auteur wilde weten wat een sambadans nu eigenlijk is. “Ik wilde naar voren brengen dat het geen erotische dans is.”

2. Oriëntatie op onderwerp

“Ik heb op internet gezocht naar wat samba precies is.”

3. Gericht zoeken naar informatie van bronnen voor productie.

“Ik heb op Facebook gezocht naar de danseressen van de sambagroep, en via Facebook ben ik aan telefoonnummers gekomen.”

4. Checken

“Ik heb de informatie die ik op internet over samba vond gecheckt bij Lua.”

5. Bewaren en opslag van materiaal?

/

Deel 2 Betrouwbaarheid van bronnen en informatie

1. Check je de informatie die je in openbare bronnen/op internet vond? Gebruik voorbeelden uit de bronanalyse! Begin met feitelijke info. Hoe ga je na of het klopt?

“Ik heb geen feiten gecheckt voor dit verhaal. Dat leek me niet nodig, want het gaat over een ervaring.”

2. Hoe beoordeel je betrouwbaarheid van mondelinge bronnen? Gebruik de bronnen uit de drie verhalen.

Alle bronnen werden als “zeer betrouwbaar” beoordeeld. “Het is háár ervaring, dus dat geloof ik dan wel.”

Bronanalyse verhaal 3

Auteur: Vanessa Koster

M/V: vrouw

Opleiding: /

Leeftijd: /

Titel stuk: Hermitage Mall. Nog steeds een behaaglijke plek?

Medium: Parbode

Genre: Achtergrondverhaal

Mailadres auteur: nessa_michelle@live.com

Gebruikte bronnen:	Pagina/kolom :	Soort info:	Soort bron:	Omschrijving soort bron:	Opmerkelijk	<p>Informatie die mist: Er worden een aantal feiten genoemd, bijvoorbeeld over de gebeurtenissen bij de mall, maar hier worden geen bronnen bij genoemd.</p> <p>Beoordeling bronnen: De enige bronnen die de auteur expliciet noemt zijn informele bronnen. Formele bronnen als winkeleigenaren of politie zouden het verhaal zeker verrijken.</p> <p>M/V verhouding: 5 mannen, 2 vrouwen.</p>
Sergio Imojosa	/	Mening	Persoon	Vox pop		
Biontivaro Alasa	/	Mening	Persoon	Vox pop		
Javier Tjaaroeme	/	Mening	Persoon	Vox pop		
Denielson Bamoeje	/	Mening	Persoon	Vox pop		
Diego Lape	/	Mening	Persoon	Vox pop		
Mariska Mauda	/	Mening	Persoon	Vox pop		
Ansje Philander	/	Mening	Persoon	Vox pop		

Topiclijst interview naar researchstijlen verhaal 3

Deel 1 Reconstructie

Hoe is verhaal 3 tot stand gekomen?

- Welke zoekactiviteiten (gericht en ongericht)?
- Welke informatie gezocht?
- Welke bronnen gevonden?

1. Idee/invallshoek voor verhaal

“Ik heb dit artikel geschreven met jongeren als insteek. Vroeger kon je bijna elk weekend een artikel lezen over een steekpartij. Ik was benieuwd hoe jongeren daarover dachten.”

2. Oriëntatie op onderwerp

“Ik ben een aantal keer naar de mall geweest om te zien hoe het daar gaat.”

3. Gericht zoeken naar informatie van bronnen voor productie.

“Toen ik in de mall was ben ik op zoek gegaan naar mensen die ik kon interviewen. Dit zijn alleen maar bezoekers geweest, ik kon niet met de manager van de mall in contact komen.”

4. Checken

“De feiten heb ik vooral uit de krant, ik weet niet meer welke. Ik heb wel een poging gedaan om ze te checken, maar het is moeilijk om bij de politie informatie te krijgen. Ik hoorde wel van iemand die ik ken dat die jongen uit het artikel nog is opgesloten.”

5. Bewaren en opslag van materiaal?

/

Deel 2 Betrouwbaarheid van bronnen en informatie

1. Check je de informatie die je in openbare bronnen/op internet vond? Gebruik voorbeelden uit de bronanalyse! Begin met feitelijke info. Hoe ga je na of het klopt?

“Ik heb de mallbezoekers niet gecheckt, het ging immers om hun meningen.”

2. Hoe beoordeel je betrouwbaarheid van mondelinge bronnen? Gebruik de bronnen uit de drie verhalen.

Alle zeven bronnen worden als “zeer betrouwbaar” beschouwd: “Het zijn tenslotte hun meningen, daar kan ik niets aan afdoen.”

Bronanalyse verhaal 1

Auteur: Marion Poll

M/V: vrouw

Opleiding: MA Communicatie en informatiewetenschappen; specialisatie Journalistiek aan de Vrije Universiteit van Amsterdam

Leeftijd: /

Titel stuk: Aan stilzitten kan ik niet wennen

Medium: Parbode

Genre: Rubriek

Mailadres auteur: marionpoll@gmail.com

Gebruikte bronnen:	Pagina/kolom :	Soort info:	Soort bron:	Omschrijving soort bron:	Opmerkelijk	Informatie die mist: Er wordt slechts één persoon geïnterviewd. Wellicht zou het verhaal aangevuld kunnen worden met informatie van anderen die iets over de bron vertellen.
Mina Biekhram-Soedhoe	/	Ervaring	Persoon	Gewone burger		Beoordeling bronnen: Er wordt slechts een informele bron gebruikt. M/V verhouding: 1 bron.

Topiclijst interview naar researchstijlen verhaal 1

Deel 1 Reconstructie

Hoe is verhaal 1 tot stand gekomen?

- Welke zoekactiviteiten (gericht en ongericht)?
- Welke informatie gezocht?
- Welke bronnen gevonden?

1. Idee/invallshoek voor verhaal

“Ik heb dit stuk geschreven voor een rubriek, genaamd Stonfutu. In deze rubriek wordt er iemand van over de 80 geïnterviewd, en is de insteek om Surinamers te laten zien hoe het vroeger ging.”

2. Oriëntatie op onderwerp

“In Guyana kwam ik acht nichten tegen die mij vertelden over hun oma. Toen heb ik contactgegevens gekregen en een afspraak gemaakt.”

3. Gericht zoeken naar informatie van bronnen voor productie.

“Ik ben bij mevrouw op bezoek gegaan. Verder heb ik geen informatie gezocht.”

4. Checken

“Ik weet wel hoe de tijdlijn van de Surinaamse en Nederlandse geschiedenis in elkaar zit, zoals de bevrijding en de bijbehorende jaartallen, dus dat hoefde ik niet te checken.”

5. Bewaren en opslag van materiaal?

/

Deel 2 Betrouwbaarheid van bronnen en informatie

1. Check je de informatie die je in openbare bronnen/op internet vond? Gebruik voorbeelden uit de bronanalyse! Begin met feitelijke info. Hoe ga je na of het klopt?

“Er waren drie dochters bij het interview die de verhalen konden bevestigen. Daarnaast waren er foto's met aantekeningen die ik kon inzien.”

2. Hoe beoordeel je betrouwbaarheid van mondelinge bronnen? Gebruik de bronnen uit de drie verhalen.

“Ik zou de bron als betrouwbaar inschatten, niet zéér betrouwbaar, want ze was al op leeftijd. Dit kan het verhaal toch beïnvloeden.”

Bronanalyse verhaal 2

Auteur: Marion Poll

M/V: vrouw

Opleiding: MA Communicatie en informatiewetenschappen; specialisatie Journalistiek aan de Vrije Universiteit van Amsterdam

Leeftijd: /

Titel stuk: De stekker is eruit

Medium: Parbode

Genre: Rubriek

Mailadres auteur: marionpoll@gmail.com

Gebruikte bronnen:	Kolom:	Soort info:	Soort bron:	Omschrijving soort bron:	Opmerkelijk	<p>Informatie die mist: Dit artikel geeft een compleet beeld van de geschiedenis van Suralco en heeft daarbij voldoende bronnen geraadpleegd .</p> <p>Beoordeling bronnen: De verhouding formele/informele bronnen is redelijk evenredig: 4 informele bronnen en 6 formele bronnen.</p> <p>M/V verhouding: Alle bronnen zijn mannelijke bronnen. Het is echter aannemelijk dat er (vooral in de geschiedenis van) bij Suralco slechts mannen hebben gewerkt, zeker in de top van het bedrijf.</p>
Henk Ramdien	3 4	Feit Feit	Persoon	Autoriteit		
Ruben Halfhuid	7	Feit	Persoon	Autoriteit		
Personeel	/	Ervaring	Personen	Ervaringsdesk undigen		
Oud-personeel	/	Ervaring	Personen	Ervaringsdesk undigen		
Jeffrey Dasar	6 9	Ervaring Ervaring	Persoon	Ervaringsdesk undige		
Andy Lieveld	7 9	Ervaring Ervaring	Persoon	Ervaringsdesk undige		
Archief De West	/	Feit	Document	Archiefstukken		
Archieven	/	Feit	Document	Archiefstukken		

Boek van een oud-Suralco directeur	/	Feit	Document	Boek		
Suralco magazines	/	Feit	Document	Tijdschriften		

Topiclijst interview naar researchstijlen verhaal 2

Deel 1 Reconstructie

Hoe is verhaal 2 tot stand gekomen?

- Welke zoekactiviteiten (gericht en ongericht)?
- Welke informatie gezocht?
- Welke bronnen gevonden?

1. Idee/invallshoek voor verhaal

“Vlak voordat Suralco 100 jaar zou bestaan zou zij haar deuren sluiten. Hiervoor schreef ik een driedelig artikel, waarvan dit het laatste deel was.”

2. Oriëntatie op onderwerp

“Om mij te oriënteren op het onderwerp ben ik in Nederlandse krantenarchieven gedoken, heb ik ‘De Krant van Toen’ geraadpleegd, (oud)werknemers, (oud)directieleden, (oud)vakbondsleden gesproken, heb ik heel veel Stonfutu’s uit Parbode Magazine gelezen, alsmede aanvullende literatuur en Suralco magazines.”

3. Gericht zoeken naar informatie van bronnen voor productie.

“Aan de hand van de krantenarchieven heb ik een tijdlijn gemaakt en heb ik deze geprobeerd aan te vullen met mondelinge verificaties.”

4. Checken

“Door mijn tijdlijn te vergelijken met mondelinge bronnen heb ik gekeken of alles ook echt klopte. Over het algemeen bleek dit wat op schrift stond wel te kloppen met mijn mondelinge interviews.”

5. Bewaren en opslag van materiaal?

/

Deel 2 Betrouwbaarheid van bronnen en informatie

1. Check je de informatie die je in openbare bronnen/op internet vond? Gebruik voorbeelden uit de bronanalyse! Begin met feitelijke info. Hoe ga je na of het klopt?

“Ik heb de ervaringen van personen niet geverifieerd, maar wel het gedoe met de vakbond. Ik heb veel nagebeld, en ook gecheckt in krantenartikelen. Ik werk volgens het credo één bron is geen bron. Maar gelukkig was er aardig wat te vinden.”

2. Hoe beoordeel je betrouwbaarheid van mondelinge bronnen? Gebruik de bronnen uit de drie verhalen.

“Over het algemeen beschouwde ik mijn bronnen als zeer betrouwbaar of betrouwbaar, vooral als zij zelf geen baat bij het vertellen van het verhaal hadden. Bij het personeel zei ongeveer driekwart hetzelfde, dus dat kwam wel overeen. Alleen de Suralco magazines beoordeel ik als matig betrouwbaar, omdat hier gekleurde informatie in staat.”

Bronanalyse verhaal 3

Auteur: Marion Poll

M/V: vrouw

Opleiding: MA Communicatie en informatiewetenschappen; specialisatie Journalistiek aan de Vrije Universiteit van Amsterdam

Leeftijd: /

Titel stuk: Ieder kind is een kind

Medium: Parbode

Genre: Rubriek

Mailadres auteur: marionpoll@gmail.com

Gebruikte bronnen:	Pagina/kolom :	Soort info:	Soort bron:	Omschrijving soort bron:	Opmerkelijk	<p>Informatie die mist: Dit verhaal wordt van voldoende kanten met voldoende bronnen belicht.</p> <p>Beoordeling bronnen: De verhouding formele/informele bronnen is evenredig verdeeld.</p> <p>M/V verhouding: 3 mannen, 3 vrouwen. Er wordt echter niet gerept over vrouwen met lichamelijke beperkingen, dit zou eventueel nog een toevoeging kunnen zijn..</p>
Mark	2 3	Ervaring Ervaring	Persoon	Slachtoffer		
Astrando	2	Ervaring	Persoon	Slachtoffer		
Sylvie Naigi	3	Ervaring	Persoon	Gedupeerde		
Ashwin Chitanie	3 4 6	Feit Ervaring Mening	Persoon	Autoriteit + ervaringsdeskundige		
Maja Themen- Sliggers	5	Feit/ervaring	Persoon	Deskundige		
Sandra Gezius	6	Ervaring	Persoon	Deskundige		
Nelly Mackack	6	Ervaring	Persoon	Deskundige		

Topiclijst interview naar researchstijlen verhaal 3

Deel 1 Reconstructie

Hoe is verhaal 3 tot stand gekomen?

- Welke zoekactiviteiten (gericht en ongericht)?
- Welke informatie gezocht?
- Welke bronnen gevonden?

1. Idee/invallshoek voor verhaal

“Ik had oorspronkelijk een andere invalshoek voor dit artikel, namelijk hoe erg mensen met een beperking het hebben in Suriname. Ik heb toen met mensen gepraat en er uiteindelijk maar wat anders van gemaakt. Er was namelijk geen echte nieuwsaanleiding. Toen ik bij het maatschappelijk werk kwam om te zien wat er gebeurd, viel het me op dat veel instellingen positief waren op wat de regering deed.”

2. Oriëntatie op onderwerp

“Ik ben met een aantal mensen, slachtoffers en maatschappelijk werkers onder andere, gesproken.”

3. Gericht zoeken naar informatie van bronnen voor productie.

“Ik ben gaan praten met Marga Thomen op zoek naar informatie en mogelijke bronnen. Ook ben ik bij het ministerie geweest. Ik heb verschillende daar afspraken gemaakt, een begroting gelezen, en heel lang gewacht voordat ik om tafel mocht. Ook heb ik het ontwikkelingsplan voor 2016 gelezen.”

4. Checken

“Alle informatie heb ik in de overheidsdocumenten gecheckt, of bij meerdere bronnen.”

5. Bewaren en opslag van materiaal?

/

Deel 2 Betrouwbaarheid van bronnen en informatie

- 1. Check je de informatie die je in openbare bronnen/op internet vond? Gebruik voorbeelden uit de bronanalyse! Begin met feitelijke info. Hoe ga je na of het klopt?**

“Bij de overheid was het heel moeilijk om informatie te verifiëren, want er stond nergens iets gecheckt. Ook heb ik gevraagd of er ergens een plan was, maar dat was niet zo. Verder heb ik in jaarverslagen gecheckt.”

2. Hoe beoordeel je betrouwbaarheid van mondelinge bronnen? Gebruik de bronnen uit de drie verhalen.

“Marga Themen is een oude bron van mij, ik heb haar al eerder geïnterviewd, en ik vind haar zeer betrouwbaar omdat zij heel direct is, aangeeft waar ik dingen kan checken en haar uitspraken op cijfers baseert.”

Bronanalyse verhaal 1

Auteur: Theo Ruyter

M/V: man

Opleiding: /

Leeftijd: 72

Titel stuk: Unique (en) van alle markten thuis

Medium: Parbode

Genre: Rubriek 'Op de werkvloer'

Mailadres auteur: theruyter@gmail.com

Gebruikte bronnen: 3	Pagina/kolom :	Soort info:	Soort bron:	Omschrijving soort bron:	Opmerkelijk	Informatie die mist: Het zou eventueel interessant zijn voor het artikel om bezoekers van Unique om hun mening over het theater te vragen.
Stanley Ritfeld	/	Ervaring Feit	Persoon	Ervaringsdesk undige		Beoordeling bronnen: De verhouding formele/informele bronnen is ongelijk. Slechts de eigenaar van het pand is gesproken, en dit is geverifieerd bij zijn compagnon en zijn eigen website.. M/V verhouding: 2 mannen, een vrouwelijke mening over dit theater was eventueel een verrijking voor het artikel geweest.
Mike	/	Ervaring	Persoon	Ervaringsdesk undige		
Website Unique	/	Feit	Document	Webpagina		

Topiclijst interview naar researchstijlen verhaal 1

Deel 1 Reconstructie

Hoe is verhaal 1 tot stand gekomen?

- Welke zoekactiviteiten (gericht en ongericht)?
- Welke informatie gezocht?
- Welke bronnen gevonden?

1. Idee/invallshoek voor verhaal

“De invalshoek voor dit verhaal was heel praktisch. Ik kwam bij de nieuwe hoofdredacteur van Parbode om nieuwe werkafspraken te maken. Ik wilde een lossere band met de redactie; geen redactievergaderingen en ik wilde beschouwende artikelen schrijven. Toen kreeg ik de opdracht van de hoofdredacteur om een artikel van 800 woorden over theater Unique te schrijven. Ik was er zelf al geweest, vond het interessant om een keer iets te schrijven over een relatief onbekend theater. Deze opdracht was vooral een praktische, voor de nieuwe samenwerking.”

2. Oriëntatie op onderwerp

“Ik heb de website bezocht, en me daar ingelezen over de geschiedenis van Unique.”

3. Gericht zoeken naar informatie van bronnen voor productie.

“Ik heb een afspraak gemaakt met Ritfeld, en dat gesprek leverde de meeste informatie op. De informatie op de website heb ik toen bij hem gecheckt. Daarna kon ik schrappen en selecteren wat ik leuk vond.”

4. Checken

“Ik heb Ritfeld het artikel niet na laten lezen. Ik heb wat rondgekeken in het theater, maar verder niet. Alle informatie zat bij de eigenaar zelf.”

5. Bewaren en opslag van materiaal?

/

Deel 2 Betrouwbaarheid van bronnen en informatie

1. Check je de informatie die je in openbare bronnen/op internet vond? Gebruik voorbeelden uit de bronanalyse! Begin met feitelijke info. Hoe ga je na of het klopt?

“Ik heb met de compagnon van de eigenaar gepraat en zo het verhaal een beetje gecheckt. Die was erg open; hij vertelde zelf waar hij de dvd's vandaan had die in het theater werden vertoond!”

2. Hoe beoordeel je betrouwbaarheid van mondelinge bronnen? Gebruik de bronnen uit de drie verhalen.

De eigenaar van het theater werd als “zeer betrouwbaar” beoordeeld door de auteur. “De eigenaar had alle informatie, en dit kwam overeen met de website. Het was vooral algemene informatie, er was niet heel veel belang bij, alleen het belang voor een goed verhaal.” Ook de website werd als betrouwbaar ingeschat: “Ik was verrast dat de website zo goed werd bijgehouden. De eigenaar is echt een pietje precies; het was heel informatief.”

Bronanalyse verhaal 2

Auteur: Theo Ruyter

M/V: man

Opleiding: /

Leeftijd: 72

Titel stuk: De zon breekt door

Medium: Parbode

Genre: Achtergrondverhaal

Mailadres auteur: theruyter@gmail.com

Gebruikte bronnen: 5	Pagina/kolom :	Soort info:	Soort bron:	Omschrijving soort bron:	Opmerkelijk	<p>Informatie die mist: Het zou het artikel verrijken om iemand van de overheid die over elektriciteit gaat (minister Hok) te spreken. De auteur heeft een poging gedaan om ministers Hok & Dodson te spreken, al beoordeeld hij hen als niet betrouwbaar, maar dit is niet gelukt.</p> <p>Beoordeling bronnen: De verhouding formele/informele bronnen is evenredig.</p> <p>M/V verhouding: 4 mannen. Het is onduidelijk of er ook vrouwelijke spelers actief zijn in dit veld.</p>
John Lloyd	3	Ervaring	Persoon	Ervaringsdeskundige		
Zabdai Zamuel	4	Ervaring	Persoon	Ervaringsdeskundige		
Clifford Vyent	5	Mening	Persoon	Deskundige		
Orlando Olmberg	6 7 9	Feit Feit/mening Feit	Persoon	Deskundige		
De Nieuwe Electriciteitswet	2 5 7 8	Feit Feit Feit Feit	Document	Wetsartikel		

Topiclijst interview naar researchstijlen verhaal 2

Deel 1 Reconstructie

Hoe is verhaal 2 tot stand gekomen?

- Welke zoekactiviteiten (gericht en ongericht)?
- Welke informatie gezocht?
- Welke bronnen gevonden?

1. Idee/invallshoek voor verhaal

“Ik had het vermoeden dat er in Suriname erg weinig met zonne-energie gedaan werd, en ik had wat vragen hierover. Ik had het vermoeden dat er door de productie van olie, dat hier in Su erg groot is, in de praktijk niet werd gezocht naar vernieuwende energiebronnen. Er was ook nog een concrete aanleiding: de nieuwe elektriciteitswet. Voor mij waren dat losse eindjes die aan elkaar werden geboden.”

2. Oriëntatie op onderwerp

“Ik had het nieuws over de nieuwe elektriciteitswet goed bijgehouden. Toen ben ik een gesprekje aangeknoopt met de voorzitter van de Surinaamse vereniging van installateurs.”

3. Gericht zoeken naar informatie van bronnen voor productie.

“Ik heb de wet goed doorgenomen. Daarna heb ik geprobeerd om een gesprek te krijgen met de mensen van de EBS (Energie Bedrijven Suriname). Ik heb toen de technisch directeur van Eindhoven privé gebeld. Als je hier resultaten wilt boeken, moet je echt de PR mensen overslaan, vooral op het niveau van de EBS. Daarna heb ik contact gezocht met Sandé. Dit verliep moeizaam, want er kwam een fraudezaak bij dat bedrijf er doorheen. Daarna ben ik op zoek gegaan naar privé-huishoudens ,met een zonnepaneel, heb ik een vereniging voor mensen met zonneboilers gecontacteerd en heb ik de wetgeving erop nageslagen.”

4. Checken

“Ik heb bronnen tegen elkaar afgewogen. Toen ik het zoekproces had voltooid heb ik gekeken of er nog reacties kwamen, maar er kwamen er maar heel weinig.”

5. Bewaren en opslag van materiaal?

/

Deel 2 Betrouwbaarheid van bronnen en informatie

1. Check je de informatie die je in openbare bronnen/op internet vond? Gebruik voorbeelden uit de bronanalyse! Begin met feitelijke info. Hoe ga je na of het klopt?

“Ik heb feiten gecheckt bij wetgeving en personen, ik heb op internet natuurkundige processen nagezocht, en geprobeerd om alleen datgene op te schrijven dat ik zelf ook begreep.”

2. Hoe beoordeel je betrouwbaarheid van mondelinge bronnen? Gebruik de bronnen uit de drie verhalen.

“De twee ervaringsdeskundigen beschouw ik als zeer betrouwbaar, zij draaiden er niet om heen. Vyent vond ik ook zeer betrouwbaar, hij was bijna aandoenlijk ik onbeholpen openheid. Hij kwam erg naïef over. Olmberg vind ik matig betrouwbaar. Bij het eerste gesprek was ik zeer onder de indruk van hem, maar bij verdere gesprekken bleek hij zijn eigen agenda te hebben. Ik zou hem omschrijven als een echte zakenman; alles wat hij zei nam ik met een korreltje zout. De wetgeving in Suriname vind ik onbetrouwbaar. Veel wetsontwerpen zijn niet af, of moeten vervangen worden, of worden zelfs hals over de kop in elkaar geflanst als dat opportuun is.”

Bronanalyse verhaal 3

Auteur: Theo Ruyter

M/V: man

Opleiding: /

Leeftijd: 72

Titel stuk: De dadendrang van een millenniummultinational

Medium: Parbode

Genre: Achtergrondverhaal

Mailadres auteur: theruyter@gmail.com

Gebruikte bronnen: 7	Pagina/kolom :	Soort info:	Soort bron:	Omschrijving soort bron:	Opmerkelijk	<p>Informatie die mist: Dit artikel is zeer informatief, maar gebruikt vooral feiten van secundaire bronnen. Door zelf een aantal quotes te verzamelen zou de auteur het artikel verrijken.</p> <p>Beoordeling bronnen: De verhouding formele/informele bronnen is ongelijk. Er komen enkel directeuren en één professor aan het woord. Een quote van iemand die echt in het werkveld staat zou zeker meer diversiteit toevoegen</p> <p>M/V verhouding: Er wordt in dit artikel slechts van mannelijke bronnen gebruik gemaakt.</p>
Conservation International Suriname website	2 3 4 5	Feit Feit Feit Feit	Anders	Organisatie		
John Goedschalk	2 3	Feit Feit	Persoon	Autoriteit		
Prof. Sieuwnath Naipal	3	Feit	Persoon	Deskundige		
Cor de Ruiter	3	Feit	Secundair	Autoriteit		
De Ware Tijd	4	Feit	Document	Artikel uit dagblad		
Starnieuws	4	Feit	Document	Artikel van nieuwssite		
Carl Breeveld	4	Feit	Secundair	Artikel uit opinieblad	Deze bron wordt in het artikel omschreven	

					als: "uit het hart van de nieuwe regeringscoalitie"	
--	--	--	--	--	---	--

Topiclijst interview naar researchstijlen verhaal 3

Deel 1 Reconstructie

Hoe is verhaal 3 tot stand gekomen?

- Welke zoekactiviteiten (gericht en ongericht)?
- Welke informatie gezocht?
- Welke bronnen gevonden?

1. Idee/invallshoek voor verhaal

"Ik heb in het verleden bij milieudefensie gewerkt in Nederland, daar ben ik een tijdje development officer geweest, en heb ik veel geleerd over milieuzaken. Ik heb ook nog bij een andere milieuorganisatie gewerkt, waar ik mijn kennis en ervaringen heb uitgebreid. De CIS is een dominante organisatie, directeur Goedschalk vond het leuk om uitgedaagd te worden. Hij is echt de keizer van de organisatie. De directe aanleiding voor dit artikel was om te kijken hoe ver ik kon gaan, zonder dat ik mij liet afschepen. Een van mijn collega's zat met dit artikel in zijn maag, hij had de organisatie kritisch gevolgd, maar wilde zijn goede relatie niet verspelen."

2. Oriëntatie op onderwerp

"Ik heb al eerder artikelen over milieu(organisaties) geschreven, en dat heb ik als voorwerk gebruikt."

3. Gericht zoeken naar informatie van bronnen voor productie.

"Ik heb gesprekken gevoerd met directeur Goedschalk, ik heb de raamwet van milieu erop nageslagen, ik heb een advocatenkantoor op het internet gevonden, zo kwam ik tot de conclusie dat de raamwet te ingewikkeld was, en dat die er vast niet zou komen. De conclusie was eigenlijk dat het milieu er bekaaid vanaf zal komen zolang Bouterse en het huidige kabinet aan de macht blijft."

4. Checken

“Ik heb alle informatie gecheckt op het internet en in persoonlijke gesprekken. Ook heb ik mijn eigen kennis en ervaring gebruikt. De wetgeving heb ik door een advocatenkantoor laten checken.”

5. Bewaren en opslag van materiaal?

Deel 2 Betrouwbaarheid van bronnen en informatie

1. Check je de informatie die je in openbare bronnen/op internet vond? Gebruik voorbeelden uit de bronanalyse! Begin met feitelijke info. Hoe ga je na of het klopt?

“Wat personen zeggen check ik op internet, en vice versa.”

2. Hoe beoordeel je betrouwbaarheid van mondelinge bronnen? Gebruik de bronnen uit de drie verhalen.

“De website van het CIS vond ik helemaal niet betrouwbaar. Naast het feit dat de website volstrekt onoverzichtelijk is, spelen zij mooi weer. Dat kan ik niet serieus nemen. De directeur van CIS, Goedschalk vond ik echter wel betrouwbaar. De informatie klopte die hij mij vertelde, al had ik toch het idee dat hij soms informatie achterhield. Professor Naipal vond ik ook betrouwbaar, omdat hij veel in de publiciteit is geweest. Wel is hij goede maatjes met Goedschalk. Starnieuws vind ik geen betrouwbare nieuwsdienst, zij zijn meer een doorgeefluik dan een onafhankelijk medium. De Ware Tijd vind ik normaal matig betrouwbaar, maar in dit specifieke geval wel betrouwbaar. Kamerlid Breeveld vind ik ook maar matig betrouwbaar, maar in dit geval gaf hij nietszeggende informatie.”

Bronanalyse verhaal 1

Auteur: Armand Snijders

M/V: man

Opleiding: /

Leeftijd: /

Titel stuk: Wachten op betere tijden

Medium: Parbode

Genre: Opiniestuk

Mailadres auteur: armand.snijders@gmail.com

Gebruikte bronnen: 5	Pagina/kolom :	Soort info:	Soort bron:	Omschrijving soort bron:	Opmerkelijk	Informatie die mist: Er worden een aantal uitspraken van autoriteiten genoemd, maar deze zijn niet bevestigd bij deze personen, noch zijn er reacties gevraagd op deze uitingen bij andere bronnen Beoordeling bronnen: De verhouding formele/informele bronnen is ongelijk. Er worden slechts formele bronnen gebruikt M/V verhouding: 4 mannen, 1 vrouw.
Minister Jennifer van Dijk-Silos	3	Feit	Persoon	Autoriteit	Secundair	
Desiré Bouterse	2 4	Feit Feit	Persoon	Autoriteit	Secundair	
Michael Miskin	4	Feit	Persoon	Autoriteit	Secundair	
Paul Somohardjo	5	Mening	Persoon	Autoriteit	Secundair	
Ronnie Brunswijk	5	Mening	Persoon	Autoriteit	Secundair	

Topiclijst interview naar researchstijlen verhaal 1

Deel 1 Reconstructie

Hoe is verhaal 1 tot stand gekomen?

- Welke zoekactiviteiten (gericht en ongericht)?
- Welke informatie gezocht?
- Welke bronnen gevonden?

1. Idee/invallshoek voor verhaal

“Toen Bouterse in 2010 president werd, was een deel van de bevolking in de hoera-stemming; hij had mooie plannen. Ik was toen zelf ook nog optimistisch, maar het werd één groot fiasco. Daar wilde ik over schrijven.”

2. Oriëntatie op onderwerp

“Ik heb vooral mijn eigen ervaring gebruikt, en gekeken naar wat er in de media staat. De meeste feiten weet ik wel.”

3. Gericht zoeken naar informatie van bronnen voor productie.

“Ik heb een optelsom gemaakt van de feiten en gebeurtenissen en dit geanalyseerd. Ik heb geen echt onderzoek gedaan voor dit artikel. Wel heb ik uit mijn eigen archief geplukt wie wat heeft gezegd en gedaan.”

4. Checken

“Ik hoefde geen feiten te checken voor dit artikel omdat het een opiniestuk is. De citaten die worden gebruikt in dit artikel heb ik zelf ooit opgetekend.”

5. Bewaren en opslag van materiaal?

/

Deel 2 Betrouwbaarheid van bronnen en informatie

1. Check je de informatie die je in openbare bronnen/op internet vond? Gebruik voorbeelden uit de bronanalyse! Begin met feitelijke info. Hoe ga je na of het klopt?

N.v.t. Er is geen internet gebruikt op dit artikel, slechts het persoonlijk archief van de auteur.

2. Hoe beoordeel je betrouwbaarheid van mondelinge bronnen? Gebruik de bronnen uit de drie verhalen.

“Ik vond van Dijk-Silos ten tijde dat ik het artikel schreef betrouwbaar, maar nu, met de gebeurtenissen rondom de krijgsraad een stuk minder. Bouterse vind ik matig betrouwbaar; hij heeft een goede wil, maar een club foute mensen om zich heen. Somohardjo vind ik een totaal onbetrouwbare man; hij steelt, is een oplichter en roept het hardst dat Bouterse niet deugt, terwijl hij zelf het kabinet vier jaar heeft ondersteund. Brunswijk vind ik ook onbetrouwbaar. Hij is hypocriet; hij praat met iedereen mee om maar in het machtscentrum te blijven.”

Bronanalyse verhaal 2

Auteur: Armand Snijders

M/V: man

Opleiding: /

Leeftijd: /

Titel stuk: Sorry Gilliana

Medium: Parbode

Genre: Achtergrondverhaal

Mailadres auteur: armand.snijders@gmail.com

Gebruikte bronnen: 6	Pagina/kolom :	Soort info:	Soort bron:	Omschrijving soort bron:	Opmerkelijk	Informatie die mist: Een aantal quotes van betrokkenen hadden de artikelen verrijkt. Beoordeling bronnen: De verhouding formele/informele bronnen is gelijkwaardig. M/V verhouding: 2 mannen.
Stichting 1 voor 12	/	Feit	Anders	Stichting		
Su Aid	/	Feit	Anders	Stichting		
Raymond Landbrug	/	Ervaring	Persoon	Autoriteit	Secundair	
Starnieuws	/	Feit	Document	Artikel van webpagina		
De Ware Tijd	/	Feit	Document	Artikel uit dagblad		
Stanley Marica	/	Ervaring	Persoon	Deskundige		

Topiclijst interview naar researchstijlen verhaal 2

Deel 1 Reconstructie

Hoe is verhaal 2 tot stand gekomen?

- Welke zoekactiviteiten (gericht en ongericht)?
- Welke informatie gezocht?
- Welke bronnen gevonden?

1. Idee/invallshoek voor verhaal

“Ik heb dit onderwerp opgepikt uit andere media: Starnieuws en De Ware Tijd. Ik wilde het schrijven vanuit stichting 1 voor 12.”

2. Oriëntatie op onderwerp

“Ik heb mij verdiept in andere media.”

3. Gericht zoeken naar informatie van bronnen voor productie.

“Ik heb hier niet echt onderzoek voor gedaan. Er zijn meer van dit soort gevallen geweest, daar heb ik eerder over geschreven. Ik wilde vooral een punt maken dat het belachelijk is dat zieken die arm zijn gewoon doodgaan, en dat dit bij de rijken niet het geval is.”

4. Checken

“Ik heb bij de familie gecheckt of de artikelen in de media klopten.”

5. Bewaren en opslag van materiaal?

/

Deel 2 Betrouwbaarheid van bronnen en informatie

1. Check je de informatie die je in openbare bronnen/op internet vond? Gebruik voorbeelden uit de bronanalyse! Begin met feitelijke info. Hoe ga je na of het klopt?

“Ik heb geprobeerd met sociale zaken te bellen. En ik heb bedragen gecheckt of die klopten.”

2. Hoe beoordeel je betrouwbaarheid van mondelinge bronnen? Gebruik de bronnen uit de drie verhalen.

“De stichting 1 voor 12 vind ik betrouwbaar. Zij checken hun feiten heel goed, vragen een tegenreactie, of melden dat zij dit geprobeerd hebben. Su Aid beoordeel ik als minder betrouwbaar omdat zij pas 1,5 jaar bestaan. Het is een gelegenheidsstichting. Landbrug vind ik niet betrouwbaar overkomen, maar ik heb alleen opgeschreven wat hij in de krant en op de radio zei. Starnieuws vind ik matig betrouwbaar, ze zijn een beetje gekleurd en slaan de plank nog wel eens mis. Ze willen alleen maar geld verdienen. De Ware tijd vind ik wel betrouwbaar, maar daar werk ik nu zelf. Niet alles klopt wat ze schrijven; de feiten worden gecheckt, maar er slipt nog wel eens wat doorheen door tijdsdruk.”

Bronanalyse verhaal 3

Auteur: Armand Snijders

M/V: man

Opleiding: /

Leeftijd: /

Titel stuk: Highway to heaven

Medium: Parbode

Genre: Opiniestuk

Mailadres auteur: armand.snijders@gmail.com

Gebruikte bronnen: 5	Pagina/kolom :	Soort info:	Soort bron:	Omschrijving soort bron:	Opmerkelijk	Informatie die mist: Een aantal quotes i.p.v. slechts secundaire bronnen hadden dit artikel verrijkt. Beoordeling bronnen: De verhouding formele/informele bronnen is ongelijk. Er worden alleen formele bronnen gebruikt. M/V verhouding: 4 mannen, 1 vrouw.
Siegfried Wolff	1	Feit	Persoon	Autoriteit	Secundair	
Desi Bouterse	2 3	Feit Feit	Persoon	Autoriteit	Secundair	
Ramon Abrahams	2	Feit	Persoon	Autoriteit	Secundair	
Jenny Simons	2	Feit	Persoon	Autoriteit	Secundair	
Robert Peneux	4	Feit	Persoon	Autoriteit	Secundair	

Topiclijst interview naar researchstijlen verhaal 3

Deel 1 Reconstructie

Hoe is verhaal 3 tot stand gekomen?

- Welke zoekactiviteiten (gericht en ongericht)?
- Welke informatie gezocht?
- Welke bronnen gevonden?

1. Idee/invallshoek voor verhaal

“Ik wilde aanhalen welke projecten de regering-Bouterse beloofd heeft, maar er nog steeds niet zijn. Ik wilde de lezers wakker schudden. Het is soms net of de mensen hier niet luisteren, alsof ze niet doorhebben wat er hier gebeurd.”

2. Oriëntatie op onderwerp

“Ik ben de archieven ingedoken, en mijn eigen kennis geraadpleegd.”

3. Gericht zoeken naar informatie van bronnen voor productie.

“Ik heb geen onderzoek gedaan, ik wist alles al. Ik heb er in het verleden ook al eerder over geschreven.”

4. Checken

“Ik heb niks gecheckt, de feiten had ik al.”

5. Bewaren en opslag van materiaal?

/

Deel 2 Betrouwbaarheid van bronnen en informatie

1. Check je de informatie die je in openbare bronnen/op internet vond? Gebruik voorbeelden uit de bronanalyse! Begin met feitelijke info. Hoe ga je na of het klopt?

“Er valt weinig te checken: die dingen zijn beloofd, en ik zie ze niet.”

2. Hoe beoordeel je betrouwbaarheid van mondelinge bronnen? Gebruik de bronnen uit de drie verhalen.

De auteur is niet erg te spreken over de betrouwbaarheid van de bronnen die hij in dit verhaal aanhaalt. “Minister Wolff is onbetrouwbaar; hij doet niets, behalve braaf wat Bouterse zegt. Bouterse vind ik matig betrouwbaar, hij heeft een goede wil maar de verkeerde club om zich heen. Jenny Simons is wel betrouwbaar, maar jammer dat zij in de club van Bouterse zit. Nu met het krijgsraadgedoe wordt ze minder objectief, en ze zet de anticorruptiewet maar niet op de agenda. Peneux is ook onbetrouwbaar; hij heeft een grote mond maar realiseert niks.”

Bronanalyse verhaal 1

Auteur: Giwani Zeggen

M/V: man

Opleiding: politicologie

Leeftijd: 36

Titel stuk: Brexit referendum

Medium: Facebook

Genre: column

Mailadres auteur: giwani@hotmail.com

Gebruikte bronnen: 6	Pagina/kolom :	Soort info:	Soort bron:	Omschrijving soort bron:	Opmerkelijk	Informatie die mist: Directe quotes van bronnen.
Artikel 148 van de grondwet	1	Feit	Document	Wetsartikel		Beoordeling bronnen: De verhouding formele/informele bronnen is ongelijk. Er worden bijna alleen maar informele bronnen gebruikt. M/V verhouding: 3 mannen, 1 vrouw. Van de vrouw wordt alleen maar een grap gequote. Een vrouwelijke mening over de kwestie zou een verrijking van het artikel kunnen zijn.
Jennifer Wong Swie Sang	2	Feit	Persoon	Autoriteit		
Briefschrijver	5	Mening	Persoon	Anoniem		
Vriend	4	Mening	Persoon	Anoniem		
Presentatie van twee filmmakers in Hollywood	4	Feit	Geluid	Ervaringsdeskundigen		
Starnieuws	/	Feit	Persoon	Artikels op een webpagina		

Topiclijst interview naar researchstijlen verhaal 1

Deel 1 Reconstructie

Hoe is verhaal 1 tot stand gekomen?

- Welke zoekactiviteiten (gericht en ongericht)?
- Welke informatie gezocht?
- Welke bronnen gevonden?

1. Idee/invallshoek voor verhaal

“Ik had een week eerder de fout gemaakt richting een minister, en dat moest ik corrigeren. Daarbij wilde ik schrijven over het vertrek van de coalitie van DOE en over dat er een referendum moet komen over het 8 decemberproces. Ik heb laatst twee uur staan praten over iets dat 34 jaar geleden is gebeurd, en het is nog steeds niet opgelost. We zijn hier niet eens in staat om onze shit op te ruimen.”

2. Oriëntatie op onderwerp

“Ik ging naar een filmpresentatie en daar sprak ik met een vriend over dit onderwerp.”

3. Gericht zoeken naar informatie van bronnen voor productie.

“Ik heb niet gezocht, wel kreeg ik een anonieme mail over iemand die het ook over een referendum had.”

4. Checken

“Ik heb geen feiten gecheckt, ik heb opgeschreven wat ik wist.”

5. Bewaren en opslag van materiaal?

/

Deel 2 Betrouwbaarheid van bronnen en informatie

1. Check je de informatie die je in openbare bronnen/op internet vond? Gebruik voorbeelden uit de bronanalyse! Begin met feitelijke info. Hoe ga je na of het klopt?

“Ik heb wat nagelezen in Starnieuws.”

2. Hoe beoordeel je betrouwbaarheid van mondelinge bronnen? Gebruik de bronnen uit de drie verhalen.

“Mijn vriend vind ik zeer betrouwbaar. Over de briefschrijver kan ik niks zeggen. De filmmakers wilden echt weten hoe Surinamers het land zien, en wat ze zelf interessant vinden. Ik vond ze redelijk betrouwbaar overkomen daardoor. Starnieuws vind ik ook een redelijk betrouwbare site.”

Bronanalyse verhaal 2

Auteur: Giwani Zeggen

M/V: man

Opleiding: politicologie

Leeftijd: 36

Titel stuk: Bonte watertiran

Medium: Facebook

Genre: column

Mailadres auteur: giwani@hotmail.com

Gebruikte bronnen: 4	Pagina/kolom :	Soort info:	Soort bron:	Omschrijving soort bron:	Opmerkelijk	Informatie die mist: Er wordt vooral gebruik gemaakt van secundaire bronnen; er worden stukken aangehaald uit journalistieke producties van anderen.
Roy Jong A Fat	4	Feit	Persoon	Kennis van zaken	Secundair	Beoordeling bronnen: Er wordt alleen gebruik gemaakt van andere journalistieke producties.
Serena Essed	5	Mening	Persoon	Kennis van zaken	Secundair	
Starnieuws	5	Feit	Document	Artikel van een website		M/V verhouding: Deze is gelijk.
Artikel 8 van de grondwet	4	Feit	Document	Wetsartikel		

Topiclijst interview naar researchstijlen verhaal 2

Deel 1 Reconstructie

Hoe is verhaal 2 tot stand gekomen?

- Welke zoekactiviteiten (gericht en ongericht)?
- Welke informatie gezocht?
- Welke bronnen gevonden?

1. Idee/invallshoek voor verhaal

“De aanleiding voor dit artikel was de persconferentie van de minister en het feit dat de regering artikel 148 van de Grondwet heeft gebruikt. Ik vind het verkeerd om van dit artikel gebruik te maken omdat je toevallig president bent.”

2. Oriëntatie op onderwerp

“Ik was aanwezig bij de persconferentie.”

3. Gericht zoeken naar informatie van bronnen voor productie.

“Ik heb geen bronnen gezocht, dit is mijn eigen mening.”

4. Checken

“Ik hoefde geen feiten te checken, de resolutie is op het internet verschenen, evenals het stuk van Essed.”

5. Bewaren en opslag van materiaal?

/

Deel 2 Betrouwbaarheid van bronnen en informatie

1. Check je de informatie die je in openbare bronnen/op internet vond? Gebruik voorbeelden uit de bronanalyse! Begin met feitelijke info. Hoe ga je na of het klopt?

“Nee, maar alles stond ook openbaar op internet.”

2. Hoe beoordeel je betrouwbaarheid van mondelinge bronnen? Gebruik de bronnen uit de drie verhalen.

“Jong a Fat vind ik matig betrouwbaar, ik heb soms het idee dat hij niet altijd zegt waar hij aan denkt, waar hij op staat. In ieder geval niet als het erop aankomt. Essed vind ik betrouwbaar, al is ze pas 2 jaar advocaat, het kan dus zijn dat er juridische onvolkomenheden in het artikel staan.”

Bronanalyse verhaal 3

Auteur: Giwani Zeggen

M/V: man

Opleiding: politicologie

Leeftijd: 36

Titel stuk: Rechtstaatgedachte

Medium: Facebook

Genre: column

Mailadres auteur: giwani@hotmail.com

Gebruikte bronnen: 3	Pagina/kolom :	Soort info:	Soort bron:	Omschrijving soort bron:	Opmerkelijk	Informatie die mist: Er worden een aantal feiten genoemd, over bijvoorbeeld de kosten van het product, de fabrikant, het Nationaal Archief wordt genoemd. Maar hier is allemaal geen bron bij vermeld.
Nina Jurna	/	Mening	Persoon	Kennis van zaken	Gebruikt als algemene informatie	Beoordeling bronnen: De verhouding formele/informele bronnen is gelijk. Maar het zou goed zijn om een producent van het product aan het woord te laten.
Starnieuws	/	Feit	Document	Artikel van een webpagina	Gebruikt als algemene informatie	
Artikel 148 van de grondwet	3	Feit	Document	Wetsartikel		

Topiclijst interview naar researchstijlen verhaal 3

Deel 1 Reconstructie

Hoe is verhaal 3 tot stand gekomen?

- Welke zoekactiviteiten (gericht en ongericht)?
- Welke informatie gezocht?
- Welke bronnen gevonden?

1. Idee/invallshoek voor verhaal

“Ik wilde weten wat er allemaal kon gebeuren op weg naar de strafeis van 30 juni. Ik liet mijn gedachten vrij op wat er allemaal is gezegd en geschreven over Hira door opiniemakers, juristen en advocaten. En hoe dit zich verhoudt tot artikel 148 van de grondwet.”

2. Oriëntatie op onderwerp

“Ik heb het nieuws goed bijgehouden over dit onderwerp.”

3. Gericht zoeken naar informatie van bronnen voor productie.

“Ik heb met collega's over de kwestie gepraat. We hebben gespeculeerd en opties genoemd. Daarnaast heb ik wat artikelen bij Starnieuws opgezocht.”

4. Checken

“Was niet nodig, het is een gedachtengang.”

5. Bewaren en opslag van materiaal?

/

Deel 2 Betrouwbaarheid van bronnen en informatie

1. Check je de informatie die je in openbare bronnen/op internet vond? Gebruik voorbeelden uit de bronanalyse! Begin met feitelijke info. Hoe ga je na of het klopt?

“Ik heb het een en ander nagelezen op internet.”

2. Hoe beoordeel je betrouwbaarheid van mondelinge bronnen? Gebruik de bronnen uit de drie verhalen.

“Mijn collega Jurna vind ik betrouwbaar. Het gaan dan ook slechts om een gedachtewisseling. Het artikel van Starnieuws over Hira vind ik echter superonbetrouwbaar.”

Bronanalyse verhaal 1

Auteur: Djoeke Bakker

M/V: vrouw

Opleiding: MA Journalistiek & Nieuwe Media

Leeftijd: 25

Titel stuk: EBGs-onderwijs in Suriname

Medium: Parbode

Genre: achtergrondverhaal

Mailadres auteur: djoekebakker@gmail.com

Gebruikte bronnen: 2	Pagina/kolom :	Soort info:	Soort bron:	Omschrijving soort bron:	Opmerkelijk	Informatie die mist: De auteur zou wellicht meer bronnen kunnen vinden, bijvoorbeeld bronnen die niet werkzaam zijn binnen de EBGs, maar er wel ervaring mee hebben. Ook zou er een docent aan een EBGs school kunnen worden gevraagd om een reactie. Beoordeling bronnen: De verhouding formele/informele bronnen is ongelijk. Er is slechts de directeur gesproken. M/V verhouding: 1 vrouw.
Mildred Demon	/	Feit	Persoon	Autoriteit		
Website EBGs	/	Feit	Document	Website		

Topiclijst interview naar researchstijlen verhaal 1

Deel 1 Reconstructie

Hoe is verhaal 1 tot stand gekomen?

- Welke zoekactiviteiten (gericht en ongericht)?
- Welke informatie gezocht?
- Welke bronnen gevonden?

1. Idee/invallshoek voor verhaal

“Er wordt erg gekort op geld in het onderwijs; dit komt door de financiële crisis. De insteek voor het artikel was om te kijken hoe het onderwijs hier mee omgaat.”

2. Oriëntatie op onderwerp

“Ik heb wat gegoogled naar EBSG-onderwijs.”

3. Gericht zoeken naar informatie van bronnen voor productie.

“Via de contacten van Parbode kon ik de directrice van het EBSG onderwijs spreken. Daarvoor heb ik met mijn hoofdredacteur gepraat over mogelijkheden binnen het artikel.”

4. Checken

“Ik heb geen feiten gecheckt op de computer.”

5. Bewaren en opslag van materiaal?

“Ik heb al het materiaal in een worddocument op mijn laptop opgeslagen.”

Deel 2 Betrouwbaarheid van bronnen en informatie

1. Check je de informatie die je in openbare bronnen/op internet vond? Gebruik voorbeelden uit de bronanalyse! Begin met feitelijke info. Hoe ga je na of het klopt?

“Ik heb gecheckt of de bedragen die Demon noemde over hoeveel geld ouders moeten besteden aan het onderwijs van hun kinderen klopten.”

2. Hoe beoordeel je betrouwbaarheid van mondelinge bronnen? Gebruik de bronnen uit de drie verhalen.

“Ik vond Demon redelijk betrouwbaar, maar zij praat wel over haar eigen bedrijf en kan het zo mooier maken dan het is. De website van de EBSG was duidelijk, dus die acht ik betrouwbaar.”

Bronanalyse verhaal 2

Auteur: Djoeke Bakker

M/V: vrouw

Opleiding: MA Journalistiek & Nieuwe Media

Leeftijd: 25

Titel stuk: De raden van commissarissen van parastatale bedrijven

Medium: Parbode

Genre: achtergrondverhaal

Mailadres auteur: djoekebakker@gmail.com

Gebruikte bronnen: 12	Pagina/kolom :	Soort info:	Soort bron:	Omschrijving soort bron:	Opmerkelijk	<p>Informatie die mist: Er worden een aantal feiten genoemd in deze productie, maar er mist een expert die deze informatie duidt.</p> <p>Beoordeling bronnen: De verhouding formele/informele bronnen is ongelijk omdat er slechts formele bronnen worden gebruikt.</p> <p>M/V verhouding: n.v.t.</p>
Staatsolie Maatschappij Suriname	/	Feit	Anders	Bedrijf		
Energiebedrijf en Suriname N.V. (EBS)	/	Feit	Anders	Bedrijf		
N.V. Grassalco	/	Feit	Anders	Bedrijf		
Telesur	/	Feit	Anders	Bedrijf		
Surinaamsche Waterleiding Maatschappij (SWM)	/	Feit	Anders	Bedrijf		
Surinaamse Luchtvaart Maatschappij (SLM)	/	Feit	Anders	Bedrijf		

Maritieme Autoriteit Suriname (MAS)	/	Feit	Anders	Bedrijf		
Scheepvaart Maatschappij Suriname (SMS)	/	Feit	Anders	Bedrijf		
Volkskredietbank (VCB)	/	Feit	Anders	Bedrijf		
Staatsziekenfonds	/	Feit	Anders	Bedrijf		
Havenbeheer N.V.	/	Feit	Anders	Bedrijf		

Topiclijst interview naar researchstijlen verhaal 2

Deel 1 Reconstructie

Hoe is verhaal 2 tot stand gekomen?

- Welke zoekactiviteiten (gericht en ongericht)?
- Welke informatie gezocht?
- Welke bronnen gevonden?

1. Idee/invallshoek voor verhaal

“Ik schreef dit artikel in opdracht van mijn hoofdredacteur. De insteek was dat er in Suriname vaak mysterieus wordt gedaan over de Raden van Toezicht.”

2. Oriëntatie op onderwerp

“Ik heb op internet naar informatie gezocht, op nieuwssites, ik heb verhalen verzameld, algemene informatie op Wikipedia opgezocht, mensen nagetrokken op Linked-In, Facebook, ik heb naar bedrijfsprofielen gekeken en naar websites die aan bedrijven verbonden zijn.”

3. Gericht zoeken naar informatie van bronnen voor productie.

“Ik heb gebruik gemaakt van het internet, maar ook veel gebeld en gemaïld.”

4. Checken

“Ik heb bijna alleen maar feiten gecheckt voor dit artikel. Daar ging het voornamelijk over. Ik heb veel mensen nagebeld. De Raad van Toezicht die op de websites stond klopten vaak niet.”

5. Bewaren en opslag van materiaal?

“Ik heb al het materiaal in een worddocument op mijn laptop opgeslagen.”

Deel 2 Betrouwbaarheid van bronnen en informatie

1. Check je de informatie die je in openbare bronnen/op internet vond? Gebruik voorbeelden uit de bronanalyse! Begin met feitelijke info. Hoe ga je na of het klopt?

“Ik heb informatie over personen gecheckt in artikelen op nieuwssites.”

2. Hoe beoordeel je betrouwbaarheid van mondelinge bronnen? Gebruik de bronnen uit de drie verhalen.

“De bedrijven die ik heb onderzocht vond ik over het algemeen betrouwbaar tot redelijk betrouwbaar. De Staatsolie Maatschappij Suriname en het Staatsziekenfonds daarentegen vond ik helemaal niet betrouwbaar. Ik kreeg daar geen antwoord op mijn vragen en er werd inderdaad geheimzinnig gedaan over de bedrijfsinformatie.”

Bronanalyse verhaal 3

Auteur: Djoeke Bakker

M/V: vrouw

Opleiding: MA Journalistiek & Nieuwe Media

Leeftijd: 25

Titel stuk: De dood als onderdeel van het leven

Medium: Parbode

Genre: achtergrondverhaal

Mailadres auteur: djoekebakker@gmail.com

Gebruikte bronnen: 2	Pagina/kolom :	Soort info:	Soort bron:	Omschrijving soort bron:	Opmerkelijk	Informatie die mist: Het artikel zou nog verrijkt kunnen worden door te spreken met iemand van de etnische groepen en wat voor hen de waarde is van de rituele. Beoordeling bronnen: De verhouding formele/informele bronnen is ongelijk. Maar minder relevant. M/V verhouding: 1 man en 1 vrouw.
Jamila Abendanon	/	Ervaring	Persoon	Deskundige		
Irwin Goedhart	/	Ervaring	Persoon	Deskundige		

Topiclijst interview naar researchstijlen verhaal 3

Deel 1 Reconstructie

Hoe is verhaal 3 tot stand gekomen?

- Welke zoekactiviteiten (gericht en ongericht)?
- Welke informatie gezocht?
- Welke bronnen gevonden?

1. Idee/invallshoek voor verhaal

“In Suriname wordt er vaak stiekem gedaan over de dood; mensen zijn er bang voor. Ik wilde achterhalen wat de verschillende rouwtradities waren.”

2. Oriëntatie op onderwerp

“Ik heb deze menselijke bronnen niet gecheckt, omdat het hier om ervaringsverhalen ging.”

3. Gericht zoeken naar informatie van bronnen voor productie.

“Ik heb internet gebruikt om websites te bezoeken, en om rouwtradities opgezocht. Verder heb ik twee personen geïnterviewd.”

4. Checken

“Op elke site stond weer iets anders, dus heb ik de informatie over de rouwtradities gecheckt bij de personen die ik interviewde.”

5. Bewaren en opslag van materiaal?

/

Deel 2 Betrouwbaarheid van bronnen en informatie

1. Check je de informatie die je in openbare bronnen/op internet vond? Gebruik voorbeelden uit de bronanalyse! Begin met feitelijke info. Hoe ga je na of het klopt?

“Ik heb eerst wat op internet gekeken. Van mijn hoofdredacteur kreeg ik het contact van de manager van een mortuarium.”

2. Hoe beoordeel je betrouwbaarheid van mondelinge bronnen? Gebruik de bronnen uit de drie verhalen.

“Abendanon vond ik niet echt betrouwbaar overkomen, omdat zij heel erg haar eigen bedrijf verkocht. Qua inhoud hield ik weinig over aan het interview met haar. Meneer Goedhard was echter heel open, dus die schat ik betrouwbaar in.”

Bronanalyse verhaal 1

Auteur: Boris van der Spek
M/V: man
Opleiding: HBO Journalistiek
Leeftijd: 22

Titel stuk: Cruisetoerisme in Suriname lijkt grote illusie
Medium: Parbode
Genre: Achtergrondverhaal
Mailadres auteur: borisvdspek@gmail.com

Gebruikte bronnen: 9	Pagina/kolom :	Soort info:	Soort bron:	Omschrijving soort bron:	Opmerkelijk	<p>Informatie die mist: Het artikel is goed evenwichtig. Misschien nog de mening toevoegen van een Nederlandse toerist die in Suriname is geweest en ook ervaring heeft met cruises.</p> <p>Beoordeling bronnen: De verhouding formele/informele bronnen is evenredig.</p> <p>M/V verhouding: 4 mannen, 0 vrouwen.</p>
Meneer Panday	5 6	Mening Mening	Persoon	Deskundige		
Ferrier	6	Mening	Persoon	Deskundige		
Donovan Waterberg	4	Ervaring	Persoon	Deskundige		
Vinesh Barhoe	4	Feit	Persoon	Deskundige		
Starnieuws	/	Feit	Document			
De Ware Tijd	/	Feit	Document	Artikel van nieuwssite		
Waterkant	/	Feit	Document	Artikel van nieuwssite		
De West	/	Feit	Document	Artikel uit dagblad		
Surinaamse Krant	/	Feit	Document	Artikel uit dagblad		

Topiclijst interview naar researchstijlen verhaal 1

Deel 1 Reconstructie

Hoe is verhaal 1 tot stand gekomen?

- Welke zoekactiviteiten (gericht en ongericht)?
- Welke informatie gezocht?
- Welke bronnen gevonden?

1. Idee/invallshoek voor verhaal

“Ik wilde weten waarom het cruisetoeerisme niet van de grond komt in Suriname. Waar ligt dat aan? En waarom zouden we er nog moeite in steken?”

2. Oriëntatie op onderwerp

“Ik heb mij georiënteerd op het internet.”

3. Gericht zoeken naar informatie van bronnen voor productie.

“Ik heb de gehele toerismesector van Suriname in kaart gebracht. Ik heb gekeken op nieuwssites, opgezocht welke autoriteiten hiermee te doen hebben, ik heb de laatste ontwikkelingen bijgehouden en interviews gehouden met bronnen die ik tijdens mijn research tegenkwam.”

4. Checken

“Ik heb óf bronnen gequote, of de feiten bij minstens twee bronnen gecheckt.”

5. Bewaren en opslag van materiaal?

“Op de computer op de redactie.”

Deel 2 Betrouwbaarheid van bronnen en informatie

1. Check je de informatie die je in openbare bronnen/op internet vond? Gebruik voorbeelden uit de bronanalyse! Begin met feitelijke info. Hoe ga je na of het klopt?

“De informatie van officiële sites heb ik niet gecheckt, wel heb ik wat door mondelinge bronnen laten bevestigen.”

2. Hoe beoordeel je betrouwbaarheid van mondelinge bronnen? Gebruik de bronnen uit de drie verhalen.

“Alle mondelinge bronnen vond ik betrouwbaar tot redelijk betrouwbaar. Evenals de kranten, al is de Waterkant slechts een verzameling van wat er op andere nieuwssites verschijnt.”

Bronanalyse verhaal 2

Auteur: Boris van der Spek
M/V: man
Opleiding: HBO Journalistiek
Leeftijd: 22

Titel stuk: Bouterse op CARICOM: 'Buitenlandse inmenging om instabiliteit te bevorderen'
Medium: Parbode
Genre: Nieuwsbericht
Mailadres auteur: borisvdspek@gmail.com

Gebruikte bronnen: 3	Pagina/kolom :	Soort info:	Soort bron:	Omschrijving soort bron:	Opmerkelijk	Informatie die mist: Alle informatie is overgenomen. Het zou goed zijn om een quote van iemand die dichtbij Bouterse staat te krijgen over dit onderwerp. Beoordeling bronnen: De verhouding formele/informele bronnen is ongelijk. Slechts informatie overgenomen van buitenlandse sites. M/V verhouding: n.v.t.
CarribbeanNewsNow	/	Feit	Document	Artikel van een nieuwssite	Bron wordt niet genoemd in productie.	
Kaiteur News	/	Feit	Document	Artikel van een nieuwssite	Bron wordt niet genoemd in productie.	
Jamaicaanse krant	/	Feit	Document	Artikel van een nieuwssite	Bron wordt niet genoemd in productie.	

Topiclijst interview naar researchstijlen verhaal 2

Deel 1 Reconstructie

Hoe is verhaal 2 tot stand gekomen?

- Welke zoekactiviteiten (gericht en ongericht)?
- Welke informatie gezocht?
- Welke bronnen gevonden?

1. Idee/invallshoek voor verhaal

“Het feit dat Bouterse op de CARICOM internationale contacten legt die invloed hebben op het Zuid Amerikaanse continent.”

2. Oriëntatie op onderwerp

“Ik heb op internet gezocht naar informatie.”

3. Gericht zoeken naar informatie van bronnen voor productie.

“Ik heb gezocht naar nieuwssites, zoals De Ware Tijd, en Guyanese media.”

4. Checken

“Ik heb geen informatie gecheckt voor dit artikel, slechts gekeken of de verschillende berichtgeving een beetje overeen kwam.”

5. Bewaren en opslag van materiaal?

“Op de computer op de redactie.”

Deel 2 Betrouwbaarheid van bronnen en informatie

1. Check je de informatie die je in openbare bronnen/op internet vond? Gebruik voorbeelden uit de bronanalyse! Begin met feitelijke info. Hoe ga je na of het klopt?

“Nee, alleen berichtgeving vergeleken op overeenkomsten en verschillen.”

2. Hoe beoordeel je betrouwbaarheid van mondelinge bronnen? Gebruik de bronnen uit de drie verhalen.

“Ik acht alle bronnen die ik heb geraadpleegd als betrouwbaar.”

Bronanalyse verhaal 3

Auteur: Boris van der Spek
M/V: man
Opleiding: HBO Journalistiek
Leeftijd: 22

Titel stuk: Standaard en controle bakkerijen broodnodig
Medium: Parbode
Genre: Achtergrondverhaal
Mailadres auteur: borisvdspek@gmail.com

Gebruikte bronnen: 7	Pagina/kolom :	Soort info:	Soort bron:	Omschrijving soort bron:	Opmerkelijk	Informatie die mist: Dit is een zeer gebalanceerd stuk. Beoordeling bronnen: De verhouding formele/informele bronnen is evenredig. M/V verhouding: 3 mannen, 2 vrouwen.
Ricky Stutgard	1 2 4	Mening Feit Mening	Persoon	Deskundige		
Presjanta Gajadhar	1 2	Mening Feit/ervaring	Persoon	Deskundige		
Carmen Tjin a djie	3 4	Ervaring/mening Feit/mening	Persoon	Autoriteit		
Andy Lai a Fat	4	Ervaring	Persoon	Ervaringsdeskundige		
Loek Steenland	3	Ervaring	Persoon	Ervaringsdeskundige		
Starnieuws	/	Feit	Document	Artikel van nieuwssite		
De Ware Tijd	/	Feit	Document	Artikel uit dagblad		

Topiclijst interview naar researchstijlen verhaal 3

Deel 1 Reconstructie

Hoe is verhaal 3 tot stand gekomen?

- Welke zoekactiviteiten (gericht en ongericht)?
- Welke informatie gezocht?
- Welke bronnen gevonden?

1. Idee/invallshoek voor verhaal

“De invalshoek voor dit verhaal was de invloed van de crisis op de broodsector en volksgezondheid.”

2. Oriëntatie op onderwerp

“Er kwam een man langs op de redactie die graag wilde dat er een stuk werd geschreven over een bepaald soort brood. Toen heb ik op internet gezocht naar de nieuwsgeschiedenis over de broodsector, en naar wetenschappelijk onderzoek hierover.”

3. Gericht zoeken naar informatie van bronnen voor productie.

“Via het wetenschappelijk onderzoek over brood kwam ik bij één van mijn bronnen uit. Verder ben ik langs bakkerijen gegaan om mensen te interviewen, heb ik met mensen uit de bakkerssector gepraat en met onafhankelijke experts en technologen.”

4. Checken

“Ik heb de informatie van de bakkers gecheckt, omdat zij belangen in deze kwestie hebben.”

5. Bewaren en opslag van materiaal?

“Op de computer op de redactie.”

Deel 2 Betrouwbaarheid van bronnen en informatie

1. Check je de informatie die je in openbare bronnen/op internet vond? Gebruik voorbeelden uit de bronanalyse! Begin met feitelijke info. Hoe ga je na of het klopt?

“Ik heb wat ik op internet vond voorgelegd aan anderen.”

2. Hoe beoordeel je betrouwbaarheid van mondelinge bronnen? Gebruik de bronnen uit de drie verhalen.

“Ik vond al mijn bronnen betrouwbaar, maar plaats wel een kanttekening bij Lai a Fat en Steenland, omdat zij een duidelijk belang hebben bij een artikel over hun bakkerszaak.”

Bronanalyse verhaal 1

Auteur: Ruth van der Kolk

M/V: vrouw

Opleiding: Journalistiek Hogeschool Ede

Leeftijd: 23

Titel stuk: Medische zorg niet langer gegarandeerd in binnenland

Medium: Parbode

Genre: Nieuwsbericht

Mailadres auteur: ruthvdkolk@gmail.com

Gebruikte bronnen: 4	Kolom:	Soort info:	Soort bron:	Omschrijving soort bron:	Opmerkelijk	Informatie die mist: Er had nog een quote van een gedupeerde toegevoegd kunnen worden.
Amanda Palis	2	Feit	Persoon	Woordvoerder		Beoordeling bronnen: De verhouding formele/informele bronnen is ongelijk. Er zou nog een informele bron toegevoegd kunnen worden.. M/V verhouding: 1 vrouw.
De Ware Tijd	/	Feit	Document	Artikel uit dagblad		
Site Medische Zending	/	Feit	Document	Website		
Waterkant.net	/	Feit	Document	Artikel van nieuwssite		

Topiclijst interview naar researchstijlen verhaal 1

Deel 1 Reconstructie

Hoe is verhaal 1 tot stand gekomen?

- Welke zoekactiviteiten (gericht en ongericht)?
- Welke informatie gezocht?
- Welke bronnen gevonden?

1. Idee/invallshoek voor verhaal

“Dit bericht was puur bedoeld om nieuws te brengen, er was geen kritische insteek. Ik wilde mensen laten weten dat het slecht gaat met de gezondheidszorg buiten Paramaribo.”

2. Oriëntatie op onderwerp

“Ik heb mij ingelezen in Surinaamse kranten.”

3. Gericht zoeken naar informatie van bronnen voor productie.

“Ik heb de Medische Zending zelf gebeld voor commentaar, en op hun site gekeken.”

4. Checken

“Ik heb slechts de bestanden van de Medische Zending op hun website bekeken, maar niks gecheckt.”

5. Bewaren en opslag van materiaal?

“Op mijn laptop.”

Deel 2 Betrouwbaarheid van bronnen en informatie

1. Check je de informatie die je in openbare bronnen/op internet vond? Gebruik voorbeelden uit de bronanalyse! Begin met feitelijke info. Hoe ga je na of het klopt?

“Nee, niet gecheckt.”

2. Hoe beoordeel je betrouwbaarheid van mondelinge bronnen? Gebruik de bronnen uit de drie verhalen.

“Palis vond ik een betrouwbare bron omdat zij van MZ zelf is. Ze zegt wel redelijk negatieve dingen over de organisatie, wat niet in haar voordeel spreekt. De website vond ik zeer betrouwbaar omdat zij heel zorgvuldig omgaan met de informatie die ze naar buiten brengen. De Ware Tijd vind ik matig betrouwbaar omdat ik niet weet of ze de waarheid spreken, ze werken namelijk altijd onder tijdsdruk. Hetzelfde geldt voor Waterkant.net.”

Bronanalyse verhaal 2

Auteur: Ruth van der Kolk

M/V: vrouw

Opleiding: Journalistiek Hogeschool Ede

Leeftijd: 23

Titel stuk: Santokhi: "Surinamers 68 armer geworden"

Medium: Parbode

Genre: Nieuwsbericht

Mailadres auteur: ruthvdkolk@gmail.com

Gebruikte bronnen: 1	Pagina/kolom :	Soort info:	Soort bron:	Omschrijving soort bron:	Opmerkelijk	Informatie die mist: Er wordt maar één brond aangehaald in dit artikel. Een reactie van de beschuldigen zou het artikel verrijken.
Chandrikapers ad Santhokhi	2 3	Feit Feit	Persoon	Autoriteit		Beoordeling bronnen: Er is slechts een formele bron gebruikt. M/V verhouding: 1 man.

Topiclijst interview naar researchstijlen verhaal 2

Deel 1 Reconstructie

Hoe is verhaal 2 tot stand gekomen?

- Welke zoekactiviteiten (gericht en ongericht)?
- Welke informatie gezocht?
- Welke bronnen gevonden?

1. Idee/invallshoek voor verhaal

"Dit artikel was bedoeld als een verslag van de Nationale Assemblee. Ik wilde de hoogtepunten van de bijeenkomst eruit halen."

2. Oriëntatie op onderwerp

"Ik wist al redelijk wat van de voorgeschiedenis, dus ik hoefde niks op te zoeken."

3. Gericht zoeken naar informatie van bronnen voor productie.

“Ik ben naar de DNA gegaan om naar de bijeenkomst te luisteren.”

4. Checken

“Ik heb 65 procent van de feiten gecheckt.”

5. Bewaren en opslag van materiaal?

“Op mijn laptop.”

Deel 2 Betrouwbaarheid van bronnen en informatie

1. Check je de informatie die je in openbare bronnen/op internet vond? Gebruik voorbeelden uit de bronanalyse! Begin met feitelijke info. Hoe ga je na of het klopt?

N.v.t.

2. Hoe beoordeel je betrouwbaarheid van mondelinge bronnen? Gebruik de bronnen uit de drie verhalen.

“Ik vind Santokhi matig betrouwbaar. Politici in Suriname zijn normaal niet te vertrouwen, maar deze is wel redelijk.”

Bronanalyse verhaal 3

Auteur: Ruth van der Kolk

M/V: vrouw

Opleiding: Journalistiek Hogeschool Ede

Leeftijd: 23

Titel stuk: SLM wil vluchtbestemmingen uitbreiden

Medium: Parbode

Genre: Nieuwsbericht

Mailadres auteur: ruthvdkolk@gmail.com

Gebruikte bronnen: 4	Pagina/kolom :	Soort info:	Soort bron:	Omschrijving soort bron:	Opmerkelijk	
Robbi Lachmising	2	Feit	Persoon	Autoriteit		Informatie die mist: Er worden een aantal feiten genoemd, over bijvoorbeeld de kosten van het product, de fabrikant, het Nationaal Archief wordt genoemd. Maar hier is allemaal geen bron bij vermeld. Beoordeling bronnen: De verhouding formele/informele bronnen is gelijk. Maar het zou goed zijn om een producent van het product aan het woord te laten. M/V verhouding: 2 mannen, 2 vrouwen. Alleen zijn de ervaringsdeskundige beide vrouw, dat geeft een scheef beeld van de gebruikers.
Caribbean News	/	Feit	Document	Artikel van een nieuwssite		
CH-Aviation	/	Feit	Document	Website		
Site SLM	/	Feit	Document	Website		

Topiclijst interview naar researchstijlen verhaal 3

Deel 1 Reconstructie

Hoe is verhaal 3 tot stand gekomen?

- Welke zoekactiviteiten (gericht en ongericht)?
- Welke informatie gezocht?
- Welke bronnen gevonden?

1. Idee/invallshoek voor verhaal

“Ik wilde nieuws melden.”

2. Oriëntatie op onderwerp

“Ik heb op internet gezocht over het onderwerp.”

3. Gericht zoeken naar informatie van bronnen voor productie.

“Ik heb een buitenlandse bron, een website, gebruikt die ik tijdens mijn oriëntatie tegen ben gekomen.”

4. Checken

“Ik heb niks gecheckt voor dit verhaal.”

5. Bewaren en opslag van materiaal?

“Op mijn laptop.”

Deel 2 Betrouwbaarheid van bronnen en informatie

1. Check je de informatie die je in openbare bronnen/op internet vond? Gebruik voorbeelden uit de bronanalyse! Begin met feitelijke info. Hoe ga je na of het klopt?

“Ik heb alle bronnen niet gecheckt.”

2. Hoe beoordeel je betrouwbaarheid van mondelinge bronnen? Gebruik de bronnen uit de drie verhalen.

“CH-Aviation zie ik als redelijk betrouwbaar omdat daar professionals uit de vliegtuigwereld werken. Ook SLM vind ik redelijk betrouwbaar omdat zij zorgvuldig zijn met wat zij naar buiten brengen. Op Carribean News kijk ik vaker, ik vind het een redelijk betrouwbare site. Robbi Lachmising vind ik matig betrouwbaar, omdat hoogstaande Surinaamse personen vaak corrupt zijn. Maar ik weet het niet zeker.”

Bronanalyse verhaal 1

Auteur: Pieter van Maele
M/V: man
Opleiding: bachelor Journalistiek
Leeftijd: /

Titel stuk: 'Suriname heeft de hoogste stroomprijzen ter wereld'
Medium: Parbode
Genre: Rubriek factcheck
Mailadres auteur: pvmaele@gmail.com

Gebruikte bronnen: 4+	Pagina/kolom :	Soort info:	Soort bron:	Omschrijving soort bron:	Opmerkelijk	<p>Informatie die mist: De informatie die wordt gebruikt is veelal secundair. Het was een toevoeging geweest als de auteur zelf ook langs een elektriciteitscentrale zou zijn gegaan.</p> <p>Beoordeling bronnen: De verhouding formele/informele bronnen is gelijk. Maar het zou goed zijn om een producent van elektriciteit aan het woord te laten.</p> <p>M/V verhouding: n.v.t.</p>
Sociale media	/	Ervaring/mening	Persoon	Vox pop	De auteur kon zich geen specifieke sites herinneren.	
Krantenbericht en uit Suriname	/	Feiten	Document	Artikels uit dagbladen	De auteur kon zich geen specifieke sites herinneren.	
Lijstjes die je vind via Google	/	Feiten	Document	Webzoekmachine	De auteur kon zich geen specifieke sites herinneren.	
Websites van elektriciteitsmaatschappijen	/	Feiten	Document	Webpagina	De auteur kon zich geen specifieke sites herinneren.	

Topiclijst interview naar researchstijlen verhaal 1

Deel 1 Reconstructie

Hoe is verhaal 1 tot stand gekomen?

- Welke zoekactiviteiten (gericht en ongericht)?
- Welke informatie gezocht?
- Welke bronnen gevonden?

1. Idee/invallshoek voor verhaal

“Dit is is een terugkerende rubriek, we checken hierin een bewering die in de samenleving speelt. Het moet zo actueel mogelijk zijn; iets waar er op dit moment in de samenleving over gesproken wordt. De rubriek steekt als volgt in elkaar: Persoon A zegt dit, Persoon B zegt dat, en wij vellen een finaal oordeel. We willen weggaan van de publieke mening.”

2. Oriëntatie op onderwerp

“Ik heb mij op internet over het onderwerp georiënteerd.”

3. Gericht zoeken naar informatie van bronnen voor productie.

“Ik heb veel op sociale media gekeken naar meningen en beweringen over deze kwestie, want daar werd er veel over gesproken. Ik heb gekeken op CIA World, Factbook, websites van elektriciteitsmaatschappijen, ook in Guyana en Jamaica, en nog tal van andere websites.”

4. Checken

“Ik heb alle feiten gecheckt op internet.”

5. Bewaren en opslag van materiaal?

“Alles bewaar ik op mijn laptop.”

Deel 2 Betrouwbaarheid van bronnen en informatie

1. Check je de informatie die je in openbare bronnen/op internet vond? Gebruik voorbeelden uit de bronanalyse! Begin met feitelijke info. Hoe ga je na of het klopt?

“Ik heb alle feiten gecheckt op internet. Ik heb naar statistieken gekeken, naar lijstjes van sites, al weet ik dat deze sites niet altijd betrouwbaar zijn. Ik heb de cijfers ook zo veel mogelijk gecheckt bij de elektriciteitsmaatschappijen zelf, en niet bij secundaire bronnen. Er waren veel lijstjes met andere cijfers dan in andere lijstjes.”

2. Hoe beoordeel je betrouwbaarheid van mondelinge bronnen? Gebruik de bronnen uit de drie verhalen.

“Sociale media acht ik niet als een betrouwbare bron, maar gebruikte ik alleen om de mening van mensen naar voren te brengen. Krantenberichten in Suriname vind ik redelijk betrouwbaar. De lijstjes van Google helemaal niet betrouwbaar, door de verschillen in cijfers. En websites van elektriciteitsmaatschappijen vind ik betrouwbaar tot zeer betrouwbaar.”

Bronanalyse verhaal 2

Auteur: Pieter van Maele
M/V: man
Opleiding: bachelor Journalistiek
Leeftijd: /

Titel stuk: Surinamers in de diaspora. Samen uit de crisis?
Medium: Parbode
Genre: Achtergrondverhaal
Mailadres auteur: pvmaele@gmail.com

Gebruikte bronnen: 5	Pagina/kolom :	Soort info:	Soort bron:	Omschrijving soort bron:	Opmerkelijk	Informatie die mist: Het verhaal bespreekt vooral ervaringen, het zou verrijkt kunnen worden met cijfers over hoeveel Surinamers er in de diaspora zijn, hoeveel geld zij verdienen en kunnen verdienen voor Suriname, etc. Ook het oordeel van een econoom zou iets kunnen toevoegen. Beoordeling bronnen: De verhouding formele/informele bronnen is ongelijk. Het zou goed zijn om formele bronnen toe te voegen. M/V verhouding: 3 mannen, 2 vrouwen. Dit is een goede verdeling.
Ruben del Prado	/	Ervaring	Persoon	Ervaringsdeskundige		
Jennifer Baarn	/	Ervaring	Persoon	Ervaringsdeskundige		
Adjiedj Bakas	/	Ervaring	Persoon	Ervaringsdeskundige		
Milton Kam	/	Ervaring	Persoon	Ervaringsdeskundige		
Nadira Ramautarsing	/	Ervaring	Persoon	Ervaringsdeskundige		

Topiclijst interview naar researchstijlen verhaal 2

Deel 1 Reconstructie

Hoe is verhaal 2 tot stand gekomen?

- Welke zoekactiviteiten (gericht en ongericht)?
- Welke informatie gezocht?

- Welke bronnen gevonden?

1. Idee/invallshoek voor verhaal

“We waren aan het brainstormen op de redactie, en we kwamen zo op meerdere achtergrondverhalen over de crisis. We wilden echter ook over oplossingen schrijven. Een oplossing zou kunnen zijn om samen te werken met Surinamers in het buitenland.”

2. Oriëntatie op onderwerp

“Ik heb mij op internet georiënteerd om dit onderwerp. Zo heb ik gekeken of er voorzieningen zijn voor remigranten, maar die kennis had ik eigenlijk al.”

3. Gericht zoeken naar informatie van bronnen voor productie.

“Ik heb om mij heen gevraagd of vrienden succesvolle Surinamers in het buitenland kenden, en ik heb op Facebook gezocht.”

4. Checken

“Het gaat hier om meningen, dus ik hoefde niets te checken.”

5. Bewaren en opslag van materiaal?

“Alles bewaar ik op mijn laptop.”

Deel 2 Betrouwbaarheid van bronnen en informatie

1. Check je de informatie die je in openbare bronnen/op internet vond? Gebruik voorbeelden uit de bronanalyse! Begin met feitelijke info. Hoe ga je na of het klopt?

“Ik heb uiteindelijk geen bronnen van internet gebruikt, dus ik hoefde het niet te checken.”

2. Hoe beoordeel je betrouwbaarheid van mondelinge bronnen? Gebruik de bronnen uit de drie verhalen.

“Ik vond alle bronnen die ik heb gebruikt zeer betrouwbaar omdat ik met ze in contact ben gekomen via mensen die betrouwbaar zijn.”

Bronanalyse verhaal 3

Auteur: Pieter van Maele
M/V: man
Opleiding: bachelor Journalistiek
Leeftijd: /

Titel stuk: Hoe valt onze economie te redden?
Medium: Parbode
Genre: Achtergrondverhaal
Mailadres auteur: pvmaele@gmail.com

Gebruikte bronnen: 4	Pagina/kolom :	Soort info:	Soort bron:	Omschrijving soort bron:	Opmerkelijk	Informatie die mist: Er worden een aantal meningen geëtaleerd in dit stuk, maar zij worden niet onderbouwd met feiten zoals cijfers. Dit zou een mogelijke toevoeging kunnen zijn. Beoordeling bronnen: De verhouding formele/informele bronnen is ongelijk. M/V verhouding: 4 mannen.
Winston Ramataursing	/	Mening	Persoon	Deskundige		
Mehrour Mansoer Badloe	/	Mening	Persoon	Deskundige		
Sigmund Proeve	/	Mening	Persoon	Deskundige		
Anthony Caram	/	Mening	Geluid	Deskundige	De bron was te horen op een opname van een conferentie.	

Topiclijst interview naar researchstijlen verhaal 3

Deel 1 Reconstructie

Hoe is verhaal 3 tot stand gekomen?

- Welke zoekactiviteiten (gericht en ongericht)?

- Welke informatie gezocht?
- Welke bronnen gevonden?

1. Idee/invallshoek voor verhaal

“Dit verhaalidee is op de redactievergadering tot stand gekomen. We wilden weten hoe we uit de crisis konden komen.”

2. Oriëntatie op onderwerp

“Ik heb oude stukken over dit onderwerp doorgekeken.”

3. Gericht zoeken naar informatie van bronnen voor productie.

“Ik heb vier experts gevraagd om hun mening, maar zij wilden niet meewerken. Door de tijdsdruk die ik had om dit artikel te maken heb ik korte stukken geschreven; ik heb geciteerd uit oudere interviews, uit een vorig interview dat ik had, ik heb de persstijl over dit onderwerp benadrukt, en een bron uit Starnieuws gehaald.”

4. Checken

“Ik heb op internet gecheckt of het klopt dat er 85 miljoen ton aluminium in de Surinaamse bodem zit bij het bauxiet instituut, bij publicaties van Alcoa, en het getal van 85 miljoen kwam vaak terug, dus heb ik het voor waar aangenomen.”

5. Bewaren en opslag van materiaal?

“Op mijn laptop.”

Deel 2 Betrouwbaarheid van bronnen en informatie

1. Check je de informatie die je in openbare bronnen/op internet vond? Gebruik voorbeelden uit de bronanalyse! Begin met feitelijke info. Hoe ga je na of het klopt?

“Ik heb de dingen die over de bauxietsector wel gecheckt, de andere bronnen vond ik erg betrouwbaar en heb ik niet gecheckt.”

2. Hoe beoordeel je betrouwbaarheid van mondelinge bronnen? Gebruik de bronnen uit de drie verhalen.

“Ik vond de voorzitter van de Vereniging van Economisten betrouwbaar, omdat hij een veel gebruikt persoon in de media is, en hij heeft zelf veel over economie geleerd tijdens zijn studie landbouweconomie in Nederland. De voorzitter van Stichting Technologische Ontwikkeling Suriname vond ik een praatjesmaker. Ik heb de dingen die hij zei en ik niet kon controleren uit het stuk gehaald als ze me te spectaculair leken. Hij had ook zelf een aluminiumbedrijf dus ik vond hem maar matig betrouwbaar. De directeur van de Surinaamsche Bank vond ik redelijk betrouwbaar, al heeft hij zelf ook

belangen. Maar het is wel de bekendste bankier van Suriname. De Hoogleraar van Economie is zelf vroeger gouverneur van de Centrale Bank van Aruba geweest; hij weet dus wel hoe je een bank moet draaien, en daarom vond ik hem zeer betrouwbaar als bron.”

Bronanalyse verhaal 1

Auteur: Karin Lachmising

M/V: vrouw

Opleiding: schrijversvakschool Paramaribo

Leeftijd: 52

Titel stuk: Skeerie Movie

Medium: Parbode

Genre: Achtergrondverhaal

Mailadres auteur: info@karinlachmising.com

Gebruikte bronnen: 9	Pagina/kolom :	Soort info:	Soort bron:	Omschrijving soort bron:	Opmerkelijk	<p>Informatie die mist: Er is veel variatie in de informatie; er valt weinig toe te voegen.</p> <p>Beoordeling bronnen: De verhouding formele/informele bronnen is gelijk.</p> <p>M/V verhouding: 4 mannen, geen vrouwen. Dit is een scheve verdeling.</p>
Facebook	/	Feit	Document	Sociale media		
Vereniging van Economisten in Suriname	/	Feit	Anders	Vereniging		
Gabriel Garcia Marquez	/	Feit	Persoon	Fictie		
Anthony Caram	/	Feit	Persoon	Deskundige		
Stanley Raghoebarsing	/	Feit	Persoon	Deskundige		
Winston Ramataursing	/	Feit	Persoon	Deskundige		
Website Ware tijd	/	Feit	Document	Artikel van nieuwssite		
Website GFC	/	Feit	Document	Webpagina		
Starnieuws	/	Feit	Document	Artikel van nieuwssite		

Topiclijst interview naar researchstijlen verhaal 1

Deel 1 Reconstructie

Hoe is verhaal 1 tot stand gekomen?

- Welke zoekactiviteiten (gericht en ongericht)?
- Welke informatie gezocht?
- Welke bronnen gevonden?

1. Idee/invallshoek voor verhaal

“Ik wilde schrijven over de situatie in het land, over de neergaande sociale en economische situatie.”

2. Oriëntatie op onderwerp

“Het is een kwestie van het nieuws bijhouden; het is all in the news. Ook heb ik input gekregen van de hoofdredacteur en een essay over dit onderwerp gelezen.”

3. Gericht zoeken naar informatie van bronnen voor productie.

“Vooraf in andere media, en op websites gekeken, naar reacties van mensen op Facebook, en naar interviews op de radio geluisterd.”

4. Checken

“Op internet.”

5. Bewaren en opslag van materiaal?

/

Deel 2 Betrouwbaarheid van bronnen en informatie

1. Check je de informatie die je in openbare bronnen/op internet vond? Gebruik voorbeelden uit de bronanalyse! Begin met feitelijke info. Hoe ga je na of het klopt?

“Ik heb de feiten uit het verkiezingsdebat van de Vereniging van Economisten in Suriname gecheckt op fouten.”

2. Hoe beoordeel je betrouwbaarheid van mondelinge bronnen? Gebruik de bronnen uit de drie verhalen.

“Marquez, de Colombiaanse schrijver, vind ik zeer betrouwbaar. Het mag dan wel fictie zijn wat hij opschrijft, maar het klopt in de context van dit stuk. Ook de Vereniging van Economisten in Suriname vind ik betrouwbaar, al is er altijd een opening voor een andere economische visie. Hetzelfde geldt voor Caram, Raghoebarsing en Ramataursing; stuk voor stuk hebben zij erg veel kennis over de economie. De website van de Ware Tijd vind ik matig betrouwbaar. DWT doet niet aan onderzoeksjournalistiek; zij checken hun facts niet altijd. Hetzelfde geldt voor GFC, en ook Starnieuws vind ik onbetrouwbaar; zij nemen alles klakkeloos over.

Bronanalyse verhaal 2

Auteur: Karin Lachmising

M/V: vrouw

Opleiding: schrijversvakschool Paramaribo

Leeftijd: 52

Titel stuk: Toekenning P.C. Hooftprijs aan Astrid Roemer

Medium: Parbode

Genre: Achtergrondverhaal

Mailadres auteur: info@karinlachmising.com

Gebruikte bronnen: 6	Pagina/kolom :	Soort info:	Soort bron:	Omschrijving soort bron:	Opmerkelijk	Informatie die mist: Het artikel is weinig feitelijk, maar daar leent het onderwerp zich ook niet erg voor. Beoordeling bronnen: Een goede mix van bronnen. M/V verhouding: 1 man, 5 vrouwen.
Astrid Roemer	/	Mening	Persoon	Onderwerp	Het artikel gaat over deze bron.	
August Hans den Boef	/	Ervaring	Persoon	Kennis van zaken		
Els Moor	/	Ervaring	Persoon	Kennis van zaken		
Ruth San A Jong	/	Ervaring	Persoon	Kennis van zaken		
Marieke Visser	/	Ervaring	Persoon	Kennis van zaken		
Ismene Krishnadath	/	Ervaring	Persoon	Kennis van zaken		

Topiclijst interview naar researchstijlen verhaal 2

Deel 1 Reconstructie

Hoe is verhaal 2 tot stand gekomen?

- Welke zoekactiviteiten (gericht en ongericht)?
- Welke informatie gezocht?
- Welke bronnen gevonden?

1. Idee/invallshoek voor verhaal

“Dit artikel gaat over het feit dat een Surinaamse schrijfster de grootste literatuurprijs heeft gewonnen. Dit is bijna een aardverschuiving op literatuurgebeid en dat wilde ik benoemen.”

2. Oriëntatie op onderwerp

“Ik heb Nederlandse toonaangevende kranten gelezen, contact met mijn vroegere uitgeverij gehad, een blog van Caraïbische Letteren gelezen, met een hoogleraar Caraïbische literatuur gesproken, ik heb wat deskresearch gedaan, en de boeken van Astrid Roemer weer gelezen.”

3. Gericht zoeken naar informatie van bronnen voor productie.

“Ik heb vijf mensen die ik al kende gesproken, waar ik er drie van letterlijk heb geciteerd.”

4. Checken

“Ik heb de documentaire over Astrid Roemer gekeken om feiten te checken.”

5. Bewaren en opslag van materiaal?

/

Deel 2 Betrouwbaarheid van bronnen en informatie

1. Check je de informatie die je in openbare bronnen/op internet vond? Gebruik voorbeelden uit de bronanalyse! Begin met feitelijke info. Hoe ga je na of het klopt?

“Ik heb de boeken van Astrid Roemer gelezen om de feiten uit de kranten te checken.”

2. Hoe beoordeel je betrouwbaarheid van mondelinge bronnen? Gebruik de bronnen uit de drie verhalen.

“Ik vond alle bronnen betrouwbaar, omdat ik ze al kende, of eerder heb gebruikt.”

Bronanalyse verhaal 3

Auteur: Karin Lachmising

M/V: vrouw

Opleiding: schrijversvakschool Paramaribo

Leeftijd: 52

Titel stuk: Geruisloos... Of toch een loszittende plank?

Medium: Parbode

Genre: Opiniestuk

Mailadres auteur: info@karinlachmising.com

Gebruikte bronnen: 1	Pagina/kolom :	Soort info:	Soort bron:	Omschrijving soort bron:	Opmerkelijk	Informatie die mist: Het artikel leest als een fictieverhaal, maar het zou toch nog verrijkt kunnen worden met feiten.
Guus Kuijer	/	Feit	Persoon	Fictieschrijver		Beoordeling bronnen: Er wordt slechts 1 bron gebruikt die 4 regels in het stuk beslaat. Er zouden meer bronnen gebruikt kunnen worden. M/V verhouding: 1 man.

Topiclijst interview naar researchstijlen verhaal 3

Deel 1 Reconstructie

Hoe is verhaal 3 tot stand gekomen?

- Welke zoekactiviteiten (gericht en ongericht)?
- Welke informatie gezocht?
- Welke bronnen gevonden?

1. Idee/invallshoek voor verhaal

“Er was een interview met de president waarin hij weer eens geen antwoord gaf op de gestelde vragen. Surinamers werden er doodmoe van, en daar wilde ik over schrijven.”

2. Oriëntatie op onderwerp

“Ik heb vooral geput uit mijn eigen ervaringen geput. En mijn kennis van de cultuur in Suriname. Ik heb gekeken naar wat gebruikelijk is.”

3. Gericht zoeken naar informatie van bronnen voor productie.

“Ik ben een beetje op websites gaan searchen, op woorden en invalshoeken die mee konden helpen om het stuk vanuit verschillende kanten te kunnen benaderen.”

4. Checken

“Ik heb geen feiten gecheckt voor dit artikel.”

5. Bewaren en opslag van materiaal?

/

Deel 2 Betrouwbaarheid van bronnen en informatie

1. Check je de informatie die je in openbare bronnen/op internet vond? Gebruik voorbeelden uit de bronanalyse! Begin met feitelijke info. Hoe ga je na of het klopt?

“Ik heb geen informatie gecheckt voor dit artikel.”

2. Hoe beoordeel je betrouwbaarheid van mondelinge bronnen? Gebruik de bronnen uit de drie verhalen.

“De bron die ik heb aangehaald beschouw ik als betrouwbaar, omdat hij een gerenommeerd kinderboekenschrijver is.”

Bronanalyse verhaal 1

Auteur: Jaap Hoogendam
M/V: Man
Opleiding: Culturele antropologie
Leeftijd: 63

Titel stuk: De heldhaftige verdediger van Memre Boekoe-kazerne
Medium: Parbode
Genre: Achtergrondverhaal
Mailadres auteur: parbode@gmail.com

Gebruikte bronnen: 10	Pagina/kolom :	Soort info:	Soort bron:	Omschrijving soort bron:	Opmerkelijk	Informatie die mist: De feiten komen bijna alleen maar van personen, en in mindere mate uit officiële documenten. Beoordeling bronnen: De verhouding formele/informele bronnen is evenredig voor dit stuk. M/V verhouding: 6 mannen, 2 vrouwen.
Internet	/	Feit	Document	Webpagina		
Mevrouw van Aalst	/	Ervaring	Persoon	Gedupeerde		
Marcel van Aalst	/	Ervaring	Persoon	Ervaringsdesk undige		
Linda van Aalst	/	Ervaring	Persoon	Ervaringsdesk undige		
Bachwandas	/	Ervaring	Persoon	Kennis van zaken		
Pepijn Reeser	/	Ervaring	Document	Boek		
Ruben Rozendaal	/	Ervaring	Persoon	Kennis van zaken		
Josef Slagveer	/	Ervaring	Persoon	Kennis van zaken		
Starnews	/	Feit	Document	Artikel van een nieuwssite		

Irwin Kanhei	/	Ervaring	Beeld	Televisieinterview		
--------------	---	----------	-------	--------------------	--	--

Topiclijst interview naar researchstijlen verhaal 1

Deel 1 Reconstructie

Hoe is verhaal 1 tot stand gekomen?

- Welke zoekactiviteiten (gericht en ongericht)?
- Welke informatie gezocht?
- Welke bronnen gevonden?

1. Idee/invallshoek voor verhaal

“Bij Parbode zijn we altijd al bezig geweest over de coup (al 11 jaar). De directe aanleiding voor dit stuk was het overlijden van mevrouw van Aalst. Maar al eerder was ik bezig met een artikel over haar. De kinderen van van Aalst wonen vooral in Nederland. Zij hebben mij gecontacteerd dat zij naar Suriname gingen en ik wilde graag een interview met haar, hiervoor had ik wel een verborgen agenda. Ik wilde geen stonfutu schrijven maar een stuk over de coup. We zouden een aantal keer afspreken maar mevrouw heeft zich toch teruggetrokken. Toch hebben we contact gehouden en heb ik haar zelfs opgezocht toen ze ziek werd. Ik vond het een bijzondere vrouw. De invalshoek is dat het eerste slachtoffer van de staatsgreep een vriend van Bouterse was. Bouterse heeft dit zelf om gedraaid: alsof het de eigen schuld van van Aalst was. Het overlijden van mevrouw was een mooie gelegenheid om een in memoriam te schrijven.”

2. Oriëntatie op onderwerp

“Ik ben een aantal keer bij mevrouw op bezoek geweest. Naast het interviewen heb ik boeken gelezen, op internet gezocht, nieuwsartikelen gelezen, persoonlijke gesprekken met mensen gevoerd en diep in mijn eigen geheugen gegrafd.”

3. Gericht zoeken naar informatie van bronnen voor productie.

“Ik heb contact gelegd met mevrouw en de kinderen.”

4. Checken

“Ik heb geen feiten gecheckt, de feiten kende ik al.”

5. Bewaren en opslag van materiaal?

“Veelal in mijn eigen geheugen.”

Deel 2 Betrouwbaarheid van bronnen en informatie

- 1. Check je de informatie die je in openbare bronnen/op internet vond? Gebruik voorbeelden uit de bronanalyse! Begin met feitelijke info. Hoe ga je na of het klopt?**

“Ik hoefde geen feiten te checken, omdat het over uitspraken van mensen ging.”

- 2. Hoe beoordeel je betrouwbaarheid van mondelinge bronnen? Gebruik de bronnen uit de drie verhalen.**

“Alle bronnen die ik heb gebruikt vond ik betrouwbaar. Familie van Aalst kon mij zeer veel details vertellen. Iedereen vertelde dingen uit hun eigen perspectief, en zo heb ik het ook opgeschreven. De beweringen van Starnieuws en het interview met Kanhei werden uitgezonden op internet, dus dat beschouw ik zelfs als zeer betrouwbaar.”

Bronanalyse verhaal 2

Auteur: Jaap Hoogendam

M/V: Man

Opleiding: Culturele antropologie

Leeftijd: 63

Titel stuk: Obiang, wreedste dictator van Afrika

Medium: Parbode

Genre: Achtergrondverhaal

Mailadres auteur: parbode@gmail.com

Gebruikte bronnen: 6	Pagina/kolom :	Soort info:	Soort bron:	Omschrijving soort bron:	Opmerkelijk	Informatie die mist: Quotes van Obiang zelf. Beoordeling bronnen: De verhouding formele/informele bronnen is voldoende voor dit artikel. M/V verhouding: 1 man, 1 vrouw.
Ken Silverstein	/	Feit	Persoon	Kennis van zaken		
Form policy	/	Feit	Document	Webpagina	De auteur zei specifiek tijdens het interview dat hij het jammer vond dat Parbode geen gebruik maakt van noten.	
Harpers Magazine	/	Feit	Document	Artikel uit een tijdschrift		
The New Yorker	/	Feit	Document	Artikel uit een tijdschrift		
Le Parisien	/	Feit	Document	Artikel uit een tijdschrift		
Eve	/	Ervaring	Persoon	Gedupeerde		

Topiclijst interview naar researchstijlen verhaal 2

Deel 1 Reconstructie

Hoe is verhaal 2 tot stand gekomen?

- Welke zoekactiviteiten (gericht en ongericht)?
- Welke informatie gezocht?
- Welke bronnen gevonden?

1. Idee/invallshoek voor verhaal

“Ik wilde schrijven over Bouterse en zijn verkeerde vriendjes. Obiang is bijzonder want hij was bij de inhuldiging van de president een van de weinige buitenlanders die aanwezig was. Ik hoorde hier en daar rare verhalen over de man. Ik wilde uitzoeken wat voor een type het was.

2. Oriëntatie op onderwerp

“Het was vooral veel bureauwerk; dingen op internet opzoeken. Dit kostte veel tijd. Ik heb er weinig mensen in Suriname over gesproken.”

3. Gericht zoeken naar informatie van bronnen voor productie.

“Vooral van internet.”

4. Checken

“Ik heb geen feiten gecheckt. Ik heb mijn research wel heel uitgebreid gedaan, en ik ben geen tegenstrijdige bronnen tegengekomen.”

5. Bewaren en opslag van materiaal?

/

Deel 2 Betrouwbaarheid van bronnen en informatie

1. Check je de informatie die je in openbare bronnen/op internet vond? Gebruik voorbeelden uit de bronanalyse! Begin met feitelijke info. Hoe ga je na of het klopt?

“Nee, want de bronnen spraken elkaar niet tegen.”

2. Hoe beoordeel je betrouwbaarheid van mondelinge bronnen? Gebruik de bronnen uit de drie verhalen.

“Al mijn bronnen vond ik zeer betrouwbaar. Vooral de hoogstaande magazines die ik heb gebruikt, zoals The New Yorker.”

Bronanalyse verhaal 3

Auteur: Jaap Hoogendam
M/V: Man
Opleiding: Culturele antropologie
Leeftijd: 63

Titel stuk: De smoesjes van Hira en Bouterse
Medium: Parbode
Genre: Achtergrondverhaal
Mailadres auteur: parbode@gmail.com

Gebruikte bronnen: 14	Pagina/kolom :	Soort info:	Soort bron:	Omschrijving soort bron:	Opmerkelijk	Informatie die mist: Er wordt veel informatie in dit stuk gebruikt, daar is weinig over toe te voegen. Beoordeling bronnen: Er worden zeer veel bronnen in dit stuk gebruikt. M/V verhouding: 5 mannen, geen vrouw.
Romeo Hoost	/	Feit	Persoon	Kennis van Zaken		
Henry Does	/	Feit	Persoon	Kennis van Zaken		
Website Hira Instituut	/	Feit	Document	Webpagina		
De Waarheid	/	Feit	Document	Artikel uit een dagblad		
KvK	/	Feit	Document	Gegevens uit een databank		
Google Streetview	/	Feit	Document	Naslagwerk		
Dekolonisatie van de geest	/	Feit	Document	Webpagina		
Interview Vrij Nederland	/	Feit	Document	Artikel uit een tijdschrift		

Boek van Sariman	/	Feit	Document	Boek		
We eerste waarheidscommissie over Zuid Afrika	/	Feit	Document	Onderzoeksrapport		
Maurice Bishop	/	Feit	Persoon	Webpagina		
Cyril Daal	/	Feit	Document	Boek		
Files van de OAS	/	Feit	Document	Webpagina		
Henry Behr	/	Feit	Geluid	Interview		

Topiclijst interview naar researchstijlen verhaal 3

Deel 1 Reconstructie

Hoe is verhaal 3 tot stand gekomen?

- Welke zoekactiviteiten (gericht en ongericht)?
- Welke informatie gezocht?
- Welke bronnen gevonden?

1. Idee/invallshoek voor verhaal

“Ik wilde Hira ontmantelen. Hij stelde zich enorm op de voorgrond als verzoener; hij wilde Suriname een nieuwe richting op sturen. Dit is een actueel onderwerp en hoort daarom thuis in Parbode. Hoe meer onderzoek ik deed, hoe meer ik erachter kwam wat voor een rare man het was.”

2. Oriëntatie op onderwerp

“Zoeken op internet, in andere media en boeken lezen.”

3. Gericht zoeken naar informatie van bronnen voor productie.

“Naast internet heb ik dingen opgezocht bij de KvK en in het nationaal archief gekeken.”

4. Checken

“Ik heb alle informatie die Hira over zichzelf etaleert op zijn sites gecheckt. Zo heb ik op Google StreetView gekeken of het pand waarin zijn Instituut huist wel echt bestaat.”

5. Bewaren en opslag van materiaal?

/

Deel 2 Betrouwbaarheid van bronnen en informatie

1. Check je de informatie die je in openbare bronnen/op internet vond? Gebruik voorbeelden uit de bronanalyse! Begin met feitelijke info. Hoe ga je na of het klopt?

“Ik heb de meeste feiten bij meerdere site/instanties/boeken/geluidsfragmenten/artikelen/etc. gecheckt.

2. Hoe beoordeel je betrouwbaarheid van mondelinge bronnen? Gebruik de bronnen uit de drie verhalen.

“Omdat ik alles meerdere malen heb gecheckt vind ik alle bronnen zeer betrouwbaar.”